

แนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการ
ในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐

โดย

พันเอก จตุรพร สุนทรนนท์
ผู้อำนวยการ กอง ๗ ศูนย์รักษาความปลอดภัย
กองบัญชาการกองทัพไทย

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัย เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐” ลักษณะวิชา การทหาร ของ พันเอก จตุรพร สุนทรนนท์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร การป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑ ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒

พลโท

(ขจรฤทธิ์ นิลกำแหง)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวง
กลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ลักษณะวิชา การทหาร

ผู้วิจัย พันเอก จตุรพร สุทรนนท์ **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** ๖๑

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและปัจจัยในการรักษาความปลอดภัย ข้อจำกัดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย และเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ โดยนำเทคโนโลยีและเครื่องมือพิเศษด้านการรักษาความปลอดภัย มาประยุกต์ใช้ และเสริมขีดความสามารถของระบบการรักษาความปลอดภัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยรวบรวมข้อมูลหตุยภูมิซึ่งได้จากการศึกษาเอกสาร ระเบียบ พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย และบทความทางวิชาการต่างๆ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ร่วมกับสภาพปัญหาและปัจจัยในการรักษาความปลอดภัยในปัจจุบัน ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ๔ กลุ่ม ได้แก่ ทหาร ตำรวจ พลเรือน และนักวิชาการด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ เป็นยุคที่มีสภาพไร้พรมแดนอันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ และการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ทำให้เกิดทั้งผลดีและผลกระทบในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ประกอบกับความผันแปรอย่างรวดเร็วของสภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ของโลก รวมทั้งการเกิดขึ้นของโรคติดต่อทำให้ระดับความเสียหายมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นจากเดิม ขณะเดียวกันการขยายตัวของกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ ทำให้ปัญหาแพร่ขยายออกไปอย่างรวดเร็วขึ้น การรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมทุกส่วนราชการ ได้กำหนดประเภทภัยคุกคาม ขอบเขต และแนวทางปฏิบัติเพื่อรักษาความปลอดภัยไว้แล้ว โดยวิเคราะห์ประเภทของ “ภัยคุกคาม” คือ การจารกรรม การก่อวินาศกรรม การบ่อนทำลาย การก่อการร้าย และการกระทำใดๆ ที่เป็นภัยต่อความมั่นคงแห่งชาติและผลประโยชน์ของรัฐ โดยกำหนดมาตรการการรักษาความปลอดภัย เป็น ๓ มาตรการคือ บุคคล ข้อมูลข่าวสาร และสถานที่ โดยในแต่ละส่วนจำเป็นต้องนำเทคโนโลยี/เครื่องมือที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันมาใช้ป้องกันภัยคุกคาม

ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บุคคลควรมีการพัฒนาความรู้ทางเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง มีจิตสำนึกใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับภารกิจ มีการบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการดำเนินการต่อยอดงานวิจัยนี้ ให้ผู้ดำเนินการวิจัยศึกษาพฤติกรรมของบุคคล สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี และกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไปร่วมด้วย

Abstract

Title A Guideline for the development of the security of government agencies in the Ministry of Defense, Thailand 4.0

Field Military

Name Colonel Jaturaporn Sunthonnon **Course** NDC **Class** 61

Research study "Guidelines for the development of the security of government agencies in the Ministry of Defense, Thailand era 4" aims to study and analyze the problems and factors in security. Restrictions of the Office of the Prime Minister On national security, 2009 Official Information Act, BE 2540 (1997), Regulations on Government Secrecy Act 2001, including other laws Related to security And propose guidelines for the development of security systems of government agencies in the Ministry of Defense, Thailand era 4.0 By using technology and special security tools To apply and enhance the capabilities of the security system. It is a qualitative research by collecting secondary data obtained from studying documents, regulations, and laws related to security. And various academic articles Then, bring all the information that has been analyzed together with the current problems and security factors. Together with interviewing 4 experts, including military, police, civilians and academics in information technology systems. The results of the research found that the Thai era 4.0 is a borderless era due to the advancement of information technology. New innovation and leapfrog development Resulting in both good results and impacts on politics, economics and society, together with the rapid climate change And natural disasters that occur in many areas of the world Including the occurrence of communicable diseases causing the level of damage to be more severe from the original At the same time, the expansion of transnational crime groups that use information technology as a tool Causing the problem to spread quickly Security of government agencies in the Ministry of Defense for all government agencies Has defined the threat type The scope and guidelines for maintaining security By analyzing the types of "threats" Namely espionage, sabotage, destruction of terrorism And any actions That threatens national security and the interests of the state By setting security measures into 3 measures, namely Individuals, information and places in which each part needs to use

technology / tools that are up to date with the current situation to prevent threats to be effective. Individuals should continually develop technological knowledge, consciousness, use of tools or technology in accordance with the mission. With effective integration Including the implementation of this research Allow the conductor to study the behavior of the person, environment, technology and laws that change

คำนำ

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐” เป็นความตั้งใจส่วนตัวของผู้วิจัยที่ได้มีโอกาสผ่านประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติงาน โดยนำความรู้และประสบการณ์ที่รับผิดชอบงานด้านการรักษาความปลอดภัยของศูนย์รักษาความปลอดภัย ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด และมีฐานะเป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร ตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ รวมทั้งการศึกษาเพิ่มเติมในด้านเทคโนโลยี และเครื่องมือเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในยุคปัจจุบัน เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและปัจจัยในการรักษาความปลอดภัย ข้อจำกัดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย พร้อมทั้งเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมยุคไทยแลนด์ ๔.๐ โดยนำเทคโนโลยีและเครื่องมือพิเศษด้านการรักษาความปลอดภัยมาประยุกต์ใช้และเสริมขีดความสามารถของระบบการรักษาความปลอดภัย

พันเอก

(จตุรพร สุนทรนนท์)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๑

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
ขอบเขตของการวิจัย	๕
วิธีดำเนินการวิจัย	๕
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	๖
คำจำกัดความ	๖
บทที่ ๒ ทฤษฎี แนวคิด กฎระเบียบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๙
ทฤษฎีการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม	๙
แนวคิดการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม	๒๘
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ	๒๘
พ.ศ.๒๕๕๒	๒๙
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐	๓๐
ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔	๓๒
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐	๓๔
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒)	๓๕
พ.ศ.๒๕๖๐	๓๕
ทฤษฎีภัยคุกคาม และภัยคุกคามรูปแบบใหม่	๓๖
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๘
แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ	๕๐
กรอบแนวคิดของการวิจัย	๕๑
สรุป	๕๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓	
การรักษาความปลอดภัยจากอดีตจนถึงปัจจุบัน	๕๓
พัฒนาการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย	๕๓
การดำเนินงานด้านการรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร	
ของศูนย์รักษาความปลอดภัย	๕๖
รูปแบบการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม	๕๖
ภัยคุกคามเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย	๕๘
เทคโนโลยียุคไทยแลนด์ ๔.๐ กับการรักษาความปลอดภัย	๖๐
ผลสัมฤทธิ์/แนวความคิดในการพัฒนาการรักษาความปลอดภัย	
ของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ของผู้เชี่ยวชาญ	
และนักวิชาการ	๖๓
เปรียบเทียบแนวความคิดในการพัฒนาการรักษาความปลอดภัย	
ของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐	๘๑
สรุป	๘๕
บทที่ ๔	
การพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการ	
ในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐	๘๖
การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการ	
ในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐	๘๖
รูปแบบที่เหมาะสมของการรักษาความปลอดภัยที่จะนำมาใช้ในส่วนราชการ	
ในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐	๘๙
สรุป	๙๐
บทที่ ๕	
สรุปและข้อเสนอแนะ	๙๑
สรุป	๙๑
ข้อเสนอแนะ	๙๑
บรรณานุกรม	๙๓
ภาคผนวก	๙๕
ผนวก ก ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ	๙๖
ผนวก ข ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัย	
แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม	๙๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผนวก ค พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐	๑๑๙
ผนวก ง ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔	๑๓๑
ผนวก จ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐	๑๔๓
ผนวก ฉ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐	๑๕๐
ประวัติย่อผู้วิจัย	๑๖๐

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่	
๔ - ๑ รูปแบบของการรักษาความปลอดภัยที่จะนำมาใช้ในส่วนราชการ ในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐	๘๙

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยใน พ.ศ.๒๔๗๕ มีการประกาศใช้กฎหมายหรือระเบียบเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยหรือการรักษาความลับของทางราชการ เพื่อการบังคับใช้หรือเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อประโยชน์ในราชการทหารและพลเรือน โดยในปี พ.ศ.๒๔๗๘ มีการประกาศใช้ “พระราชบัญญัติว่าด้วยเขตต์ปลอดภัยในราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๘” เนื่องจากเห็นว่า ราชการทหารเป็นกิจการเกี่ยวกับประโยชน์แห่งชาติ สมควรกำหนดเขตต์โดยรอบบริเวณที่ทหารให้เป็น “เขตต์ปลอดภัย” และจึงมีการประกาศใช้ “พระราชบัญญัติคุ้มครองความลับในราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๓” อีกประการหนึ่ง เพื่อรองรับภาวะการณ์จากสงครามโลก ครั้งที่ ๒ พร้อมด้วยการกำหนดให้ “ที่สงวน” ทั้งในส่วนของราชการทหารและราชการพลเรือน ถือเป็นความลับในราชการ ผู้ใดมิได้มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย ห้ามกระทำการคัดลอก เขียน จำลอง หรือถ่ายภาพ

เมื่อสถานการณ์โลกในระยะต่อมาเข้าสู่สภาพสงครามเย็นระหว่างฝ่ายโลกเสรีและฝ่ายคอมมิวนิสต์ ทำให้เกิดการแบ่งกลุ่มประชาคมโลก การจัดทำสนธิสัญญาระหว่างประเทศต่างๆ จึงเกิดขึ้น เพื่อสร้างพันธมิตรร่วมในการป้องกันการรุกรานที่อาจจะเกิดขึ้น โดยเฉพาะการรุกรานจากฝ่ายคอมมิวนิสต์ ขณะนั้น รัฐบาลไทยจึงจัดตั้งหน่วยงานกลางด้านการข่าวกรองขึ้น คือ กรมประมวลราชการแผ่นดิน เมื่อ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๔๙๗ โดยให้มีหน้าที่ด้านการข่าวกรอง ส่วนความรับผิดชอบในด้านการรักษาความปลอดภัยยังมีได้กำหนดแน่ชัด ซึ่งสภาพการณ์ภายนอกประเทศขณะนั้น ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมาโดยตลอด ประกอบกับหลังจากเหตุการณ์กบฏแมนฮัตตัน เมื่อ พ.ศ.๒๔๙๔ สภาพการเมืองภายในประเทศไทยอยู่ในภาวะหวาดระแวง ด้วย จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี มิได้มีอำนาจเด็ดขาด ทั้งในด้านการปกครองและการทหาร การสร้างมิตรประเทศ จึงนับเป็นนโยบายที่สำคัญ เพื่อสร้างดุลอำนาจทางการเมืองไว้ ดังนั้นประเทศไทยจึงเข้าร่วมกับประเทศมหาอำนาจฝ่ายโลกเสรี ทำการลงนามในกติกามะนิลา (Manila Pact) ณ กรุงมะนิลา ฟิลิปปินส์ เมื่อ ๘ กันยายน พ.ศ.๒๔๙๗ กับประเทศต่างๆ ประกอบด้วย สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ และไทย แต่การขยายอำนาจเข้าสู่เอเชียของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งนำโดยจีน ยังคงสร้างความหวาดเกรง ซึ่งส่งผลให้มีการรวมกลุ่มประเทศขึ้นอีก โดยจัดตั้ง “องค์การสนธิสัญญาป้องกันภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : สปอ.” (Southeast Asia

Treaty Organization : SEATO) ขึ้นเมื่อ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๔๙๘ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อการป้องกันร่วมกัน และธำรงรักษาไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคง ได้จัดตั้งสำนักงาน สปอ. ขึ้นในประเทศไทย เมื่อ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๙๘ พร้อมกับประกาศใช้ “ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยขององค์การสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” (SEATO’s Security Policy and Procedures) ในเดือน กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๙๘ อีกทั้งรัฐบาลของจอมพล ป.พิบูลสงคราม มีนโยบายที่จะรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับการรักษาความลับของทางราชการ ให้เกิดความมั่นคงและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ประกอบกับขณะนั้นแต่ละกลุ่มอำนาจของโลก ต่างพยายามแสวงหาข้อมูลข่าวสาร ความลับ รวมถึงทำการจารกรรม ดังนั้นคณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๙๘ แต่งตั้งคณะกรรมการโดย พลเรือเอก หลวงธรรพวุฒิไกร เป็นประธาน ทำหน้าที่พิจารณาร่างระเบียบเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย และประกาศใช้เมื่อ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๙๙ เรียกว่า “ระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ” กำหนดวัตถุประสงค์สำคัญในการป้องกันรักษาความปลอดภัย คือ การรักษาสิ่งที่เป็นความลับ ให้พ้นจากการจารกรรม การรั่วไหล หรือการเปิดเผยที่มีใช้เป็นการ และกำหนดสิ่งที่เป็นความลับ หมายถึงข่าวสารที่เป็นคำพูด ที่เป็นภาพหรือที่เป็นเอกสาร และวัสดุในรูปหรือลักษณะใดๆ อันจำเป็นต้องพิทักษ์รักษาไว้ในลักษณะและขอบเขตที่กำหนดตามความสำคัญ หลักการคือ “การจำกัดให้ทราบเท่าที่จำเป็น” ระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการดังกล่าว ได้กำหนดไว้ที่ข้อ ๑๑๒ ให้มีองค์การรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ โดยระบุให้กรมประมวลราชการแผ่นดินเพียงหน่วยงานเดียว ทำหน้าที่ “องค์การรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ” มีหน้าที่แนะนำ ช่วยเหลือให้ส่วนราชการปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว หลังจากนั้น คณะรัฐมนตรีได้ออก “ระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๐๐” เมื่อ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๐ สาระสำคัญคือให้มีตำแหน่งนายทะเบียนเอกสารลับ เพื่อรับผิดชอบในการ รับ-ส่ง เอกสารราชการที่กำหนดขึ้นความลับในชั้นลับที่สุด และลับมาก เพื่อให้สะดวกต่อการดำเนินการและเป็นไปอย่างรวดเร็วขึ้น

ภายหลังการปฏิวัติโดย จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ รัฐบาลปรับเปลี่ยนชื่อจากกรมประมวลราชการแผ่นดินมาเป็น “กรมประมวลข่าวกลาง” เมื่อเดือน ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๒ ในระหว่างนี้ กรมข่าวทหารกระทรวงกลาโหม ได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดย พลเอก ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ขอทำการปรับปรุงระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ ด้วยเห็นว่า เนื้อความบางส่วนไม่รองรับกับสภาพการขณะนั้น คณะรัฐมนตรีจึงผ่านความเห็นชอบ เมื่อ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๐๗ ให้ตั้งคณะกรรมการร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ เพื่อทำการปรับปรุงระเบียบนี้ ประกอบด้วย พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน จากนั้น คณะกรรมการดังกล่าวได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณายกร่างระเบียบใหม่ เสร็จสิ้นเมื่อ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๑๐ ระเบียบใหม่นี้เรียกว่า

“ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๑” ซึ่งผ่านความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรีเมื่อ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๑๑ อย่างไรก็ดี ระเบียบฉบับนี้มีได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีเพียงจอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ลงชื่อในระเบียบเท่านั้น และบังคับใช้ใน ๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๑๑ สำหรับการปรับเปลี่ยนสำคัญของระเบียบฉบับใหม่ คือ การกำหนดให้แยกหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการรักษาความปลอดภัย โดยให้กรมประมวลข่าวกลาง สำนักนายกรัฐมนตรี เป็นองค์การักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน และให้เพิ่มศูนย์รักษาความปลอดภัย กระทรวงกลาโหม เป็นองค์การักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร และมีการปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๑ เมื่อ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๑๒ โดยมี พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นประธาน นำเสนอผลการปรับแก้ต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งผ่านความเห็นชอบเมื่อ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๗ โดยนายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนาม และมีผลบังคับใช้เมื่อ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๑๘ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒ ร.จ.๑ ตอนที่ ๓๗ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๑๘ ระเบียบฉบับใหม่นี้เรียกว่า “ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗” ต่อมาในสมัยรัฐบาล โดย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ประกาศใช้ “พระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๒๘” พระราชบัญญัติฉบับนี้ เปลี่ยนชื่อกรมประมวลข่าวกลางเป็น “สำนักข่าวกรองแห่งชาติ” เมื่อ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๒๘ ขณะที่ คณะรัฐมนตรี นำโดย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้ “ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ.๒๕๒๕” เมื่อ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๒๕ ตามราชกิจจานุเบกษา เมื่อ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๒๕ ต่อมาสภาพสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปสู่ ความเป็นประชาธิปไตย โดยเน้นถึงการให้สิทธิแก่ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐและสามารถแสดงความคิดเห็นได้มากขึ้น รัฐสภาในสมัย พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ได้ผ่าน “พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐” โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๐ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อ ๙ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๐ หลังการประกาศใช้แล้วทำให้เกิดความเห็นว่า การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ และระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ.๒๕๒๕ ทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในการรักษาความลับเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ฉะนั้นในการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) เมื่อ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๑ จึงเห็นความจำเป็นต้องกำหนดระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการขึ้น ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ที่ให้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผยขึ้น สำหรับให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ จึงให้ คณะอนุกรรมการตราพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวงหรือระเบียบ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ทำการร่างระเบียบเกี่ยวกับการรักษาความลับของทางราชการ และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบใน “ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔”

เมื่อ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๔๓ และ นาย ชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ลงนามเมื่อ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๔ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๔๔ จากการประกาศใช้ระเบียบฉบับนี้ เป็นผลให้ต้องยกเลิกเฉพาะการรักษาความปลอดภัยในส่วนที่เป็น “เอกสาร” ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ และให้ยกเลิกระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ.๒๕๒๕ เนื่องจากยังมีระเบียบที่เกี่ยวข้องกับระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ จึงมีการปรับระเบียบเหล่านั้น ต่อมา พลเอก บุญศักดิ์ กำแหงฤทธิรงค์ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติขณะนั้น จัดการประชุมปรับแก้ระเบียบของคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ ซึ่งมีข้อพิจารณาให้ครอบคลุมถึงเรื่องการรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ ด้วยมีข้อกังวลเกี่ยวกับการปกพาวุฒของเจ้าหน้าที่อารักขาและรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ เพราะกฎหมายให้อำนาจเฉพาะแก่เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเท่านั้น แต่ส่วนราชการอื่นที่ต้องถือปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ มิได้มีกฎหมายรองรับให้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว โดยสภาความมั่นคงแห่งชาติได้นำเสนอร่างระเบียบครั้งใหม่ต่อคณะรัฐมนตรีผ่านสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เมื่อ ๙ มีนาคม พ.ศ.๒๕๔๑ แต่เมื่อ ๒๕ มีนาคม พ.ศ.๒๕๔๑ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือถึงสภาความมั่นคงแห่งชาติ ด้วยเนื้อความของร่างระเบียบครั้งใหม่ขัดกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ กล่าวคือ มาตรา ๔๓ ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารดังกล่าวบัญญัติให้ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ ในส่วนของข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ยังคงบังคับใช้ หากไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ แต่ร่างระเบียบฉบับใหม่ กำหนดให้ยกเลิกระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ และเมื่อ ๙ เมษายน พ.ศ.๒๕๔๔ คณะกรรมการประสานการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ ชุดใหม่อีกครั้ง และนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดย นาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบ “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒” เมื่อ ๒๐ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อ ๑๓ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๒ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๒ เป็นต้นมา

ปัจจุบันโลกเข้าสู่ยุคระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ที่เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถเปลี่ยนโครงสร้างรูปแบบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กระบวนการผลิต การค้า การบริการ และกระบวนการทางสังคม รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไปอย่างสิ้นเชิง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยเป็นอันมาก ทำให้ต้องเร่งปรับตัวและเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ประเทศไทยมีความพร้อมและพัฒนาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยกำลังอยู่ในวาระของการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศครั้งใหญ่ในทุกมิติของการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยไปสู่ “ประเทศไทย ๔.๐” โดยผลักดันให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการลดต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการ

เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนพัฒนาไปสู่การแข่งขันเชิงธุรกิจรูปแบบใหม่ในระยะยาว เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ด้วยความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในปัจจุบัน ได้ทวีความสลับซับซ้อนมากขึ้นกว่าเดิม ส่งผลให้ผู้นำมาใช้งานส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจ และตระหนักถึงความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลและทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อการดำเนินภารกิจของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ทำให้ต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดอยู่เสมอ เช่น การถูกบุกรุก คุกคาม การโจรกรรมข้อมูล การทำลายข้อมูล หรือทำลายระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของส่วนราชการฯ ให้เกิดความเสียหาย โดยอาศัยช่องโหว่หรือจุดอ่อนในรูปแบบต่างๆ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการทำทนายว่าจะสามารถรับมือกับเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ในการปกป้องรักษาความปลอดภัย เพื่อสนับสนุนภารกิจของส่วนราชการฯ ให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในการนี้ควรตระหนักถึงการนำหลักการบริหารจัดการเชิงรุกด้วยการนำกระบวนการป้องกันและควบคุมรวมถึง แนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยมาใช้ เพื่อเป็นหลักประกันการดำเนินภารกิจต่างๆ ของส่วนราชการฯ จะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากมีการวางแผนการรักษาความปลอดภัยเพื่อรองรับเหตุการณ์ในอนาคตอย่างมีเหตุมีผล มีหลักการ และวิธีควบคุม เพื่อหาทางลดหรือป้องกันความเสียหายไว้ล่วงหน้า หรือในกรณีที่ประสบกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและปัจจัยในการรักษาความปลอดภัย ข้อจำกัดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย

๒. เสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมยุคไทยแลนด์ ๔.๐ โดยนำเทคโนโลยีและเครื่องมือพิเศษด้านการรักษาความปลอดภัยมาประยุกต์ใช้และเสริมขีดความสามารถของระบบการรักษาความปลอดภัย

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

๑.๑ การวิจัยนี้เน้นศึกษา วิเคราะห์ กระบวนการ และแนวทางการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมเท่านั้น

๑.๒ การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแนวทาง/หลักการ การดำเนินการตาม ระเบียบ-สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย

๑.๓ การวิจัยจะเน้นเฉพาะแนวทาง หลักการ การดำเนินการที่สามารถเปิดเผยได้เท่านั้น

๒. ขอบเขตด้านบุคลากรในการสัมภาษณ์

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานราชการทหาร หน่วยงานราชการตำรวจ หน่วยงานราชการพลเรือน และนักวิชาการด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ซึ่งแบ่งผู้เชี่ยวชาญออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ คือ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการทหาร กลุ่มที่ ๒ คือ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการตำรวจ กลุ่มที่ ๓ คือ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการพลเรือน กลุ่มที่ ๔ คือ นักวิชาการด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ นอกจากนี้ยังใช้ข้อมูลทุติยภูมิซึ่งได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - พ.ศ.๒๕๘๐) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย และบทความทางวิชาการต่างๆ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับมาวิเคราะห์ร่วมกับสภาพปัญหาและปัจจัยในการรักษาความปลอดภัยในปัจจุบัน โดยนำความรู้และประสบการณ์ที่รับผิดชอบงานด้านรักษาความปลอดภัยของศูนย์รักษาความปลอดภัยซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด และมีฐานะเป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร ตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบสภาพปัญหาและปัจจัยในการรักษาความปลอดภัย ข้อจำกัดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ พระราชบัญญัติ

ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย

๒. ทำให้ได้แนวทางการพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมยุคไทยแลนด์ ๔.๐ โดยนำเทคโนโลยีและเครื่องมือพิเศษด้านการรักษาความปลอดภัยมาประยุกต์ใช้และเสริมขีดความสามารถของระบบการรักษาความปลอดภัย

คำจำกัดความ

การพัฒนา	หมายถึง	การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นจนเป็นที่พึงพอใจ
การรักษาความปลอดภัย	หมายถึง	มาตรการที่กำหนดขึ้น ตลอดจนการดำเนินการทั้งปวง เพื่อพิทักษ์รักษาและคุ้มครองป้องกันสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ ตลอดจนหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดินให้พ้นจากการรั่วไหล การจารกรรม การก่อวินาศกรรม การบ่อนทำลาย การก่อการร้าย และการกระทำที่เป็นภัยต่อความมั่นคง และผลประโยชน์แห่งรัฐ
หน่วยงานของรัฐ	หมายถึง	ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นที่อยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองท้องถิ่น
ทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน	หมายถึง	วัตถุ อาคารสถานที่ หรือสิ่งอื่นใดที่มีคุณค่าต่อสภาพจิตวิทยาของสังคม ประชาชนมีความศรัทธา และหวงแหนหากสูญหายหรือถูกกระทำให้ได้รับความเสียหาย พังทลาย หรือทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงเกียรติยศ แล้วจะกระทบกระเทือนต่อความรู้สึกของประชาชน
การจารกรรม	หมายถึง	การกระทำใดๆ โดยทางลับเพื่อให้ได้ล่วงรู้หรือได้ไป หรือส่งสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการให้แก่ผู้ไม่มีอำนาจหน้าที่ หรือผู้ที่ไม่มีความจำเป็นต้องทราบ โดยมีเหตุผลที่

	<p>เชื่อถือได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นผลร้ายต่อความมั่นคงแห่งชาติ หรือความสงบเรียบร้อยภายใน หรือระบอบการปกครอง หรือเสถียรภาพของรัฐบาล หรือการกระทำเพื่อประโยชน์แก่รัฐต่างประเทศ หรือประโยชน์ส่วนบุคคล</p>
การก่อวินาศกรรม	<p>หมายถึง การกระทำใดๆ เพื่อทำลายความเสียหายต่อทรัพย์สิน วัสดุ ข้อมูลข่าวสาร อาคารสถานที่ ยุทธปัจจัยที่สงวน สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวก หรือรบกวน ขัดขวาง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หน่วงเหนี่ยวระบบการปฏิบัติงานใดๆ รวมทั้งการประทุษร้ายต่อบุคคล ซึ่งทำให้เกิดความปั่นป่วน หรือความเสียหายทางการเมือง การทหาร การเศรษฐกิจ และสังคมวิทยา หรือทางใดทางหนึ่ง</p>
การบ่อนทำลาย	<p>หมายถึง การกระทำใดๆ ที่มุ่งก่อให้เกิดความแตกแยก ความปั่นป่วน ความกระด้างกระเดื่อง ซึ่งนำไปสู่การก่อความไม่สงบ หรือความอ่อนแอภายในชาติ ในทางการเมือง การทหาร การเศรษฐกิจ และสังคมวิทยา หรือทางใดทางหนึ่ง ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบอบ หรือล้มล้างสถาบันทางการเมืองของประเทศ หรือเพื่อทำลายความจงรักภักดีของประชาชนต่อสถาบันชาติ หรือเพื่อผลประโยชน์แก่รัฐต่างประเทศ</p>
การก่อการร้าย	<p>หมายถึง การกระทำใดๆ ที่สร้างความปั่นป่วนให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว หรือเพื่อขู่เข็ญหรือบีบบังคับรัฐบาล หรือองค์การระหว่างประเทศให้กระทำ หรือละเว้นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินที่สำคัญ</p>
ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม	<p>หมายถึง ส่วนราชการต่างๆ ของกระทรวงกลาโหมที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๖ ได้แก่ (๑) สำนักงานรัฐมนตรี (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง และ (๓) กองทัพอากาศ</p>
เครื่องมือพิเศษ	<p>หมายถึง เครื่องมือที่ได้รับการออกแบบให้ใช้สำหรับงานการรักษาความปลอดภัยให้เกิดประสิทธิภาพ</p>

ยุคไทยแลนด์ ๔.๐

หมายถึง เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายของนายกรัฐมนตรี ที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ ไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” โดยมีฐานคิดหลัก คือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้า ไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น

บทที่ ๒

ทฤษฎี แนวคิด กฎระเบียบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม

๑. กระทรวงกลาโหม

กระทรวงกลาโหม เป็นหน่วยงานราชการไทยประเภทกระทรวง มีหน้าที่ป้องกันประเทศ เพิ่มขีดความสามารถ และรักษาผลประโยชน์ของชาติ สร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศในกลุ่มอาเซียน และมิตรประเทศ เพื่อลดความหวาดระแวงสร้างสันติภาพให้มีความสำคัญในการตอบสนองนโยบายเร่งด่วนของคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของกระทรวงกลาโหม ตลอดจนภารกิจอื่นตามที่ได้รับมอบหมายเป็นการเฉพาะ และมีหน้าที่พิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ ทั้งในฐานะที่พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศ และทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการตามพระราชประสงค์

กระทรวงกลาโหม มีการแบ่งส่วนราชการระดับกรมออกเป็น ๕ หน่วยงานตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๖ ดังนี้

๑.๑ สำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมืองของรัฐมนตรี และมีหน้าที่รับผิดชอบกำกับดูแลสำนักงานจเรทหารทั่วไป

๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม มีหน้าที่เกี่ยวกับงานนโยบายและยุทธศาสตร์งานราชการประจำทั่วไปของกระทรวง

๑.๓ กองทัพอากาศ มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศ การป้องกันราชอาณาจักรและดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ควบคุมการปฏิบัติงานของกองบัญชาการกองทัพอากาศ กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ

๒. การรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม

การรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมทุกส่วนราชการ อ้างอิงจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

๒.๑ ประเภทและความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย

๒.๑.๑ การรักษาความปลอดภัย แบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสาร และการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่

๒.๑.๒ หน่วยงานที่เป็นองค์การรักษาความปลอดภัย ดังนี้

๒.๑.๒.๑ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน มีหน้าที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ แก่หน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือน และกำกับดูแล ตรวจสอบ พร้อมทั้งพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้ระบบการรักษาความปลอดภัยนั้นได้ผลสมบูรณ์อยู่เสมอ ยกเว้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยแก่หน่วยงานของรัฐฝ่ายตำรวจ

๒.๑.๒.๒ ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย กระทรวงกลาโหม เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร มีหน้าที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติแก่หน่วยงานของรัฐฝ่ายทหาร และกำกับดูแล ตรวจสอบ พร้อมทั้งพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้ระบบการรักษาความปลอดภัยนั้นได้ผลสมบูรณ์อยู่เสมอ

๒.๑.๒.๓ กองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายตำรวจ มีหน้าที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติแก่หน่วยงานของรัฐฝ่ายตำรวจ และกำกับดูแล ตรวจสอบ พร้อมทั้งพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้ระบบการรักษาความปลอดภัยนั้นได้ผลสมบูรณ์อยู่เสมอ

๒.๑.๓ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัย ในหน่วยงานของตนในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้มอบหมายหรือทำสัญญาจ้างให้เอกชนดำเนินการ อย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งเกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย ให้ผู้ได้รับมอบหมายหรือผู้เป็นคู่สัญญา ซึ่งเป็นเอกชนดังกล่าวมีหน้าที่ต้องปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติตามระเบียบนี้ด้วย

๒.๑.๔ บุคคลที่จะเข้าถึงสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการในชั้นใด ต้องเป็นบุคคลที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายความไว้วางใจ และให้เข้าถึงสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการได้ เฉพาะเรื่องที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

๒.๑.๕ ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจขอให้ องค์การรักษาความปลอดภัยช่วยตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของตนที่เกี่ยวข้อง กับชั้นความลับได้

๒.๑.๖ การมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็น ความลับของทางราชการ ให้ยึดถือหลักการจำกัดให้ทราบเท่าที่จำเป็น เพื่อปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบหมาย ให้ลุล่วงไปด้วยดี ห้ามผู้ไม่มีหน้าที่หรือไม่ได้รับคำสั่งหรือไม่ได้รับการมอบหมายอย่างถูกต้องอ้างยศ ตำแหน่ง หรืออิทธิพลใดเพื่อเข้าถึงสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ

๒.๑.๗ เพื่อให้การรักษาความปลอดภัยเกิดประสิทธิผล ให้องค์การ
รักษาความปลอดภัยทุกฝ่ายประสานการปฏิบัติและประชุมร่วมกันเพื่อดำเนินการจัดให้มีหลักเกณฑ์
วิธีการ และคำแนะนำการปฏิบัติตามระเบียบนี้ รวมทั้งการอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น
ให้หน่วยงานของรัฐนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และคำแนะนำตามวรรคหนึ่ง
ไปวางแผนกำหนดวิธีปฏิบัติ โดยประสานมาตรการรักษาความปลอดภัย และมาตรการที่เกี่ยวข้อง
เข้าด้วยกัน พร้อมทั้งสอดส่อง และตรวจสอบมาตรการที่กำหนดไว้ตามระยะเวลาที่ระบุไว้ในแผน ทั้งนี้
วิธีปฏิบัติที่กำหนดนั้นจะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และต้องคำนึงถึงประโยชน์
ของทางราชการเป็นสำคัญ

ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัย
และเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยได้ตามความจำเป็น

ให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบจัดการอบรมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ
ได้ทราบโดยละเอียดถึงความจำเป็นและมาตรการของการรักษาความปลอดภัย และต้องจัดให้มีการ
อบรมเพิ่มเติม โดยอยู่ภายใต้ความควบคุมของเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัย
หรือผู้บังคับบัญชาตามโอกาสอันสมควร

๒.๑.๘ ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควรหรืออย่างน้อยทุกห้าปี ให้นายกรัฐมนตรี
จัดให้มีการทบทวนการปฏิบัติตามระเบียบนี้ และพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสม

๒.๑.๙ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความปลอดภัยของประเทศ องค์กร
ตามรัฐธรรมนูญส่วนราชการสังกัดรัฐสภา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นใดของรัฐ
อาจนำระเบียบนี้ ไปใช้บังคับโดยอนุโลม

๒.๒ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล

มาตรการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล

๒.๒.๑ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับ
บุคคล โดยกำหนดมาตรการสำหรับใช้ปฏิบัติต่อผู้ที่อยู่ระหว่างรอบรรจุหรือแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ที่จะได้ได้รับความไว้วางใจให้เข้าถึงสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ
หรือให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับราชการที่สำคัญ เพื่อเลือกเฟ้นและตรวจสอบให้ได้ผู้ที่มีคุณสมบัติ
เหมาะสมเป็นที่เชื่อแน่ว่าต้องเป็นผู้ที่ไม่เป็นภัย และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคง
และผลประโยชน์แห่งรัฐ

๒.๒.๒ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล ให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติ
ดังต่อไปนี้

๒.๒.๒.๑ ตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคล

๒.๒.๒.๒ รับรองความไว้วางใจบุคคลเพื่อให้เข้าถึงสิ่งที่เป็นความลับ
ของทางราชการ

๒.๒.๓ การตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคล ให้ใช้กับบุคคลดังต่อไปนี้

๒.๒.๓.๑ ผู้ที่อยู่ระหว่างรอบรรจุหรือแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๒.๒.๓.๒ ผู้ที่เป็นลูกจ้างทดลองปฏิบัติงาน หรือฝึกงานก่อนบรรจุเข้า

ปฏิบัติงาน

๒.๒.๓.๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ยังมิได้รับการตรวจสอบประวัติและ
พฤติกรรม และผู้ที่ขอกลับเข้ารับราชการใหม่

๒.๒.๓.๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน
ในหน้าที่หรือตำแหน่งที่สำคัญของทางราชการ หรือที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ
หรือทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน

๒.๒.๓.๕ ผู้ได้รับทุนการศึกษาทั้งในประเทศหรือต่างประเทศของ
หน่วยงานของรัฐเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีข้อผูกพันให้เข้าปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

กรณีตาม ๒.๒.๓.๑ และ ๒.๒.๓.๒ ในระหว่างที่ต้องรอฟังผล
การตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคล ถ้าจำเป็นต้องรีบบรรจุหรือจ้างบุคคลเข้าปฏิบัติงาน ก็ให้
บรรจุหรือจ้างก่อนได้โดยมีเงื่อนไขว่าถ้าผลการตรวจสอบปรากฏว่าผู้นั้นมีความประพฤติหรือมีประวัติ
และพฤติกรรมไม่เหมาะสมให้หน่วยงานของรัฐสั่งเลิกบรรจุหรือเลิกจ้างได้

หากผลการตรวจสอบปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีพฤติกรรม
ที่น่าสงสัยหรือมีการกระทำอันก่อให้เกิดความไม่ไว้วางใจซึ่งอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงและ
ผลประโยชน์แห่งรัฐ ให้ย้ายผู้นั้นออกจากตำแหน่งหน้าที่นั้นโดยเร็วและพิจารณาดำเนินการต่อไป
โดยให้รายงานองค์การรักษาความปลอดภัยทราบด้วย

การตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่กำหนดในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

๒.๒.๔ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคล
โดยละเอียด สำหรับบุคคลดังต่อไปนี้

๒.๒.๔.๑ บุคคลที่จะเข้าถึงสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการชั้นลับที่สุด
หรือลับมากหรือการรหัส

๒.๒.๔.๒ บุคคลที่มีพฤติกรรม หรือปรากฏข่าวสาร หรือติดต่อกับ
บุคคล หรือองค์การทั้งภายในและภายนอกประเทศ ที่จะเป็นภัยต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐ

๒.๒.๔.๓ บุคคลที่จะได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่หรือแต่งตั้งให้
ดำรงตำแหน่งที่สำคัญในหน่วยงานของรัฐ

๒.๒.๕ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับรองความไว้วางใจบุคคลเพื่อให้
เข้าถึงสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการตามชั้นความลับที่จะได้มอบหมายให้ปฏิบัติ โดยยึดถือผลการ
ตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคลนั้น

บุคคลใดจะได้รับการรับรองความไว้วางใจ จะต้องผ่านการอบรมหรือ
ชี้แจงในเรื่องการรักษาความปลอดภัยตามระเบียบนี้เสียก่อน และลงนามในบันทึกรับรองการรักษาความลับ
เมื่อเข้ารับตำแหน่ง

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจรับรองความไว้วางใจ
บุคคลโดยไม่ต้องรอฟังผลการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคลได้ตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

๒.๒.๕.๑ ในกรณีที่กำลังรอฟังผลการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรม
บุคคลเพื่อบรรจุหรือแต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใด ถ้าจำเป็นต้องรีบบรรจุหรือแต่งตั้ง
บุคคลเข้าปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้นโดยด่วน ก็ให้บรรจุหรือจ้างก่อนได้ โดยมีเงื่อนไขว่า
ถ้าผลการตรวจสอบปรากฏว่าผู้ที่มีความประพฤติหรือมีประวัติและพฤติกรรมไม่เหมาะสม
ก็ให้เลิกบรรจุหรือเลิกจ้าง

๒.๒.๕.๒ ในกรณีที่เป็นการมอบหมายความไว้วางใจให้บุคคลปฏิบัติหน้าที่
เป็นการชั่วคราวที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการแบบบันทึกรับรองการรักษาความลับ
เมื่อเข้ารับตำแหน่งหน้าที่ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

๒.๒.๖ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีทะเบียนความไว้วางใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ทุกคนตามระดับความไว้วางใจที่แต่ละคนได้รับอนุมัติ และต้องแก้ไขทะเบียนความไว้วางใจให้ตรงตาม
ใบรับรองความไว้วางใจ ตามตำแหน่งหน้าที่ของบุคคล เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับบุคคลหรือมี
พฤติกรรมที่สงสัยว่าบุคคลนั้นจะไม่เหมาะสมกับความไว้วางใจที่ได้รับอยู่ จะต้องตรวจสอบประวัติและ
พฤติกรรมบุคคลใหม่และแก้ไขทะเบียนความไว้วางใจทันที

แบบทะเบียนความไว้วางใจ และแบบใบรับรองความไว้วางใจ
ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

๒.๒.๗ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐจะมอบหมายให้บุคคลใดปฏิบัติหน้าที่
เกี่ยวกับความลับของทางราชการ บุคคลนั้นต้องผ่านการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคล และ
ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการดังต่อไปนี้

๒.๒.๗.๑ มีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรแต่งตั้งบุคคลซึ่งได้รับ
ความไว้วางใจให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ โดยบันทึกชื่อบุคคลดังกล่าว
ลงในทะเบียนความไว้วางใจ

๒.๒.๗.๒ มีหนังสือหรือใบรับรองความไว้วางใจให้เป็นหลักฐาน เมื่อ
ต้องส่งบุคคลไปประชุมหรือเข้าร่วมในกิจการอื่นใดที่เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ ชั้นลับที่สุด
หรือลับมากนอกหน่วยงานต้นสังกัด

๒.๒.๘ ในกรณีที่บุคคลใดจะพ้นจากภารกิจหรือตำแหน่งหน้าที่ที่เกี่ยวกับสิ่งที่เป็น
ความลับของทางราชการให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๒.๒.๘.๑ ให้หน่วยงานของรัฐตัดชื่อออกจากทะเบียนความไว้วางใจ

๒.๒.๘.๒ ให้บุคคลนั้นคืนข้อมูลข่าวสารกับหลักฐานต่างๆ ให้กับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย หรือเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัย

๒.๒.๘.๓ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย หรือเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัย ชี้แจงให้บุคคลนั้นได้ทราบถึงความเสียหายต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐในการเปิดเผยความลับของทางราชการ และให้บุคคลนั้นลงชื่อในบันทึกรับรองการรักษาความลับเมื่อพ้นจากภารกิจหรือตำแหน่งหน้าที่ไว้เป็นหลักฐาน

แบบบันทึกรับรองการรักษาความลับเมื่อพ้นจากภารกิจหรือตำแหน่งหน้าที่ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

๒.๒.๙ บุคคลที่พ้นจากภารกิจหรือตำแหน่งหน้าที่ไปแล้ว เมื่อกลับเข้าทำงานในภารกิจหรือตำแหน่งหน้าที่ที่เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ ต้องตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคลใหม่ตามระเบียบนี้

๒.๓ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสาร

๒.๓.๑ ชั้นความลับของสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ แบ่งเป็น ๓ ชั้น คือ

๒.๓.๑.๑ ลับที่สุด (TOP SECRET) หมายความว่า ความลับที่มีความสำคัญที่สุดเกี่ยวกับบุคคลข้อมูลข่าวสารวัตถุ สถานที่ และทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน ซึ่งหากความลับดังกล่าวทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนรั่วไหลไปถึงบุคคลผู้ไม่มีหน้าที่ได้ทราบ จะทำให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐอย่างร้ายแรงที่สุด

๒.๓.๑.๒ ลับมาก (SECRET) หมายความว่า ความลับที่มีความสำคัญเกี่ยวกับบุคคลข้อมูลข่าวสารวัตถุ สถานที่ และทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน ซึ่งหากความลับดังกล่าวทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนรั่วไหลไปถึงบุคคลผู้ไม่มีหน้าที่ได้ทราบ จะทำให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐอย่างร้ายแรง

๒.๓.๑.๓ ลับ (CONFIDENTIAL) หมายความว่า ความลับที่มีความสำคัญเกี่ยวกับบุคคลข้อมูลข่าวสาร วัตถุสถานที่ และทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน ซึ่งหากความลับดังกล่าวทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนรั่วไหลไปถึงบุคคลผู้ไม่มีหน้าที่ได้ทราบ จะทำให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐ

๒.๓.๒ คำจำกัดความ

การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสาร คือ มาตรการที่กำหนดสำหรับการปฏิบัติต่อเอกสารลับ เพื่อป้องกันมิให้ผู้ไม่มีอำนาจหน้าที่ได้ล่วงรู้หรือเข้าถึงเอกสารนั้น

๒.๓.๓ ความมุ่งหมาย

การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสาร มีความมุ่งหมายเพื่อกำหนดนโยบายและวิธีการในการพิทักษ์รักษาความลับของทางราชการ ซึ่งจะต้องปฏิบัติต่อเอกสารลับชั้นต่างๆ ทุกขั้นตอนของการดำเนินกรรมวิธี ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒.๓.๔ ข้อพิจารณาในการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสาร ในการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสารจะต้องพิจารณาถึงเรื่องดังต่อไปนี้

๒.๓.๔.๑ การกำหนดชั้นความลับ ความรับผิดชอบในการกำหนดชั้นความลับ หัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เป็นเจ้าของเรื่องเดิมเท่านั้น ที่รับผิดชอบในการกำหนดชั้นความลับเอกสาร ตลอดจนการปรับชั้นและยกเลิกชั้นความลับในภายหลังด้วย

ผู้มีอำนาจกำหนดชั้นความลับ ผู้มีอำนาจกำหนดชั้น “ลับที่สุด” ได้แก่ข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่ง หรือเทียบเท่าขึ้นไป คือ อธิบดี หัวหน้าคณะทูต ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหาร ผู้บัญชาการตำรวจ หัวหน้าส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อปลัดกระทรวง ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ และผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้มีอำนาจกำหนดชั้น “ลับที่สุด” จะมอบอำนาจดังกล่าวนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ตำแหน่งใดก็ได้เฉพาะผู้ที่มีความจำเป็นต้องเข้าถึง และต้องดำเนินการตามภารกิจสำคัญที่สุดที่ได้รับมอบหมายให้ลุล่วงไป กับต้องเป็นผู้ที่ได้รับการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรม ตลอดจนมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยอย่างดี ทั้งนี้ ต้องมีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร และทะเบียนความไว้วางใจ (รปภ.๔) พร้อมทั้งมีบันทึกลายมือชื่อในทำเนียบลับที่สุดหรือลับมาก (รปภ.๕) ของบุคคลดังกล่าวไว้เป็นหลักฐานด้วย และเจ้าหน้าที่เหล่านี้จะต้องมีจำนวนจำกัดที่สุดเท่าที่จำเป็น

ผู้มีอำนาจกำหนดชั้น “ลับมาก” ได้แก่ข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่ง หรือเทียบเท่าขึ้นไป คือ หัวหน้ากอง ผู้บังคับการกรม ผู้บังคับหมวดเรือ ผู้บังคับการกองบิน หัวหน้าหน่วยราชการอิสระ ซึ่งมีตำแหน่งชั้นหัวหน้าแผนก ผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับการเรือชั้นสาม และผู้บังคับหมวดบินผู้มีอำนาจกำหนดชั้น “ลับมาก” จะมอบอำนาจดังกล่าวนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ตำแหน่งใดก็ได้เฉพาะผู้ที่มีความจำเป็นต้องเข้าถึงและต้องดำเนินการตามภารกิจลับมากที่ได้รับมอบหมายให้ลุล่วงไป กับต้องเป็นผู้ที่ได้รับการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรม ตลอดจนได้รับการอบรมในเรื่องเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยเป็นอย่างดีแล้ว ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาให้ขึ้นทะเบียนความไว้วางใจ และมีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งมีบันทึกลายมือชื่อในทำเนียบลับที่สุดหรือลับมาก (รปภ.๕) ของบุคคลดังกล่าวไว้ด้วย และเจ้าหน้าที่เหล่านี้ต้องมีจำนวนจำกัดที่สุดเท่าที่จำเป็น

ผู้มีอำนาจกำหนดชั้น “ลับ” ได้แก่ข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่ง หรือเทียบเท่าขึ้นไป คือ หัวหน้าแผนก ผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับการเรือชั้นสาม ผู้บังคับหมวดบิน

วิธีกำหนดชั้นความลับ การกำหนดชั้นความลับของเอกสารให้พิจารณาจากความสำคัญในเนื้อหาของเอกสารนั้นเป็นหลัก มิใช่กำหนดชั้นความลับของเอกสารตามแฟ้มเรื่องที่เก็บหรือตามเอกสารอื่นที่อ้างถึง ทั้งนี้ เพื่อความปลอดภัยในการเก็บรักษา การส่ง การแจกจ่ายและการแต่งตั้งบุคคลที่จะให้ทราบหรือดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารนั้นๆ ในกรณีที่เอกสาร

ชั้นความลับต่ำจำเป็นต้องอ้างถึงข้อความจากเอกสารชั้นความลับสูง ต้องพิจารณาเนื้อความที่อ้างนั้นว่าจะไม่ทำให้ข้อความในเอกสารชั้นความลับสูงรั่วไหล

การกำหนดชั้นความลับของเอกสารฉบับหนึ่ง อย่างน้อยต้องให้สูงเท่ากับข้อความตอนใดตอนหนึ่งที่จัดอยู่ในชั้นสูงสุด กล่าวคือ จะต้องมีชั้นความลับเป็นส่วนรวมสำหรับเอกสารฉบับหนึ่งเพียงชั้นเดียวเท่านั้น แม้ว่าข้อความแต่ละหน้า วรรคหรือตอนจะมีชั้นความลับต่างกันก็ตาม

หนังสือนำหรือบันทึกข้อความต้องกำหนดชั้นความลับให้อยู่ในชั้นสูงเท่ากับเรื่อง ซึ่งสูงที่สุดในตัวเรื่องที่แนบอยู่เป็นอย่างน้อย แต่เมื่อได้แยกเรื่องออกไปแล้วก็ให้ลดหรือเลิกชั้นความลับของหนังสือนำหรือบันทึกข้อความนั้นได้สุดแต่จะเห็นควร โดยเจ้าของหนังสือนำหรือบันทึกข้อความนั้นแจ้งการลดชั้นหรือยกเลิกชั้นความลับไว้ด้วย ดังนี้ “ลดชั้นความลับเป็น.....เมื่อแยกออกจากสิ่งที่แนบ” หรือ “ยกเลิกชั้นความลับเมื่อแยกออกจากสิ่งที่แนบ”

ร่างหรือสำเนาเอกสารจะต้องกำหนดชั้นความลับอยู่ในชั้นเดียวกันกับเอกสารต้นฉบับ

ความลับที่ได้รับจากรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศจะต้องได้รับการกำหนดชั้นความลับในระดับเดียวกับที่รัฐบาลหรือองค์การนั้นๆ กำหนดไว้

เครื่องหมายแสดงชั้นความลับ

การแสดงชั้นความลับของสิ่งที่เป็นความลับให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

เอกสารลับโดยปกติให้ประทับหรือเขียนตัวอักษรตามชั้นความลับที่กึ่งกลางหน้ากระดาษทั้งด้านบนและด้านล่างของทุกหน้าเอกสารที่มีชั้นความลับนั้น ตัวอักษรต้องให้มีขนาดโตกว่าอักษรธรรมดา และใช้สีแดงหรือสีอื่นที่เห็นเด่นชัดสำหรับชั้นความลับ ส่วนรวมของเอกสารให้แสดงไว้ที่หน้าแรกในลักษณะเช่นเดียวกัน ถ้าเอกสารนั้นเย็บเป็นเล่มเข้าปกให้ทำเครื่องหมายดังกล่าวที่ด้านนอกของปกหน้าปกหลังด้วย

ภาพเขียน แผนที่และแผนภูมิ ให้ประทับหรือเขียนตัวอักษรแสดงชั้นความลับในลักษณะเดียวกับที่กล่าวมา และแสดงไว้ใกล้ชื่อภาพ หรือมาตราส่วนด้วยโดยให้ชั้นความลับนั้นปรากฏเห็นได้เด่นชัด ถ้าเอกสารนั้นม้วนหรือพับได้ก็ให้แสดงชั้นความลับไว้ให้ปรากฏเห็นได้ขณะที่เอกสารนั้นม้วนหรือพับอยู่ด้วย

แฉกบันทึกฟิล์มภาพยนตร์ แผนที่ภาพถ่าย และไมโครฟิล์มรวมทั้งฟิล์มเนกาตีฟ ให้แสดงชั้นความลับไว้ที่ต้นและปลายม้วน ถ้าแสดงชั้นความลับไว้ในที่ดังกล่าวไม่ได้ก็ให้พิทักษ์รักษาตามชั้นความลับนั้น และให้เก็บในกล่อง หรือหีบห่อซึ่งมีเครื่องหมายแสดงชั้นความลับนั้นๆ

วัสดุอื่นๆ นอกจากที่กล่าวแล้ว โดยปกติให้แสดงชั้นความลับไว้ให้เห็นโดยเด่นชัดด้วยการประทับตราการสลัก หรือการติดแผ่นป้ายแสดงชั้นความลับตามลักษณะ

ของวัสดุนั้นๆ ถ้าปฏิบัติตามนี้ไม่ได้ก็ให้แสดงชั้นความลับไว้ที่วัสดุหุ้มห่อ ถ้ายังปฏิบัติตามนี้ไม่ได้ก็ให้แจ้งชั้นความลับไปยังผู้รับวัสดุต่อบอกกล่าวให้ทราบล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรในเมื่อจะต้องส่งวัสดุนี้ไปให้ผู้อื่น

ในการแสดงหรือพูดถึงสิ่งที่เป็นความลับให้ผู้แสดงหรือผู้พูดแจ้งให้ผู้ดูหรือผู้ฟังทราบชั้นความลับที่กำหนดไว้สำหรับสิ่งนั้นๆ ด้วย ทั้งก่อนและเมื่อเสร็จสิ้นการแสดงหรือการพูดแล้ว

เอกสารลับใดๆ หากเจ้าของเรื่องเดิมไม่ประสงค์จะให้ผู้อื่นสำเนาทั้งฉบับหรือคัดลอกบางส่วนหรือถอดความ หรือแปลโดยวิธีใดๆ จะต้องแสดงข้อความห้ามสำเนาหรือคัดลอกหรือถอดความหรือแปลไว้ในที่ที่เห็นเด่นชัด ข้อความห้ามสำเนา หรือคัดลอกหรือถอดความ หรือแปล อาจใช้แบบใดแบบหนึ่ง ดังนี้ “ห้ามสำเนา หรือคัดลอก หรือถอดความ หรือแปลเอกสารนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน เว้นแต่จะได้รับอนุญาต.....” (เจ้าของเรื่องเดิม) หรือ “ห้ามสำเนา หรือคัดลอก หรือถอดความ หรือแปลในข้อ.....ของเอกสารนี้ไว้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก.....” (เจ้าของเรื่องเดิม)

เอกสารลับของทางราชการที่ได้รับอนุญาตให้ยืม หรือให้ส่งให้แก่บุคคลหรือองค์การเอกชนจะต้องระบุข้อความว่า “เอกสารนี้มีข้อความที่กระทบกระเทือนต่อความปลอดภัยของประเทศ การเปิดเผยข้อความดังกล่าวแก่บุคคลอื่นที่ไม่มีอำนาจหน้าที่จะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา” ถ้าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารลับที่สุดและลับมาก จะต้องมีความระมัดระวังเพิ่มเติมจากข้อความข้างบนไว้ด้วยว่า “ผู้รับเอกสารนี้ต้องทำบัญชีรายชื่อผู้ที่ได้รับทราบข้อความในเอกสารไว้ในใบคุมเอกสารลับที่สุดหรือลับมาก (รปภ.๗) ทุกคนเพื่อแสดงต่อ.....” (เจ้าของเรื่องเดิม)

เอกสารลับทางราชการที่ได้รับอนุมัติให้ยืมหรือให้ส่งให้แก่ส่วนราชการองค์การบุคคลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ จะต้องแสดงข้อความระบุนี้ไว้ มีใจความว่าห้ามเปิดเผยข้อความในเอกสารนั้นแก่ส่วนราชการ องค์การหรือบุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตจากทางการรัฐบาลไทย และจะต้องได้รับการพิทักษ์รักษาตามมาตรการที่รัฐบาลไทยได้กำหนดไว้ด้วย เช่นตัวอย่างในภาษาอังกฤษ “This information is furnished upon the condition that it will not be released to another nation in whole or in part without specific authority of the Thai government, and that the information therein will be provided substantially the same degree of security afforded by the Thai government.” ถ้าเอกสารดังกล่าวนี้เป็นเอกสารชั้นลับที่สุดและลับมาก จะต้องมีความระมัดระวังเพิ่มเติมจากข้อความข้างบนโดยมีใจความว่าให้ทำบันทึกรายนามผู้เข้าถึงเอกสารดังกล่าว และพร้อมที่จะแสดงต่อทางการรัฐบาลไทย เมื่อได้รับการขอร้อง เช่น “This information is released under the condition that a record be kept by the recipient of all individuals who are afforded access to the information contained

in the document, and that this record be made available to the Thai government, upon request.”

๒.๓.๔.๒ การปรับขึ้นความลับและยกเลิกชั้นความลับ

เอกสารลับอาจจะลดชั้น เพิ่มขึ้น หรือยกเลิกชั้นความลับได้ ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากเจ้าของเรื่องเดิมแล้ว โดยเจ้าของเรื่องเดิมและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ในการปรับขึ้นจะต้องแจ้งให้บรรดาผู้ครอบครองเอกสารนั้นดำเนินการปรับขึ้นโดยทั่วกัน

ผู้บังคับบัญชาตามสายงานมีอำนาจที่จะปรับขึ้นความลับได้ เมื่อพิจารณาเห็นว่าการกำหนดชั้นความลับสูงไปหรือต่ำไป แต่ต้องแจ้งให้เจ้าของเรื่องเดิมทราบถึง การเปลี่ยนแปลงนั้นด้วย

ให้เจ้าของเรื่องเดิมหมั่น ตรวจตราบรรดา สำเนาฉบับของ เอกสารลับที่ส่งออกไปอยู่เสมอเพื่อพิจารณาว่าชั้นความลับของเอกสารที่กำหนดไว้แต่เดิมนั้นยังจำเป็นต้องใช้หรือไม่ และควรลดชั้นลงทุกโอกาสตามที่กระทำได้ เพื่อลดภาระในการรักษาความปลอดภัย

ถ้าสามารถกำหนดล่วงหน้าได้ ให้เจ้าของเรื่องเดิม แสดงข้อความในการปรับขึ้นความลับ หรือยกเลิกชั้นความลับไว้บนปกหน้าหรือหน้าแรกของเอกสาร แต่ละฉบับใกล้เคียงกับเครื่องหมายแสดงชั้นความลับ เพื่อให้ทราบด้วยว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์หรือเมื่อถึง ระยะเวลาที่ระบุไว้ชั้นความลับเดิมของเอกสารจะปรับหรือยกเลิกตามที่ระบุใหม่โดยไม่ต้องยืนยันให้ทราบอีก

การปรับขึ้นความลับหรือยกเลิกชั้นความลับข้างต้น จะต้อง ชีตฆ่าเครื่องหมายแสดงชั้นความลับเดิม แล้วประทับตราชั้นความลับที่กำหนดใหม่ (ถ้ามี) ไว้ใกล้เคียงกับ เครื่องหมายแสดงชั้นความลับเดิมบนเอกสารนั้นทันที ในการชีตฆ่าทุกแห่งต้องลงชื่อของผู้ดำเนินการ กำกับไว้ในหน้าปกหรือหน้าแรกของเอกสาร ต้องมีบันทึกอ้างตำแหน่งของผู้สั่งปรับขึ้นความลับหรือ ยกเลิกชั้นความลับพร้อมทั้งระบุยศ ชื่อ และตำแหน่งหน้าที่ของผู้ดำเนินการและ วัน เดือน ปี ที่ดำเนินการ

๒.๓.๔.๓ การทะเบียนเอกสารลับ

ให้ส่วนราชการลงหลักฐานในทะเบียนเอกสารลับ (รปภ.๑๙) เพื่อควบคุมการรับการดำเนินการการส่ง การเก็บรักษา และการแจกจ่ายเอกสารลับให้เป็นไปโดย ถูกต้อง และให้หัวหน้าส่วนราชการดังกล่าวแต่งตั้งบุคคลที่ได้รับความไว้วางใจ และได้ผ่านการ ตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมตามชั้นความลับที่จำเป็นต้องปฏิบัติเป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมรับผิดชอบ เรียกว่า “นายทะเบียนเอกสารลับ” และ “ผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับ” ของส่วนราชการนั้นๆ หากมีความจำเป็นก็ให้แต่งตั้งนายทะเบียนเอกสารลับ และผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับของ ส่วนราชการนั้นในระดับรองลงมาได้ โดยให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการ

ให้หัวหน้าส่วนราชการที่ติดต่อเกี่ยวข้องกันอยู่เป็นประจำ ส่งชื่อและลายมือชื่อของนายทะเบียนเอกสารลับและผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับของส่วนราชการ

แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันไว้เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการพิสูจน์ทราบการติดต่อและลายมือชื่อในใบรับรองเอกสารลับ (รปภ.๖)

ให้ทำเครื่องหมายแสดงชั้นความลับไว้ทุกหน้าตลอดจนปกหน้า และปกหลังด้านนอกของทะเบียนเอกสารลับ (รปภ.๗) ตามชั้นความลับของนายทะเบียนเอกสารลับนั้นๆ และควรแยกเล่มตามชั้นความลับ

๒.๓.๔.๔ การตรวจสอบเอกสารลับ

ทุกหกเดือนและทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนตัวนายทะเบียนเอกสารลับ ให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วย นายทะเบียนเอกสารลับและเจ้าหน้าที่อื่นอย่างน้อยสองคน ทำการตรวจสอบเอกสารลับที่มีอยู่ในทะเบียนเอกสารลับ (รปภ.๑๗) ตามรายการต่อไปนี้เพื่อให้แน่ใจว่า มีเอกสารลับอยู่จริงตามทะเบียนเอกสารลับ มีใบรับเอกสารลับ (รปภ.๖) ของเอกสารลับที่ได้จัดส่งไปโดยถูกต้อง มีใบรับรองการโอนเอกสารลับ (รปภ.๑๓) ของเอกสารลับที่ได้โอนไปโดยถูกต้อง มีใบรับรองการทำลายเอกสารลับ (รปภ.๑๕) เมื่อได้ทำลายเอกสารลับนั้นแล้ว ในการตรวจสอบเอกสารลับ ให้ถือโอกาสพิจารณาดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้ด้วย คือการส่งเอกสารลับคืนเจ้าของเรื่องเดิม การทำลาย การปรับชั้น หรือการยกเลิกชั้นความลับของเอกสาร เมื่อได้ทำการตรวจสอบเอกสารลับเสร็จสิ้นแล้ว จะต้องเสนอรายงานการตรวจสอบเอกสารลับ (รปภ. ๑๔) ให้หัวหน้าส่วนราชการทราบและสั่งการโดยเร็วที่สุด

๒.๓.๔.๕ การโอนเอกสารลับ

เมื่อได้รับคำสั่งให้โอนเอกสารลับใดๆ ระหว่างส่วนราชการ ให้เจ้าหน้าที่ผู้โอนและผู้รับโอนทำใบรับรองการโอนเอกสารลับ (รปภ.๑๓) ขึ้นไว้เป็นหลักฐาน แล้วรายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทั้งสองฝ่ายทราบโดยเร็วที่สุด หากเป็นการโอนเอกสารลับภายในส่วนราชการเดียวกัน ก็ให้ทำหลักฐานโอนเอกสารลับไว้เช่นเดียวกันโดยอนุโลม

๒.๓.๔.๖ การดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารลับ

กาจัดทำ การร่าง เขียน พิมพ์ แพล สำเนาคัดลอก ฯลฯ เอกสารลับที่สุดและลับมาก จะต้องกระทำโดยบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ซึ่งได้รับความไว้วางใจไม่ต่ำกว่าชั้นความลับของเอกสารนั้น และทำในสถานที่ที่ปลอดภัย ให้แสดงชื่อส่วนราชการเจ้าของเรื่องที่เอกสาร (ถ้ามี) ชุดที่ของจำนวนชุดทั้งหมด และหมายเลขหน้าของจำนวนหน้าทั้งหมดไว้ที่มุมขวาด้านบนของเอกสารลับที่สุดและลับมากทุกหน้า

การแจกจ่าย เจ้าของเรื่องเดิมเท่านั้นเป็นผู้กำหนดจำนวนสำเนาสำหรับแจกจ่าย จะต้องกระทำโดยอาศัยหลัก “การจำกัดให้ทราบเท่าที่จำเป็น อย่างเคร่งครัด” การแจกจ่ายเอกสารลับที่สุดและลับมากต้องกระทำผ่านนายทะเบียนเอกสารลับ

การสำเนาเพิ่มเติมและการแปล ถ้าส่วนราชการใดต้องการสำเนาเอกสารลับที่สุดและลับมากเพิ่มเติมจากที่ได้รับไปแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการสำเนา คัดลอก หรือ

ถ่ายเอกสารหรือต้องการคำแปลเป็นภาษาใดๆ ทั้งฉบับหรือแต่เพียงบางส่วนก็ตาม ต้องติดต่อขอรับสำเนาเอกสารหรือสำเนาคำแปลเอกสารจากเจ้าของเรื่องเดิมเสมอถ้ามีความจำเป็นต้องจัดทำสำเนาหรือแปลเอง ก็จะต้องขออนุญาตจากเจ้าของเรื่องเดิมก่อนทุกครั้ง ยกเว้นในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในราชการที่สำคัญ หัวหน้าส่วนราชการนั้นอาจสั่งให้จัดทำสำเนาเพิ่มเติมหรือแปลเองก็ได้ แต่ต้องแจ้งเหตุผลและจำนวนสำเนาที่ได้ทำเพิ่มขึ้น หรือเหตุผลในการแปลพร้อมทั้งส่งสำเนาคำแปลให้เจ้าของเรื่องเดิมทราบโดยเร็วที่สุด การจัดทำสำเนาเพิ่มเติมหรือการแปลเอกสารทุกกรณีต้องปฏิบัติดังนี้

ดำเนินการโดยบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ซึ่งได้รับความไว้วางใจไม่ต่ำกว่าชั้นความลับของเอกสารทำในสถานที่ที่ปลอดภัย

ต้องรักษาข้อความและรูปเดิมของเอกสารไว้ทุกประการ ถ้าไม่สามารถรักษารูปเดิมไว้ได้ก็ต้องรักษาข้อความเดิมไว้ให้ถูกต้องครบถ้วน พร้อมทั้งบันทึกยศ ชื่อตำแหน่งผู้รับรองสำเนาถูกต้องหรือรับรองคำแปลไว้ด้วย

ต้องแสดงชื่อส่วนราชการ ที่จัดทำสำเนาเพิ่มเติมหรือแปลโดยใช้ที่เอกสารเดิม และระบุว่าสำเนาหรือแปลจากเอกสารเดิมชุดที่เท่าใด พร้อมทั้งแสดงหมายเลขชุดของจำนวนชุดที่จัดทำหรือแปลขึ้นใหม่ และหมายเลขหน้าของจำนวนหน้าทั้งหมดไว้ทุกหน้าของเอกสาร

ให้นายทะเบียนเอกสารลับเป็นผู้รับผิดชอบในการลงทะเบียนเอกสารลับ (รปภ.๑๙) และการแจกจ่าย

การปฏิบัติเกี่ยวกับข้อความลับบางส่วน ในกรณีจำเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่อาจมอบข้อความบางส่วนที่มีรวมอยู่ในเอกสารลับที่สุด และลับมาก ให้แก่บุคคลใดไปดำเนินการก็ได้ แต่บุคคลผู้นั้นจะต้องได้รับความไว้วางใจถึงชั้นความลับของข้อความส่วนนั้น และการมอบข้อความดังกล่าวนั้นต้องยึดหลัก “การจำกัดให้ทราบเท่าที่จำเป็น” โดยเคร่งครัดและให้บันทึกการมอบหมายข้อความตอนใดให้แก่ผู้ใดไว้ในใบคุมเอกสารลับที่สุดหรือลับมาก (รปภ.๗)

การส่ง การเสนอ และการเวียน เอกสารภายในส่วนราชการเดียวกัน เอกสารลับที่สุด หรือลับมาก ภายในส่วนราชการซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกัน จะต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในเรื่องนั้น หรือผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เข้าถึงเอกสารดังกล่าว เท่านั้น และต้องใช้ใบปกเอกสารลับ (รปภ.๘ หรือ รปภ.๙) ปิดทับเอกสาร เพื่อป้องกันผู้อื่นลอบดูข้อความภายใน และเพื่อเป็นการเตือนให้ระมัดระวังถึงการรักษาความปลอดภัยแก่เอกสารแต่ละชั้นความลับ หากจำเป็นต้องใช้เจ้าหน้าที่อื่นๆ เจ้าหน้าที่ผู้นั้นต้องเป็นผู้ที่ขึ้นทะเบียนความไว้วางใจไม่ต่ำกว่าชั้นความลับของเอกสารนั้น และต้องดำเนินการต่อเอกสาร หรือใช้วัสดุอื่นห่อหุ้มให้มิดชิดและปลอดภัย

การเสนอ และการเวียนเอกสารลับที่สุดหรือลับมาก ภายในส่วนราชการเดียวกันให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบแนบใบคุมเอกสารลับที่สุด หรือลับมาก (รปภ.๗) ไว้ที่หน้าแรกของเอกสารนั้นและให้ผู้นั้นต้องดำเนินการหรือต้องรับทราบ หรือได้เข้าถึงเรื่องลับที่สุด

หรือลับมากนั้นลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน เมื่อจะส่งเอกสารดังกล่าวไปยังส่วนราชการอื่นให้แยกใบคุมเอกสารลับที่สุดหรือลับมาก (รปภ.๗) ออกจากเอกสาร แล้วส่งไปเก็บไว้ที่นายทะเบียนเอกสารลับหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อเรื่องนั้น

การบรรจุเพื่อส่งออกนอกส่วนราชการ เอกสารลับที่สุดและลับมาก จะต้องบรรจุซองหรือห่อที่บับแสงสองชั้นอย่างมั่นคง เอกสารดังกล่าวพร้อมด้วยใบรับเอกสารลับ (รปภ.๖) ต้องบรรจุอยู่ในซองหรือห่อชั้นใน

ใบรับเอกสารลับ (รปภ.๖) ไม่ต้องกำหนดชั้นความลับให้ระบุแต่เพียงที่เอกสาร วันเดือนปี จำนวน และหมายเลขฉบับของเอกสารและให้มีข้อความอื่นๆ เพียงเท่าที่จำเป็นต้องใช้เป็นหลักฐานเท่านั้น ห้ามเขียนชื่อเรื่องไว้ในใบรับเอกสารลับและใบรับนี้จะต้องส่งคืนส่วนราชการผู้ส่งเอกสารลับโดยเร็วที่สุด ส่วนราชการผู้ส่งเอกสารลับจะต้องเก็บรักษาใบรับเอกสารลับนี้ไว้จนกว่าจะได้รับเอกสารลับคืน หรือเอกสารลับถูกทำลายหรือยกเลิกชั้นความลับแล้ว

บนซองหรือห่อชั้นใน ให้จำหน่ายโดยลงที่เอกสารชื่อหรือตำแหน่งผู้รับและส่วนราชการของผู้ส่งพร้อมทั้งทำเครื่องหมาย “ลับที่สุด” หรือ “ลับมาก” ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ส่วนซองหรือห่อชั้นนอกนั้นห้ามทำเครื่องหมายแสดงชั้นความลับ

บุคคลที่มีอำนาจกำหนดชั้นความลับของเอกสารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย หรือนายทะเบียนเอกสารลับหรือผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับของส่วนราชการนั้นเป็นผู้ปิดผนึก สำหรับซองหรือห่อชั้นในให้ผู้ปิดผนึกลงลายมือชื่อกำกับไว้บนรอยที่ปิดผนึกแล้ว ให้แถบกาชดิดไสปิดทับบนลายมือชื่อและเครื่องหมายแสดงชั้นความลับอีกชั้นหนึ่ง

การส่งภายในประเทศ

การส่งเอกสารลับที่สุดและลับมากภายในประเทศ จะต้องนำเอกสารบรรจุซองหรือห่อ แล้วใส่ภาชนะที่มั่นคงกันภัยแก่ ให้ใช้เจ้าหน้าที่นำสารหรือบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจหน้าที่ให้ทราบเรื่องนั้นถือไป ผู้ถือจะต้องได้อ่านและเข้าใจคำชี้แจงตามที่กล่าวไว้แล้ว

การส่งเอกสารชั้นลับที่สุดและลับมาก ให้ส่งตรงต่อนายทะเบียนเอกสารลับหรือผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับ เพื่อลงทะเบียนเอกสารลับ (รปภ.๑๙) เสียก่อน ไม่ว่าเจ้าหน้าที่ของหรือห่อของเอกสารนี้ระบุชื่อหรือตำแหน่งก็ตาม เว้นแต่เมื่อมีเหตุผลเป็นพิเศษจึงยอมให้ส่งตรงต่อผู้รับตามเจ้าหน้าที่ของ หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้รับตามเจ้าหน้าที่ของให้เป็นผู้รับเอกสารได้

การนำเอกสารลับที่สุดหรือลับมากออกนอกบริเวณสถานที่ราชการ เพื่อใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานใดๆ หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายโดยตรงเท่านั้นที่มีอำนาจอนุญาตให้กระทำและให้ปฏิบัติต่อเอกสาร คือ บันทึกหลักฐานรายการ

เอกสารที่นำออกไว้ในทะเบียนเอกสารลับ (รปภ.๑๙) ถ้าสถานที่ปฏิบัติงานอยู่ไกลจากส่วนราชการที่เก็บเอกสารมากหรือเอกสารมีจำนวนมากจนพิจารณาเห็นว่า การนำเอกสารติดตัวไปเองอาจไม่ปลอดภัย จะส่งเอกสารโดยบริการนำสารแล้วไปรับ ณ สถานที่ปลายทางก็ได้

ผู้นำเอกสารออกจากที่เก็บ ณ สำนักงานก็ดี หรือออกจากที่เก็บ ณ สถานที่ปลายทางก็ดี จะต้องบรรจุเอกสารในภาชนะล้นกุญแจ กับแสดงชื่อหรือตำแหน่งบุคคลผู้เป็นเจ้าของและตำบลที่จะให้ส่งไปไว้ภายนอกภาชนะนั้น

เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานแล้ว จะต้องรับนำเอกสารกลับสำนักงานและทำการตรวจสอบตามบันทึกหลักฐาน แล้วนำเอกสารเข้าที่เก็บตามเดิม

ผู้นำเอกสารจะต้องรับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัยต่อเอกสารตลอดเวลาโดยจะต้องปฏิบัติต่อเอกสาร คือ เก็บเอกสารไว้กับตัว หรือเก็บไว้ในที่เก็บเอกสารซึ่งได้จัดไว้โดยเฉพาะ ในระหว่างการเดินทางหรือพักผ่อน เช่นในห้องโดยสารรถไฟในห้องพักโรงแรม จะต้องไม่ละทิ้งเอกสารไว้โดยปราศจากการดูแล และจะต้องไม่เปิดหรืออ่านเอกสารในที่ที่เสี่ยงต่อการรั่วไหล

การส่งออกนอกประเทศ

การส่งเอกสารลับที่สุดและลับมากให้ส่งผ่านทางสายการทูต หรือโดยเจ้าหน้าที่นำสารซึ่งมีฐานะทางการทูต

เจ้าหน้าที่นำสารต้องระมัดระวังพิทักษ์รักษาเอกสารที่ตนรับผิดชอบให้อยู่ในลักษณะปลอดภัยตลอดเวลา

การส่งเอกสารลับที่สุดและลับมากโดยใช้เจ้าหน้าที่นำสารให้ถือปฏิบัติ ดังนี้ บุคคลนั้นได้รับมอบอำนาจหน้าที่ให้ทราบเรื่องลับที่สุดและลับมาก ได้โดยได้รับความไว้วางใจถึงขั้นความลับของเอกสารนั้น บุคคลนั้นมีหนังสือรับรองของส่วนราชการ ผู้ส่งเอกสารว่าเป็นผู้มีหน้าที่ถือเอกสารนั้นได้ บรรดาเอกสารที่นำไปนั้นต้องมีบัญชีอยู่ที่นายทะเบียนเอกสารลับ อีกชุดหนึ่ง หีบห่อหรือถุงที่บรรจุเอกสารนั้นต้องประทับตราของทางราชการ

เจ้าหน้าที่นำสารและผู้อารักขานำสาร

เจ้าหน้าที่นำสารที่ใช้นำส่งเอกสารลับที่สุดและลับมากจะต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นข้าราชการชั้นตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นผู้ที่ได้ผ่านการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมและขึ้นทะเบียนความไว้วางใจไม่ต่ำกว่าชั้นความลับของเอกสารที่นำส่ง หรือเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหรือได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนั้น ซึ่งผู้บังคับบัญชาได้มอบหมายให้ทำหน้าที่นำสารเป็นกรณีพิเศษ

เพื่อให้การนำเสนอเอกสารลับที่สุดและลับมากเป็นไปโดยปลอดภัย ให้จัดผู้รักษาการนำเสนอรวมไปกับเจ้าหน้าที่นำเสนอด้วยทุกครั้ง ผู้รักษาการนำเสนอจะต้องเป็นผู้ที่ได้ผ่านการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมและขึ้นทะเบียนความไว้วางใจไม่ต่ำกว่าชั้นความลับของเอกสารที่นำเสนอ

นอกจากผู้บังคับบัญชาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในการนำเสนอ ให้เจ้าหน้าที่นำเสนอและผู้รักษา การนำเสนอปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำของนายทะเบียนเอกสารลับ หรือผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับ ในการนี้ให้นายทะเบียนเอกสารลับหรือผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับ ดำเนินการเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่นำเสนอและผู้รักษาการนำเสนอคือ ให้หัวหน้าส่วนราชการมีคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่นำเสนอและผู้รักษาการนำเสนอ แล้วแจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นหลักฐานในการ พิสูจน์ทราบ ในกรณีจำเป็นที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของตัวเจ้าหน้าที่นำเสนอและเอกสารลับที่นำไป อาจเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อดำเนินการให้เจ้าหน้าที่นำเสนอและ/หรือผู้รักษาการนำเสนออาวุธปืน ติดตัวไปในขณะปฏิบัติหน้าที่ได้

การรับ

เอกสารลับที่สุดและลับมากที่เจ้าหน้าที่ของหรือห่อชั้นในระบุชื่อ ถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ หรือระบุชื่อพร้อมกับระบุตำแหน่งแล้ว ให้บุคคลนั้นหรือผู้ที่ ได้รับมอบหมายจากผู้นั้นโดยตรงเป็นผู้เปิดซองและลงชื่อในใบรับเอกสารลับ (รปภ.๖) แล้วให้นำ เอกสารไปลงทะเบียนเอกสารลับ (รปภ.๑๙) ที่นายทะเบียนเอกสารลับหรือผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับ เสียก่อน จึงจะดำเนินการต่อไปได้ ถ้าเป็นกรณีเร่งด่วน อาจดำเนินการไปก่อนแล้วให้นำมาลงทะเบียน ในโอกาสแรก ถ้าเจ้าหน้าที่ของหรือห่อชั้นในระบุถึงตำแหน่ง ก็ให้ผู้ครองตำแหน่งหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จากผู้ครองตำแหน่งนั้น หรือนายทะเบียนเอกสารลับหรือผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับที่มีสิทธิเข้าถึง เอกสารลับที่สุดและลับมากเป็นผู้เปิดซองและลงชื่อในใบรับเอกสารลับ (รปภ.๖) แล้วให้ดำเนินการ ลงทะเบียนเช่นเดียวกับวรรคแรก ในกรณีที่ผู้ได้รับมอบหมายหรือนายทะเบียนเอกสารลับหรือ ผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับเป็นผู้ลงชื่อในใบรับเอกสารลับ (รปภ.๖) และลงทะเบียนแล้ว ให้ปฏิบัติ คือ นำเอกสารลับที่สุดและลับมากนั้นส่งมอบโดยตรงให้แก่บุคคลที่ถูกระบุชื่อโดยเร็ว แต่ถ้าเป็น เอกสารที่ระบุตำแหน่งแล้วก็อาจพิจารณามอบให้แก่ส่วนราชการที่มีหน้าที่ดำเนินการในชั้นต้นแทน บุคคลที่ถูกระบุตำแหน่งนั้นไปดำเนินการก่อนได้ ในกรณีที่บุคคลที่เอกสารลับนั้นระบุชื่อหรือตำแหน่ง ยังไม่สามารถดำเนินการต่อเอกสารได้ทันที ให้นำเอกสารลับที่สุดหรือลับมากนั้นมาเก็บไว้ก่อน

การเก็บรักษา

การเก็บเอกสารลับที่สุดและลับมากให้ปลอดภัย ปฏิบัติดังนี้
ให้ส่วนราชการต่างๆ กำหนดระเบียบเพื่อป้องกันมิให้บุคคล
ผู้ไม่มีอำนาจหน้าที่ได้ล่วงรู้กิจการในการเก็บเอกสารลับที่สุดและลับมาก

ผู้ที่เข้ามาในสถานที่เก็บเอกสารลับที่สุดและลับมากได้จะต้อง
เป็นเจ้าของหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยเฉพาะเท่านั้น เว้นแต่ผู้มาติดต่อเป็นทางการซึ่งจะต้องมีเจ้าหน้าที่
ผู้รับผิดชอบเป็นผู้นำเข้าและติดตามตลอดเวลา

เอกสารลับที่สุดและลับมากจะต้องเก็บไว้ในห้องนิรภัยหรือ
ตู้นิรภัย ถ้าใช้ภาชนะอื่นจะต้องทำด้วยเหล็กและดัดแปลงตามคำแนะนำขององค์การรักษาความปลอดภัย
กุญแจที่ใช้กับภาชนะดังกล่าวจะต้องมีลักษณะคือ กุญแจรหัสชนิดเปลี่ยนเลขรหัสได้ตั้งแต่สามชั้นขึ้นไป
หรือมากกว่านี้ หรือ กุญแจแบบกระดิ่งชนิดคุณภาพดี ซึ่งควรมีกระดิ่งตั้งแต่ ๖ อันขึ้นไป และมี
เครื่องสัญญาณแจ้งการรुकล้ำไว้ด้วย หรือ กุญแจแบบธรรมดา แต่ต้องมีเวรยามเฝ้าตลอด ๒๔ ชั่วโมง
และ/หรือมีเครื่องสัญญาณแจ้งการรुकล้ำไว้ห้องนิรภัยหรือตู้นิรภัย หรือภาชนะที่เก็บเอกสาร ต้องไม่มี
เครื่องหมายแสดงว่ามีเอกสารเรื่องใดเก็บอยู่

เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบปิดห้องนิรภัยหรือตู้นิรภัยที่เก็บ
เอกสารลับที่สุดและลับมากเรียบร้อยแล้ว ให้เก็บลูกกุญแจไว้ในตู้รวมเก็บลูกกุญแจที่จัดไว้โดยเฉพาะ
ซึ่งเป็นตู้นิรภัยหรือภาชนะทำด้วยเหล็กที่ดัดแปลงตามคำแนะนำขององค์การรักษาความปลอดภัย และ
เป็นตู้ที่ใช้กุญแจรหัสชนิดเปลี่ยนเลขรหัสได้สามชั้นอย่างเดียว โดยไม่ใช่ลูกกุญแจ ห้ามนำลูกกุญแจ
ห้องนิรภัยหรือตู้นิรภัยที่เก็บเอกสารลับที่สุดหรือลับมากออกไปนอกสถานที่ราชการเป็นอันขาด
เลขรหัสสำหรับเปิดตู้ รวมเก็บลูกกุญแจให้รู้เฉพาะหัวหน้าส่วนราชการ เจ้าหน้าที่ควบคุม
การรักษาความปลอดภัย นายทะเบียนเอกสารลับและผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับและเจ้าหน้าที่อื่น
ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการ เลขรหัสดังกล่าวให้บันทึกใส่ของปิดผนึกเก็บไว้ในห้องนิรภัย
หรือตู้นิรภัยของเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัย หรือนายทะเบียนเอกสารลับเท่านั้น
ส่วนบุคคลอื่นให้ใช้วิธีจำ

เลขรหัสสำหรับห้องนิรภัยหรือตู้นิรภัยและตู้รวมเก็บลูกกุญแจ
ควรเปลี่ยนตามวาระ คือ ตามห้วงระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๖ เดือนต่อหนึ่งครั้งแต่ต้องไม่กำหนด
ระยะเวลาแน่นอนไว้ เมื่อมีการเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ในสำนักงานที่รัฐห้สกุญแจนั้น เมื่อความลับรั่วไหล
หรือสงสัยว่าความลับจะรั่วไหล

ต้องจำกัดจำนวนบุคคลที่รู้เรื่องเกี่ยวกับการใช้กุญแจรหัส
ของห้องนิรภัยหรือตู้นิรภัยและตู้รวมเก็บลูกกุญแจให้น้อยที่สุด

ห้องนิรภัยหรือตู้นิรภัยและตู้รวมเก็บลูกกุญแจต้องติดรายการ
เปิดปิดและการตรวจ (รปภ.๑๒) ไว้ที่ตู้ และให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบบันทึกหลักฐานในรายการ
ดังกล่าวไว้ทุกครั้ง

ให้บันทึกเลขรหัสที่ใช้สำหรับเปิดกุญแจรหัสของห้องนิรภัย หรือตู้นิรภัย และลูกกุญแจสำรองของห้องนิรภัยหรือตู้นิรภัยบรรจุในซองเอกสารปิดผนึกของเดียวกัน ประทับตราชั้นความลับตามชั้นความลับของเอกสารในห้องนิรภัยหรือตู้นิรภัยนั้นที่หน้าของให้จำหน่าย หมายเลขของห้องนิรภัยหรือตู้นิรภัยนั้น แล้วนำซองดังกล่าวไปมอบให้เจ้าหน้าที่ควบคุม การรักษาความปลอดภัยหรือนายทะเบียนเอกสารลับ ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการมอบหมายให้เป็น ผู้เก็บรักษาและให้เก็บไว้ในห้องนิรภัยหรือตู้นิรภัยที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน และผู้มีสิทธิในการ ขอรับของนี้ไปได้ คือ หัวหน้าส่วนราชการนั้น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยตรงซึ่งได้รับอนุมัติจาก หัวหน้าส่วนราชการในกรณีพิเศษ ผู้เก็บรักษาของบรรจุเลขรหัสและกุญแจสำรองดังกล่าว ต้องทำบันทึกหลักฐานการฝากและการนำไปใช้ทุกครั้ง

ในระหว่างเวลาที่ผู้ใช้เอกสารชั้นลับที่สุดและลับมากทำงาน เกี่ยวกับเอกสารนั้นอยู่แล้วมีเหตุที่ทำให้ต้องออกไปจากที่ทำงานเป็นการชั่วคราวโดยไม่มีคนดูแล เอกสารนั้น ให้เก็บเอกสารไว้ในที่ปลอดภัย

การยืม

การยืมเอกสารลับที่สุดและลับมากไปใช้ในราชการ ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

หัวหน้าส่วนราชการผู้ให้ยืมต้องพิจารณาว่า ส่วนราชการผู้ยืม มีหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้ดำเนินการในเรื่องที่ยิมนั้นจริง ส่วนราชการผู้ยืมสามารถปฏิบัติตาม ระเบียบการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสารได้เป็นอย่างดี

ส่วนราชการผู้ให้ยืมจะให้ยืมได้เฉพาะเอกสารที่ส่วนราชการนั้น เป็นเจ้าของเรื่องเดิม แต่ถ้าเป็นเอกสารที่ได้รับมาจากส่วนราชการอื่น ส่วนราชการผู้ให้ยืมจะต้อง ได้รับอนุญาตจากส่วนราชการเจ้าของเรื่องเดิมเสียก่อน

จะต้องทำหลักฐานการยืมและการส่งคืนโดยบันทึกไว้ใน ใบคุมเอกสารลับ (รปภ.๗) ทะเบียนเอกสารลับ (รปภ.๑๙) และใบรับเอกสารลับ (รปภ.๖)

การรับ-ส่งเอกสารที่ยืมให้ใช้บริการนำสาร แต่ถ้าผู้ยืม ประสงค์จะรับเอง ผู้รับเอกสารจะต้องเป็นบุคคลดังนี้ คือ หัวหน้าส่วนราชการผู้ยืม นายทะเบียนเอกสารลับ หรือผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับของส่วนราชการผู้ยืมที่ได้รับมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรจาก หัวหน้าส่วนราชการผู้ยืม ข้าราชการชั้นตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไปที่ได้รับมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร จากหัวหน้าส่วนราชการผู้ยืม และได้รับความไว้วางใจไม่ต่ำกว่าชั้นความลับของเอกสารที่ยืม

เมื่อหมดความจำเป็นต้องใช้ในราชการแล้วให้ส่งคืนเอกสาร ที่ยืมทันที

การทำลาย

เพื่อมิให้เป็นภาระในการเก็บ ส่วนราชการจะทำลายบรรดา เอกสารลับที่สุดและลับมากที่ยกเลิกแล้ว และสำเนาที่เหลือใช้ก็ได้ โดยปฏิบัติดังนี้

ให้หัวหน้าส่วนราชการที่ประสงค์จะทำลายเอกสารขออนุญาต ทำลายจากเจ้าของเรื่องเดิมและได้รับอนุญาตเสียก่อน

ให้หัวหน้าส่วนราชการมีคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ในการทำลาย ๓ คน คือ นายทะเบียนเอกสารลับหรือผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับเป็นผู้ควบคุม การทำลาย ๑ คน ผู้ทำลาย ๑ คน และพยาน ๑ คน

ผู้ทำลายและพยานจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจไม่ต่ำกว่า ชั้นความลับของเอกสารที่จะทำลาย โดยเฉพาะพยานจะต้องเป็นข้าราชการชั้นตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป

ให้นายทะเบียนเอกสารลับ หรือผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับ บันทึกการทำลายไว้ในใบรับรองการทำลายเอกสารลับ (รปภ.๑๕) จำนวน ๒ ชุด และเก็บไว้ เป็นหลักฐานไม่น้อยกว่า ๑ ปี ใบรับรองการทำลายเอกสารลับ (รปภ.๑๕) นี้ไม่ต้องส่งให้เจ้าของเรื่องเดิม นอกจากจะได้รับการขอร้อง

วัสดุเกี่ยวกับการทำเอกสารลับที่สุดและลับมาก เช่น กระดาษร่าง กระดาษจดชวเลข กระดาษคาร์บอน กระดาษไข และกระดาษอัดสำเนา เป็นต้น เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบเอกสารนั้นต้องควบคุมให้มีการทำลายทันที ถ้ายังไม่สามารถทำลายได้ก็ให้เก็บไว้ ตามชั้นความลับของเอกสารนั้นจนกว่าจะทำลาย การทำลายวัสดุดังกล่าวไม่ต้องมีพยาน และไม่ต้องบันทึกในใบรับรองการทำลายเอกสารลับ (รปภ.๑๕)

การทำลายให้ใช้วิธีเผาแล้วขี้เถ้าให้เป็นผงหรือด้วยวิธี แปรรูปอย่างอื่น ๆ จนไม่สามารถทราบความลับในซากเอกสารนั้นได้

๒.๔ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่

การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ มีมาตรการ ดังนี้

๒.๔.๑ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับ สถานที่โดยกำหนดมาตรการเพื่อพิทักษ์รักษาให้ความปลอดภัยแก่ที่สงวน อาคาร และสถานที่ของ หน่วยงานของรัฐ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และข้อมูลข่าวสารในอาคารและสถานที่ดังกล่าว ให้พ้นจากการโจรกรรม การจารกรรม การก่อวินาศกรรม การก่อการร้าย หรือเหตุอื่นใดอันอาจทำให้ เสียความสามารถในการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐได้

๒.๔.๒ ในการพิจารณาเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ ให้หน่วยงานของรัฐคำนึงถึงภัยอันตราย ดังต่อไปนี้

๒.๔.๒.๑ ภัยอันตรายที่เกิดจากปรากฏการณ์ธรรมชาติและอุบัติเหตุ เช่น พายุ น้ำท่วม ไฟป่าแผ่นดินไหว ดินถล่ม และเพลิงไหม้

๒.๔.๒.๒ ภัยอันตรายที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ได้แก่ การกระทำ โดยเปิดเผย เช่น การจลาจล การก่อความไม่สงบ และการโจมตีของฝ่ายตรงข้าม และการกระทำ โดยไม่เปิดเผย เช่น การโจรกรรม การจารกรรม การก่อวินาศกรรม และการก่อการร้าย

๒.๔.๓ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๒.๔.๓.๑ จัดทำแผนการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่

๒.๔.๓.๒ กำหนดมาตรการการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่

๒.๔.๓.๓ ดำเนินการสำรวจและตรวจสอบการรักษาความปลอดภัย

เกี่ยวกับสถานที่

๒.๔.๔ แผนการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ ให้จัดทำขึ้นโดยพิจารณา ถึงสิ่งดังต่อไปนี้

๒.๔.๔.๑ ระดับความสำคัญของหน้าที่และภารกิจของแต่ละหน่วยงาน ของรัฐซึ่งมีความแตกต่างกัน

๒.๔.๔.๒ สถานการณ์และสภาพแวดล้อมโดยรอบพื้นที่ ได้แก่ ลักษณะ ภูมิศาสตร์และทำเลที่ตั้งของหน่วยงานของรัฐ อุดมการณ์หรือทัศนคติของประชาชนในพื้นที่นั้น ตลอดจนพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยของฝ่ายตรงข้าม

๒.๔.๔.๓ ข่าวดสาร สิ่งบอกเหตุ และการเตือนภัย ตลอดจนการสนับสนุน ช่วยเหลือที่อาจขอรับจากหน่วยงานของรัฐอื่นๆ

๒.๔.๔.๔ จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดของอาคาร สถานที่ และพื้นที่ที่ต้องควบคุมดูแล

๒.๔.๔.๕ งบประมาณที่จะใช้ในการวางมาตรการการรักษาความปลอดภัย เกี่ยวกับสถานที่

๒.๔.๔.๖ การออกแบบก่อสร้างที่สงวน อาคารและสถานที่ หรือ เครื่องกีดขวางของทางราชการที่มีความสำคัญ หรือความลับที่ต้องพิทักษ์รักษา ให้คำนึงถึง การรักษาความปลอดภัย ทั้งนี้ให้อยู่ในความรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

๒.๔.๔.๗ การติดต่อสื่อสารภายในหน่วยงานของรัฐนั้น และกับหน่วยงาน ของรัฐอื่นๆ

๒.๔.๔.๘ การรายงานผลการสำรวจ หรือการตรวจสอบการ รักษาความปลอดภัยต่อผู้บังคับบัญชา

๒.๔.๕ มาตรการการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ ให้หน่วยงานของรัฐ พิจารณาดำเนินการดังต่อไปนี้

๒.๔.๕.๑ กำหนดพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัย โดยกำหนด ขอบเขตที่แน่ชัดในการควบคุมการเข้าและออก

๒.๔.๕.๒ ใช้เครื่องกีดขวาง เพื่อป้องกัน ชัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวบุคคลและยานพาหนะที่ไม่มีสิทธิเข้าไปในพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัย

๒.๔.๕.๓ ให้แสงสว่างเพื่อปกป้องพื้นที่ที่มีความสำคัญ และเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบพื้นที่

๒.๔.๕.๔ จัดให้มีระบบสัญญาณเตือนภัยสำหรับตรวจและเตือนให้ทราบ เมื่อมีการเข้าใกล้หรือการล่งล้ำเข้ามาในพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัย

๒.๔.๕.๕ ควบคุมบุคคลเพื่อตรวจสอบให้ทราบว่าบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ผ่านเข้าพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัย พื้นที่ควบคุม หรือพื้นที่หวงห้าม

๒.๔.๕.๖ ควบคุมยานพาหนะ เพื่อให้ทราบว่ายานพาหนะใดได้รับอนุญาตให้ผ่านเข้าในพื้นที่ที่มีการควบคุมและมีบันทึกเป็นหลักฐานการเข้าและออก

๒.๔.๕.๗ จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสถานที่ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่เวรรักษาความปลอดภัยประจำวัน นายตรวจเวรรักษาความปลอดภัยประจำวัน ยามรักษาการณ์ และเจ้าหน้าที่อื่นๆ เพื่อให้การรักษาความปลอดภัยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๔.๕.๘ ป้องกันอัคคีภัย โดยต้องวางแผนและกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายกฎกระทรวงและมติคณะรัฐมนตรี ตลอดจนคำสั่งของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

๒.๔.๖ ให้นำหน่วยงานของรัฐจัดให้มีการสำรวจ และการตรวจสอบการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ตามความเหมาะสม โดยขอคำแนะนำจากองค์การรักษาความปลอดภัย

๒.๕ การรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ

๒.๕.๑ “การประชุมลับ” หมายความว่า การร่วมปรึกษาหารือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ และให้หมายความรวมถึงการหาข้อยุติ ข้อพิจารณา ความเห็น การอภิปรายการบรรยาย การบรรยายสรุป และเหตุการณ์ที่ปรากฏในการประชุมลับนั้น

๒.๕.๒ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ โดยกำหนดมาตรการเพื่อพิทักษ์รักษาสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการที่ปรากฏในการประชุมลับไม่ให้มีการรั่วไหล รบกวณ ชัดขวางการประชุม หรือถูกจารกรรม รวมทั้งคุ้มครองบุคคลและสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการประชุมลับนั้นจากการก่อวินาศกรรม

๒.๕.๓ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องที่จะมีการประชุมลับเป็นผู้รับผิดชอบจัดประชุมและรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับการประชุมลับ หรืออาจมอบหมายให้บุคคลที่เหมาะสมเป็นผู้ดำเนินการแทนได้ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ได้รับมอบหมายให้รักษาความปลอดภัยในการประชุมลับแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ

และนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับรวมทั้งแจ้งให้ผู้เข้าร่วมการประชุม และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ

๒.๕.๔ ในกรณีที่ผู้เข้าประชุมแต่ละฝ่ายจำเป็นต้องวางมาตรการการรักษาความปลอดภัยเฉพาะในฝ่ายตนแล้ว การวางมาตรการดังกล่าวต้องสอดคล้องกับมาตรการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับตามระเบียบนี้ และให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของฝ่ายนั้นขึ้นเพื่อทำหน้าที่ประสานงานในเรื่องการรักษาความปลอดภัย กับเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ

๒.๕.๕ การรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับต้องคำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้

๒.๕.๕.๑ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประชุมลับ ต้องผ่านการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคลพร้อมทั้งได้รับความไว้วางใจให้เข้าถึงความลับในการประชุมนั้น และการปฏิบัติงานให้อยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับนั้น สำหรับผู้ที่ไม่มียานาจหน้าที่ ต้องไม่ได้รับทราบหรือครอบครองสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการในการประชุม

๒.๕.๕.๒ ห้ามนำเครื่องมือสื่อสาร วัสดุอุปกรณ์ หรือเครื่องบันทึกภาพ หรือเสียงเข้าไปในสถานที่ประชุม และต้องไม่นำเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ หรือข้อมูลข่าวสารใดๆ ออกนอกสถานที่ประชุม

๒.๕.๖ การรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๒.๕.๖.๑ กำหนดพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัย

๒.๕.๖.๒ ดำเนินการรักษาความปลอดภัย

๒.๕.๖.๓ ประสานงานการรักษาความปลอดภัย

๒.๕.๖.๔ กำหนดวิธีปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อ

๒.๕.๖.๕ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

๒.๕.๖.๖ บรรยายหรือบรรยายสรุปเรื่องที่เป็นความลับ

๒.๕.๗ การกำหนดพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ ประกอบด้วย สิ่งดังต่อไปนี้

๒.๕.๗.๑ กำหนดอาณาเขตที่ใช้ในการประชุมลับ ที่ทำการของผู้เข้าประชุมลับและสถานที่ที่ใช้เก็บรักษาสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ และจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยตามความจำเป็นและเหมาะสมไว้ล่วงหน้าก่อนเปิดการประชุมลับ

๒.๕.๗.๒ กำหนดให้มีบัตรผ่านหรือป้ายแสดงตนสำหรับใช้ควบคุมบุคคล หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการกำหนดพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ ให้ดำเนินการตามมาตรการการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่

๒.๕.๘ เจ้าหน้าที่จะควบคุมการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

๒.๕.๘.๑ ตรวจตราและตรวจสอบทางเทคนิคตลอดในพื้นที่ที่กำหนด ให้มีการรักษาความปลอดภัยทั้งหมดอย่างละเอียดก่อนวันเปิดประชุมลับและระหว่างการประชุมลับ

๒.๕.๘.๒ ในกรณีที่มีการประชุมลับนั้นมีความสำคัญมาก หน่วยงานของรัฐ อาจขอความช่วยเหลือจากองค์การรักษาความปลอดภัยได้ หลังจากที่ยังคงการรักษาความปลอดภัยตรวจสอบแล้ว ให้ส่งมอบความรับผิดชอบในพื้นที่นั้นเป็นลายลักษณ์อักษรแก่เจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับหรือผู้แทนหน่วยงานนั้น

การปฏิบัติต่อสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ การควบคุมดูแลการประชุมลับ การทำลายข้อมูลข่าวสารลับที่ไม่ใช้แล้ว ให้อยู่ในความดูแลของเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับและนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ

๒.๕.๙ ในกรณีที่มีผู้มาติดต่อกับผู้เข้าประชุมในการประชุมลับ ผู้รับผิดชอบจัดประชุมต้องจัดให้มีการปฏิบัติตามการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่

๒.๕.๑๐ กรณีจำเป็นต้องมีการแถลงข่าวเกี่ยวกับการประชุมลับ ให้ผู้รับผิดชอบจัดประชุมดำเนินการดังต่อไปนี้

๒.๕.๑๐.๑ จัดสถานที่ที่ใช้แถลงข่าวขึ้นโดยเฉพาะ และควรอยู่นอกพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ

๒.๕.๑๐.๒ กำหนดให้ผู้แถลงข่าว หัวข้อที่จะนำแถลง และข้อมูลข่าวสารที่จะเผยแพร่ต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมลับก่อน หรือในกรณีที่ที่ประชุมลับมอบหมายให้ผู้แถลงข่าวหลายคน ผู้แถลงข่าวแต่ละคนต้องแถลงเฉพาะเรื่องที่ตนได้รับอนุมัติจากที่ประชุมลับเท่านั้น

๒.๕.๑๐.๓ ควบคุมให้การแถลงข่าวหรือการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผู้เข้ารับฟังเป็นไปด้วยความเหมาะสม

๒.๕.๑๑ ในกรณีที่เป็นการบรรยายหรือการบรรยายสรุปเรื่องที่เป็นความลับ นอกจากจะต้องปฏิบัติตามมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับแล้วให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

๒.๕.๑๑.๑ กำหนดชั้นความลับของการบรรยายหรือการบรรยายสรุป โดยถือตามชั้นความลับที่สูงสุดในข้อมูลข่าวสาร หรือสิ่งที่ใช้ประกอบการบรรยายหรือการบรรยายสรุปนั้น

๒.๕.๑๑.๒ กำหนดให้ผู้เข้ารับฟังทุกคนต้องได้รับความไว้วางใจให้เข้าถึงชั้นความลับของการบรรยายหรือการบรรยายสรุปนั้น

๒.๕.๑๑.๓ เมื่อเริ่มและสิ้นสุดการบรรยายหรือการบรรยายสรุป ผู้บรรยายต้องแจ้งให้ผู้เข้ารับฟังรับทราบชั้นความลับของการบรรยาย และเน้นย้ำให้ดำเนินการรักษาความปลอดภัยต่อสิ่งที่ได้รับฟังจากการบรรยายหรือการบรรยายสรุปนั้น

แนวคิดการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม

๑. ความมุ่งหมายของการรักษาความปลอดภัย

๑.๑ กำหนดหลักการขั้นมูลฐาน และมาตรการในการรักษาความปลอดภัยให้แก่ทางราชการ โดยให้ถือปฏิบัติตามความเหมาะสม และเป็นหลักประกันในด้านการรักษาความปลอดภัย

๑.๒ พิทักษ์รักษาและป้องกันสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการมิให้รั่วไหลหรือรู้ไปถึงหรือตกไปอยู่กับบุคคลผู้ไม่มีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องทราบ

๑.๓ ป้องกันการจารกรรม ทั้งจากบุคคลภายในและภายนอกวงราชการ

๑.๔ พิทักษ์รักษาและป้องกันการก่อวินาศกรรมแก่บุคคล สิ่งของ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ ฯลฯ

๑.๕ ป้องกันการบ่อนทำลายอันจะเป็นผลกระทบกระเทือนต่อความสามัคคี หรือความมั่นคงแห่งชาติ

๒. ขอบเขตของการรักษาความปลอดภัย

การรักษาความปลอดภัยตามระเบียบนี้ มีขอบเขตครอบคลุมถึงมาตรการและการปฏิบัติของส่วนราชการ และข้าราชการทุกระดับ หรือบุคคลภายนอกที่ได้ทราบหรือได้เก็บรักษา หรือได้ดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ หรือได้รับคำขอร้องจากทางราชการให้ ดำเนินการตามมาตรการการรักษาความปลอดภัย

๓. หลักการทั่วไปในการรักษาความปลอดภัย

ให้ยึดถือหลักการรักษาความปลอดภัยตามแนวทางต่อไปนี้

๓.๑ การมอบหมายให้ข้าราชการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ ให้ยึดถือหลัก “การจำกัดให้ทราบเท่าที่จำเป็น” เพื่อปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบหมายให้ลุล่วงไปด้วยดี ห้ามผู้ไม่มีหน้าที่หรือมิได้รับคำสั่ง หรือมิได้รับการมอบหมายที่ถูกต้อง อ้างยศตำแหน่ง หรืออิทธิพลใดๆ เพื่อเข้าถึงความลับของทางราชการเป็นอันขาด

๓.๒ ในการรักษาความปลอดภัย จะกำหนดมาตรการป้องกันแต่เพียงอย่างเดียว อาจไม่เพียงพอ ควรกำหนดมาตรการอย่างอื่นควบคู่กันไปด้วย

๓.๓ การรักษาความปลอดภัยที่ดีนั้นจะต้องมีจุดอ่อนน้อยที่สุด

๓.๔ จะต้องมีการสอดส่อง และตรวจสอบมาตรการที่วางไว้เป็นประจำ

๓.๕ มาตรการและวิธีการรักษาความปลอดภัยที่ดี จะต้องสอดคล้องและไม่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานของส่วนราชการ

๓.๖ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการรักษาความปลอดภัยอย่างแท้จริง การวางแผนจะต้องประสานมาตรการการรักษาความปลอดภัยต่างๆ เข้าด้วยกัน

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ประกอบด้วย ๗ หมวด ดังนี้ หมวด ๑ บททั่วไป หมวด ๒ ประเภทชั้นความลับ หมวด ๓ คณะกรรมการนโยบายรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ หมวด ๔ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล หมวด ๕ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ หมวด ๖ การรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ หมวด ๗ การละเมิดการรักษาความปลอดภัย และ บทเฉพาะกาล

โดยที่ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ ซึ่งเป็นระเบียบที่วางแนวทางปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล เอกสาร และสถานที่ที่ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว และมีบทบัญญัติหลายประการที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบันนำรายละเอียดในทางปฏิบัติมากำหนดไว้เกินความจำเป็น รวมทั้งระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติในการรักษาข้อมูลข่าวสารของราชการที่เป็นเอกสารมิให้รั่วไหล มีผลใช้บังคับแล้ว สมควรปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ เพื่อให้การรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สรุปดังนี้

หมวด ๑ บททั่วไป กำหนดให้ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย กระทรวงกลาโหมเป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร และ กองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายตำรวจ

หมวด ๒ ประเภทชั้นความลับ แบ่งออกเป็น ๓ ชั้น คือ ลับที่สุด (TOP SECRET) ลับมาก (SECRET) และลับ (CONFIDENTIAL)

หมวด ๓ คณะกรรมการนโยบายรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ โดรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ

หมวด ๔ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคลโดยกำหนดมาตรการ และกำหนดแนวทางการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ

หมวด ๕ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่โดยกำหนดมาตรการเพื่อพิทักษ์รักษาให้ ความปลอดภัยแก่ที่สรงน อาคาร และสถานที่ของหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และข้อมูลข่าวสารในอาคารและสถานที่ดังกล่าวให้พ้นจากการโจรกรรม การจารกรรม การก่อวินาศกรรม การก่อการร้าย หรือเหตุอื่นใดอันอาจทำให้เสียความสามารถในการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐได้

หมวด ๖ การรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับโดยกำหนดมาตรการเพื่อพิทักษ์รักษาสิ่งที่เป็น ความลับของทางราชการที่ปรากฏในการประชุมลับไม่ให้เกิดการรั่วไหล รบกวณ ขัดขวางการประชุม หรือถูกจารกรรม รวมทั้งคุ้มครองบุคคลและสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการประชุมลับนั้นจากการ ก่อวินาศกรรม

หมวด ๗ การละเมิดการรักษาความปลอดภัย กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการละเมิดฝ่าฝืน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามมาตรการการรักษาความปลอดภัย ที่กำหนดไว้ จะโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม อันเป็นเหตุให้ความลับของทางราชการรั่วไหล หรือเป็นเหตุให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพย์สินของรัฐได้รับความเสียหาย

บทเฉพาะกาล ให้สิ่งที่เป็นความลับของทางราชการที่มีอยู่ก่อนตามระเบียบว่าด้วย การรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ เป็นสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการตามระเบียบนี้ บรรดาหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยที่ได้กำหนดไว้ก่อน ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คงมีผลใช้บังคับต่อไป จนกว่าจะได้มีการกำหนดขึ้นใหม่ตามระเบียบนี้ แบบเอกสารต่าง ๆ ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ ซึ่งมีอยู่ ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะมีการกำหนดแบบตามระเบียบนี้ ประกาศ ณ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๕๐

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๕๐ ประกอบด้วย ๗ หมวด ดังนี้
หมวด ๑ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หมวด ๒ ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย หมวด ๓ ข้อมูลข่าวสาร ส่วนบุคคล หมวด ๔ เอกสารประวัติศาสตร์ หมวด ๕ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
หมวด ๖ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หมวด ๗ บทกำหนดโทษ และ บทเฉพาะกาล

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

หมวด ๑ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา คือ โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน สรุปลำเนาหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำ ในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไป ต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๒ ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย กำหนดดังนี้ ข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้ และข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

หมวด ๓ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้ (๑) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เพียงเท่าที่เกี่ยวข้อ และจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น (๒) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสาร โดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น (๓) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา และตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอ (๔) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ (๕) จัดระบบ รักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามความเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการ นำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล

หมวด ๔ เอกสารประวัติศาสตร์ กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐ ไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุครบกำหนด นับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากรหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่ กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า

หมวด ๕ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กำหนดให้มีคณะกรรมการ ข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกอบด้วยรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เลขาธิการ คณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกเก้าคนเป็นกรรมการ และ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

หมวด ๖ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร กำหนดให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

หมวด ๗ บทกำหนดโทษ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล กำหนดมิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานของรัฐจัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่ง หรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการจะได้กำหนด และให้ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๑๖ จะได้กำหนดเป็นอย่างอื่น ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ในระบอบประชาธิปไตย การให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้อีกประการหนึ่งด้วย ประกอบกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ ประกอบด้วย ๔ หมวด คือ หมวด ๑ บททั่วไป หมวด ๒ การกำหนดชั้นความลับ หมวด ๓ การทะเบียน หมวด ๔ การดำเนินการ และ บทเฉพาะกาล สรุปได้ ดังนี้

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ และมาตรา ๒๖ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการรับข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งมาตรา ๕๘ และมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจของกฎหมาย คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้วางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑ บททั่วไป ในระเบียบนี้ “ข้อมูลข่าวสารลับ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ที่มีคำสั่งไม่ให้เปิดเผยและอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือที่เกี่ยวกับเอกชน ซึ่งกำหนดให้มีชั้นความลับเป็น ชั้นลับ ชั้นลับมาก หรือ ชั้นลับที่สุด ตามระเบียบนี้โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและประโยชน์แห่งรัฐประกอบกัน และให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รักษาข้อมูลข่าวสารลับในหน่วยงานของตนและอาจมอบหมายหน้าที่ดังกล่าวได้ตามความจำเป็น ให้ผู้ได้บังคับบัญชา หรือให้แก่ราชการส่วนภูมิภาคในกรณีที่สามารถมอบอำนาจได้ตามกฎหมาย

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร

ชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับ แบ่งออกเป็น ๓ ชั้น คือ ลับที่สุด (TOP SECRET) ลับมาก (SECRET) ลับ (CONFIDENTIAL)

หมวด ๒ การกำหนดชั้นความลับ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดชั้นความลับพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับนั้นด้วยว่าเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด ในการนี้อาจมอบหมายหน้าที่ดังกล่าวได้ตามความจำเป็น ให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือให้แก่ราชการส่วนภูมิภาค ในกรณีที่สามารถมอบอำนาจได้ตามกฎหมาย ให้นายทะเบียนจัดแจ้งเหตุผลประกอบการกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ แต่ถ้าเหตุผลนั้นมีรายละเอียดมากหรือเหตุผลนั้นบางส่วนมีชั้นความลับสูงกว่าชั้นความลับของทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับให้บันทึกเหตุผลย่อไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ และบันทึกเหตุผลละเอียดหรือเหตุผลส่วนที่มีชั้นความลับสูงกว่าดังกล่าวแยกออกมาโดยเก็บไว้ระหว่างใบปกข้อมูลข่าวสารลับกับข้อมูลข่าวสารลับนั้น

เครื่องหมายแสดงชั้นความลับให้ใช้อักษรตามชั้นความลับที่ขนาดใหญ่มากกว่าตัวอักษรธรรมดา โดยใช้สีแดงหรือสีอื่นที่สามารถมองเห็นได้เด่นและชัดเจน

การปรับชั้นความลับ ต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจกำหนดชั้นความลับของหน่วยงานเจ้าของเรื่อง

หมวด ๓ การทะเบียน ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับขึ้นภายในหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบเรียกว่า “นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ” และจะแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับตามความเหมาะสมด้วยก็ได้ และกำหนดอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ ผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ

หมวด ๔ การดำเนินการ การดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับในทุกขั้นตอน ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดจำนวนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพียงพอที่จำเป็นต่อภารกิจ และจำกัดให้ทราบเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

การสำเนา การแปลเอกสาร การเข้ารหัส หรือการถอดรหัสข้อมูลข่าวสารลับต้องบันทึกรายงานจำนวนชุด ยศ ชื่อ ตำแหน่งของผู้ดำเนินการ และชื่อหน่วยงานของรัฐที่จัดทำไว้ที่ข้อมูลข่าวสารลับฉบับต้นที่ตนครอบครองและที่ฉบับสำเนา ฉบับคำแปล ฉบับเข้ารหัส หรือฉบับถอดรหัสแล้วแต่กรณีด้วย

การโอนข้อมูลข่าวสารลับระหว่างหน่วยงานของรัฐ หรือการโอนภายในหน่วยงานเดียวกัน ให้เจ้าหน้าที่ที่ผู้โอนและเจ้าหน้าที่ผู้รับโอนจัดทำบันทึกการโอนและการรับโอนไว้เป็นหลักฐาน และให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับแจ้งการโอนข้อมูลข่าวสารลับดังกล่าวไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับด้วย

การส่งข้อมูลข่าวสารลับภายในบริเวณหน่วยงานเดียวกันทุกชั้นความลับ ต้องใช้ใบปกข้อมูลข่าวสารลับปิดทับข้อมูลข่าวสารลับ

การเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับ ให้หน่วยงานของรัฐเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยและให้กำหนดระเบียบการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับไว้เป็นการเฉพาะตามคำแนะนำขององค์การรักษาความปลอดภัย

การให้ยืมข้อมูลข่าวสารลับ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมายพิจารณาด้วยว่าผู้ยืมมีหน้าที่ดำเนินการในเรื่องที่ยืมและสามารถปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้หรือไม่

การทำลาย ในกรณีที่การเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับชั้นลับที่สุดจะเสี่ยงต่อการรั่วไหลอันจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ประโยชน์แห่งรัฐ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะพิจารณาสั่งทำลายข้อมูลข่าวสารลับชั้นลับที่สุดนั้นได้ หากพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำลาย

การปฏิบัติในเวลาฉุกเฉิน ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีแผนการปฏิบัติในเวลาฉุกเฉิน โดยมีแผนการเคลื่อนย้าย แผนการพิทักษ์รักษา และแผนการทำลายข้อมูลข่าวสารลับ เพื่อนำมาปฏิบัติเป็นลำดับขั้นตามความรุนแรงของสถานการณ์

ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารลับสูญหาย ให้ผู้ทราบข้อเท็จจริงรายงานข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดทราบเพื่อดำเนินการต่อไป และให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับบันทึกการที่ข้อมูลข่าวสารลับสูญหายไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับด้วย

การเปิดเผย ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีคำสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารลับใดโดยมีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขเช่นใด ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารลับนั้นได้ตามข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่กำหนด ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารลับใดไม่มีเครื่องหมายแสดงชั้นความลับไว้ ให้เจ้าหน้าที่

ของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่นั้นได้รู้หรือควรจะรู้ข้อเท็จจริงว่าข้อมูลข่าวสารนั้นได้มีการกำหนดชั้นความลับไว้แล้ว

บทเฉพาะกาล ให้เอกสารลับตามชั้นความลับที่มีอยู่ก่อน ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ เป็นข้อมูลข่าวสารลับตามระเบียบนี้โดยเอกสารลับชั้นปกปิดให้ถือว่าชั้นความลับอยู่ในชั้นลับนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

แบบใบปกของเอกสารลับตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมด

แบบเอกสารต่างๆ ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ ซึ่งมีอยู่ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับให้ใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ให้นายทะเบียนเอกสารลับและผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับที่มีอยู่ก่อนตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ เป็นนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับและผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับตามระเบียบนี้

ให้เจ้าหน้าที่นำสารและผู้อารักขานำสารที่มีอยู่ก่อนตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ เป็นเจ้าหน้าที่นำสารและผู้อารักขานำสารตามระเบียบนี้

ให้องค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนและองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร ประสานการปฏิบัติในการจัดให้มีหลักเกณฑ์ วิธีการและคำแนะนำการปฏิบัติตามระเบียบนี้รวมทั้งการอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นและงบประมาณ ประกาศ ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๔ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ ประกอบด้วย ๒ หมวด คือ หมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ หมวด ๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ สรุปลงได้ ดังนี้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบ ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดกระทำความผิดโดยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดักจับไว้ซึ่ง ข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น มิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติม ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น โดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดกระทำความผิดโดยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น ถูกระงับ ชะลอ ชัดขวาง หรือรบกวน จนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่น โดยปกปิดหรือ ปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

หมวด ๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน ในกรณีที่มีเหตุ อันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ เฉพาะที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด และหาตัวผู้กระทำความผิด ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบัน ระบบคอมพิวเตอร์ได้เป็นส่วนสำคัญของการประกอบกิจการและการดำรงชีวิตของมนุษย์ หากมี ผู้กระทำความผิดประการใดๆ ให้ระบบคอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำงานตามคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือทำให้ การทำงานผิดพลาดไปจากคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือใช้วิธีการใดๆ เข้าล่วงรู้ข้อมูล แก้ไข หรือทำลาย ข้อมูลของบุคคลอื่นในระบบคอมพิวเตอร์ โดยมิชอบ หรือใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเผยแพร่

ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ หรือมีลักษณะอันลามกอนาจาร ย่อมก่อให้เกิดความเสียหาย กระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งความสงบสุขและศีลธรรมอันดี ของประชาชน สมควรกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ.๒๕๖๐

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน ซึ่งมีรูปแบบการกระทำความผิดที่มีความซับซ้อนมากขึ้นตามพัฒนาการทางเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และโดยที่มีการจัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีภารกิจในการกำหนดมาตรฐาน และมาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมทั้งการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศสมควรปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับผู้รักษาการตามกฎหมาย กำหนดฐานความผิดขึ้นใหม่ และแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดเดิม รวมทั้งบทกำหนดโทษของความผิดดังกล่าว การปรับปรุงกระบวนการและหลักเกณฑ์ในการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตลอดจนกำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ทฤษฎีภัยคุกคาม และภัยคุกคามรูปแบบใหม่

๑. ความหมายของภัยคุกคาม

ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับภัยคุกคามไว้หลากหลาย ดังนี้

พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ (ออนไลน์, ๒๕๔๒) ให้ความหมายของคำว่า คุกคาม หมายถึง การแสดงอำนาจด้วยกิริยาหรือวาจาให้หวาดกลัว ทำให้หวาดกลัว ได้แก่ ภัยคุกคาม

เจษฎา มีบุญลือ (๒๕๕๓ : ๒๗) ได้นิยามคำว่า ภัยคุกคาม คือ การกระทำอันจะเป็นอันตรายหรือสั่นคลอนต่อความมั่นคงของชาติในทุกๆ ด้าน

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (๒๕๕๓ : ๔๕) นิยามว่า ภัยคุกคาม (Threat) คือ พฤติการณ์ที่คาดคะเนได้ว่าจะก่อให้เกิดความเสียหาย มีผลให้ฝ่ายที่ถูกคุกคามต้องกระทำหรือละเว้น การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ภัยคุกคามจะมีความสำคัญเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความนึกคิดของ ทั้งผู้คุกคาม และผู้ถูกคุกคาม ความนึกคิดดังกล่าวขึ้นอยู่กับความรู้สึกว่า ผู้คุกคามมีเครื่องมือพอหรือ มีศักยภาพกำลังอำนาจพอที่ดำเนินการให้บังเกิดผลตามที่ต้องการจะคุกคามได้หรือไม่ ขึ้นอยู่ที่เจตนา ในการพิจารณาภัยคุกคามนั้น ความยากอยู่ที่การหยั่งเจตนาของประเทศที่คุกคาม กล่าวคือแม้ประเทศ ที่คุกคามจะมีเครื่องมือที่จะใช้ดำเนินการ แต่ก็ยากที่จะรู้ได้ว่าจะใช้เครื่องมือที่มีอยู่หรือไม่ ฉะนั้น บางครั้งจึงต้องอาศัยการศึกษาทางประวัติศาสตร์ และศึกษาลักษณะของผู้นำหรืออิทธิพลในการ กำหนดนโยบายของประเทศนั้นๆ ซึ่งภัยคุกคามแบบดั้งเดิม (Traditional Threat) กล่าวโดยรวมแล้ว ภัยคุกคามแบบดั้งเดิมจะมีความหมายครอบคลุมถึง ภัยคุกคามจากการใช้กำลังทหารเข้าทำการรบ และยังรวมไปถึงการบ่อนทำลาย ก่อวินาศกรรม จารกรรม ที่มีการกระทำในลักษณะรัฐต่อรัฐ ส่วนความหมายของคำว่า “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่” (Non-traditional Threat) นั้น สามารถกล่าวได้ว่าเป็นภัยคุกคามในทุกๆ มิติ ที่ไม่ใช่ภัยคุกคามเฉพาะมิติด้านการทหารเท่านั้น ได้แก่ ปัญหาโลกร้อน ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของมวลมนุษยชาติ และระบบนิเวศ หรือการเคลื่อนย้ายทุนจากบริษัทข้ามชาติที่ส่งผลให้ประเทศบางประเทศล้มละลายได้ ภายในชั่วข้ามคืน หรือการก่อการร้ายและการก่อความไม่สงบที่กระทำต่อผู้บริสุทธิ์ด้วยความรุนแรง และความหวาดกลัว หรือการค้ำมนุษย์ข้ามชาติ เป็นต้น

สรุปความหมายของภัยคุกคาม คือ การแสดงอำนาจด้วยกิริยาหรือวาจาให้หวาดกลัว และทำให้หวาดกลัว โดยพฤติการณ์ที่คาดคะเนได้ว่าจะก่อให้เกิดความเสียหาย มีผลให้ฝ่ายที่ถูกคุกคาม ต้องกระทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง รวมไปถึงการกระทำอันจะเป็นอันตรายหรือ สั่นคลอนต่อความมั่นคงของชาติในทุกๆ ด้าน

๒. ประเภทของภัยคุกคาม

ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับประเภทภัยคุกคามไว้หลากหลาย ดังนี้

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (๒๕๕๓ : ๔๕) ได้ให้ความหมาย ภัยคุกคาม แบบดั้งเดิม (Traditional Threat) หมายถึง ภัยคุกคามที่เกิดจากการทำสงคราม การใช้กำลังทหาร เข้าทำการรบ และยังมีความหมายครอบคลุมถึงการบ่อนทำลาย ก่อวินาศกรรม จารกรรม ที่มีการกระทำ ในลักษณะรัฐต่อรัฐ ซึ่งในปัจจุบันสงครามเย็นยุติลงและเกิดกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่ส่งผลให้รูปแบบการดำเนินชีวิตในสังคมประจักษ์กับการเกิดนวัตกรรมใหม่ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นวัตกรรมในเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communication Technology : ICT) ที่เชื่อมร้อยต่อโลกทั้งโลกเข้าหากัน ช่วยให้เกิดการสื่อสารไปมาระหว่างบุคคลต่อบุคคล บุคคล

กับหน่วยงาน และหน่วยงานกับหน่วยงานเป็นได้ด้วยความสะดวกรวดเร็ว และการที่โลกทั้งโลกสามารถสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วสารสนเทศสามารถถูกส่งไปมาอย่างที่ต่างๆ ได้อย่างไรขีดจำกัดนี้เองทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและผลที่ตามมาคือ การเกิดขึ้นของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ส่วนความหมายของคำว่า “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่” (Non-traditional Threat) นั้นสามารถกล่าวได้ว่าเป็นภัยคุกคามในทุกๆ มิติ ที่ไม่ใช่ภัยคุกคามเฉพาะมิติด้านการทหารเท่านั้น ได้แก่ปัญหาโลกร้อนที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของมวลมนุษยชาติ และระบบนิเวศ หรือการเคลื่อนย้ายทุนจากบริษัทข้ามชาติที่ส่งผลให้ประเทศบางประเทศล้มละลายได้ภายในชั่วข้ามคืน หรือการก่อการร้ายและการก่อความไม่สงบที่กระทำต่อผู้บริสุทธิ์ด้วยความรุนแรงและความหวาดกลัว หรือการค้ามนุษย์ข้ามชาติ เป็นต้น หมายความว่าความเสียหายหรือความสูญเสียอย่างรุนแรงที่เกิดขึ้นกับมวลมนุษยชาติกลับไม่ใช่มาจากความขัดแย้งจนเกิดเป็นสงครามดังเช่นในอดีต

สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (๒๕๔๙ : ๔๗ - ๕๑) ได้สรุปปัญหาภัยคุกคามออกเป็น ๒ รูปแบบ ได้แก่

๑. ภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบเก่า ซึ่งมีจุดเน้นความมั่นคงแบบเดิม (Traditional Security) โดยยังคงมีปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นและดำรงอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งจะส่งผลกระทบต่อไปในอนาคต ได้แก่

๑.๑ ปัญหาการสู้รบตามแนวชายแดน ซึ่งมีทั้งการสู้รบด้วยกองกำลังติดอาวุธบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา และไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และการสู้รบในประเทศรอบบ้านที่ทำให้เกิดปัญหาที่สำคัญตามมา กลายเป็นปัญหาส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ และการรักษาความมั่นคงของไทย ได้แก่

๑.๑.๑ กลุ่มผู้หนีภัยจากการสู้รบในเมียนมาร์ ซึ่งอพยพข้ามแดนเข้ามาอยู่อาศัยในเขตไทยที่ศูนย์พักพิงชั่วคราวบริเวณจังหวัดชายแดนไทย-เมียนมาร์ รวม ๙ แห่ง จำนวนกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คน

๑.๑.๒ การเคลื่อนไหวของชนกลุ่มน้อยบริเวณชายแดนไทย-เมียนมาร์

๑.๒ ปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง ซึ่งมีทั้งสาเหตุจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ ปัจจุบันมี ๓ กลุ่มสำคัญ ได้แก่

๑.๒.๑ กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มชาวโรฮิงญาจากรัฐยะระกัน หรือรัฐยะไข่ ประเทศเมียนมาร์ ที่อพยพมาทางทะเลอันดามันและลักลอบเข้าเมืองไทยบริเวณจังหวัดชายทะเลฝั่งอันดามัน

๑.๒.๒ กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวศรีลังกา ซึ่งมีกลุ่มขบวนการใช้ประเทศไทยเป็นสถานที่ติดต่อลักลอบนำชาวศรีลังกาไปประเทศที่สาม โดยใช้สายการบินพาณิชย์นำคนมาพักรอที่ประเทศไทย จากนั้นจึงเคลื่อนย้ายทางรถยนต์ต่อไปทางภาคใต้เพื่อลงเรือเดินทางไปยังประเทศปลายทาง

๑.๒.๓ กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มชาวเกาหลีเหนือที่อพยพลักลอบเข้าเมืองไทยผ่านทางชายแดนไทย-เมียนมาร์ และชายแดนไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

๑.๓ ปัญหาความไม่ชัดเจนของแนวเขตแดน ประกอบด้วย เขตแดนทางบก และเขตแดนทางน้ำ ได้แก่

๑.๓.๑ เขตแดนทางบก ที่ยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนของแนวเขตแดนอีกมาก ทั้งชายแดนด้านไทย-เมียนมาร์ ไทย-กัมพูชา และไทย-สปป.ลาว ซึ่งทำให้เกิดการเผชิญหน้าด้วยกำลังทหารในพื้นที่บางจุด ได้แก่ พื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา บริเวณปราสาทเขาพระวิหาร เป็นต้น รวมทั้งเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาพื้นที่การค้าชายแดน ให้เป็นจุดผ่านแดนถาวรที่สามารถพัฒนาพื้นที่ได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีจุดผ่อนปรนการค้าและจุดผ่านแดนชั่วคราวอีกหลายจุดที่รอการจัดระเบียบเพื่อการพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมกับศักยภาพและโอกาส และดำเนินการเสริมสร้างความมั่นคงในระดับพื้นที่ให้สอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ

๑.๓.๒ เขตแดนทางน้ำ ซึ่งยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนทั้งในส่วนที่เป็นเกาะแก่งตามลำน้ำที่เป็นเส้นเขตแดน ได้แก่ ลำน้ำโขง สาละวิน และลำน้ำกระบุรี และส่วนที่เป็นเขตทะเล และยังมีปัญหาพื้นที่ทับซ้อนกันหลายจุด ได้แก่ ทะเลอันดามันและอ่าวไทย ซึ่งกลายเป็นข้อพิพาทเรื่องเขตแดนไทยกับประเทศรอบบ้านและเป็นปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรทางทะเลในหลายพื้นที่ ส่งผลให้ประเทศไทยขาดโอกาสในการพัฒนาด้านต่างๆ และกระทบต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลทั้งในปัจจุบันและอนาคต

๑.๔ ปัญหาการลักลอบค้าอาวุธสงคราม แม้จะได้ตรวจพบว่าการเคลื่อนย้ายอาวุธสงครามที่มีการค้าขายตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาลำเลียงไปยังชายแดนไทย-เมียนมาร์ เพื่อส่งจำหน่ายให้กับชนกลุ่มน้อยมีจำนวนลดลง แต่ได้ปรากฏข่าวสารสำคัญว่ากลุ่มผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการอาวุธสงคราม ซึ่งอาจนำไปใช้ในการคุ้มกันการลักลอบลำเลียงยาเสพติด รวมทั้งจำหน่ายต่อให้กับชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนไทย-เมียนมาร์ นอกจากนี้ยังตรวจพบการลักลอบนำอาวุธสงครามเข้ามาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านทางเรือสินค้าต่างชาติที่เข้ามารับส่งสินค้าในพื้นที่จังหวัดสตูล ตลอดจนมีการลักลอบนำเข้ามาผ่านช่องทางลำเลียงตามภูมิประเทศทางบกตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย จึงจำเป็นต้องเฝ้าติดตามระวังป้องกันปัญหาดังกล่าวต่อไป

๑.๕ ปัญหาการกำหนดสถานะบุคคล ซึ่งมีกลุ่มคนที่ไม่ใช่สถานะบุคคลชัดเจนอาศัยในพื้นที่ตามแนวชายแดนไทยหลายกลุ่ม โดยส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคเหนือของไทย และบางส่วนอยู่ในพื้นที่ภาคกลางของไทย ในบริเวณชายแดนไทย-เมียนมาร์ ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายและกฎระเบียบดำเนินการตามขั้นตอนที่ชัดเจนแล้วก็ตาม แต่ยังคงมีปัญหาที่สำคัญในการดำเนินงานกำหนดสถานะบุคคล โดยเฉพาะปัญหาการลักลอบอพยพจากประเทศรอบบ้านเข้ามาอยู่อาศัยกับญาติในชุมชน

และหมู่บ้านชายแดนของไทยเพิ่มขึ้น และปัญหาเจ้าหน้าที่รัฐของไทยและผู้เกี่ยวข้องบางกลุ่มอาศัยช่องว่างของกฎระเบียบทุจริตในหน้าที่ โดยเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนเพื่อช่วยให้ผู้ที่ไม่มีสถานะบุคคลได้รับสัญชาติไทยโดยไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของชาติ

๒. ภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ ซึ่งมีจุดเน้นความมั่นคงที่ไม่ใช่แบบเดิม (Nontraditional Security) ได้แก่ ความมั่นคงมนุษย์ เป็นต้น โดยยังคงมีปัญหาสำคัญที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายพื้นที่ และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและการเสริมสร้างความมั่นคงโดยรวมของประเทศ ทั้งนี้ ปัญหาและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่จะกล่าวต่อไป เป็นผลพวงมาจากผลของการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาของประเทศในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งยังคงมีปัญหาความเหลื่อมล้ำของคนในสังคมดำรงอยู่ต่อไป โดยเฉพาะความไม่เท่าเทียมกันด้านโอกาส ได้แก่ โอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ โอกาสเข้าถึงทรัพยากรและแหล่งทุน เพื่อพัฒนาศักยภาพตนเอง ครอบครัวและคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นต้น และเป็นผลให้ยังคงมีกลุ่มคนยากจน กลุ่มคนด้อยโอกาส กลุ่มคนที่ยังไม่มีสถานะที่ชัดเจน กลุ่มอิทธิพลอำนาจมืด กลุ่มนายทุนผูกขาด และมีชุมชนในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารตลอดจนมีชุมชนแออัดในเขตเมือง ซึ่งเป็นรากเหง้าสำคัญของปัญหาและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ด้วย แม้ว่าได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์หรือแผนแม่บทเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่องต่างๆ แล้วก็ตามยังไม่อาจคลี่คลายปัญหาและภัยต่างๆ ได้ทั้งหมด โดยปัญหาและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ ประกอบด้วย

๒.๑ ปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้นเป็นลักษณะขบวนการหรือองค์กรอาชญากรรมที่มีเครือข่ายดำเนินการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศรอบบ้าน และตรวจพบผู้กระทำความผิดในบุคคลทุกระดับวัยตั้งแต่เด็ก เยาวชนไปจนถึงผู้สูงอายุ และมาจากหลากหลายอาชีพและกลุ่ม/องค์กร มีทั้งคนจนและคนรวย รวมทั้งมีการเคลื่อนไหวทั้งในพื้นที่เขตเมืองและชนบทป่าเขา เพื่อลักลอบผลิต/นำเข้าสิ่งเสพติด ลำเลียงขนย้ายข้ามแดน และกระจายส่งไปขายยังกลุ่มเป้าหมายในทุกพื้นที่จนนำไปสู่การแพร่ระบาด และเป็นเหตุบ่อนทำลายชุมชนสังคมอย่างหนักในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศอยู่ในขณะนี้

๒.๒ ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ทวีความซับซ้อนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและก่อผลกระทบเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ โดยยังคงมีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายได้รับการผ่อนผันให้ทำงานในพื้นที่หลายจังหวัด ขณะที่ยังมีอีกจำนวนมากที่ลักลอบทำงานขายแรงงานกระจายอยู่ในจังหวัดต่างๆ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์บริหารจัดการที่สามารถควบคุมปัญหาผลกระทบสำคัญที่เกิดขึ้นตามมาได้ โดยเฉพาะปัญหาเด็กเกิดใหม่ในประเทศไทย ปัญหาด้านสาธารณสุข ปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎระเบียบชุมชน สังคม ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาสิทธิมนุษยชน

๒.๓ ปัญหาความขัดแย้งในสังคม ซึ่งหมายถึงปัญหาจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่นำไปสู่การแบ่งออกเป็นฝักฝ่ายหรือสีต่างๆ โดยมีช่องทางหลากหลายในการเผยแพร่ข่าวสารของกลุ่มที่ตอกย้ำความขัดแย้ง และนำมาซึ่งความเกลียดชังระหว่างกลุ่มคน รวมทั้งมีความเสี่ยงที่จะนำไปสู่การเผชิญหน้าและอาจใช้ความรุนแรงตามมา นอกจากนี้ยังรวมถึงความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างประชาชนด้วยกันจากกรณีใช้ประโยชน์ หรือแย้งชิงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งยังไม่สามารถหาข้อยุติได้ และความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐหรือรัฐบาลจากกรณีการคัดค้านโครงการของรัฐ หรือการดำเนินนโยบายของรัฐบาลและยังไม่มีแนวทางคลี่คลายปัญหาที่เป็นรูปธรรมเช่นกัน

๒.๔ ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อในมิตินี้ ความมั่นคงเรื่องเขตแดนและมิติการพัฒนาเรื่องระบบนิเวศน์ โดยยังคงมีสถานการณ์เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกพื้นที่ต้นน้ำลำธาร และการบุกรุกป่าชายเลน ซึ่งเกิดจากประชาชนทั่วไปและกลุ่มนายทุน จนทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งระบบนิเวศน์ถูกทำลายขยายพื้นที่เพิ่มกว้างมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดปัญหาตามมาหลากหลายมิติ ได้แก่ ฤดูกาลที่เปลี่ยนแปลงไป พื้นที่ประมงสัตว์ธรรมชาติบ่อยครั้งและมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น การเกษตรได้ผลผลิตไม่ยั่งยืน รายได้ไม่แน่นอนและชีวิตไม่มั่นคง

๒.๕ ปัญหาสาธารณสุขขนาดใหญ่ เป็นประเด็นปัญหาที่ให้ความสำคัญทั้งสาธารณสุขที่เกิดจากภัยธรรมชาติและภัยที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งเชื่อมโยงกัน โดยเฉพาะภัยที่เกิดจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดอุทกภัย และวาตภัยขนาดใหญ่ หรือภัยแล้ง และภัยหนาวที่มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายพื้นที่ และไม่อาจคาดการณ์สภาพที่จะเกิดขึ้นและผลที่ตามมาได้ง่ายเหมือนในอดีต รวมทั้งมีแนวโน้มที่จะเกิดภัยขนาดใหญ่และมีระดับความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเพิ่มมากขึ้นด้วย

๒.๖ ปัญหาโรคระบาด องค์การอนามัยโลกรายงานว่า ในศตวรรษที่ ๒๑ ทั่วโลกจะเผชิญกับโรคติดต่อเชื้อต่างๆ เพิ่มขึ้น ทั้งโรคที่เกิดใหม่ และโรคติดต่อเก่าที่หวนกลับมาอีก โดยเฉพาะโรคติดต่อจากสัตว์สู่คนซึ่งถือว่าอันตรายร้ายแรง โรคระบาดที่เกิดขึ้นแล้วคือโรคซาร์ส หรือโรคระบบทางเดินหายใจที่ระบาดในจีน และโรคไข้หวัดนกที่ระบาดในภูมิภาคเอเชีย และโรคไข้หวัดใหญ่ ๒๐๐๙ หรือ H5 N1 ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชน สาเหตุของการเกิดโรคติดต่อที่รุนแรงเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งแวดล้อม พฤติกรรมของคน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การคมนาคมขนส่งที่รวดเร็ว กลุ่มโรคติดต่อใหม่ที่พบในไทย และประเทศรอบบ้าน มีโอกาสระบาดสูง ได้แก่ ไข้หวัดนก ไข้กาฬหลังแอ่น กาฬโรค โรคมือเท้าปาก และใช้สมอกอักเสบ สำหรับโรคระบาดสำคัญที่คุกคามต่อสาธารณสุขของไทย ได้แก่ โรคเอดส์ ซาร์ส และโรคไข้หวัดใหญ่ ๒๐๐๙ หรือ H5 N1 ซึ่งมีโอกาสระบาดเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา หากเกิดการระบาดรุนแรงย่อมส่งผลกระทบต่อความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางสังคม และเสถียรภาพของประเทศ ซึ่งทุกฝ่าย

เป็นหุ้นส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาทุกระดับทุกพื้นที่ รวมทั้งความร่วมมือกับต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของโลกนอกจากทำให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บชนิดใหม่ ได้แก่ โรคซาร์ส ไข้หวัดนก และโรคเอดส์แล้ว ในอนาคตจะมีโรคระบาดอุบัติใหม่เกิดขึ้นโดยเฉพาะโรคติดต่อทางการหายใจ และ คาดว่าจะมีโรคอุบัติซ้ำอีกโดยเป็นโรคดั้งเดิมที่เคยระบาดในอดีตและจัดเป็นภัยร้ายแรงที่สุดในประวัติศาสตร์โลก โดยโรคระบาดรุนแรงในอดีตที่เริ่มพบอีกในปัจจุบัน ได้แก่ กาฬโรค ไข้ทรพิษ หรือไข้หวัดสเปน การกลับมาของโรคอุบัติซ้ำเนื่องจากมีการกลายพันธุ์ทำให้รักษายากขึ้น โรคอุบัติซ้ำที่ไทยให้ความสำคัญได้แก่ โรคไข้เลือดออก มาลาเรีย วัณโรค และโรคฉี่หนู นอกจากนี้ต้องเฝ้าระวัง ไข้รากลัดใหญ่ และอหิวาตกโรคโดยเฉพาะวัณโรคซึ่งมีแนวโน้มผู้ป่วยเพิ่มขึ้น

๒.๗ ปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ แม้ว่าไทยจะมีได้เกี่ยวข้องกับ โดยตรงกับปัญหาและความขัดแย้งที่เป็นสาเหตุของการก่อการร้ายระหว่างประเทศแต่ก็ได้รับผล จากความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เนื่องจากการมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศที่เป็นเป้าหมายการก่อการร้าย รวมทั้งมีชุมชนและมีผลประโยชน์ของประเทศเป้าหมายอยู่ในประเทศไทย ซึ่งเป็นสิ่งจูงใจสำคัญ ที่เชื่อมโยงให้กลุ่มก่อการร้ายระหว่างประเทศเข้ามาปฏิบัติการในประเทศไทย สำหรับเรื่อง อาชญากรรมข้ามชาติ นอกเหนือจากการค้ายาเสพติด การพนันผิดกฎหมาย การโจรกรรม การปลอมแปลงเอกสารเดินทาง การละเมิดลิขสิทธิ์ ตลอดจนอาชญากรรมทางธุรกิจผิดกฎหมายอื่นๆ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับอาชญากรรมข้ามชาติทางเศรษฐกิจและคอมพิวเตอร์ที่มีความรุนแรง เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาศัยปัจจัยเกื้อหนุนจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ตรวจจับได้ยากขึ้น ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวและปัญหาการว่างงานในปัจจุบัน ส่งผลให้ปัญหาประเด็นนี้ มีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้นทั่วโลกโดยเฉพาะการผลิตและค้าขายสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นอาชญากรรมที่สร้างรายได้สร้างความเสียหายมากที่สุดและแพร่ระบาดมากที่สุดในประเทศไทย ซึ่งล่อแหลมต่อการถูกกดดันและเพ่งเล็งจากประเทศเจ้าของลิขสิทธิ์ทั้งจากสหรัฐอเมริกา และ สหภาพยุโรป

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (๒๕๕๓ : ๒ - ๕) ได้สรุป ภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่เป็นทั้งภัยคุกคามรูปแบบเดิมและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่ส่งผลให้เกิด ภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

๑. ปัญหาการก่อการร้าย ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ในภูมิภาคทั่วโลกก่อให้เกิดเป็น ภัยคุกคามจากการก่อการร้าย เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงและผิดกฎหมาย ทำให้ การก่อการร้ายมีความใกล้เคียงต่ออาชญากรรม สำหรับประเทศไทยถึงแม้จะไม่ได้เป็นเป้าหมาย โดยตรงของกลุ่มก่อการร้ายสากล แต่ยังคงเป็นประเทศที่เสี่ยงต่อการที่กลุ่มก่อการร้ายอาจเข้ามา ปฏิบัติการเป็นแหล่งหลบซ่อนจัดหาเงินทุนเนื่องจากมีปัจจัยเอื้ออำนวยหลายประการ ได้แก่ นโยบาย ส่งเสริมการท่องเที่ยวและการลงทุนจากต่างชาติ เป็นต้น

๒. ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ยังเป็นภัยคุกคามที่มีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงทั่วโลก โดยมีปัจจัยจากภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำเป็นตัวเร่งให้เกิดการขยายตัวของอาชญากรรมหลากหลายประเภท ประกอบกับปัจจุบันอาชญากรรมหรือกลุ่มองค์กรอาชญากรรมเพิ่มความร่วมมือในลักษณะพันธมิตรข้ามชาติและแสวงประโยชน์จากนวัตกรรมทางเทคโนโลยีต่างๆ รวมถึงช่องว่างทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในหลายประเทศที่ยังขาดประสิทธิภาพ มีส่วนทำให้การก่ออาชญากรรมกระทำได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

๓. ปัญหายาเสพติด สถานการณ์ยาเสพติดประเทศไทยมีแนวโน้มความรุนแรงเพิ่มขึ้น ถึงแม้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหานี้อย่างจริงจัง จนสามารถมีผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ ได้สูงขึ้นมากกว่าการปฏิบัติการที่ผ่านมา แต่ด้วยข้อจำกัดและเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สถานการณ์ด้านความมั่นคง ฯลฯ ที่มีส่วนให้ปัญหายาเสพติดขยายตัวมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ผลจากจับกุมยาเสพติดมีปริมาณของกลางเพิ่มขึ้น ซึ่งให้เห็นว่ายังคงมียาเสพติดจำนวนมาก ที่พักคอยเตรียมนำเข้าเขตไทย รวมทั้งพบว่ามีส่วนผู้เสพที่ผันตัวมาเป็นผู้ค้ารายย่อยมากขึ้น ทำให้เชื่อว่าการแพร่ระบาดของยาเสพติดจะมีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน สำหรับการเชื่อมโยงกันของผู้ค้าที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำอาจเป็นปัจจัยเสี่ยงให้ผู้ค้าสามารถสร้างเครือข่ายใหม่และเชื่อมโยงกันในระหว่างภูมิภาคมากขึ้น โดยยาบ้ายังเป็นยาเสพติดหลักที่แพร่ระบาดมากกว่ายาเสพติดชนิดอื่น นอกจากนี้ ไอซ์เป็นยาเสพติดที่มีแนวโน้มแพร่ระบาดมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเนื่องจากมีราคาสูงและยังมีความต้องการของตลาด และมักจะนำเข้าจากชาวต่างประเทศโดยแฝงตัวเป็นนักท่องเที่ยวเข้ามาทางสนามบินสุวรรณภูมิ ซึ่งพิจารณาได้จากผลการจับกุมในห้วงที่ผ่านมา สำหรับพืชกระท่อมมีแนวโน้มแพร่ระบาดมากขึ้นในกลุ่มวัยรุ่นโดยนำไปต้มและเติมส่วนผสมอื่นเรียกว่าสี่คูณร้อย แปดคูณร้อย โดยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จะนำยาเสพติดดังกล่าวมาใช้ในการชักจูงให้วัยรุ่นเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง

๔. ปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ที่กระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสถาบันหลักการจารกรรมข้อมูลจากองค์กรหรือสถาบันทางเศรษฐกิจและด้านความมั่นคงกำลังเป็นปัญหาใหญ่ที่ต้องสร้างระบบป้องกันและได้รับการทดสอบระบบตลอดเวลา ทั้งยังมีความเสี่ยงต่อการรั่วไหลของข้อมูลซึ่งมีค่ามหาศาลและทำลายความสามารถ การก่อวินาศกรรมข้อมูลที่จะเป็นภัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและความมั่นคงให้เสียหาย

๕. ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องการจัดการทรัพยากรพลังงานและสิ่งแวดล้อม เป็นปัญหาระหว่างรัฐกับประชาชน การเสื่อมโทรมและลดลงของพื้นที่ป่าไม้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาสืบเนื่องมาจากปัจจัยและเงื่อนไขหลายประการ โดยมีปัญหาซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๕.๑ ในระยะเวลาที่ผ่านมาการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic Growth) อย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศต้องใช้พื้นที่ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและการพลังงานการเกษตรและอุตสาหกรรมที่มุ่งเน้นการผลิตเพื่อการส่งออกและการขยายพื้นที่เกษตรกรรม ที่ดินและทรัพยากรป่าไม้ซึ่งถูกใช้เป็นฐานต้นทุนในการพัฒนาเศรษฐกิจจึงลดลงอย่างรวดเร็ว

๕.๒ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๕๕ ประเทศไทยมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นจาก ๕๗ ล้านคน เป็น ๖๘ ล้านคน ประชากรส่วนที่เพิ่มขึ้น ๑๑ ล้านคน ทำให้ความต้องการใช้ที่ดินและทรัพยากรป่าไม้เพื่อสนองความต้องการและความจำเป็นพื้นฐานในการอยู่อาศัยและทำกินเพิ่มมากขึ้น การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้จึงขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้การที่รัฐบาลได้ผ่อนปรนต่อราษฎรที่เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ โดยใช้หลักรัฐศาสตร์มากกว่านิติศาสตร์ทำให้มีมติคณะรัฐมนตรีบางฉบับเกิดปัญหาในทางปฏิบัติโดยถูกใช้เป็นข้ออ้าง ส่งผลให้การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น

๕.๓ จากข้อมูลกรมป่าไม้พบว่าในปี พ.ศ.๒๕๐๔ ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ ๑๗๑ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๕๓ ของพื้นที่ทั้งประเทศ ในปี พ.ศ.๒๕๕๑ เหลือพื้นที่ป่าไม้เพียง ๑๐๔.๗ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๓๓ ของพื้นที่ทั้งประเทศ จะเห็นได้ว่าระยะเวลา ๔๗ ปี จากปี พ.ศ.๒๕๐๔ - ๒๕๕๑ พื้นที่ป่าไม้ลดลงถึง ๖๖ ล้านไร่ หรือ ๑๐๕,๖๐๐ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๑ ใน ๕ ของพื้นที่ประเทศไทย ปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้ยังคงถูกบุกรุกแผ้วถางคิดเฉพาะเป็นป่าอนุรักษ์เหลือประมาณร้อยละ ๑๘ ของพื้นที่ทั้งประเทศ ทั้งนี้จะต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติตามกฎหมายที่ดินอย่างเคร่งครัด รวมทั้งมีการประสานงานในการป้องกันและอนุรักษ์ป่าไม้อย่างมีระบบแบบแผนและการบูรณาการในภาพรวม

๖. ปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ ในห้วงที่ผ่านมาได้เกิดภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศทำให้เกิดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินโดยสาเหตุเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติหรือมนุษย์ได้ทำให้เกิดขึ้นมาและภัยธรรมชาติมีหลายรูปแบบแตกต่างกันไป บางอย่างร้ายแรงน้อยบางอย่างร้ายแรงมาก ได้แก่ การเกิดอุทกภัยหรือน้ำท่วม การเกิดพายุ การเกิดแผ่นดินไหว คลื่นพายุซัดฝั่ง แผ่นดินถล่มและความแห้งแล้งเป็นต้น ซึ่งจะต้องหาทางป้องกันสร้างระบบแจ้งเตือนภัยและเตรียมรองรับภัยพิบัติที่เกิดขึ้น

๗. ปัญหาความขัดแย้งทางสังคม จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในชาติเกิดความขัดแย้งทางความคิดในเรื่องต่างๆ ได้แก่ การเมือง การปกครอง ความเชื่อทางศาสนาและความไม่เท่าเทียมทางสังคมเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับกติกาภายใต้รัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ที่หลายกลุ่มยังคงมีความคิดเห็นแตกต่างกันทำให้เกิดความแตกแยกทางสังคมลุกลามเป็นวงกว้างจนถึงระดับชุมชนและสถาบัน นำไปสู่ความขัดแย้งเผชิญหน้าและมีการพาดพิงไปถึงสถาบันเบื้องสูง ซึ่งถือว่าความขัดแย้งทางสังคมเหล่านี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งของชนในชาติ ที่ต้องเร่งแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธีให้บังเกิดผลอย่างจริงจัง

๘. ปัญหาเกี่ยวกับอาวุธสงคราม ในช่วงยุคหลังสงครามเย็นสงครามที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นสงครามขนาดเล็กในลักษณะของปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศโดยอาวุธที่ใช้เป็นอาวุธขนาดเล็กทั้งนี้อาวุธขนาดเล็กนอกจากจะใช้ในสงครามดังกล่าวแล้ว ยังได้แพร่กระจายและถูกนำไปใช้ในการก่อปัญหาอาชญากรรม หรือใช้ในการสร้างอิทธิพลขององค์กรอาชญากรรม รวมทั้งถูกนำไปใช้ในขบวนการค้ายาเสพติดและการต่อต้านอำนาจรัฐในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๙. ปัญหาผู้มีอิทธิพล ผู้มีอิทธิพลเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ดำรงตนด้วยการกระทำการด้วยตนเองหรือใช้จ้างวาน สนับสนุนการกระทำการใดๆ ที่ผิดกฎหมายหรืออยู่เหนือกฎหมาย ซึ่งผลของการกระทำนั้นเป็นการบ่อนทำลายเศรษฐกิจสังคมและการเมือง ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นอุปสรรคขัดขวางการดำเนินการตามเจตนารมณ์ของประชาชนหรือทำลายคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยส่วนรวม ซึ่งพฤติกรรมของกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่สำคัญ ได้แก่

๙.๑ กลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๙.๒ กลุ่มผู้ลักลอบขนสินค้าหนีภาษี น้ำมันเถื่อน น้ำมันปาล์มเถื่อน บุหรี่/สุราเถื่อน

๙.๓ กลุ่มผู้ลักลอบจัดให้มีบ่อนการพนัน โต๊ะพนันบอล หวยใต้ดินและตู้เกมสไฟฟ้า

๙.๔ กลุ่มผู้ลักลอบค้าผู้หญิงและเด็ก การบังคับค้าประเวณี และโสเภณีเด็ก

๙.๕ กลุ่มผู้ลักลอบนำคนเข้า-ออก และอยู่ในราชอาณาจักรโดยผิดกฎหมาย

๑๐. ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากกลุ่มบุคคลจำนวนหนึ่งที่ได้ใช้อัตลักษณ์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ และยังคงมีพลังในพื้นที่มาสร้างเป็นเงื่อนไขโดยนำเรื่องประวัติศาสตร์และเชื้อชาติมาร้อยเรียงเข้ากับศาสนาเพื่อสร้างความรู้สึกแปลกแยกและความชอบธรรมในการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านเจ้าหน้าที่รัฐ พร้อมกับได้มีการผสมผสานรูปแบบของสงครามการก่อความไม่สงบและสงครามกองโจรเข้าด้วยกัน โดยได้ใช้วิธีการควบคุมมวลชนด้วยการสร้างความหวาดกลัว จากการก่อเหตุเพื่อกำจัดบุคคลที่มีอัตลักษณ์แตกต่างออกไปรวมทั้งบุคคลที่มีความรู้สึกแปลกแยกไปจากกลุ่มของตัวเองด้วยการประยุกต์ใช้ยุทธวิธีการก่อการร้ายเพื่อสร้างภาพความโหดเหี้ยมและทารุณให้ปรากฏตามสื่อมวลชน รวมทั้งดึงความสนใจจากองค์กรระหว่างประเทศและองค์กรสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่องโดยมีเป้าหมายสุดท้ายในการยกระดับเข้าสู่เวทีสากล อย่างไรก็ตามสภาพของปัญหานอกจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงแล้ว ยังปรากฏเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากกลุ่มผู้มีอิทธิพล ยาเสพติดและการค้าของเถื่อนซึ่งมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ในรูปแบบของภัยแทรกซ้อนอื่นๆ นอกจากนี้สภาพของสังคมจิตวิทยาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมตลอดจนการด้อยโอกาส ทั้งทางด้านการศึกษาและการพัฒนาพื้นที่รวมทั้งสภาพทางภูมิศาสตร์ ยิ่งทำให้สภาพของปัญหามีความซับซ้อนและเชื่อมโยงในหลายมิติ การยุติสถานการณ์การก่อเหตุรุนแรงฝ่ายรัฐจะต้องได้รับความร่วมมือจากภาคประชาชนในการร่วมกันต่อต้านการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ทุกรูปแบบพร้อมกับการปฏิบัติทางทหารในเชิงป้องกัน หรือกดดันด้วยการถอดถอนแกนนำในระดับหมู่บ้าน

อย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างให้เกิดสภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัยและความสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๑๑. ปัญหาชนกลุ่มน้อย แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง ปัญหาจากคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย กำหนดเป็น ๒ กลุ่มได้แก่

๑๑.๑ กลุ่มที่จะเข้ามาใหม่ ได้แก่ ผู้หลบหนีเข้าเมืองที่จะเข้ามาใหม่ทุกกลุ่ม

๑๑.๒ กลุ่มที่อยู่ในประเทศไทย แบ่งเป็น ๓ กลุ่มย่อย ได้แก่

๑๑.๒.๑ กลุ่มที่อยู่มานาน ซึ่งยังมีสถานะตามกฎหมายไม่ชัดเจน/สถานะไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

๑๑.๒.๒ กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองที่มีประเด็นปัญหาความมั่นคงประกอบด้วย

๑๑.๒.๑.๑ ผู้หลบหนีเข้าเมืองทางทะเล (โรฮิงญา) มีแหล่งที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งในมุมมองของรัฐบาลพม่า ชาวโรฮิงญาเป็นพวก “ไม่มีความจงรักภักดี” เนื่องจากในอดีตมีชาวโรฮิงญากลุ่มหนึ่งต้องการสร้างรัฐอิสระขึ้นทางอะระกันตอนเหนือ ประกอบกับมีหน้าตาเหมือนชาวบังกลาเทศส่งผลให้พม่าเชื่อว่าชาวโรฮิงญาอพยพมาจากบังกลาเทศ และเป็นพวก “ลี้ภัยอย่างผิดกฎหมาย” ด้วยทัศนคติของรัฐบาลพม่าดังกล่าว ชาวโรฮิงญาจึงไม่ได้รับการรวมเข้าไปในกลุ่มชนพื้นเมือง (Indigenous Groups) ในรัฐธรรมนูญพม่าและไม่ได้รับสัญชาติพม่า ส่วนรัฐบาลบังกลาเทศมีความเห็นเกี่ยวกับชาวโรฮิงญาว่า “แม้จะมีคนบอกว่าชาวโรฮิงญา มีต้นกำเนิดมาจากบังกลาเทศแต่บังกลาเทศก็ไม่ยอมรับว่าชาวโรฮิงญาเป็นพลเมืองของประเทศ” ประเทศที่เป็นเป้าหมายเดินทางของชาวโรฮิงญาคือกลุ่มประเทศมุสลิม ได้แก่ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ซึ่งการเดินทางไปประเทศที่หมายจะต้องผ่านประเทศไทย สถานการณ์ปัจจุบันทั้งประเทศต้นทางและประเทศปลายทางไม่มีประเทศใดยินดีให้ชาวโรฮิงญาอยู่ในประเทศ

๑๑.๒.๑.๒ กลุ่มคนหลบหนีเข้าเมืองอื่นๆ ได้แก่ ผู้หลบหนีเข้าเมืองทั่วไปซึ่งจะต้องดำเนินการส่งกลับตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ได้แก่ ชาวเกาหลีเหนือ ชาวจีน โดยใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านหรือเข้ามากระทำผิดกฎหมายในไทย ในปัจจุบันกลุ่มที่มีปัญหามากคือกลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวเกาหลีเหนือ มีเป้าหมายการเดินทางคือประเทศเกาหลีใต้โดยใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่าน มีสถิติการหลบหนีเข้าเมืองทางจังหวัดเชียงรายที่เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่รัฐบาลไทยยังไม่มีมาตรการเจรจาในระดับประเทศ

๑๑.๒.๑.๓ กลุ่มผู้หนีภัยจากการสู้รบ หมายถึง ผู้หนีภัยสงครามรวมถึงผลกระทบจากสงคราม คือประชาชนที่อยู่ท่ามกลางการสู้รบระหว่างกองทัพรัฐบาลทหารพม่ากับกองกำลังติดอาวุธของชนกลุ่มน้อย และได้หลบหนีเข้ามาลี้ภัยอยู่ในประเทศไทย ทั้งนี้จำนวนผู้หนีภัยจากการสู้รบเข้ามาอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวตามแนวชายแดน ไทย - พม่า ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี และราชบุรี ประชากรในพื้นที่พักพิงฯ มีประมาณ ๑๓๐,๐๐๐ คน ทั้งนี้

ปัญหาในขณะนี้คือ ประชากรในพื้นที่พักพิงฯ มีจำนวนคงที่ ทั้งๆ ที่มีการดำเนินการส่งไปประเทศที่สาม เป็นระยะๆ เนื่องจากอัตราการเกิดของเด็กเกิดใหม่สูงมากและมีประชากรแฝงจากฝั่งพม่าเข้ามาอาศัย ในพื้นที่พักพิงฯ จำนวนมาก ก่อให้เกิดปัญหาการลักลอบออกมาขายแรงงาน การก่ออาชญากรรม และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

๑๑.๒.๑.๔ กลุ่มจำเป็นต่อเศรษฐกิจ/แรงงานต่างด้าว
 หลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา) การแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง มีการดำเนินการมากกว่า ๑๐ ปี ด้วยการผ่อนผันโดยการเปิดจดทะเบียนมาแล้วหลายครั้ง และยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ จากการประมาณการเชื่อว่าปัจจุบันมีแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย ประมาณ ๓ - ๔ ล้านคน กระจายตัวอยู่ในพื้นที่จังหวัดต่างๆ จังหวัดที่มีความหนาแน่นมาก ได้แก่ ระนอง สมุทรสาคร สมุทรปราการ เชียงใหม่ ตาก ภูเก็ต กรุงเทพฯ และปริมณฑล

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (๒๕๕๓ : ๕ - ๗) ได้สรุปภัยคุกคาม ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑. ภัยคุกคามทางทหาร คือ ภัยที่เกิดจากการรุกรานด้วยกำลังทหารจากภายนอก ประเทศซึ่งในอนาคตมีความเป็นไปได้ที่อาจจะเกิดจากความขัดแย้งระดับต่ำในลักษณะของสงครามจำกัด ซึ่งจะสามารถพัฒนาไปสู่การใช้กำลังทหารขนาดใหญ่ได้ ถ้าหากมิได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที

๒. ภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหาร คือ ภัยคุกคามที่ไม่มีผลกระทบต่อเอกราชและบูรณภาพแห่งดินแดนโดยตรง แต่เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้านพร้อมกัน ทั้งด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม มีความสลับซับซ้อนและทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น และอาจจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติได้ สรุปได้ดังนี้

๒.๑ ภัยคุกคามที่เกิดจากความยากจนและไร้เสถียรภาพทางการเมือง
 ของประเทศรอบบ้านก่อให้เกิดปัญหา ดังนี้

๒.๑.๑ ปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาที่มีความสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการแก้ไข เพราะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรบุคคลของชาติโดยตรง ทำให้คนไทยมีประสิทธิภาพในด้านต่างๆ ลดลง นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ทำให้ศักยภาพของประเทศไทยในภาพรวมลดลง

๒.๑.๒ ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ปัจจุบันมีมากกว่าหนึ่งล้านคน ซึ่งบุคคลเหล่านี้เข้ามาแย่งงานคนไทยทำ เป็นพาหะนำโรคติดต่อ และก่ออาชญากรรมต่างๆ นอกจากนั้นอาจจะแอบแฝงเข้ามาหาข่าวทั้งฝ่ายต่อต้านและฝ่ายไทยในรูปแบบต่างๆ หรือปฏิบัติการบ่อนทำลายก่อวินาศกรรมเป้าหมายทางทหารและฝ่ายพลเรือนของฝ่ายเรา เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารของประเทศของตนในยามสงคราม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในระยะยาว

๒.๑.๓ ปัญหาองค์กำลังต่างชาติติดตามและปฏิบัติการต่อเป้าหมายที่เป็นกลุ่มต่อต้านลึกเข้ามาในเขตประเทศไทยและมีผลกระทบต่อทรัพย์สินและชีวิตของคนไทย สร้างความขัดแย้งให้กับรัฐบาลทั้งสองประเทศ รวมทั้งทำลายเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีของตำรวจ และทหารไทยตลอดจนความน่าเชื่อถือต่อสถาบันกองทัพของประชาชน

๒.๑.๔ ปัญหาอาชญากรรมตามแนวชายแดน ได้แก่ กองโจรติดอาวุธที่เข้ามาปล้นฆ่าข่มขืนราษฎรไทยตามแนวชายแดน ขโมยรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ลักลอบค้าอาวุธสงคราม และการลักลอบค้าของผิดกฎหมายอื่นๆ รวมทั้งปัญหาการประมง ปัญหาการกระทำเยี่ยงโจรสลัด ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ และปัญหาค่าแรงงานผิดกฎหมาย

๒.๑.๕ ปัญหาผู้หนีภัยจากการสู้รบและกลุ่มที่ต่อต้านรัฐบาลของประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนมากจะเข้ามาอาศัยและใช้ประเทศไทยในการเคลื่อนไหวด้านรัฐบาลของตน ซึ่งจะสร้างความหวาดระแวงและนำมาซึ่งปัญหาอื่นๆ ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นอุปสรรคต่อผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไทยควรจะได้รับความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งเป็นอุปสรรคต่อการเจรจาแก้ไขปัญหาต่างๆ ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย

๒.๒ ภัยคุกคามที่เกิดจากปัญหาเส้นเขตแดนที่ยังไม่มีความชัดเจนทั้งเขตแดนทางบกและทางทะเล ซึ่งจะนำมาสู่การแย่งชิง ปกป้องแหล่งผลประโยชน์แห่งชาติทั้งทางบกและทางทะเล นอกจากนี้การกระทำรุนแรงต่อเรือประมงไทยบริเวณพื้นที่เหลื่อมทับทางทะเล อาจจะทำให้เกิดการเผชิญหน้ากันทางทหารและเกิดการกระทบกระทั่งกันจนลุกลามเป็นปัญหาขนาดใหญ่ได้ ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขที่เหมาะสม

๒.๓ ภัยคุกคามที่เกิดจากจุดอ่อนภายในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของคนในชาติ ประเทศไทยยังมีปัญหาหรือจุดอ่อนภายในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของคนในชาติ เป็นปัญหาที่รัฐบาลจะต้องหาทางแก้ไข หรือขจัดปัญหาให้หมดไปโดยเร็ว ดังต่อไปนี้

๒.๓.๑ ปัญหาที่เกิดจากลัทธิการก่อการร้าย ได้แก่ การก่อการร้ายภายในประเทศ แม้ว่าจลระดับความรุนแรงลงแต่ยังคงมีความเคลื่อนไหวอยู่ในประเทศและพยายามคงสภาพองค์กำลังติดอาวุธไว้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ดำรงอิทธิพลอยู่ในพื้นที่ ทั้งยังมีการเคลื่อนไหวในลักษณะที่เป็นรูปแบบของการประสานผลประโยชน์กับกลุ่มอิทธิพลในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การก่อการร้ายสากลประกอบด้วย การปฏิบัติการ (คุกคามหรือใช้ความรุนแรง) ของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มุ่งหวังตามเงื่อนไขข้อเรียกร้องทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ส่วนใหญ่จะปฏิบัติการลวงล้ำเขตแดนหรือเกี่ยวพันกับชาติอื่นๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ พันธกรณีระหว่างประเทศ นโยบายของชาติ ทั้งทางด้านการเมืองและการป้องกันประเทศ

๒.๓.๒ องค์กรเอกชนกลุ่มต่างๆ ที่มีการดำเนินกิจกรรมการเคลื่อนไหวโดยการเรียกร้องสิทธิและไม่ยอมรับการดำเนินการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล ทำให้อาจส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

๓. ภัยจากสาธารณภัยขนาดใหญ่และภัยพิบัติต่างๆ คือ ภัยที่เกิดขึ้นจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในลักษณะของสาธารณภัย ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย และไฟไหม้ป่า เป็นต้น หรือเป็นอุบัติเหตุที่เป็นผลจากการกระทำด้วยน้ำมือมนุษย์ ได้แก่ อาคารถล่ม โรงงานอุตสาหกรรมระเบิด การก่อวินาศกรรม การทำลายสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศทั้งทางบกและทางทะเล เป็นต้น ซึ่งการเกิดสาธารณภัยและอุบัติเหตุขนาดใหญ่ในประเทศมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นสูงและมีความรุนแรง ทำลายชีวิตและทรัพย์สินของราษฎร นอกจากนี้ปัญหาการทำลายสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติก็เป็นปัจจัยเร่งตัวหนึ่งที่ทำให้เกิดสาธารณภัยและอุบัติเหตุต่างๆ อีกด้วย

คริสต๊อบบอต , พอล โรเจอร์ส และ จอห์น สโลโบดา (Chris Abbott, Paul Rogers and John Sloboda) (๒๕๕๑ : ๑๔) ได้แบ่งภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่สำคัญๆ ออกเป็น ๔ ประเภทใหญ่ๆ คือ

๑. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change) ผลจากการใช้พลังงานจากซากฟอสซิลที่ส่งผลให้เกิด “ผลกระทบเรือนกระจก” (Greenhouse Effect) ทำให้หลายประเทศกำลังมุ่งไปที่พลังงานนิวเคลียร์ โดยแท้ที่จริงแล้วพลังงานนิวเคลียร์กลับไม่ใช่คำตอบที่แท้จริงเพราะการใช้พลังงานนิวเคลียร์กันอย่างแพร่หลายกลับกลายเป็นแนวโน้มที่ก่อให้เกิดการแพร่กระจายของเทคโนโลยีและอาวุธนิวเคลียร์ ดังนั้นถ้าต้องการสร้างความมั่นคงที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้น มนุษย์ควรที่จะพยายามหาพลังงานด้านอื่นๆ มาทดแทนพร้อมๆ ไปกับการรณรงค์ในเรื่องของการประหยัดพลังงานและใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า

๒. การแข่งขันแย่งชิงทรัพยากร (Competition Over Resources) เป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่เกิดจากการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติอย่างมหาศาลที่ก่อให้เกิดการแสวงหา และแย่งชิงเพื่อที่จะครอบครองแหล่งพลังงาน ได้แก่ การเข้ารุกรานและยึดครองอิรักของสหรัฐฯ ภายใต้กรอบของการพัฒนาและครอบครองอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (Weapons of Mass Destruction – WMD) ตามที่สหรัฐฯ กล่าวอ้าง แต่ปรากฏว่าหลังจากเข้าทำการยึดครองแล้วกลับปรากฏว่าไม่มีอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูงตามที่กล่าวอ้างแต่ประการใด

๓. การเกิดขึ้นของชนกลุ่มน้อยของชนหมู่มาก (Marginalisation of the Majority World) จากสภาพเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรงก่อให้เกิดการกระจุกตัวของความเจริญและความมั่งคั่งส่งผลให้เกิดความแตกต่างในแง่ของคุณภาพชีวิตมีช่องว่างกลุ่มต่างๆ อันนำมาซึ่งความรู้สึกที่ไม่เท่าเทียมกัน ความอิจฉา โกรธ เกลียดชัง เอารัดเอาเปรียบ ความรู้สึกแปลกแยก และในที่สุดก็มีการแสดงออกที่ต่างกัน ทำให้บางกลุ่มใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องมือในการต่อรองหรือสร้างความเท่าเทียม ได้แก่ การอพยพย้ายถิ่นฐานของชนกลุ่มน้อยในประเทศต่างๆ กลุ่มผู้ติดเชื่อเอชไอวี และการก่อการร้าย

เป็นต้น ดังในปัจจุบันปัญหาของการก่อการร้ายได้แพร่กระจายจนไม่สามารถทำการควบคุมได้ และผู้ที่เสียชีวิตจากการติดเชื้อเอชไอวีมีมากกว่าผู้ที่เสียชีวิตจากการก่อการร้าย

๔. การขยายอิทธิพลทางทหาร (Global Militarization) ถึงแม้สงครามเย็นยุติลง ส่งผลให้เหลืออำนาจเดียวซึ่งน่าที่จะเป็นผลดีและลดการสะสมอาวุธของประเทศต่างๆ ทั่วโลก แต่สถานการณ์ไม่ได้เป็นเช่นนั้นทั้งนี้เพราะสหรัฐฯ เองกลับพยายามที่จะก้าวขึ้นเป็นมหาอำนาจชาติเดียว จึงส่งผลให้เกิดการขยายอิทธิพลทางทหารอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้กลิ่นอายของระบบอาวุธนิวเคลียร์ ก็ไม่ได้จางหาย มีหลายประเทศกลับเริ่มมามองการพัฒนาเทคโนโลยีนิวเคลียร์ และรวมไปถึงอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (Weapons of Mass Destruction) อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ อาวุธชีวภาพ และ อาวุธเคมีที่หลายๆ ประเทศมองข้ามไป สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านอื่นๆ เช่น ภัยคุกคามในเรื่องของการระบาดวิทยา (Epidemiology) ภัยคุกคามที่มีต่อสารสนเทศ (Information) อาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime) ภัยคุกคามที่มีต่อความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) และภัยคุกคามด้านภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics) เป็นต้น อย่างไรก็ตามการเกิดขึ้นมาของภัยคุกคามรูปแบบใหม่นั้น ไม่ได้หมายความว่าภัยคุกคามในรูปแบบเดิมจะหมดไป ประเทศหลายประเทศในโลกยังคงตกอยู่ในสถานะของความเสี่ยงที่อาจจะมีสงครามเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วีรศักดิ์ อุปสิทธิ์ (๒๕๔๗ : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาบทบาทศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) กับความมั่นคงแห่งชาติ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. ศึกษาโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ

๒. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข เพื่อสรุปข้อเสนอแนะในการทำหน้าที่ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ

๓. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้รู้และผู้มีบทบาทเกี่ยวข้องโดยตรง ต่อบทบาทและการทำหน้าที่ที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ในการดำเนินงาน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารต่างๆ และการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา อรรถาธิบาย ในประเด็นสำคัญที่เป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าวข้างต้น

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

๑. โครงสร้างอำนาจหน้าที่ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ต้องมีการปรับโครงสร้างตลอดจนความซ้ำซ้อนของงานที่ผ่านมาไม่มีเอกภาพ ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เพื่อให้ประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

๒. ควรมีการปรับปรุงบทบาทของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ให้มีความชัดเจนและมีเอกภาพมากยิ่งขึ้นที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ หากมีการกำกับดูแลอย่างแท้จริง ปัญหาดังกล่าวคงเบาบางลงและการแก้ปัญหาอื่นๆ ก็จะสามารถที่จะดำเนินการต่อเนื่องได้

๓. กลุ่มผู้รู้และผู้เกี่ยวข้องเห็นพ้องกันว่าน่าจะปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมบทบาทอำนาจหน้าที่ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ตลอดจนโครงสร้างเสียใหม่ให้ชัดเจน ที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ

๔. ปัญหาเกี่ยวกับบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติจะต้องเร่งดำเนินการปรับปรุงแก้ไขทุกระดับให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความสามัคคีมีเอกภาพ ขจัดความไม่เป็นธรรมในสังคม

อจารย์ เมฆเฉลิม (๒๕๔๙ : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาบทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในกับภัยคุกคามในยุคโลกาภิวัตน์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทของ กอ.รมน. ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล บทบาทของ กอ.รมน. ตามสภาพจริง และเสนอแนะบทบาทที่เหมาะสมของ กอ.รมน. กับภัยคุกคามในยุคโลกาภิวัตน์ วิธีการศึกษา ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ปฏิบัติงานใน กอ.รมน. จำนวน ๑๕ คน ประกอบด้วย ระดับผู้บริหาร จำนวน ๗ คน และระดับที่ปฏิบัติงานตั้งแต่ผู้อำนวยการกองขึ้นไป จำนวน ๘ คน ผลการศึกษาพบว่าสภาพและบทบาทของ กอ.รมน. ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลนั้น เปลี่ยนแปลงจากเดิมที่เคยเป็นองค์การระดับนโยบาย รับผิดชอบวางยุทธศาสตร์การต่อสู้กับภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงภายใน และเป็นองค์การที่แปลงนโยบายสู่การปฏิบัติด้วยนั้น ได้ถูกลดบทบาทลง มาเป็นองค์การที่แปลงนโยบายด้านความมั่นคงมาสู่การปฏิบัติเพียงอย่างเดียวในลักษณะอำนวยการประสานงาน และส่งเสริมการปฏิบัติของส่วนราชการอื่น แต่ยังเป็นองค์การที่มีการทำงานในลักษณะการบูรณาการของพลเรือน ตำรวจ ทหาร เช่นเดิม ด้านอำนาจหน้าที่ กอ.รมน. ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน กิจกรรมโครงการที่ได้รับมอบให้ปฏิบัติ ขาดอำนาจตามกฎหมายรองรับการปฏิบัติงาน และไม่ตรงกับภารกิจหลักของ กอ.รมน. ในเรื่องการบริหารจัดการตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน โดยเน้นกระทำในภารกิจ การแก้ปัญหาสาเหตุ การแก้ปัญหาผู้อพยพหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การปฏิบัติงานส่งเสริมส่วนราชการอื่นในการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน ตลอดจนการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านโครงสร้างในภาพรวมต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างให้เป็นหน่วยที่มีอัตราการจัดหน่วยที่ถาวร รับผิดชอบงานเรื่องความมั่นคงภายในทั้งหมดโดยบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาปฏิบัติงาน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหอย่างจริงจัง

นรชัย วงษ์ดนตรี (๒๕๕๒ : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาหน้าที่และบทบาทของทหารกับการต่อสู้กับภัยรูปแบบใหม่ เป็นการศึกษารูปแบบและพัฒนาการของภัยรูปแบบใหม่ และศึกษาหน้าที่

และบทบาทของทหารต่อการต่อสู้กับภัยรูปแบบใหม่ การวิจัยครั้งนี้วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการศึกษาจากการศึกษาเอกสาร และจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านความมั่นคงโดยข้อมูลที่เป็นเอกสารชั้นต้น (Primary Source) ได้แก่ คำปราศรัย คำแถลง และเอกสารทางราชการ ข้อมูลที่เป็นเอกสารชั้นรอง (Secondary Source) ได้แก่ หนังสือ งานวิจัย บทความ วารสาร หนังสือพิมพ์ และข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Internet) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล แบบรวบรวมเอกสารและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การตรวจสอบข้อมูลและการวิเคราะห์ จะใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangular) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์หัวข้อสำคัญ (Content Analysis) และการวิเคราะห์เชิงอุปนัย (Inductive Analysis) พบว่าภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Threats) หรือภัยคุกคามที่มีใช้ทางทหารแต่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และการทหาร มีรูปแบบเป็นการก่อการร้ายภายในประเทศ การก่อการร้ายจากกลุ่มภายในรัฐ การก่อการร้ายระหว่างประเทศ การก่อการร้ายโดยกลุ่มหรือกลุ่มก่อการร้าย การก่อความไม่สงบรูปแบบใหม่ สงครามไม่สมมาตร การปฏิบัติการเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติมีออกมาในรูปแบบของการชักจูง การบังคับ และการข่มขู่ การชุมนุมโจมตี การลอบสังหาร การลอบวางเพลิง การวางระเบิด การปฏิบัติการต่อประชาชน การโจมตีอย่างประณีต การเดินขบวนประท้วง การต่อต้านและการลวง การจี้เครื่องบินและยานพาหนะอื่นๆ การลอบกลวง การจับตัวประกัน การยิงทางอ้อม การแทรกซึมและการบ่อนทำลาย การใช้ข่าวสาร การลักพาตัว การโฆษณาชวนเชื่อ การเข้าตี และการจู่โจมต่อสิ่งอำนวยความสะดวก การก่อวินาศกรรม การยึดครอง การก่อการร้าย และอาชญากรรม อาวุธอำนาจทำลายล้างสูง การระดมมวลชนรูปแบบต่างๆ

หน่วยงานที่ต่อสู้กับภัยรูปแบบใหม่ต้องมีความรับผิดชอบสูงที่ต้องผสมผสานระหว่างทหารและข้าราชการที่มีความชำนาญพิเศษ หน้าที่และบทบาทในอนาคตควรมีลักษณะเป็นองค์กรแบบเมตริกซ์ และต้องนิยามคำว่าหน่วยงานความมั่นคงควรมีลักษณะ หน้าที่ และบทบาทเป็นอย่างไรให้ชัดเจนอีกด้วย

แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ

การรักษาความปลอดภัย มีการให้ความหมายที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้
ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ คำว่า ความปลอดภัย หมายถึง พันภัย ชัยวัฒน์ ดิษยบุตร (๒๕๔๑ : ๒) กล่าวว่า การรักษาความปลอดภัย หมายถึง การระแวดูแลป้องกันให้พ้นภัย หรือพ้นไปจากเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหาย ดังนั้น การรักษาความปลอดภัย

จึงเกี่ยวข้องกับบุคคล ข่าวสาร สถานที่ และทรัพย์สิน ตลอดจนกิจการของหน่วยงานใดๆ ให้พ้นจากการกระทำใดๆ ที่มีผลกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงและปลอดภัยหรือผลประโยชน์ขององค์การนั้นๆ สำหรับการรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ หมายถึง การป้องกันคุ้มครองดูแลบุคคลผู้ได้รับการคุ้มครองอารักขา

อุทัย อัศววิไล (๒๕๒๕ : ๑) กล่าวว่า การรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ หมายถึง บรรดามาตรการทั้งหลายทั้งปวงที่กำหนดขึ้น เพื่อให้ความคุ้มครองป้องกันบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งให้พ้นจากอันตราย อันอาจเกิดขึ้นได้จากอุบัติเหตุ หรือความจงใจที่จะกระทำของฝ่ายตรงข้าม

เดชน์ จรุงเรืองฤทธิ์ (๒๕๓๑) กล่าวว่า การรักษาความปลอดภัยนั้น จะต้องมีการพัฒนาทางเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในสังคมที่มีผลกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ ความมั่นคง และความอยู่รอดขององค์กร กล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ จะต้องพัฒนาด้านเทคโนโลยีให้สามารถรับมือกับภัยคุกคามใหม่ๆ ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากเปลี่ยนแปลงของสังคมได้

กรรณา คุ่มพร้อม (๒๕๓๔ : ๗) ได้ให้ความหมายของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเอาไว้ว่าเป็นลักษณะของสังคมที่ประชาชนส่วนใหญ่รู้สึกปลอดภัยจากภัยของอาชญากรรม และสามารถดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างปกติสุข

อภิชาติ แจ้งจันทร์ (๒๕๓๕ : ๖) ได้ให้ความหมายของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน หมายถึง การที่ประชาชนมีความปลอดภัยจากการเป็นเหยื่ออาชญากรรม อันได้แก่ การลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ช่มชู้นกระทำชำเรา และการทำร้ายร่างกายตลอดจนมีความปลอดภัยในการสัญจรไปมาในยามวิกาล

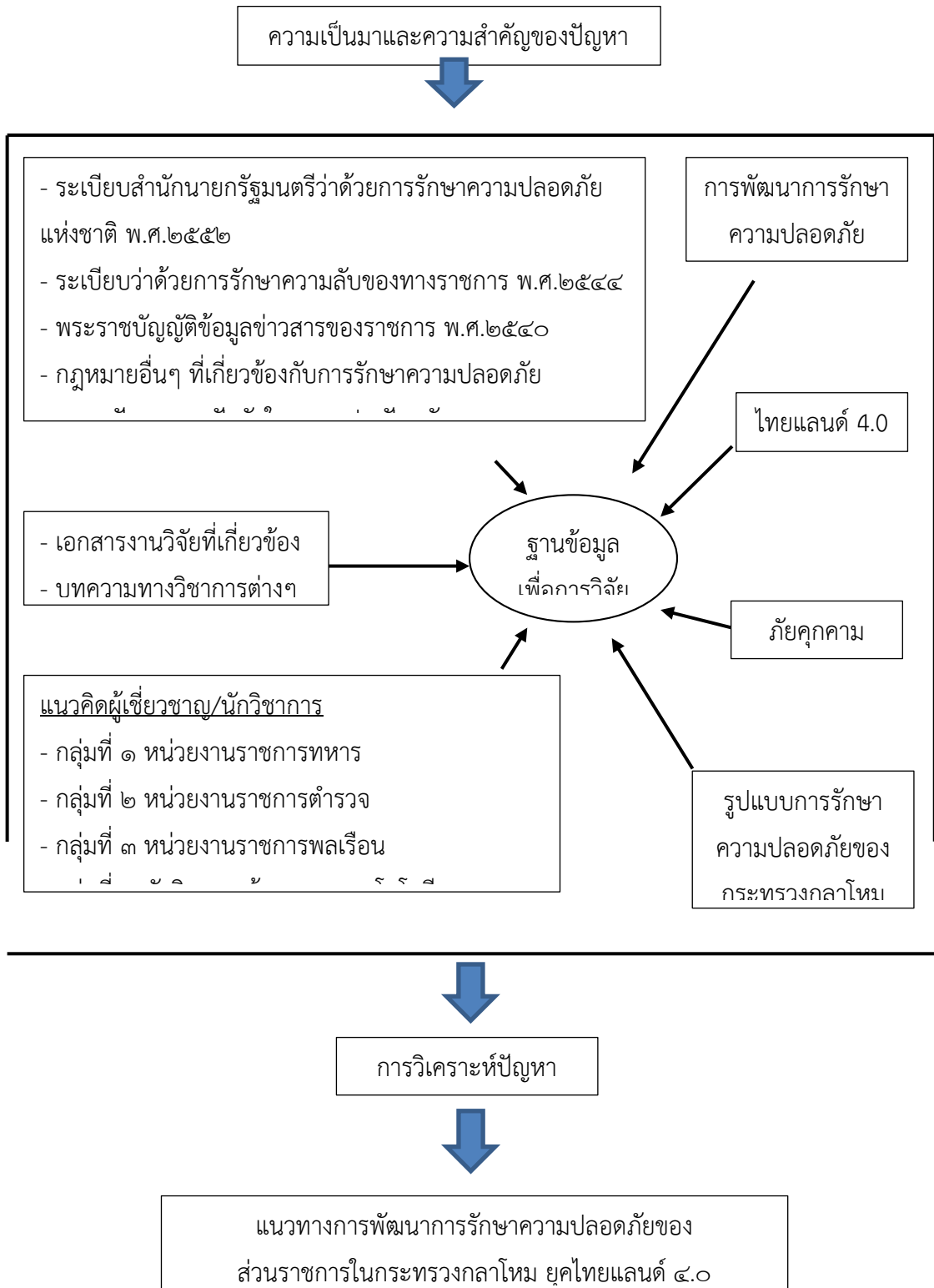
ทศพล เมืองฮาม (๒๕๓๘ : ๓๑) ให้ความหมายของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินว่าเป็นลักษณะของสังคมที่ประชาชนส่วนใหญ่รู้สึกปลอดภัยจากอาชญากรรม และสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

วิจิตร บุญยะโหดระ (๒๕๒๗ : ๗) ให้ความหมายของสาธารณภัยว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีมาเป็นสาธารณภัย ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้นซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน

ส่วนคำว่า อุบัติภัย หมายถึง เหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นโดยไม่คาดฝันมาก่อนโดยไม่เจตนาเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน เป็นอันตรายแก่ร่างกายและจิตใจ และอาจทำให้สูญเสียชีวิตได้แบ่งเป็นอุบัติเหตุจากการจราจร จากอาวุธนิวเคลียร์และแก๊สมันตรังสี จากการใช้ก๊าซจากไฟฟ้าและอัคคีภัยในเคหสถาน จากการทำงานในสถานศึกษา

โดยสรุปแล้ว ความปลอดภัย หมายถึง การพ้นภัยอันตรายจากอาชญากรรม รวมถึงการพ้นภัยอันตรายจากเหตุสาธารณภัยและอุบัติเหตุ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

สรุป

การรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมยุคไทยแลนด์ ๔.๐ เป็นการศึกษาสภาพปัญหา ข้อจำกัด รวมถึงปัจจัยการรักษาความปลอดภัยในปัจจุบันมี ๒ ปัจจัยคือ ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย กฎหมาย พ.ร.บ. ระเบียบ การบริหารจัดการ บุคลากร/งบประมาณ เครื่องมือ กายภาพ และปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ชุมชนแวดล้อม ปัจจัยคุกคาม การข่าว เทคโนโลยี ภัยธรรมชาติ และเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ซึ่ง แบ่งผู้เชี่ยวชาญออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ คือ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการทหาร กลุ่มที่ ๒ คือ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการตำรวจ กลุ่มที่ ๓ คือ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการพลเรือน กลุ่มที่ ๔ คือ นักวิชาการด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ นอกจากนี้ยังใช้ข้อมูลทุติยภูมิซึ่งได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - พ.ศ.๒๕๘๐) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย และบทความทางวิชาการต่างๆ

บทที่ ๓

การรักษาความปลอดภัยจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

พัฒนาการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย

มาตรการรักษาความปลอดภัยเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกันประเทศมาช้านาน จากการสืบค้นพบว่ากฎหมายฉบับแรกเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยของประเทศไทย ควรจะเป็นพระราชบัญญัติว่าด้วยเขตปลอดภัยในราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๘ ในสมัยรัชกาลที่ ๘ ซึ่งกำหนดว่าเขตปลอดภัยในราชการทหาร หมายถึง บริเวณโดยรอบที่ทหารเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความปลอดภัยในราชการทหาร โดยเขตปลอดภัยควรมีบริเวณเท่าใด จะกำหนดในพระราชกฤษฎีกา

จากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้น ยังมีพระราชบัญญัติคุ้มครองความลับในราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งกำหนดให้สิ่งปลูกสร้างทุกชนิดสำหรับการป้องกันประเทศเป็นที่สงวน และที่สงวนตามพระราชบัญญัตินี้ให้ถือเป็นความลับ ผู้ใดมิได้มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย กระทำการคัดลอก เขียน จำลอง หรือถ่ายภาพ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บริบทของการออกพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ มาจากการที่ศึกสงครามในยุคนั้น จะใช้การทำลายสิ่งปลูกสร้างสำหรับการป้องกันประเทศ เช่น สนามบิน ฐานทัพ คลังอาวุธต่างๆ ซึ่งการทำลายเสียหายได้ก็ต่อทราบที่ตั้งหรือพิกัดที่แน่นอน โดยการส่งบุคคลไปดูแล้วมาแจ้งต่อฝ่ายที่จะกระทำการโจมตี หรือก่อวินาศกรรม ดังนั้นการกำหนดพื้นที่โดยรอบเป็นเขตปลอดภัยในราชการทหารและห้ามคัดลอก เขียน จำลอง หรือถ่ายภาพ ก็เพื่อประโยชน์ในการระวังป้องกัน และเป็นการรักษาความปลอดภัยแก่สิ่งปลูกสร้างสำหรับการป้องกันประเทศนั่นเอง

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ สิ้นสุดลง ไทยซึ่งเปลี่ยนจากการเป็นประเทศแพ้สงคราม มาเป็นประเทศพันธมิตรกับประเทศผู้ชนะสงคราม และรัฐบาลในยุคนั้นเห็นว่าภัยคุกคามจากสงครามเย็นของกลุ่มประเทศสังคมนิยมมีความรุนแรง เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศอย่างเร่งด่วน การเข้าร่วมกับองค์การสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สปอ. หรือ SEATO) แต่การเข้าเป็นภาคีสมาชิกนี้จะต้องมีการรับข้อมูลข่าวสารที่สำคัญต่อการป้องกันประเทศมาใช้ประโยชน์ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการรักษาความลับที่ได้มาตรฐานเช่นเดียวกับมิตรประเทศที่เป็นภาคีสนธิสัญญาถือปฏิบัติอยู่ด้วย

ด้วยความจำเป็นเฉพาะหน้า คณะรัฐมนตรีจึงได้ลงมติให้ร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พุทธศักราช ๒๔๙๙ เพื่อให้การรักษาความลับของทางราชการเป็นมาตรฐานสามารถป้องกันรักษาความปลอดภัยได้อย่างรัดกุมยิ่งขึ้น จากชื่อของระเบียบและเนื้อหา

จะเห็นได้ว่าเป็นการออกมาตรการเพื่อการระวังป้องกันความลับของทางราชการเป็นหลัก โดยมีบทบัญญัติครอบคลุมด้านการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคลหรือสถานที่ไว้ด้วย แต่คงเน้นที่การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสารลับเป็นหลัก

ตามระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการฉบับนี้ได้กำหนดแนวทางสำคัญของชั้นความลับไว้โดยให้ขึ้นอยู่กับความเสียหาย ถ้ารั่วไหลหรือแพร่งพรายไปถึงผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะเกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงเป็นระดับ “ลับที่สุด” รองลงมาถ้าเสียหายอย่างร้ายแรงจะเป็นระดับ “ลับมาก” ถ้ารั่วไหลแล้วทำให้เสียประโยชน์หรือเกียรติภูมิของประเทศหรือพันธมิตร จะเป็นชั้น “ลับ” ส่วนชั้น “ปกปิด” เป็นเรื่องที่ไม่ควรเปิดเผยหรือแพร่งพรายให้บุคคลอื่นใดทราบ เว้นแต่เพื่อประโยชน์ของทางราชการ ระเบียบฯ นี้กำหนดให้กรมประมวลราชการแผ่นดิน (สำนักข่าวกรองแห่งชาติในปัจจุบัน) ทำหน้าที่องค์การรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ

ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๐๘ หน่วยงานด้านความมั่นคงก็ร่วมกันพิจารณาและจัดทำระเบียบการรักษาความปลอดภัยให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศในขณะนั้น ซึ่งภัยคุกคามหลักยังเป็นภัยคุกคามในด้านการจารกรรม การบ่อนทำลาย และการก่อวินาศกรรม จากกลุ่มประเทศสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ จนเกิดเป็นระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๑ เป็นมาตรการเพื่อคุ้มครองป้องกันข้าราชการ ส่วนราชการ

ทรัพย์สินของแผ่นดิน และสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ ให้พ้นจากการจารกรรม การก่อวินาศกรรม การบ่อนทำลาย และการกระทำอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ และกำหนดมาตรการของระเบียบฯ เป็น ๓ ประเภท คือ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสาร และการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการดำเนินการในเรื่องการรักษาความปลอดภัยและให้มีการอบรมชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบฯ แก่บุคคลทุกคน รวมทั้งกำหนดให้กรมประมวลข่าวกลาง (สำนักข่าวกรองแห่งชาติในปัจจุบัน) เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน และศูนย์รักษาความปลอดภัยเป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร

สังคมไทยในยุคนี้เริ่มมีภัยคุกคามที่ชัดเจนเพิ่มขึ้น ที่สำคัญคือ ภัยคุกคามการบ่อนทำลายจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ซึ่งได้ประกาศต่อสู้กับอำนาจรัฐเมื่อ พ.ศ.๒๕๐๘ แต่ในระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๑๑ ยังเน้นที่การป้องกันภัยคุกคามแบบดั้งเดิม คือ การจารกรรม การบ่อนทำลาย และการก่อวินาศกรรมอยู่

ตามระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๑๑ ชั้นความลับแบ่งออกเป็น ๔ ชั้น กำหนดจากความเสียหายต่อความมั่นคงความปลอดภัยหรือความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติหรือพันธมิตรอย่างร้ายแรงที่สุด, อย่างร้ายแรง, ความเสียหายต่อทางราชการหรือต่อเกียรติภูมิของประเทศชาติหรือพันธมิตร เป็นชั้นความลับ

ลับที่สุด, ลับมาก, ลับ ส่วนชั้นปกปิดเป็นความลับซึ่งไม่พึงเปิดเผยให้ผู้ไม่มีหน้าที่ได้ทราบ โดยสงวนไว้ให้ทราบเฉพาะบุคคลที่มีหน้าที่ต้องทราบเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการเท่านั้น

ระเบียบฯ ฉบับนี้ ได้มีตัวอย่างแนวทางปฏิบัติและแบบฟอร์มที่เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยแนบท้ายระเบียบฯ เพื่อให้ส่วนราชการสามารถดำเนินการได้ถูกต้องรวมไว้ด้วย

จากการที่ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๑ ได้ประกาศใช้มาระยะเวลาหนึ่ง ก็ได้มีการปรับปรุงระเบียบดังกล่าวเป็น ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ โดยระบุในระเบียบว่าเป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบเดิมให้เหมาะสมและสะดวกต่อการปฏิบัติราชการยิ่งขึ้น แต่ในบริบทของประเทศไทยในขณะนั้น ภัยคุกคามจากกลุ่มประเทศสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ในทัศนะของรัฐบาลได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

โดยพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ซึ่งได้ประกาศการต่อสู้กับรัฐบาลด้วยอาวุธมาตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๐๘ ได้เพิ่มปฏิบัติการที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศไทยยิ่งขึ้น จึงต้องมีการปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติให้เหมาะสม รับมือกับบริบทของภัยคุกคามของประเทศไทยยิ่งขึ้น จึงเพิ่มขอบเขตครอบคลุมส่วนราชการและบุคคลภายนอกที่ได้รับทราบหรือได้รับการร้องขอจากทางราชการ รวมทั้งมีคณะกรรมการประสานการปฏิบัติตามระเบียบฯ โดยมีเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นประธาน เพื่อการปรับปรุงระเบียบให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ นี้ กล่าวได้ว่าใช้กับส่วนราชการ โดยเฉพาะฝ่ายพลเรือนที่เป็นระบบการจำแนกตำแหน่ง (Position Classification – PC) มาอย่างยาวนาน ในขณะที่ภัยคุกคามของประเทศไทยได้แปรเปลี่ยนจากเดิมที่เป็นกลุ่มประเทศสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ หรือ State Actors เป็นหลัก มาเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่รวมทั้ง State Actors และ Non – State Actors เช่น การก่อการร้ายของประเทศและกลุ่มบุคคล ผลกระทบจากการรุกรานทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ค่านิยม ลัทธิ รวมถึงภัยธรรมชาติจากสภาวะของโลก และที่เกิดจากการกระทำของมนุษยชาติ

นอกจากนั้น ระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๒ ยังเปลี่ยนแปลงวิธีตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคลที่มีนัยสำคัญ คือ หน่วยงานของรัฐที่จะบรรจุบุคคล จะต้องจัดให้มีการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคล โดยการตรวจสอบประวัติอาชญากรกับสถานีตำรวจที่เป็นภูมิลำเนาของผู้ที่จะบรรจุเข้ารับราชการ ส่วนองค์การรักษาความปลอดภัยจะเน้นการตรวจสอบต่อบุคคลที่จะทำงานเกี่ยวข้องกับความลับในระดับสูง ปฏิบัติหน้าที่ที่สำคัญหรือเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน

มาตรการรักษาความปลอดภัยเชิงรับของประเทศ ซึ่งมีระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ เป็นส่วนสำคัญ จึงมีการปรับปรุงแก้ไขเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ โดยให้เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไขว่า เนื่องจากระเบียบเดิมที่ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว มีบทบัญญัติหลายประการ

ที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน นำรายละเอียดในทางปฏิบัติที่กำหนดไว้เกินความจำเป็น รวมทั้งให้สอดคล้องกับระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ ด้วย ระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๒ นอกจากจะกำหนดให้มีชั้นความลับเพียง ๓ ระดับ ให้สอดคล้องกันแล้ว ยังเพิ่มกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายตำรวจ และยังกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรช.) ซึ่งมีรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ส่วนคณะกรรมการก็เป็นหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและมาตรการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ อำนวยการปฏิบัติ และปรับปรุงระเบียบให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์

นอกจากนั้น วัฒนาการทางวิชาการและการให้ความสำคัญต่อการปกป้องสิทธิมนุษยชน และสิทธิส่วนบุคคลที่เพิ่มสูงขึ้น จนเกิดพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ที่กำหนดให้ราชการเปิดเผยข้อมูลเรื่องราวต่อประชาชนในประเทศมากยิ่งขึ้นตามหลักการ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ตามมาด้วยระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ เพื่อกำหนดว่าสิ่งใดควรเปิดเผยต่อสาธารณะ หรือควรสงวนไว้เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติ ส่งผลถึงการกำหนดชั้นความลับของทางราชการ คงเหลือแต่เพียงเรื่องเปิดเผยแล้วเสียหายต่อประเทศชาติอย่างร้ายแรงที่สุด เสียหายต่อประโยชน์หรือเกียรติภูมิของประเทศชาติเท่านั้น ที่ควรสงวนไว้โดยมีชั้นความลับกำกับ ส่วนเรื่องที่เคยจำกัดว่าไม่ควรเปิดเผยแก่บุคคลภายนอกก็ถูกลดความสำคัญลง ทำให้ชั้นความลับคงเหลือ ๓ ชั้น ได้แก่ ลับที่สุด ลับมาก และ ลับ ส่วนชั้นความลับ “ปกปิด” ถูกยกเลิกไป เพื่อให้การปฏิบัติของทางราชการมีการเปิดเผยต่อสาธารณชนมากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ.๒๕๕๔ และ พ.ศ.๒๕๖๐ ที่ประกาศใช้ ตามบทบัญญัติของระเบียบฯ มีบทบัญญัติระบุว่าให้นายกรัฐมนตรีจัดให้มีการทบทวนการปฏิบัติตามระเบียบและพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสม รวมทั้งหน้าที่ของ กรช. ก็มีหน้าที่เสนอแนะการแก้ไขปรับปรุงระเบียบให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งเป็นหลักประกันว่าระเบียบฯ จะต้องมีการปรับปรุงตามห้วงเวลา ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และรับมือภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

การดำเนินงานด้านการรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหารของศูนย์รักษาความปลอดภัย

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ กำหนดให้ ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย กระทรวงกลาโหม เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร มีหน้าที่ประสานการปฏิบัติ ระหว่างสำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน และกองบัญชาการ

ตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรรักษาความปลอดภัยฝ่ายตำรวจ ประชุมร่วมกัน เพื่อจัดให้มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และคำแนะนำตามระเบียบฯ ให้คำแนะนำช่วยเหลือ กำกับดูแล ตรวจสอบ พร้อมทั้งพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องในเรื่องการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติแก่หน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงกลาโหม และเหล่าทัพ รวมถึงการอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น

ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย มีภารกิจเกี่ยวกับกิจการข่าวกรอง ต่อต้านข่าวกรอง และการรักษาความปลอดภัยสถาบันพระมหากษัตริย์ บุคคลสำคัญ และเป็นองค์กรรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร ซึ่งสรุปภารกิจหลักได้ ๒ ด้าน คือ ปฏิบัติการข่าวกรอง และรักษาความปลอดภัย ในทางปฏิบัติ ศูนย์รักษาความปลอดภัย จึงทำงานด้านข่าวกรอง และต่อต้านข่าวกรอง หรือทำงานเชิงรุกและเชิงรับ อยู่ในองค์กรเดียวกัน

รูปแบบการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม

การรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมทุกส่วนราชการ ได้กำหนดประเภทภัยคุกคาม ขอบเขต และแนวทางปฏิบัติเพื่อรักษาความปลอดภัยไว้แล้ว ในรูปแบบของระเบียบ เพื่อให้มีผลบังคับใช้ให้หน่วยงานต่างๆ ของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ถือปฏิบัติ ได้แก่ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยได้วิเคราะห์ประเภทของ “ภัยคุกคาม” ที่จะเกิดขึ้นกับหน่วยงานของรัฐไว้ ๔ ประเภท กล่าวคือ การจารกรรม การก่อวินาศกรรม การบ่อนทำลาย การก่อการร้าย และการกระทำใดๆ ที่เป็นภัยต่อความมั่นคงแห่งชาติและผลประโยชน์ของรัฐ

มาตรการการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม มี ๓ มาตรการ ได้แก่ การรักษาความปลอดภัยบุคคล (Personal Security) การรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสาร (Information Security) และ การรักษาความปลอดภัยสถานที่ (Place Security) ถือเป็นมาตรการหลัก ที่ต้องนำไปใช้ในการวางแผนการรักษาความปลอดภัยหน่วยงานเป็นส่วนรวม มาตรการทั้งสามนี้ มีความสำคัญเท่าเทียมกัน และต้องปฏิบัติไปพร้อมๆ กัน จะขาดเสียอย่างหนึ่งอย่างใดมิได้เพราะจะมีผลต่อความปลอดภัยโดยรวมของหน่วยงาน มาตรการรักษาความปลอดภัยบุคคล จะเป็นมาตรการเริ่มต้น และจะกำกับมาตรการรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสารลับ และมาตรการรักษาความปลอดภัยสถานที่ ให้มีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา

รูปแบบการรักษาความปลอดภัย ได้แบ่งประเภทของการรักษาความปลอดภัยเป็น ๒ ประเภท คือ การรักษาความปลอดภัยสถานที่ (Place Security) เป็นการกำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อป้องกันบุคคลภายนอก ไม่ให้เข้ามาก่อภัยในหน่วยงานโดยใช้ “คน” (เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย) กับ “วัตถุ” (รั้ว, กำแพง, แสงสว่าง, สัญญาณแจ้งภัย) กับระเบียบปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย (Procedural or Methodological Security) ใช้สำหรับบุคคลภายในหน่วยงานถือปฏิบัติเพื่อป้องกันความเสียหาย

ซึ่งได้แก่ การรักษาความปลอดภัยบุคคล และการรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสารลับ หลักการปฏิบัติของมาตรการรักษาความปลอดภัยแต่ละประเภท ได้กำหนดวิธีปฏิบัติ ดังนี้

๑. การรักษาความปลอดภัยบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดสรรคนดีมีคุณสมบัติเหมาะสมให้เข้าปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐหรือเข้าถึงชั้นความลับ หรือให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งสำคัญ การรักษาความปลอดภัยบุคคลนั้นสามารถป้องกันการจารกรรม การก่อวินาศกรรม และการบ่อนทำลายสรุปได้ว่าการรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มต้นที่การคัดสรร “คน” ก่อนเป็นลำดับแรก โดยต้องคัดเลือกคนอย่างพิถีพิถัน ได้คนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม จุดอ่อนน้อย เพื่อลดความเสี่ยงต่อความเสียหาย

๒. การรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสารลับ มีระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ ถือเป็นระเบียบเฉพาะ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันเอกสารลับไม่ให้รั่วไหล ถูกเปิดเผยก่อนเวลาสมควร หรือถูกจารกรรม

๓. การรักษาความปลอดภัยสถานที่ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันทรัพย์สินให้พ้นจากการโจรกรรม ป้องกันข้อมูลข่าวสารลับให้พ้นจากการจารกรรม ป้องกันเจ้าหน้าที่ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ทรัพย์สินของแผ่นดินให้พ้นจากการก่อวินาศกรรม การก่อการร้าย และเกิดอัคคีภัยหรือเหตุอื่นใดที่ทำให้สมรรถภาพของหน่วยงานเสียไป

แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยแต่ละประเภท ดังนี้

๑. แนวทางการดำเนินงานการรักษาความปลอดภัยบุคคล

๑.๑ หัวหน้าหน่วยงาน หรือ เจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัย หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จักต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ อย่างเคร่งครัด โดยกำหนดนโยบาย ควบคุมกำกับดูแล จัดให้มีการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคลที่เป็นมาตรฐานเชื่อถือได้ การบรรจุแต่งตั้ง การอนุญาตให้บุคคลเข้าถึงชั้นความลับ หรือปฏิบัติงานในตำแหน่งสำคัญ

๑.๒ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ต้องสอดส่องดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด กรณีที่มีสิ่งบอกร่อง หรือจุดอ่อน ซึ่งอาจเป็นแรงขับหรือแรงจูงใจผลักดันให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไป เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ทุจริตต่อหน้าที่ หากพบให้ย้ายออกจากหน้าที่และสอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริง

๒. แนวทางการดำเนินงานการรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสารลับ

๒.๑ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย (เจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัย) ให้ความสำคัญของการรักษาข้อมูลข่าวสารลับ หรือสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ การอนุญาตให้บุคคลได้เข้าถึงชั้นความลับต้องยึดหลัก “การจำกัดให้ทราบเท่าที่จำเป็น” (Need to Know) เพราะคนเป็นต้นเหตุทำให้ความลับรั่วไหล

๒.๒ ผู้เข้าถึงชั้นความลับทุกคน ต้องรักษาความลับ ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัด

๓. แนวทางการดำเนินงานการรักษาความปลอดภัยสถานที่

๓.๑ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย (เจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัย) จะต้องเห็นความสำคัญ สนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ กำกับดูแล และสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกในองค์กรทุกคนร่วมมือปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนด

๓.๒ เจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัย ทำหน้าที่วางแผน/จัดทำแผน กำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยสถานที่ทั้งระบบ กำกับดูแล ตรวจสอบ/ปรับมาตรการรักษาความปลอดภัยตามสภาพแวดล้อม และสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปให้เหมาะสม

๓.๓ นายทหารเวร, เจ้าหน้าที่เวรรักษาความปลอดภัย ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง ตามระบบที่วางไว้ และต้องไม่ละทิ้งหน้าที่

๓.๔ เจ้าหน้าที่รักษาการณ์ ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง ไว้วางใจได้ ซื่อสัตย์ ลาดตระเวน พิสูจน์ทราบเหตุสงสัยต่างๆ ทันทีที่มีสิ่งบอเหตุว่าอาจเกิดความเสียหายขึ้น หรือมีการละเมิดการรักษาความปลอดภัย

๓.๕ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานทุกนายต้องปฏิบัติตามมาตรการที่วางไว้โดยเคร่งครัด มีจิตสำนึกด้านการรักษาความปลอดภัย เป็นหูเป็นตาสอดส่องการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน หรือบุคคลภายนอกที่อาจกระทบต่อการรักษาความปลอดภัย หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่างๆ แจ้งให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องด้านการรักษาความปลอดภัยทราบ เพื่อดำเนินการต่อไป

ภัยคุกคามเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ได้ให้คำจำกัดความคำว่า “การรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ” หมายความว่า มาตรการและการดำเนินการที่กำหนดขึ้นเพื่อพิทักษ์รักษาและคุ้มครองป้องกันสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ ตลอดจนหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน ให้พ้นจากการรั่วไหล การจารกรรม การก่อวินาศกรรม การบ่อนทำลาย การก่อการร้าย การกระทำที่เป็นภัยต่อความมั่นคง และผลประโยชน์แห่งรัฐ และการกระทำอื่นใดที่เป็นการเปิดเผยสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ

นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติของกฎหมาย ที่ถือว่าการกระทำใดๆ ก็ตามที่เป็นภัยต่อกิจการทางทหาร เป็นการทรยศต่อประเทศชาติ ฉะนั้นเราจึงจะต้องรู้ความหมายของการกระทำที่ถือว่าเป็นภัยต่อกิจการทางทหารของเราว่าแต่ละการกระทำนั้นมีขอบเขตเพียงใด และการกระทำชนิดใดจะเข้าลักษณะความผิดอย่างไร เพื่อจะได้เป็นแนวความคิดในการรักษาความปลอดภัย

๑. การเอาใจออกห่าง (Disaffection) เป็นความรู้สึกทางใจของบุคคลที่เกิดความไม่พอใจต่อการปกครองของรัฐ ทำให้กลายเป็นบุคคลที่ไม่มีความจงรักภักดี หรือไม่มีความปรารถนาดี

ต่อรัฐบาล บุคคลประเภทที่จะพยายามตีตนออกห่างหรือแยกตัวไปจากผู้มีอำนาจบังคับบัญชา และอาจไปคบค้าสมาคมกับสมาชิกขององค์การบ่อนทำลายเพราะมีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกับตน แต่อย่างไรก็ตามการเอาใจออกห่าง มิได้เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เพราะการเอาใจออกห่างเป็นเพียงสภาพจิตใจที่ขาดความจงรักภักดีต่อรัฐบาลเท่านั้น ไม่ได้ลงมือกระทำการใดๆ ที่จะนับเป็นอาชญากรรมได้ บุคคลที่เอาใจออกห่างจะเป็นอาชญากรได้ต่อเมื่อได้ประกอบอาชญากรรมให้ปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดเท่านั้น และคนต่างด้าวที่มีสภาพจิตใจเช่นนี้ ไม่ถือว่าเป็นผู้เอาใจออกห่าง เพราะโดยสามัญสำนึกคนต่างด้าวไม่จำเป็นต้องจงรักภักดีต่อรัฐบาลต่างชาติ

๒. การบ่อนทำลาย (Subversive Activity) การบ่อนทำลายเป็นลักษณะของการกระทำที่จงใจทั้งหมด ที่ทำให้นโยบายและผลประโยชน์ของชาติตามที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือ การบ่อนทำลายเป็นการกระทำใดๆ ให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หรือ หนังสือ หรือวิธีอื่นใดซึ่งการกระทำที่มีไว้เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือติชมโดยสุจริต แต่เพื่อก่อให้เกิดความกระด้างกระเดื่องหรือแตกแยกสามัคคีในหมู่ประชาชน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรัฐบาลหรือทำให้ความมั่นคงในประเทศลดน้อยลง เนื่องจากความแตกร้างที่เกิดขึ้น การบ่อนทำลายที่ศัตรูของเรากระทำอยู่ในปัจจุบันนี้มี ๔ ทางคือ

๒.๑ การบ่อนทำลายทางการเมือง โดยการพยายามแทรกซึมก่อความ หน่วงเหนี่ยวขัดขวางการทำงานของรัฐบาล

๒.๒ การบ่อนทำลายทางเศรษฐกิจ อาจกระทำโดยการทำลายทรัพยากรของธรรมชาติโดยตรงหรือหน่วงเหนี่ยวการผลิตเช่นแทรกซึม ก่อความในหมู่กรรมกรพ่อค้า และกสิกรให้มีการนัดหยุดงาน และไม่ให้เป็นอันนำมาหากินด้วยความปกติสุข

๒.๓ การบ่อนทำลายทางสังคม ด้วยการแทรกซึมก่อความทางนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ นักหนังสือพิมพ์ ชนกลุ่มน้อย ฯลฯ

๒.๔ การบ่อนทำลายทางทหารเพื่อทำให้ทหารแตกความสามัคคี โดยการชักชวนทหารที่มีความไม่พอใจต่อผู้บังคับบัญชา รัฐบาล หรือที่กำลังมีปัญหาทางด้านจิตใจให้หันไปนิยมเลื่อมใสฝ่ายตรงข้าม

๓. การยุยงปลุกปั่น (Sedition) หมายถึงการกระทำ การพูด การเขียน มีลักษณะโน้มน้าวใจคน ให้เกิดความกระด้างกระเดื่อง คิดเลิกล้มตัวบทกฎหมายและการปกครองของรัฐฯ

๔. การทรยศหรือการกบฏ (Treason) คือการเข้ากับฝ่ายข้าศึกการช่วยเหลือเกื้อกูลข้าศึก การชี้ช่องทางให้ข้าศึกเข้ามาทำสงครามต่อประเทศของตน หรือการทำสงครามต่อรัฐบาลของตน

๕. การจารกรรม (Espionage) คือการหาหรือส่งข่าวอันเป็นความลับเกี่ยวกับการป้องกันประเทศ ด้วยความมุ่งหมายที่จะนำข่าวสารสำคัญนั้นมาใช้เพื่อประทุษร้ายต่อบ้านเมือง หรือเอาไปให้ต่างชาติเพื่อให้เกิดมรรคผลแก่ต่างชาติ บุคคลใดกระทำการใดๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อความ เอกสาร หรือสิ่งใดๆ อันปิดไว้เป็นความลับสำหรับความปลอดภัยของประเทศ และทำให้ผู้อื่นล่วงรู้หรือได้ไป

ซึ่งข้อความ เอกสาร หรือสิ่งนั้น ถือว่าเข้าข่ายการกระทำจารกรรม การจรรยาบรรณนั้นมีวิธีการต่างๆ และกระทำกันตลอดเวลาทั้งยามปกติและยามสงคราม การหาข่าวของเครือข่ายงานจารกรรม กระทำได้ ๒ วิธี คือ

๕.๑ วิธีเปิดเผย คือหาจากแหล่งข่าวที่มีอยู่ทั่วไปโดยไม่มีการปิดบัง เช่นจาก หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือของราชการที่เปิดเผย ฯลฯ

๕.๒ การหาข่าวโดยวิธีลับ วิธีนี้ฝ่ายตรงข้ามจะใช้วิธีการดังนี้

๕.๒.๑ ใช้จารชนมากๆ และไม่จำกัดเป้าหมาย เป็นการหาข่าวเพื่อคลุมให้ทั่ว ตลอดพื้นที่ที่คาดว่าจะมีข่าวที่เป็นประโยชน์บ้าง และฝ่ายตรงข้ามไม่สมหวังว่าจะได้ข่าวที่สมบูรณ์ จากจารชนหรือสายลับคนเดียว แต่เอาจากหลายๆ คนมาประมวลกัน จารชนในรูปนี้ฝึกมาในรูปของ โสเภณี ช่างตัดผม ช่างเสริมสวย เด็กรับใช้ ฯลฯ

๕.๒.๒ ใช้จารชนจำนวนจำกัดมีเป้าหมายที่แน่นอนและใช้วิธีการแทรกซึม เข้าไปหน่วยงานนั้น หรือใช้หาข่าวสารโดยไม่ต้องเข้าสู่เป้าหมายด้วยตนเอง แต่จะหาจากผู้ช่วยเหลือ ร่วมมือด้วยความสมัครใจ ผู้ช่วยเหลือร่วมมือโดยไม่รู้ตัว และผู้ช่วยเหลือร่วมมือโดยจำใจ

๖. การก่อวินาศกรรม (Sabotage) หมายถึง การก่อวินาศกรรม คือการกระทำโดยจงใจ เพื่อทำลาย ทำความเสียหายต่อวัสดุ อาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือรบกวนขัดขวาง หน่วยงาน ระบบการปฏิบัติงานใดๆ หรือทำให้เกิดความปั่นป่วนด้านเศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยา หรือประทุษร้ายต่อบุคคลด้วยความมุ่งหมายที่จะให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อย ผลประโยชน์ หรือความมั่นคงแห่งชาติ ในแง่ความคิดของฝ่ายตรงข้ามการก่อวินาศกรรมให้ได้ผลดีที่สุดนั้น ประการแรกคือการทำลายหรือทำให้ยุทธโศภณณ์เสียหาย อาจทำโดยตรงต่อเป้าหมายเลยก็ได้ ประการที่สองการก่อวินาศกรรมต้องใช้คนจำนวนน้อย ประการที่สามผู้ก่อวินาศกรรมมีโอกาสหลบหนีได้ง่าย คือสามารถหนีออกไปได้ไกลจากเป้าหมายพอสมควรก่อนที่การก่อวินาศกรรมจะเกิดผล เป้าหมาย ในการวินาศกรรมมี ๒ อย่างคือ

๖.๑ เป้าหมายหลัก คือเป้าหมายที่ทำลายลงไปแล้วจะส่งผลกระทบต่อในระยะยาว เช่น โรงงานอุตสาหกรรม ป้ายจราจร การสื่อสาร คมนาคม อาคารที่ทำการทางราชการ

๖.๒ เป้าหมายเฉพาะ ซึ่งกระทบกระเทือนต่อประชาชนโดยตรงทันที เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา เชื้อเพลิง การขนส่ง การสื่อสาร

เทคโนโลยียุคไทยแลนด์ ๔.๐ กับการรักษาความปลอดภัย

ประเทศไทยยุค ๔.๐ หรือ ไทยแลนด์ ๔.๐ เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศไทย หรือ โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่เข้ามาบริหารประเทศบนวิสัยทัศน์

ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ที่มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ เพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรงในศตวรรษที่ ๒๑ ได้

“ประเทศไทย ๔.๐” เป็นความมุ่งมั่นของนายกรัฐมนตรี ที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” โดยมีฐานคิดหลักคือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้า ไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น ดังนั้น “ประเทศไทย ๔.๐” จึงควรมีการเปลี่ยนวิธีการทำที่มีลักษณะสำคัญ คือ เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบันไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) เปลี่ยนจาก Traditional SMEs หรือ SMEs ที่มีอยู่และรัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups บริษัทเกิดใหม่ที่มีศักยภาพสูง เปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่ High Value Services และเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง

การรักษาความปลอดภัยในยุค “ประเทศไทย ๔.๐” คือมาตรการและการดำเนินการในการใช้เครื่องมือ เทคโนโลยี นวัตกรรม และการบริหารจัดการที่ทันสมัยเพื่อพิทักษ์รักษาและคุ้มครองป้องกันสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ ตลอดจนหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน ให้พ้นจากการรั่วไหลการจารกรรม การก่อวินาศกรรม การบ่อนทำลาย การก่อการร้าย การกระทำที่เป็นภัยต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐ และการกระทำอื่นใดที่เป็นการเปิดเผยสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ ยกตัวอย่างดังนี้

๑. ระบบเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์

การทำงานของระบบเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ จะเข้าถึงข้อมูลของอุปกรณ์ของเป้าหมายจากระบบการเชื่อมต่อมาตรฐาน SS7 TELEPHONY SIGNALING SYSTEM NO.7 (ชุดต่อโปรโตคอลการส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่) ทั้งระบบจะแบ่งเป็น ๖ ส่วน คือ

๑.๑ VOLE เป็นชุดระบบที่สามารถเข้าถึงข้อมูลเสียงจากที่ใดก็ได้โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ใกล้เป้าหมาย และไม่จำเป็นต้องเพิ่มฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ใดๆ บนมือถือของเป้าหมาย การเข้าถึงข้อมูลจะใช้เพียงหมายเลขโทรศัพท์มือถือของเป้าหมายเท่านั้น

๑.๒ LANDMARK เพื่อใช้ระบุตำแหน่งของโทรศัพท์มือถือเป้าหมาย และตำแหน่งที่อยู่ทีในโลกบนแผนที่ตามเวลาจริง โดยไม่จำเป็นต้องใช้ฮาร์ดแวร์หรือซอฟต์แวร์พิเศษทั้งในเครือข่ายของผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือ หรือแม้แต่ตัวโทรศัพท์มือถือเอง

๑.๓ PEGASUS อุปกรณ์จะส่งซอฟต์แวร์ Agent เพื่อไปติดตั้งที่สมาร์ทโฟนเป้าหมาย เมื่อซอฟต์แวร์ Agent ถูกติดตั้งสำเร็จแล้วก็จะสามารถส่งขอข้อมูลต่างๆ ในสมาร์ทโฟนเป้าหมายกลับมา และสามารถสั่งควบคุมกล้องหรือไมโครโฟนของสมาร์ทโฟนเป้าหมายได้

๑.๔ PIXCELL เพื่อเข้าถึงข้อมูลของเป้าหมายผ่านทางเครือข่ายโทรศัพท์มือถือหรือเครือข่าย WiFi สามารถเข้าถึงข้อมูลเสียง และข้อความสั้น รวมถึงสามารถเข้าถึงด้านข้อมูล Data เช่น Gmail Hotmail Facebook และบัญชีผู้ใช้ (Account) ของบริการต่างๆ การเข้าถึงยังสามารถระบุเป้าหมายได้อย่างแม่นยำด้วยอุปกรณ์หาทิศทาง (Direction Finding Unit) พื้นที่ใช้งานเดียวกันกับเป้าหมาย

๑.๕ HERMES เป็นระบบค้นหาและควบคุมข้อมูลส่วนตัวของเป้าหมายจากข้อมูลส่วนตัวที่แชร์ในโลกดิจิทัล เช่น ในโลกสังคมออนไลน์ เป็นต้น การค้นหาข้อมูลทำได้โดยใช้หมายเลขโทรศัพท์มือถือหรือชื่อ Gmail ของเป้าหมาย

๑.๖ STORM เพื่อเข้าถึงข้อมูลของเป้าหมายที่เก็บไว้บนระบบคลาวด์ (Cloud) ของผู้ให้บริการที่ทางเป้าหมายใช้บริการอยู่รวมถึงข้อมูลสำรองต่างๆ Backup Data ที่ถูกเก็บสำรองไว้บนระบบคลาวด์ Cloud

๒. ระบบป้องกันอากาศยานไร้คนขับรุ่น DRONERENGER

การทำงานของระบบป้องกันอากาศยานไร้คนขับรุ่น DRONERENGER เป็นระบบตรวจจับด้วยระบบ RADAR สามารถตรวจจับโดรนเข้ามาพร้อมกันได้หลายทิศทางครอบคลุม ๓๖๐ องศา ในระยะรัศมี ๓ กิโลเมตร (สำหรับรุ่นเล็ก) และ ๒๐ กิโลเมตร (สำหรับรุ่นใหญ่) และกำหนดลำดับความเร่งด่วนในการพิสูจน์ทราบ มาพร้อมกับกล้องตรวจการณ์ระยะไกล ทั้งกลางวัน กลางคืน หมอก และหิมะ สามารถแทรกแซงสัญญาณ (Jamming) โดรนเป้าหมายแบบกำหนดทิศทาง ด้วยระบบควบคุมการทำงานแบบอัตโนมัติ จำนวน ๕ ย่านความถี่ ได้แก่ 2.4 GHz 5.7 GHz 433-459 GHz 868-928 GHz และ GPS นอกจากนั้นยังมีฟังก์ชันเพิ่มเติมอีก ๑๒ ย่านความถี่ เช่น 20-520 MHz GSM 900 GSM 1800 3G 4G 1100-1700 MHz ด้วยกำลังส่ง ๖๕๐ วัตต์ รวมทั้งสามารถค้นหาตำแหน่งเครื่องควบคุมโดรนเป้าหมายได้

๓. อุปกรณ์กล้องตรวจจับความร้อน (OPGAL)

การทำงานเป็นกล้องตรวจจับความร้อนโดยใช้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าย่านอินฟราเรด ในการตรวจจับความร้อนโดยสามารถมองเห็นได้ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน ทั้งในระยะใกล้ กลาง และไกล โดยมีคุณสมบัติเป็นไปตามรุ่นที่กำหนด ระยะที่สามารถมองเห็นได้ไกลสุดตั้งแต่ ๒ ถึง ๒๐ กิโลเมตร รวมถึงบุคคลที่ซ่อนอยู่ในพุ่มไม้ได้ มีน้ำหนักเบา แบตเตอรี่สำรองไฟสามารถใช้งานได้ ๔ ถึง ๑๓ ชั่วโมงต่อครั้ง มีระบบ GPS และสามารถบันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวได้ ในรุ่น THERM-APP สามารถต่อใช้งานร่วมกับโทรศัพท์มือถือระบบ Android ได้

๔. เครื่องมือรวบรวมข่าวสารชุด VICAS

การทำงานเป็นเครื่องมือรวบรวมข่าวสารจากการค้นหาและจดจำใบหน้า รวมถึงพฤติกรรมเคลื่อนไหวของบุคคล และสามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอาชญากรรม ซึ่งมีทั้งแบบประจำสำนักงานและแบบพกพา ปัจจุบันได้ออกแบบโปรแกรมที่สามารถใช้ร่วมกับระบบปฏิบัติการร่วมกับ Android และ iOS ของโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ มีความเร็วในการจับภาพใบหน้า ๐.๒ วินาทีต่อ ๑ ใบหน้า สามารถเก็บภาพใบหน้าด้านหน้า/ด้านข้าง ของเป้าหมายได้ เปรียบเทียบภาพของเป้าหมายที่สวมหน้ากาก ใส่หมวก หรือเสื้อคลุมแบบมีฮูด และเปรียบเทียบภาพใบหน้าปัจจุบันกับภาพใบหน้าย้อนหลัง ๒๐ ปี รวมถึงสามารถจับภาพใบหน้าเวลากลางคืนด้วยระบบอินฟราเรด

๕. เครื่องมือตรวจจับและต่อต้านอากาศยานไร้คนขับ

การทำงานของเครื่องมือตรวจจับและต่อต้านอากาศยานไร้คนขับ มีระบบการใช้งาน ๒ ระบบ คือ

๕.๑ ระบบบันไดทางยุทธวิธี (Stairway Extension Mode) มีความสูง ๙ เมตร สามารถติดตั้งกับรถหุ้มเกราะลำเลียงพล โดยบริษัทนำเสนอรถรุ่น BearCat G3 ประเทศสหรัฐอเมริกา ขับเคลื่อน ๔ ล้อความเร็วสูงสุด ๑๓๒ กิโลเมตรต่อชั่วโมง รองรับเจ้าหน้าที่พร้อมอาวุธได้ ๑๐ - ๑๒ นาย วัสดุสามารถป้องกันกระสุนขนาด ๕๑ มิลลิเมตร

๕.๒ ระบบฐานพัก (Flat Deck) มีความสูง ๘ เมตร คุณสมบัติสามารถรองรับการใช้งานในสถานการณ์จริงและแบบปฏิบัติการ เป็นกลุ่มไต่ทางยุทธวิธี สามารถวิ่งขึ้นบันไดได้โดยพร้อมเพียงกัน ใช้ในการกิจช่วยเหลือผู้โดยสารบนเครื่องบินแอร์บัส ๓๘๐ ได้ รวมถึงสามารถนำมาใช้งานในด้านการรักษาความปลอดภัยและบรรเทาสาธารณภัยได้ด้วย

ผลสัมฤทธิ์/แนวความคิดในการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการ ในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ของผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ซึ่งแบ่งผู้เชี่ยวชาญออกเป็น ๔ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการทหาร

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการทหาร จำนวน ๒ ท่าน คือ พลตรี วัฒนะ พลจันทร์ ตำแหน่ง รองผู้บัญชาการศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย และ พันเอก วีระพงษ์ ปานเจริญ ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กอง ๗ ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย สรุปได้ดังนี้

๑. บทบาทในการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงาน ศูนย์รักษาความปลอดภัย เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ตามข้อ ๗ (๒) และตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดให้ ศรภ. เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร

ตาม ข้อ ๑๑ (๒) นั้น บทบาทหน้าที่สำคัญในเรื่องของการรักษาความปลอดภัย สามารถจำแนกออกเป็น ๓ ข้อหลัก ดังนี้

๑.๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ศูนย์รักษาความปลอดภัย เป็นหน่วยที่ให้คำแนะนำในการปฏิบัติตามระเบียบ ฯ อีกทั้งยังประชุมร่วมกับองค์การักษาความปลอดภัยทั้ง สามฝ่าย เพื่อดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์ทางวิธีการปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสม และเป็นมาตรฐาน ให้กับส่วนราชการต่างๆ ของทหารได้นำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพสูงสุด

๑.๒ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ ศูนย์รักษาความปลอดภัย เป็นหน่วยที่มีหน้าที่ให้คำแนะนำ ในเรื่องของการปฏิบัติ ตั้งแต่ การแต่งตั้ง, การจัดทำ, การโอน, สำเนา, จนถึงการทำลาย อีกทั้งยังให้ความรู้ในเรื่องของการกำหนดชั้นความลับหนังสือของทางราชการได้อย่างเหมาะสม ตรงต่อการนำหนังสือ/เอกสาร ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามระเบียบ ฯ

๑.๓ ศรภ. มีบทบาทสำคัญในเรื่องของการรักษาความปลอดภัย ทั้งทางด้าน (บุคคล, ข้อมูลข่าวสารลับ และ สถานที่) ให้แก่ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม นำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้ง กระทรวงกลาโหม

๒. แนวความคิดในการปฏิบัติงานการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงาน ศูนย์รักษาความปลอดภัย งานรักษาความปลอดภัยในยุคปัจจุบัน มีภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ การปฏิบัติงานเชิงลับและเชิงรุก อาจมีประสิทธิภาพด้อยลง จึงอาจมีข้อผิดพลาดในด้านการรักษาความปลอดภัยได้ ดังนั้นการรักษาความปลอดภัยในสถานการณ์ปัจจุบัน ต้องอาศัยเครื่องมือที่ทันสมัยเข้ามาช่วยเสริมมาตรการในเรื่องของการรักษาความปลอดภัย ซึ่งสามารถแยกออกเป็นการรักษาความปลอดภัยด้านต่างๆ ดังนี้

๒.๑ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล โดย “บุคคล” รวมถึงข้าราชการในสังกัดต่างๆ ในกระทรวงกลาโหม ทุกระดับชั้น ต้องผ่านการอบรมตามกระบวนการและวิธีการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ในอนาคตต้องเข้าปฏิบัติงานในหน้าที่หรือภารกิจที่สำคัญของทางราชการ ดังนั้นความเสียหายอาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต แนวคิดในการรักษาความปลอดภัยบุคคล จึงเป็นเรื่องสำคัญมากที่สุด เพราะบุคคลจะเป็นต้นเหตุของความเสียหายในเรื่องของการรักษาความปลอดภัยในทุกๆ ด้าน เป็นประการแรก การสร้างจิตสำนึกการรักษาความปลอดภัย ชี้ให้เห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่รัฐ และความเสียหายที่อาจก่อให้เกิดกับรัฐ อย่างจริงจัง จนเกิดการตระหนัก ในเรื่องการรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด ปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ เป็นวัฒนธรรมองค์กร จะทำให้การรักษาความปลอดภัยเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด

๒.๒ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับ โดยหนังสือ/เอกสาร ที่มีชั้นความลับในระดับต่างๆ นั้นจะต้องคำนึงถึงความสำคัญของเนื้อหา, ประโยชน์ของการนำไปใช้ และหน่วยเจ้าของเรื่องเป็นต้น ดังนั้น การปฏิบัติต่อข้อมูลข่าวสารลับของทางราชการจะต้องมีคำสั่ง แต่งตั้ง และมาตรการพิทักษ์รักษาที่เป็นมาตรฐาน ถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ โดยอาจนำเครื่องมือ/เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในเรื่องของการจัดเก็บ, การเข้าถึง, และหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่สามารถเข้าถึงได้ โดยระบุชัดเจนลงในระบบสารสนเทศกลางของหน่วย สามารถตรวจสอบได้ (โดยผู้มีอำนาจได้ตลอดเวลา)

๒.๓ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ โดยสถานที่ในที่นี่รวมถึงอาคาร สำนักงานคลังอาวุธยุทโธปกรณ์ และสิ่งปลูกสร้างที่สำคัญภายในบริเวณเขตพื้นที่ควบคุมที่กำหนดไว้ ปัจจุบันได้มีการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการรักษาความปลอดภัยสถานที่ เช่น CCTV เครื่องตรวจจับวัตถุระเบิดใต้ท้องรถ บัตรติดตามตัวบุคคล เป็นต้น การรักษาความปลอดภัยสถานที่ จะได้ประสิทธิภาพสูงสุดต้องมีการฝึกอบรมบุคคล ผู้ซึ่งทำหน้าที่ทั้งในการ รปภ.เบื้องต้น และการ รปภ.โดยระบบเทคโนโลยีให้เกิดความชำนาญ และตอบโจทย์เครื่องมือเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ ปฏิบัติควบคู่กับการ รปภ. เบื้องต้นด้วย

๓. สภาพปัญหาและปัจจัยในการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงาน ศูนย์รักษาความปลอดภัย มีข้อจำกัดทางเอกภาพของส่วนราชการต่างๆ ดังนี้

๓.๑ อาคารสำนักงาน ยกตัวอย่างเช่น อาคารกองบัญชาการ ยังเป็นเขตหวงห้าม โดยในทางปฏิบัติ การเดินทางไปยังอาคารกองบัญชาการจะต้องผ่านพื้นที่รอบนอก และพื้นที่ควบคุม โดยทั้ง ๒ พื้นที่ ปัจจุบันเป็นพื้นที่ที่ต้องเดินทางผ่านจึงเป็นปัญหาในการตรวจสอบเบื้องต้นของผู้ที่มาติดต่อราชการ จึงอาจจะก่อให้เกิดการละเมิดการ รปภ. ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายต่อการรักษาความปลอดภัยทุกด้าน (บุคคล, ข้อมูลข่าวสารลับ และสถานที่) ได้ โดยปัจจัยเสี่ยงต่อการละเมิดการ รปภ. ก็คือ บุคคลที่เข้ามาในพื้นที่เขตต่างๆ ของส่วนราชการนั้นๆ

๓.๒ ข้อมูลข่าวสารลับ ยกตัวอย่างเช่น กระบวนการทำลาย โดยปัจจุบัน ปัจจัยความเสี่ยงที่ทำให้เกิดการละเมิดการ รปภ.ได้ คือบุคคลในยุคปัจจุบันส่วนมากจะใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการส่งถ่ายข้อมูลข่าวสาร จนทำให้เกิดการรั่วไหลของหนังสือ/เอกสารชั้นความลับต่างๆได้ โดยเกิดจากความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ เป็นต้น

๔. แนวคิด/ข้อจำกัดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขในบางข้อ เพื่อให้ทันสมัย และทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน โดยระเบียบฯ จะมีการแก้ไขในทุกๆ ๕ ปี ตามข้อ ๑๓ ของระเบียบนี้ ซึ่งปัจจุบันได้มีการแก้ไขไปแล้วรวม ๓ ครั้ง คือ ระเบียบฯ (พ.ศ.๒๕๕๒) ระเบียบฯ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๔) และระเบียบฯ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐) โดยแบ่งออกเป็น ๔ หัวข้อหลัก ดังนี้

๔.๑ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล ข้อจำกัดคือ กระบวนการบริหารจัดการของส่วนต่างๆ นอกจากมีการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคลแล้ว ควรจะต้องมีการปฏิบัติงานตามตำแหน่งหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างน้อย ๖ เดือน เพื่อเป็นการประเมินความรู้และความสามารถของผู้บรรจุเข้าปฏิบัติงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภารกิจ/หน้าที่ที่สำคัญ ควรจะต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบในเชิงคุณภาพ เพื่อเป็นการยืนยันการเข้ารับการปฏิบัติการสำคัญนั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ ครอบคลุม

๔.๓ การรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ ครอบคลุม

๔.๔ การละเมิดการรักษาความปลอดภัย ข้อจำกัดตามความคิดเห็นมีดังนี้

๔.๔.๑ การละเมิดการ รปภ. เกิดจากบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่นั้นๆ การควบคุมกำกับดูแล ติกรอบกว้างมากเกินไป ควรจะต้องกำหนดในเรื่องการสื่อสารต่างๆ ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่สำคัญ เช่น การประชุมไม่ควรนำเครื่องมือสื่อสารเข้าไปเพราะอาจเกิดการรั่วไหลของเรื่องในที่ประชุมได้

๔.๔.๒ การปฏิบัติงานประจำวัน โดยเฉพาะงานที่เกี่ยวข้องกับชั้นความลับต่างๆ ควรระบุให้ชัดเจนในเรื่องของการใช้เครื่องมือสื่อสารและการเข้าถึงของบุคคลต่างๆ ตามคำสั่ง/อนุญาต

๕. แนวคิด/ข้อจำกัดของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ มีข้อจำกัดดังนี้

๕.๑ มาตรา ๙(๑) ยังมีข้อจำกัด ในเรื่องของการพิจารณา และคำวินิจฉัยต่างๆ โดยข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เปิดเผยไม่ครบ/หมด ในเรื่องที่ประชาชนสงสัย

๕.๒ มาตรา ๙(๖) สัญญาสัมปทานบางเรื่องของภาครัฐที่ทำกับเอกชนยังเปิดไม่สมบูรณ์ในทุกๆ ข้อ

๕.๓ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารลับของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐ ในบางข้อและบางเนื้อหา จึงเป็นที่มาของการฟ้องร้องของภาคประชาชนที่มีทัศนคติไม่ดีต่อภาครัฐ

๖. แนวคิด/ข้อจำกัดของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบฯ ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในยุคปัจจุบัน โดยได้มีการแก้ไข แบบฟอร์มการรักษาความลับของทางราชการ ให้ทันสมัย

จึงจะมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาในห้วงเดือน พ.ค. - มิ.ย.๖๒ นั้น ระเบียบฯ มีข้อจำกัดบางประการ ดังนี้

๖.๑ ข้อ ๘ ตามระเบียบฯ บุคคลที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารลับได้ จะต้องเป็นบุคคลที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายหน้าที่ความไว้วางใจ ปัจจุบันการเข้าถึงชั้นความลับต่างๆ ในเอกสารสำคัญของทางราชการ ได้มีการเข้าถึง โดยผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ส่วนที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการจัดทำคำสั่ง และใบ รปก.๔ เมื่อลงทะเบียนความไว้วางใจ รปก.๕ เป็นเรื่องที่มีการปฏิบัติที่เกิดข้อผิดพลาดมากในเรื่องของการปฏิบัติ และการละเลยของผู้ปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น การแต่งตั้งผู้เข้าถึงชั้นความลับต่างๆ โดยทางราชการมีการปรับย้ายจึงทำให้เกิดช่องว่างระหว่างรอกเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมมาทำหน้าที่จึงอาจเกิดการรั่วไหลของข้อมูลข่าวสารลับได้ โดยปัจจุบันมีสื่อทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยจึงทำให้การรั่วไหลเกิดขึ้นได้เร็ว และสร้างความเสียหายเป็นวงกว้าง อีกทั้งเรื่องการประชุมลับต้องมีมาตรการที่เข้มงวด และปฏิบัติตามระเบียบฯ อย่างเคร่งครัด จึงจะเกิดประสิทธิผลสูงสุด

๖.๒ ระเบียบฯ ข้างต้น ต้องนำมาปฏิบัติควบคู่กับ พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๖๐ อย่างเคร่งครัด เนื่องจากข้อมูลข่าวสารลับของทางราชการในยุคปัจจุบันได้มีวิธีการดำเนินการจัดทำผ่านคอมพิวเตอร์ จึงง่ายต่อการรั่วไหลของข้อมูลข่าวสารลับของทางราชการ โดยการเข้าถึงคอมพิวเตอร์นั้นสามารถเข้าถึงได้ง่าย

๖.๓ ข้อ ๕๐ ตามระเบียบฯ ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารลับใดไม่มีเครื่องหมายแสดงชั้นความลับไว้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารลับนั้นได้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่นั้นได้รู้หรือควรจะรู้ข้อเท็จจริงว่า ข้อมูลข่าวสารนั้นได้มีการกำหนดชั้นความลับไว้แล้ว จากข้อความข้างต้นในความตามข้อ ๕๐ นั้น การเปิดเผยข้อมูลของทางราชการ ตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ เอกสารไม่สามารถเปิดเผยหรือเปิดเผยได้เพียงบางส่วน ยกเว้น มาตรา ๑๔ ห้ามเปิดเผยเด็ดขาด ดังนั้นข้อมูลข่าวสารลับที่ไม่มีเครื่องหมายชั้นความลับใดก็ตาม ก่อนจะเปิดเผยตามระเบียบฯ ข้างต้น จะต้องคำนึงถึง เนื้อหา ประโยชน์ที่จะนำไปใช้ และเจ้าของเรื่องเสียก่อนเพราะอาจจะส่งผลกระทบต่อหน่วยงานภาครัฐได้ในอนาคต จึงเป็นข้อจำกัดในการเปิดเผย โดยข้อ ๕๐ เปิดกว้างเกินไป ควรจะระบุให้ชัดเจนว่าควรเปิดเผยได้หรือไม่ ผู้ใดมีอำนาจในการอนุญาต ต้องมีการตีความเอกสารที่ไม่มีชั้นความลับแต่เป็นเอกสารลับหรือไม่

๗. แนวทางการพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยของ ศูนย์รักษาความปลอดภัย แบ่งออกเป็น ๒ ส่วนดังนี้

๗.๑ คน หมายถึงกำลังพลทุกระดับชั้นมี ๓ ระดับ ดังนี้

๗.๑.๑ ผู้บริหารระดับสูง เป็นผู้กำหนดนโยบายและกรอบการรักษาความปลอดภัยภายในหน่วยเป็นรูปธรรม และถ่ายทอดสู่ผู้บริหารระดับกลาง ในเรื่องของหลักเกณฑ์และหลักการในทางปฏิบัติด้านการรักษาความปลอดภัยของหน่วย ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

๗.๑.๒ ผู้บริหารระดับกลาง/หัวหน้าผู้ปฏิบัติ เป็นผู้กำกับดูแลและควบคุม ผู้ปฏิบัติงานด้านการรักษาความปลอดภัยของหน่วย โดยการถ่ายทอดนโยบายจากผู้บริหารระดับสูง นำสู่การปฏิบัติแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการรักษาความปลอดภัยของหน่วย โดยอาจมีการ อบรม/ทบทวน เรื่องของการปฏิบัติด้านการรักษาความปลอดภัยให้แก่กำลังพล (ผู้ปฏิบัติด้านการรักษาความปลอดภัย) ให้ถูกต้องเหมาะสมและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๗.๑.๓ ผู้ปฏิบัติด้านการรักษาความปลอดภัย เป็นผู้ปฏิบัติด้านการรักษาความปลอดภัยขั้นต้น โดยเป็นด่านแรกของกระบวนการรักษาความปลอดภัยของหน่วย อีกทั้งผู้ปฏิบัติงานด้านการรักษาความปลอดภัยต้องมีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และยังต้องมีความสามารถในการใช้เครื่องมือช่วยในการรักษาความปลอดภัยได้อีกด้วย จึงจะทำให้การรักษาความปลอดภัย ประสบผลสำเร็จ ตรงตามเจตนารมณ์ ของผู้บริหารระดับสูง

๗.๒ เครื่องมือ/เครื่องช่วยในการรักษาความปลอดภัย หมายถึงเครื่องมือเทคโนโลยี ในปัจจุบันที่นำมาใช้ช่วยในการรักษาความปลอดภัย เช่น CCTV, เครื่องติดตามบุคคลและยานพาหนะ เป็นต้น

๗.๓ การพัฒนางานด้านการ รปภ. ของหน่วย ต้องมีการปฏิบัติงานที่ประสานและ สอดคล้องระหว่างคน (กำลังพล) และเครื่องมือ เพื่อที่จะสามารถยกระดับการ รปภ.ของหน่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการยกระดับการ รปภ. สู่อากาศ

๘. แนวคิด/แนวทางในการพัฒนาของของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ควรมีแนวทางการพัฒนาองค์กร ดังนี้

๘.๑ เครื่องมือ ทางการสื่อสารระหว่างส่วนราชการ จากเดิมมีการส่งเอกสารต่างๆ โดยใช้บุคคลส่งไปยังส่วนราชการ ปัจจุบันควรลดช่องทางด้านการธุรการ เพื่อลดระยะเวลา ทรัพยากร ในการส่งสาร ตัวอย่างเช่น ปัจจุบันใช้ MIS ในการส่งข้อให้กับส่วนราชการต่างๆ อีกทั้งยังเป็นการ ประหยัดเวลาและปลอดภัยแก่ข้อมูล/เอกสารของทางราชการ ดังนั้นการพัฒนาที่กล่าวมาในข้างต้น ถือเป็นการพัฒนาในด้านการใช้เทคโนโลยี เพื่อใช้สอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ของรัฐบาล

๘.๒ เทคโนโลยีด้านดิจิทัล ที่ใช้อินเทอร์เน็ตในการเชื่อมต่อกับอุปกรณ์ต่างๆ ตัวอย่างเช่นบัตรผ่าน เข้า - ออก (RFID) บุคคล ระหว่างส่วนราชการอื่นๆ ในสังกัดกระทรวงกลาโหม โดยใช้ฐานข้อมูล (Database) ของกำลังพลในสังกัดกระทรวงกลาโหมทุกคน เชื่อมต่อข้อมูลไปยัง ส่วนราชการอื่น เพื่อสะดวกในการติดต่อราชการ โดยสามารถ แบ่งโครงสร้างของการจัดส่วนราชการ ออกเป็นกลุ่มๆ เช่น ส่วนกิจการพิเศษ ส่วนปฏิบัติการ และส่วนศึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นการแบ่ง ประเภทของส่วนราชการต่างๆ ได้อย่างชัดเจน ตลอดจนสะดวกต่อการติดตาม/ติดต่อ ดังนั้นการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล โดยการใช้อินเทอร์เน็ตในการใช้เชื่อมต่อกับอุปกรณ์ต่างๆ จึงเป็นการพัฒนา การปฏิบัติงานจากบุคคลนำไปสู่การใช้เทคโนโลยีแทนที่ในอนาคต อีกทั้งยังเป็นการลดเวลา และความ ผิดพลาดของระบบงาน รปภ. บุคคลไปอีกทางหนึ่ง ยังจะเห็นว่าเป็นนวัตกรรมที่จะตอบสนองต่อ

นโยบายของภาครัฐในเรื่องไทยแลนด์ ๔.๐ อีกทั้งยังเป็นการเริ่มต้นจากพัฒนาคนไปสู่เครื่องมือเทคโนโลยี รวมถึงการสร้างนวัตกรรมต่อไปในอนาคต

กลุ่มที่ ๒ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการตำรวจ

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการตำรวจ จำนวน ๒ ท่าน คือ พลตำรวจตรี กิตติรัฐ พันธุ์เพชร ตำแหน่ง รองผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑ และ พลตำรวจตรี วิวัฒน์ ลีลาเขตต์ ตำแหน่ง ผู้บังคับการกองทะเบียนพล สรุปได้ดังนี้

๑. บทบาทในการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงาน กองบัญชาการตำรวจสันติบาล เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายตำรวจ ทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำและสนับสนุนการปฏิบัติ เช่น การตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคล การสำรวจและวางมาตรการรักษาความปลอดภัย ตามที่หน่วยของรัฐฝ่ายตำรวจร้องขอ และเป็นต้นแบบในด้านการรักษาความปลอดภัยให้กับหน่วยงานของรัฐฝ่ายตำรวจ นอกจากนี้ กองบัญชาการตำรวจสันติบาล ซึ่งเป็นอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการนโยบายรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรช.) ตามความในข้อ ๑๙ - ๒๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ โดยองค์ประกอบของ อป.กรช. ประกอบด้วย องค์การรักษาความปลอดภัย ๓ ฝ่าย คือ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน ศูนย์รักษาความปลอดภัย เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร กองบัญชาการตำรวจสันติบาล เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายตำรวจ รวมทั้ง สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สปน.) และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) ปัจจุบัน มีกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ใหม่ และอยู่ระหว่างประกาศให้มีผลใช้บังคับ ซึ่ง กรช. ได้มีมติให้ อป.กรช. ศึกษา วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดการ รบ.ก. แห่งชาติ และนำเสนอเพื่อกำหนดนโยบายที่เหมาะสมต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และกฎหมายดิจิทัล เช่น พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ร่าง พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. โดย อป.กรช. ได้ศึกษา วิเคราะห์และนำเสนอ กรช. แล้ว

๒. แนวความคิดในการปฏิบัติงานการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงาน กองบัญชาการตำรวจสันติบาล มีภารกิจเป็นหน่วยข่าวและองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายตำรวจ แนวคิดในการปฏิบัติงานเพื่อรักษาความปลอดภัย มีทั้งการรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติการ และการรักษาความปลอดภัยในมิติด้านการต่อต้านข่าวกรองเชิงรับ คือ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล

ข้อมูลข่าวสารลับ สถานที่ การประชุมลับ โดยคำนึงถึงหลักการรักษาความปลอดภัย คือ ข้อกำหนดที่จะนำไปใช้ในการพิจารณาวางมาตรการและพิจารณาดำเนินการ เพื่อพิทักษ์รักษาและคุ้มครองป้องกันสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานของรัฐ และทรัพย์สินอันมีค่าของแผ่นดิน ให้พ้นจากการรั่วไหล การจารกรรม การก่อวินาศกรรม การบ่อนทำลาย และการกระทำอื่นใดที่อาจส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหายต่อผลประโยชน์ของชาติ หรือเป็นภัยต่อความมั่นคงแห่งชาติ

๓. สภาพปัญหาและปัจจัยในการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงาน กองบัญชาการตำรวจสันติบาล มีภารกิจหลักในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการงานรักษาความปลอดภัยหน่วยงานของรัฐฝ่ายตำรวจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยวิธีการทำงานแบบใหม่ คือ การดำเนินการเชิงรุกด้วยการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ในการให้ความรู้ คำแนะนำ ทั้งแบบเฉพาะเจาะจงแต่ละหน่วยงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนการจัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านการรักษาความปลอดภัยจากแต่ละหน่วยงานได้มาร่วมกิจกรรมรับฟังการบรรยาย เปิดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ ข้อคิดเห็น รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขนำไปสู่การสร้างเครือข่ายงานรักษาความปลอดภัย เพื่อให้เกิดการประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานด้วยกัน และการร่วมมือกันทั้งทางองค์ความรู้ และการบูรณาการการบริหารจัดการงานรักษาความปลอดภัย นอกจากนี้ภายหลังจากการร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยหน่วยงานของรัฐ จากนั้นจะมีการติดตาม ประเมินผลรายหน่วยในลักษณะการนิเทศงานที่หน่วยงานนั้นๆ (Site Visit) ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ เพื่อติดตามผลการดำเนินการภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ และรับฟังข้อคิดเห็น ปัญหา อุปสรรคที่อาจทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบด้านการรักษาความปลอดภัยได้อย่างครบถ้วน

๔. แนวคิด/ข้อจำกัดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ นับตั้งแต่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ มีผลบังคับใช้ ถือเป็นจุดเริ่มต้นในการปรับกระบวนการทัศน์ด้านการรักษาความปลอดภัยหน่วยงานของรัฐที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นๆ เป็นผู้รับผิดชอบและผลักดันให้การปฏิบัติตามระเบียบฯ เกิดประสิทธิผล ทั้งนี้กำหนดให้หน่วยงานจัดทำระเบียบด้านการรักษาความปลอดภัย แต่งตั้งและมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้กับผู้รับผิดชอบภายในหน่วยงาน เพื่อให้มีการกำกับดูแล ตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงมาตรการการรักษาความปลอดภัยให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งเป็นความแตกต่างจากแนวคิดเดิมในการรักษาความปลอดภัยตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ ที่ให้การกำกับดูแล และการดำเนินการเป็นหน้าที่ขององค์การรักษาความปลอดภัยเป็นหลัก สำหรับระเบียบฯ ที่ประกาศใช้อยู่ในปัจจุบัน สถานภาพที่ปรากฏเป็นเพียงระเบียบที่กำหนดขึ้นมาให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ อาจมีการพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะกับสถานการณ์ปัจจุบันมากขึ้น โดยให้ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องต้องถือปฏิบัติเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ด้วยสถานะทางกฎหมาย ตลอดจนการปรับตัวของภัยคุกคามที่มีเกิดขึ้นตลอดเวลา ทำให้

ระเบียบด้านการรักษาความปลอดภัยที่มีอยู่ยังไม่ครอบคลุมทั่วถึงรองรับต่อภัยคุกคามในอนาคต เช่น การรองรับการไหลเข้าของแรงงานต่างด้าวในเวทีประชาคมอาเซียน การกำหนดอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน เพื่อสนับสนุนงานด้านความมั่นคงของหน่วยงานของรัฐในแต่ละหน่วย และการบูรณาการกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน และปรับปรุงให้ทันสมัยมีหน่วยงานรับผิดชอบที่เป็นเอกภาพในการ กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่สอดคล้องประสานกันได้อย่างดี เช่น ระเบียบการรักษาความปลอดภัย ด้านสารสนเทศ ที่ปัจจุบันกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นหน่วยงานหลัก ในการตรากฎหมายดังกล่าว ซึ่งในความเป็นจริงมีแง่มุมในส่วนของ การรักษาความปลอดภัยเชื่อมโยง ในหลายประเด็น เช่น การรับรองความไว้วางใจแก่เจ้าหน้าที่ควบคุมระบบ (Admin) การรักษาความปลอดภัย เกี่ยวกับสถานที่ในการจัดเก็บระบบฐานข้อมูล (Server) เป็นต้น ดังนั้น จึงจำเป็นที่ในการพิจารณา ตรากฎหมาย ไม่ว่าจะในลำดับใด ควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ แนวทางของกฎหมายสอดคล้องและไม่ขัดแย้งกันในทางปฏิบัติ

๕. แนวคิด/ข้อจำกัดของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๔๑ ได้บัญญัติไว้ว่า บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังนั้น ปัจจุบันประชาชนจึงมีสิทธิที่จะได้ รับทราบข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ยกเว้นข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นข้อมูล ที่อาจกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชนหรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครอง ของบุคคลอื่น อย่างไรก็ดี ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐบางส่วน เป็นข้อมูลข่าวสารที่มี ชั้นความลับ หรือเป็นข้อมูลข่าวสารสำคัญที่หากเปิดเผยอาจจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ รวมอยู่ด้วย หน่วยงานของรัฐจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ และกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนได้ อย่างถูกต้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

๖. แนวคิด/ข้อจำกัดของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย เมื่อพิจารณาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่เป็นกฎหมาย ลำดับรอง ออกตามความในมาตรา ๑๖ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ที่มีเจตนารมณ์ เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการฯ ได้กำหนด ขอบเขตของข้อมูลข่าวสารลับไว้ค่อนข้างกว้าง และไม่มีข้อจำกัดในการกำหนดชั้นความลับของ ข้อมูลข่าวสาร แม้ในระเบียบฯ จะได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครอง รักษาข้อมูลข่าวสารลับไว้ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติก็ตาม แต่ยังไม่มีความชัดเจน และขาดตัวอย่าง ที่เป็นรูปธรรมที่จะเป็นแนวทางแก่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดว่าข้อมูลใด ควรกำหนดเป็นข้อมูลข่าวสารลับในระดับชั้นความลับใด จึงเกิดปัญหาในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่

ที่เกี่ยวข้อง เพราะหากเปิดเผยข้อมูลออกไปโดยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ อาจเกิดความเสียหายได้ หรือบางครั้งก็ถูกนำมาใช้เป็นเหตุผลอ้างอิงในการปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลต่อบุคคลที่มาร้องขอ โดยอ้างว่าเป็นข้อมูลข่าวสารลับ แม้ว่าจะไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับฯ อย่างถูกต้องและครบถ้วน

๗. แนวทางการพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงานของรัฐฝ่ายตำรวจ มีพัฒนาการที่น่าสนใจ ตั้งแต่มีการปรับปรุงกฎ ระเบียบด้านการรักษาความปลอดภัย ทั้งระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๑ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๐ ทำให้หน่วยงานของรัฐมีความตื่นตัวในการปฏิบัติตามระเบียบด้านการ รปภ. รวมทั้งทบทวนและกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม

๘. แนวคิด/แนวทางในการพัฒนาของของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมยุคไทยแลนด์ ๔.๐ โดยที่พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ กำหนดให้เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้าน จัดทำแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี โดยแผนแม่บทที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับได้ต่อไป ซึ่งปัจจุบัน คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอแล้วนั้น

จากร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ระบุถึงการจัดการในภาวะวิกฤตเป็นการแก้ปัญหาหลายมิติหลังจากที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น ซึ่งสาเหตุของปัญหา มาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น การบริหารชายแดน ความปลอดภัยสาธารณะ และภัยธรรมชาติ การที่ภาครัฐไม่สามารถป้องกันและหลีกเลี่ยงสถานการณ์ได้ตั้งแต่ต้นจึงนำมาสู่ภาวะวิกฤต ภาครัฐจึงต้องมีมาตรการรองรับในการเผชิญเหตุการณ์ และมาตรการบรรเทาทุกข์เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภาวะคับขันซึ่งขึ้นอยู่กับเวลา และความเชี่ยวชาญของทีมงานกอบกู้ ท้ายที่สุดแล้วภาครัฐต้องทำการฟื้นฟูประชาชนและประเทศให้กลับมามีสภาพที่แข็งแกร่งกว่าเดิม ด้วยเหตุนี้ การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการจัดการในภาวะวิกฤต จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงานภาครัฐไทยในการจัดการในภาวะวิกฤต ทั้งนี้ นับเป็นความท้าทายสำหรับผู้รับผิดชอบงานด้านการรักษาความปลอดภัยที่จะต้องพัฒนาความรู้ให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนผ่าน การนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้เพิ่มขึ้นว่าจะมีมาตรการอย่างไรที่จะสามารถป้องกันภัยคุกคามทั้งรูปแบบเดิม จากบุคคล และรูปแบบใหม่ที่มาพร้อมนวัตกรรมต่าง ๆ ในอนาคต

กลุ่มที่ ๓ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการพลเรือน

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการพลเรือน จำนวน ๒ ท่าน คือ นายนำพร บุญปราบ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนัก ๑๐ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ และ นางสาวธัญลักษณ์ กริตาคม ตำแหน่ง นักการข่าวชำนาญการ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สรุปได้ดังนี้

๑. บทบาทในการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงานสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ตามกฎหมาย ๓ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ ซึ่งมีบทบัญญัติกำหนดให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน เฉพาะอย่างยิ่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ระบุให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติในฐานะองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน มีหน้าที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติแกหน่วยงาน ของรัฐฝ่ายพลเรือน และกำกับดูแล ตรวจสอบ พร้อมทั้งพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้ระบบการรักษาความปลอดภัยนั้นได้ผลสมบูรณ์ อยู่เสมอ การขับเคลื่อนภารกิจของสำนักข่าวกรองแห่งชาติในบทบาทองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน ที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม แบ่งกิจกรรมได้เป็น

๑.๑ การเผยแพร่ให้ความรู้แก่หน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นๆ

๑.๒ การสนับสนุนการปฏิบัติตามระเบียบด้านการ รปภ.

๑.๓ การกำกับดูแล ตรวจสอบและติดตามประเมินผลมาตรการรักษาความปลอดภัย หน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือน

นอกจากนี้ สำนักข่าวกรองแห่งชาติให้ความสำคัญต่อการขับเคลื่อนภารกิจด้านการรักษาความปลอดภัยในฐานะองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน ด้วยการกำหนดเป็น ยุทธศาสตร์สำนักข่าวกรองแห่งชาติที่ ๕ เรื่อง พัฒนามาตรฐานการรักษาความปลอดภัยหน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือนและเครือข่าย ซึ่งปัจจุบัน อยู่ระหว่างการดำเนินการทบทวนและพัฒนามาตรฐานการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน ตามกรอบระยะเวลา (Timeline) ที่กำหนดไว้ โดยมีการปรับปรุง ให้เป็นสากลยิ่งขึ้น ด้วยการประสานความร่วมมือกับสถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ (MASCI)

๒. แนวความคิดในการปฏิบัติงานการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงาน สำนัก ๑๐ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย และการรักษาความลับของทางราชการ สำหรับสวนราชการหรือรัฐวิสาหกิจในฝ่ายพลเรือน ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในด้านการรักษาความปลอดภัยกับหน่วยงาน ของรัฐและภาคเอกชน และปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องของ หรือที่ได้รับมอบหมายหน้าที่

หลักการในการบริหารจัดการงานรักษาความปลอดภัย ปัจจุบันสถานภาพของสำนัก ๑๐ มีทั้งบทบาทของการเป็น Advisor และ Operator เมื่อพิจารณาถึงกฎ ระเบียบด้านการรักษาความปลอดภัย ในปัจจุบัน ตลอดจนภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงตามบริบทแวดล้อม จะเห็นได้ว่าองค์การรักษาความปลอดภัยไม่เฉพาะเพียงฝ่ายพลเรือน ต้องมีการปรับกระบวนการทัศน์ และวิธีการปฏิบัติให้เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ที่มีภัยคุกคามรูปแบบใหม่เพิ่มขึ้นและการเปลี่ยนรูปแบบการละเมิด การรักษาความปลอดภัยด้วยความทันสมัยของเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายคอมพิวเตอร์

แนวความคิดทางในการปฏิบัติงานเพื่อรักษาความปลอดภัยในปัจจุบันขององค์การ รักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน คือ มุ่งเน้นให้เกิดความตระหนักและสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ถึงเจตนารมณ์ของการรักษาความปลอดภัย ที่หน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือนจะต้องดำเนินการต่อไป โดยพร้อมสนับสนุนทั้งในบทบาทที่ปรึกษา และร่วมปฏิบัติการกิจต่างๆ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ ฝ่ายพลเรือนมีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการรักษาความปลอดภัย เกี่ยวกับบุคคล การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับ และการรักษาความปลอดภัย เกี่ยวกับสถานที่ รวมถึงการดำเนินการเมื่อเกิดการละเมิดการรักษาความปลอดภัยภายในหน่วยงาน

กรณีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อ มาตรการรักษาความปลอดภัย สำนัก ๑๐ ได้ติดตาม ศึกษา ค้นคว้า และมีส่วนร่วมในเวทีต่างๆ เพื่อแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ที่จะป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการงานรักษาความปลอดภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล รวมทั้งการศึกษาดูงานในหน่วยงาน ที่มีความเป็นเลิศ (Best Practice) ในด้านการบริหารจัดการงานรักษาความปลอดภัยทั้งภาครัฐและ ภาคเอกชน เพื่อนำมาปรับใช้และต่อยอดการบริหารจัดการงานรักษาความปลอดภัยหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายพลเรือน นอกจากนี้ ในบริบทปัจจุบัน สำนัก ๑๐ สนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการงานรักษาความปลอดภัย โดยเป็นที่ปรึกษาให้กับเครือข่ายด้านการรักษาความปลอดภัย รัฐวิสาหกิจ ซึ่งถือเป็นหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประเทศ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกัน และเผยแพร่ ขยายผลการดำเนินการเกี่ยวกับองค์ความรู้ เทคโนโลยี และการบริหารจัดการ งานรักษาความปลอดภัยที่จะเป็นประโยชน์ให้กับสมาชิกเครือข่ายและหน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือน

ทั้งหมดที่กล่าวมา ล้วนเป็นแนวคิดในการปฏิบัติงานเพื่อรักษาความปลอดภัย โดยเริ่ม จากการสร้างความเข้าใจและตระหนักรู้ การสนับสนุนการเผยแพร่ให้ความรู้ ตลอดจนให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็น และสนับสนุนการปฏิบัติตามที่ร้องขอ ติดตามประเมินผลในลักษณะเชิงรุก (Site Visit) และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ด้วยการศึกษาดูงาน โดยส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือนได้ ประสานความร่วมมือ (Co-Operation) ระหว่างกัน

๓. สภาพปัญหาและปัจจัยในการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงานสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ในฐานะที่เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน จำเป็นจะต้องมีมาตรการรักษาความปลอดภัย ที่ถือเป็นต้นแบบ สำหรับหน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือนได้ดำเนินการตาม การจัดระบบการรักษาความปลอดภัย

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ในปัจจุบัน ซึ่งมีสถานที่ปฏิบัติงานในหลายพื้นที่ ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค มุ่งเน้นให้สอดคล้องกับระเบียบด้านการรักษาความปลอดภัยที่กำหนดไว้ โดยสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ได้จัดทำระเบียบสำนักข่าวกรองแห่งชาติว่าด้วยการรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งเป็น การกำหนดระเบียบภายในให้เหมาะสมกับภารกิจ อำนาจหน้าที่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัย ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ปัจจุบันมีการออกระเบียบเพิ่มเติม เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น ระเบียบสำนักข่าวกรองแห่งชาติเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เป็นระเบียบเพื่อสนับสนุนมาตรการ รักษาความปลอดภัยให้มีความรอบคอบรัดกุมยิ่งขึ้น เพราะปัจจุบันการใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้กลายเป็น ส่วนหนึ่งในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐไปแล้ว

กรณีปัญหาที่เกิดจากการรักษาความปลอดภัย หากสรุปจากภาพรวมในฐานะ องค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน ที่มีหน้าที่ให้คำแนะนำ กำกับดูแล หน่วยงานประมาณ ๒๐๐ กว่าหน่วย อาจสรุปได้ดังนี้

๓.๑ ผู้บริหาร/ผู้บังคับบัญชา ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย จึงไม่ให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยภายในหน่วยงาน ของตน ทั้งนี้รวมถึงการสนับสนุนในเชิงงบประมาณ เพื่อบริหารจัดการงานรักษาความปลอดภัย และการแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบโดยตรง

๓.๒ การจัดทำระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติ ข้อกำหนดภายในหน่วยงาน เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการทำงานของแต่ละหน่วยงาน ที่มีความแตกต่างในรายละเอียด ปฏิบัติ ซึ่งระเบียบด้านการรักษาความปลอดภัยให้อำนาจไว้แก่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นๆ

๓.๓ เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานไม่ให้ความร่วมมือ เพราะไม่เห็นความสำคัญ และไม่เข้าใจ การปฏิบัติที่ชัดเจน บางส่วนมองเป็นภาระที่เพิ่มเติม ต้องการความสะดวกสบายมากกว่าการปฏิบัติ ตามระเบียบที่มีขั้นตอนเพิ่มขึ้น

๓.๔ หลายหน่วยงานมีการสับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบบ่อยครั้ง ทำให้การดำเนินการ ไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นลักษณะภารกิจฝาก มากกว่าภารกิจประจำ เพราะหน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือน ทั่วไปส่วนใหญ่ไม่มีโครงสร้างของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการรักษาความปลอดภัยโดยตรง

๓.๕ เมื่อมีการละเลย เพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามมาตรการรักษาความปลอดภัยที่กำหนดไว้ ก็มิได้มีการกวดขัน หรือบังคับใช้กฎ ระเบียบ โดยเคร่งครัด จึงยังส่งผลให้ไม่เกิดความตื่นตัวในการ ปฏิบัติตาม หน่วยงานจะให้ความสำคัญต่อเมื่อมีความจำเป็นต้องดำเนินการตามระเบียบ เช่น การจัดทำข้อมูลข่าวสารลับ การดำเนินการบรรจุเข้ารับราชการ เป็นต้น

๔. แนวคิด/ข้อจำกัดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกาศใช้เมื่อปี ๒๕๕๒ ทดแทนระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งมีผลบังคับใช้มานานกว่า ๓๕ ปี เจตนารมณ์ของระเบียบและข้อกำหนดมีการปรับเปลี่ยน ให้เข้ากับยุคสมัย และรูปแบบของหน่วยงานในปัจจุบัน การตราระเบียบฯ รปภ. ๒๕๕๒ วัตถุประสงค์

หลักมุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐได้กำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยให้เหมาะสม เนื่องจากข้อบัญญัติในระเบียบฯ เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติอย่างกว้าง ซึ่งแต่ละหน่วยงานสามารถจัดทำระเบียบภายในเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงานได้ตามความเหมาะสม เพียงแต่ให้อยู่ภายใต้แนวทางที่ระเบียบฯ รปภ. ๒๕๕๒ กำหนดไว้ ดังนั้นหากพิจารณาถึงข้อจำกัดของระเบียบฯ อาจสรุปจากความเห็นที่ได้รับจากการตรวจประเมินหน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือน ได้ดังนี้

๔.๑ ไม่มีบทลงโทษที่ชัดเจน จึงทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กับเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานได้

๔.๒ การปฏิบัติเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยแบบครบวงจร ซึ่งจะต้องมีการปฏิบัติตามระเบียบฯ ๒ ฉบับ คือ ระเบียบฯ รปภ.๒๕๕๒ ควบคู่กับระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ ดังนั้นจึงอาจเกิดความสับสนในการปฏิบัติบ้าง สำหรับหน่วยงานบางหน่วยเนื่องจาก ระเบียบฯ รปภ.๒๕๕๒ มีนิยาม “หน่วยงานของรัฐ” แตกต่างจาก “หน่วยงานของรัฐ” ตามระเบียบฯ ๒๕๔๔ ขอบเขตการบังคับใช้ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการปฏิบัติตามระเบียบฯ ที่จะต้องกำหนดแนวทางปฏิบัติภายในหน่วยงาน เฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการรักษาความไว้วางใจกรณีปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องหรือเข้าถึงชั้นความลับ

๔.๓ ปัจจุบัน มีกฎหมายใหม่ ที่ประกาศใช้และมีความเชื่อมโยงในทางปฏิบัติกับระเบียบด้านการ รปภ. ซึ่งแต่ละหน่วยงานต่างถือบังคับกฎหมายของตนเอง แต่ไม่มีการบูรณาการกฎหมายระหว่างกัน เช่น กฎหมายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการระบุถึงการตรวจสอบประวัติฯ การรักษาความไว้วางใจ การกำหนดพื้นที่หวงห้าม ซึ่งล้วนเป็นความเชื่อมโยงกับระเบียบ รปภ. ทั้งสิ้น แต่ไม่ได้ระบุให้ชัดเจนว่า ผู้ปฏิบัติต้องปฏิบัติตามกฎหมายฉบับใด ทั้งนี้ ในการปรับปรุงระเบียบฯ รปภ. ๒๕๕๒ ล่าสุด คือ ฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๖๐ ได้มีการเพิ่มเติมข้อความที่ระบุให้เห็นถึงความเชื่อมโยงต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายคอมพิวเตอร์

๕. แนวคิด/ข้อจำกัดของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ซึ่งประกาศใช้มากกว่า ๒๐ ปี ปัจจุบันอยู่ระหว่างการปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวให้เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ที่มีความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านกฎหมายที่ประกาศใช้ใหม่ ตลอดจนการบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบันที่มีหน่วยงานต่างๆ เพิ่มเติม หากพิจารณาในแง่ขององค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน ย่อมเป็นความห่วงใยในมิติที่เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ เนื่องจากเจตนารมณ์ของกฎหมายข้อมูลข่าวสาร คือ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ขณะที่เปิดกว้างให้สิทธิกับบุคคลทั่วไปโดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสีย หรือมีความเกี่ยวข้อง สามารถใช้สิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้ทั่วประเทศ โดยที่การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามบทบัญญัติ

แห่งกฎหมายข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานทั่วไป สามารถให้สิทธิเจ้าหน้าที่รัฐตั้งแต่ระดับชำนาญการขึ้นไป (เทียบเท่าซี ๖) เป็นผู้พิจารณาเปิดเผยข้อมูลให้กับบุคคลที่มาใช้สิทธิร้องขอข้อมูลข่าวสารได้ ดังนั้น หากหน่วยงานของรัฐ ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพิจารณากำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเป็นข้อมูลข่าวสารลับ ก็อาจมีโอกาที่ข้อมูลข่าวสารที่ควรกำหนดเป็นชั้นความลับจะถูกเปิดเผย เพราะเจ้าของเรื่อง ไม่ได้กำหนดให้เป็นข้อมูลข่าวสารลับ หรือในทางกลับกัน ข้อมูลข่าวสารบางประเภท ก็อาจจะไม่จำเป็นต้องกำหนดเป็นข้อมูลข่าวสารลับ แต่เมื่อเจ้าหน้าที่รัฐ (เจ้าของเรื่อง) ขาดความเข้าใจและกำหนดเป็นข้อมูลข่าวสารลับก็อาจทำให้บุคคลที่ใช้สิทธิร้องขอข้อมูลข่าวสาร พลาดโอกาสในการเข้าถึงข่าวสารที่ต้องการได้ แม้ว่าในขั้นตอนการใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารจะสามารถดำเนินการอุทธรณ์เมื่อหน่วยงานปฏิเสธการเปิดเผยได้ อย่างไรก็ตาม กระบวนการดังกล่าวต้องใช้เวลาพอสมควรในการนำเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (กวจ.) ดังนั้น หากบุคคลที่ร้องขอข้อมูลข่าวสาร มีความจำเป็นด้วยเงื่อนไขเวลาในการใช้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ก็อาจทำให้เกิดความเสียหายได้ เช่น การขอข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาในชั้นศาล

จากที่กล่าวมาข้างต้น ประกอบกับ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ในฐานะคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และคณะอนุกรรมการฯ ที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร สรุปได้ว่า จำเป็นที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (สขร.) จะต้องเร่งเผยแพร่สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ อย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั่วถึงหน่วยงานของรัฐทั่วประเทศ ขณะที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ในฐานะองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน จะดำเนินการเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย (มาตรา ๑๔ - ๑๕) แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติต่อข้อมูลข่าวสารของราชการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้ เนื่องจากกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ อยู่ระหว่างปรับปรุง จึงไม่สามารถสะท้อนข้อจำกัดด้านอื่นๆ ได้

๖. แนวคิด/ข้อจำกัดของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ เป็นอนุบัญญัติของ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ออกตามความในมาตรา ๑๖ ของกฎหมายดังกล่าว ซึ่งมีผลให้ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ ต้องมีการปรับเปลี่ยน เพราะได้นำเอาหมวดว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสาร มาปรับปรุงเป็นระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔

ปัจจุบัน ระเบียบฯ ๒๕๔๔ ได้มีการปรับปรุง ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๑ และมีการเพิ่มแบบเอกสารเพื่อใช้ตามระเบียบฯ อีก ๓ แบบ ซึ่งทำให้หน่วยงานของรัฐมีความตื่นตัวในการปฏิบัติตามระเบียบฯ เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการกำหนดแบบรายงานผลการปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับประจำปี เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ มีนาคม ๒๕๖๒ ที่ผ่านมา ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการจัดทำแบบรายงานดังกล่าวนี้ และจัดส่งถึงประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (รัฐมนตรี

ที่ได้รับมอบหมาย) จากกรณีดังกล่าวข้างต้น มีหน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือน สอบถามและขอคำแนะนำ การปฏิบัติจากสำนัก ๑๐ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ อย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงาน เริ่มให้ความสำคัญเมื่อต้องมีการปฏิบัติในลักษณะของการรายงานการชี้แจงกับหน่วยกำกับ

ที่ผ่านมา การดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความลับของทางราชการ เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงตามบริบทของยุคสมัย โดยคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งคณะอนุกรรมการชุดดังกล่าว อยู่ระหว่างการยกร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ที่จะครอบคลุมการรักษาความลับของทางราชการ ข้อมูลข่าวสารลับในรูปแบบต่างๆ ที่มีใช้เฉพาะข้อมูลข่าวสารลับที่เป็นเอกสารเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน มีกฎหมายต่างๆ และร่างกฎหมายที่จะมีผลบังคับใช้ในอนาคตอันใกล้ ที่มีความเกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกับการรักษาความปลอดภัย อาทิ พ.ร.บ.ธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ.๒๕๕๘ ร่าง พ.ร.บ. คຸ່ມครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ร่าง พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. เป็นต้น ซึ่งร่างกฎหมายต่างๆ เหล่านี้ อยู่ระหว่างการรอเสนอโปรดเกล้าลงพระปรมาภิไธย และประกาศใช้

การดำเนินมาตรการรักษาความลับของทางราชการ จำเป็นต้องศึกษา รวบรวม กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรง และทางอ้อม ในการสนับสนุน เอื้อประโยชน์ต่อการรักษาความลับ ของทางราชการไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกต่อการใช้งาน และเป็นฐานข้อมูลสำหรับการพัฒนา กฎหมายในอนาคต ซึ่งที่ผ่านมาหน่วยงานเจ้าของกฎหมายไม่ได้มีการประสานการปฏิบัติเท่าที่ควร จึงอาจพบการขัดกันของหลักกฎหมายระหว่างกฎหมายใหม่และกฎหมายเก่า เช่น ร่างกฎหมาย คຸ່ມครองข้อมูลส่วนบุคคล กับกฎหมายข้อมูลข่าวสาร (หมวดข้อมูลส่วนบุคคล)

๗. แนวทางการพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ อยู่ระหว่างการดำเนินการเสนอแผนปฏิรูปโครงสร้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำนัก ๑๐ ได้รับการตอบรับ จากทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ให้ปรับเปลี่ยนบทบาทจาก Advisor/Operator เป็น Regulator โดยมีมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน เป็นเครื่องมือหลักในการนำไปสู่การปรับเปลี่ยนบทบาทการเป็น Regulator โดยสมบูรณ์ ทั้งนี้ กระบวนการเปลี่ยนผ่านจะเกิดขึ้นได้ เมื่อมีการนำมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน ที่ได้ปรับปรุงมาทดลองใช้กับหน่วยงานนำร่อง ซึ่งสำนักข่าวกรองแห่งชาติก็เป็นอีกหน่วยงานหนึ่ง ที่จะต้องดำเนินการให้ได้ตามมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนที่กำหนดไว้ เพื่อให้มั่นใจว่า การบริหารจัดการงานรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน จะมีแนวทางที่เหมาะสม สามารถนำไปปฏิบัติ ได้จริง และรองรับภัยคุกคามทั้งปัจจุบันและอนาคตได้

นอกจากนี้ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ได้ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรในหน่วยงาน ที่รับผิดชอบโดยตรงต่อภารกิจด้านการรักษาความปลอดภัย และเปิดหลักสูตรสำหรับบุคคลภายใน ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัยประจำสำนัก กอง หน่วยงานขึ้นตรง

รวมถึงนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ ผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับประจำสำนัก กอง หน่วยงานขึ้นตรง และหลักสูตรสำหรับผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เปิดเวทีในการแลกเปลี่ยนมุมมอง ประสบการณ์ ปัญหา อุปสรรคจากการปฏิบัติงาน เพื่อร่วมกันหาแนวทางที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อไป ตลอดจนการศึกษา ดูงาน เยี่ยมชมหน่วยงานต่างๆ ที่มีประสบการณ์และความชำนาญในศาสตร์ที่จะนำมาต่อยอดกับการบริหารจัดการงานรักษาความปลอดภัย ทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน เช่น สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (Gistda)

๘. แนวคิด/แนวทางในการพัฒนาของของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ในฐานะหน่วยงานรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนเห็นว่า ศูนย์รักษาความปลอดภัย เป็นองค์การ รักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร ตามที่ระเบียบด้านการรักษาความปลอดภัยได้กำหนดไว้ และปฏิบัติหน้าที่ โดยประสานกับองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนมาอย่างต่อเนื่อง เป็นที่ชัดเจนว่าปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นกระทรวง กรม กองใด ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ล้วนมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ให้เหมาะกับยุคสมัย ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลในการบริหารประเทศ ไม่ว่าจะเป็นยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ล้วนมุ่งเน้นตอบสนองกับบริบทโลกที่มีการพัฒนาทางด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศไปอย่างรวดเร็ว

การพัฒนาของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ในมิติด้านการรักษาความปลอดภัย ควรเป็นการนำนวัตกรรม ความทันสมัยของระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ มาสนับสนุนการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับ และการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ ตลอดจนการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุละเมิดการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

๘.๑ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล หัวใจสำคัญ คือ การคัดกรองคนที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและไม่มีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ดังนั้น การรวบรวมข่าวสารเพื่อให้ได้มา ซึ่งข้อมูลสำหรับการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จำเป็นต้องพิจารณาให้รอบด้าน ทั้งด้านการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคม และการใช้ชีวิตในโลกเสมือนหรือการแสดงตัวตน ในสื่อสังคมออนไลน์นั่นเอง ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตรวจสอบประวัติฯ จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจด้าน IT และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อติดตาม รวบรวมข่าวสารจากบุคคลเป้าหมาย มาวิเคราะห์และสรุป พฤติกรรมเพื่อให้มั่นใจว่า ได้สะท้อนข้อเท็จจริงและตัวตนของบุคคลนั้น ได้อย่างถูกต้อง ในที่นี้การติดตาม และรวบรวมข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์ อาจต้องพัฒนาไปถึงระบบของการเป็น Advance User คือ สามารถใช้เครื่องมือต่างๆ ในการสืบเสาะหาข้อมูลของบุคคลเป้าหมายได้ หรือใช้โปรแกรม / แอปพลิเคชันต่างๆ ในการพิสูจน์ทราบกรณีได้ประเด็นนำสืบ (Lead) มาเพื่อขยายผล

๘.๒ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับ ปัจจุบัน ส่วนราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ ล้วนนำอุปกรณ์เทคโนโลยี มาเป็นเครื่องมือช่วยในการปฏิบัติงานมากขึ้น เพราะความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม มุมมองของผู้รับผิดชอบงานด้านการรักษาความปลอดภัย มีข้อห่วงใยต่อการนำอุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ มาใช้งานค่อนข้างมาก เนื่องจากมีโอกาสและความเสี่ยงต่อการรั่วไหลของข้อมูลข่าวสารสำคัญ/ข้อมูลข่าวสารลับ ที่อาจส่งผลกระทบต่อตั้งแต่ความเสียหายระดับหน่วยงานไปจนถึงความเสียหายในระดับชาติได้ ในระดับหน่วยงานควรดำเนินการจัดทำระเบียบภายในเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติในการใช้อุปกรณ์และสื่อออนไลน์ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานใช้แอปพลิเคชันของภาครัฐ เช่น การรับ-ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) โดยใช้โปรแกรม Mail Go Thai การติดต่อสื่อสาร (Chat) โดยใช้แอปพลิเคชัน G-chat นอกจากนี้ การให้ความรู้ความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน เกี่ยวกับกฎหมายดิจิทัล จะสร้างความตระหนักรู้ และกระตุ้นจิตสำนึกด้านการรักษาความปลอดภัยให้กับผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งปัจจุบันมีกฎหมายเกี่ยวกับดิจิทัล ทั้งที่ประกาศใช้แล้วและอยู่ระหว่างดำเนินการ เช่น พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๖๐ ร่าง พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. รวมถึง ร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดทำโดยมีผู้แทนจากองค์การการรักษาความปลอดภัย คือ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ศูนย์รักษาความปลอดภัย เป็นคณะทำงานและคณะอนุกรรมการร่างฯ ด้วย

๘.๓ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ การบริหารจัดการงานรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ มีความท้าทายมากขึ้น เนื่องจากบริบทสังคมที่เปลี่ยนไป ทำให้การกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยสถานที่ต้องปรับเปลี่ยนตามกระแสสังคมปัจจุบัน เช่น ขอบเขตของพื้นที่หวงห้ามที่น้อยลง เนื่องจากการเปิดพื้นที่สาธารณะในแต่ละหน่วยงานเพิ่มมากขึ้น ความคุ้นชินกับความสะดวกสบาย ความรวดเร็ว ทำให้ต้องปรับปรุงแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยสถานที่ จำเป็นต้องนำองค์ความรู้อื่นๆ มาปรับใช้ให้เหมาะสม เช่น การบริหารจัดการพื้นที่ (Facility Management) ซึ่งเป็นแนวทางในการบริหารจัดการพื้นที่ในการกำกับดูแล ทั้งที่เป็นพื้นที่เปิดและพื้นที่ควบคุม โดยการนำอุปกรณ์เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย ออกแบบให้เข้ากับพื้นที่ วัตถุประสงค์การใช้งาน และความจำเป็นของสถานที่นั้นๆ

ปัจจุบัน อุปกรณ์เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยมีการพัฒนาเทคโนโลยี ที่สามารถนำมาสนับสนุนงานรักษาความปลอดภัยสถานที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ระบบ RFID - Radio Frequency Identification) คือ เทคโนโลยีหนึ่งที่ใช้ในการระบุสิ่งต่างๆ โดยอาศัยคลื่นวิทยุ โปรแกรมการตรวจจับใบหน้า (Face Detection) คือ กระบวนการค้นหาใบหน้าของบุคคลจากภาพหรือวิดีโอ จากนั้นก็จะทำการประมวลผลภาพใบหน้าที่ได้สำหรับขั้นตอนถัดไปเพื่อให้ภาพใบหน้าที่ตรวจจับได้ง่ายต่อการจำแนก ทั้งนี้ในส่วนกระทรวงกลาโหม ซึ่งมีภารกิจหน้าที่ในการรักษาอำนาจอธิปไตยของประเทศ

จำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยสถานที่ ให้เหมาะสมกับแต่ละหน่วยงาน ที่มีภารกิจแตกต่างกัน

ภาพรวมในการพัฒนาส่วนราชการกระทรวงกลาโหมสู่การเป็น Thailand 4.0 ที่สำคัญ คือ การเสริมสร้างความรู้ ทักษะสำหรับเจ้าหน้าที่ ประกอบการพิจารณานำเอาเทคโนโลยีดิจิทัล มาปรับใช้ให้เหมาะสม เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ ๒๖ กันยายน พ.ศ.๒๕๖๐ เรื่อง ร่างแนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล ซึ่งในส่วนข้าราชการกระทรวงกลาโหม กำหนดให้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ มีทักษะด้านดิจิทัลที่เหมาะสมในการปฏิบัติของแต่ละหน่วยงาน รองรับการเปลี่ยนผ่านสู่รัฐบาลดิจิทัลได้อย่างเป็นรูปธรรม

กลุ่มที่ ๔ นักวิชาการด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

สัมภาษณ์นักวิชาการด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน ๒ ท่าน คือ รศ.ดร.सानนท์ ฉิมมณี และ ผศ.ดร.สุทธิศักดิ์ จันทวงษ์โส มหาวิทยาลัยรังสิต สรุปได้ดังนี้

๑. บทบาทในการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงาน

ในส่วนของการรักษาความมั่นคงปลอดภัยในโลกไซเบอร์ (Cyber Security) ทางมหาวิทยาลัย ได้มีระบบป้องกันความมั่นคงปลอดภัยในโลกไซเบอร์ (Cyber Security) เช่น อุปกรณ์ไฟร์วอลล์ (Firewall) ใช้สำหรับป้องกันการบุกรุกทางอินเทอร์เน็ต และการพิสูจน์ตัวตน (Authentication) คือส่วนที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นขั้นตอนแรกของการเข้าใช้ระบบ ผู้เข้าใช้ระบบ ต้องถูกยอมรับจากระบบว่าสามารถเข้าสู่ระบบได้ การพิสูจน์ตัวตนเป็นการตรวจสอบหลักฐาน เพื่อแสดงว่าเป็นบุคคลนั้นจริง และเป็นศูนย์ปฏิบัติการเพื่อเฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยคุกคามด้านไซเบอร์การเผชิญเหตุฉุกเฉินด้านไซเบอร์ตลอดจนการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติการไซเบอร์เชิงรุก

๒. แนวความคิดในการปฏิบัติงานการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงาน

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยนำมาพัฒนาองค์กรให้มีความทันสมัยเพื่อเพิ่มศักยภาพ และการสร้างภาพลักษณ์ หรือการยกระดับการพัฒนาให้องค์กรมีความเท่าเทียมกับองค์กรอื่นๆ ซึ่งปัจจุบันได้นำเทคโนโลยีมาใช้ครอบคลุมในด้านต่างๆ เพื่อให้มีความพร้อมรับมือต่อภัยคุกคามทางด้านไซเบอร์ซึ่งเป็นภัยร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิต เพราะสังคมปัจจุบันมีการติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคลอย่างรวดเร็ว และการใช้อุปกรณ์การสื่อสารเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตซึ่งมีความเร็วสูงเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ทั่วโลก การนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นจำนวนมากภายในองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และเชื่อมต่อกับองค์กรภายนอกไม่ว่าจะอยู่ในพื้นที่ใดในโลก ก็เป็นการเปิดช่องทางการเข้าถึงของผู้ที่ไม่หวังดี

สามารถเข้ามาโจมตีระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่าแฮกเกอร์ (Hacker) คือการเข้าโจมตีระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์จนทำให้ระบบล่มและไม่สามารถใช้งานได้ ทำให้เกิดความเสียหายจนเสียระบบการควบคุม การโจมตีทางไซเบอร์ถือเป็นภัยคุกคามที่ร้ายแรงที่สร้างความเสียหายแก่ระบบการสื่อสาร หรือระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ได้อย่างมหาศาลโดยการโจมตีผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากส่วนหนึ่งส่วนใดในประเทศต่างๆ ในโลกนี้

๓. สภาพปัญหาและปัจจัยในการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงาน

ภัยคุกคามทางด้านไซเบอร์ (Cyber Threats) เป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในทางที่ผิดกฎหมาย รวมทั้งการละเมิดต่อศีลธรรมและความสงบสุขของสังคม ซึ่งภัยคุกคามทางด้านไซเบอร์มีหลายรูปแบบ ดังนี้

๓.๑ การโจมตีด้วยวิธีเจาะระบบ (Hacking) เป็นการเจาะระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ไม่ว่าจะกระทำด้วยมนุษย์ หรืออาศัยโปรแกรมแฮ็กหลากหลายรูปแบบที่สามารถดาวน์โหลดโปรแกรมแฮกมาใช้ได้ง่ายในโลกอินเทอร์เน็ต ไม่ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญก็สามารถเจาะระบบได้ แฮกเกอร์นั้นมีเป้าหมายเพื่อทดสอบความสามารถ หรือต้องการทำลายโดยการเจาะระบบให้สำเร็จ หรือมีจุดประสงค์เพื่อต้องการทำลายระบบความมั่นคงปลอดภัยของระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบสารสนเทศเท่านั้น

๓.๒ การโจมตีโดยทำการฝังโปรแกรมลับลอบโจรกรรมข้อมูล คือการใช้สปายแวร์ (Spyware) หรือประตูหลัง (Back Door) ระบบคอมพิวเตอร์มีระบบรักษาความมั่นคง แต่ยังมีรูรั่วหรือช่องโหว่ของระบบรักษาความมั่นคงที่ผู้ออกแบบหรือผู้ดูแลใจทิ้งไว้ โดยเป็นกลไกลับทางซอฟต์แวร์หรือฮาร์ดแวร์จึงทำให้ผู้ไม่ประสงค์ดี สามารถใช้ช่องโหว่นี้ผ่านระบบรักษาความมั่นคงเข้ามาในระบบ และสร้างความเสียหายต่อระบบคอมพิวเตอร์ได้

๓.๓ การโจมตีด้วยโปรแกรมมัลแวร์ (Malware) หมายถึงซอฟต์แวร์ที่เขียนขึ้น มีวัตถุประสงค์ในทางร้าย หรือเป็นภัยคุกคามต่อระบบคอมพิวเตอร์ หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ให้ไปทำความเสียหายต่อคอมพิวเตอร์ที่เจ้าของหรือผู้ใช้ไม่ได้อนุญาต โปรแกรมมัลแวร์จะส่งผลให้คอมพิวเตอร์เสียหาย คือ สูญเสีย ความลับทางข้อมูล สูญเสียข้อมูลที่ถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขโดยเฉพาะส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องกับระบบภายใน ระบบปฏิบัติการ

๓.๔ การโจมตีโดยใช้ไวรัสคอมพิวเตอร์ (Computer Virus) คือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่บุกรุก เข้าไปในเครื่องคอมพิวเตอร์โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ใช้คอมพิวเตอร์เครื่องนั้น ส่วนมากมีความประสงค์ จะสร้างความเสียหายให้กับเครื่องคอมพิวเตอร์โดยไวรัสจะฝังตัวอยู่ในแฟ้มข้อมูล เมื่อเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ และมีการเปิดแฟ้มข้อมูลใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ก็จะติดไวรัสและแพร่ไปยังเครื่องอื่นๆ ด้วย

๓.๕ การโจมตีด้วยหนอนคอมพิวเตอร์ (Computer Worm) หนอนคอมพิวเตอร์ จะแพร่กระจาย โดยไม่ผ่านการใช้งานของผู้ใช้โดยมากจะคัดลอกและกระจายตัวของหนอนคอมพิวเตอร์

เองในเครือข่ายและข้ามเครือข่ายได้ สามารถทำลายข้อมูลและสร้างความเสียหายให้กับคอมพิวเตอร์ได้

๓.๖ การโจมตีด้วยระเบิดเวลา (Logic Bomb) อีกความหมายหนึ่งคือระเบิดตรรกะ หมายถึง ซอฟต์แวร์แอปพลิเคชันหรือชุดคำสั่งคอมพิวเตอร์โดยผู้เขียนโปรแกรมตั้งเวลากำหนดไว้ อาจจะกำหนด เป็นวันที่หรือการกดปุ่มบนแป้นพิมพ์เพื่อให้มีการปิดระบบคอมพิวเตอร์หรือปิดเครือข่ายทั้งหมด รวมทั้งการลบข้อมูลหรือซอฟต์แวร์ต่างๆ บนเน็ตเวิร์กทั้งหมด

๓.๗ การโจมตีด้วยโทรจัน (Trojan) คือ โปรแกรมที่เป็นเหมือนโปรแกรมธรรมดาทั่วไป และอาจจะดูเหมือนไม่มีอันตรายอะไร แต่โปรแกรมนี้อาจมีลักษณะแอบแฝงเพื่อทำอันตรายต่อระบบคอมพิวเตอร์โดยส่วนใหญ่ แฮกเกอร์จะส่งโปรแกรมมาให้เมื่อผู้ใช้คอมพิวเตอร์นำโปรแกรมโทรจันไปติดตั้งในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของตนเองแล้ว โปรแกรมนี้จะทำการขโมยข้อมูลผู้ใช้ รหัสผ่าน หมายเลขบัญชีธนาคาร หมายเลขบัตรเครดิต และข้อมูลส่วนบุคคลอื่นๆ

๓.๘ การโจมตีโดยใช้หุ่นยนต์ (Botnet) เป็นภัยคุกคามด้านสารสนเทศที่เกิดกับกลุ่มของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีโปรแกรมไม่พึงประสงค์ติดตั้งอยู่ ซึ่งโปรแกรมไม่พึงประสงค์นั้นจะทำการรับคำสั่งจากผู้ควบคุมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยอาจจะเป็นคำสั่งที่ให้ทำการโจมตีระบบเครือข่ายหรือส่งสแปม และโจรกรรมข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์นั้น

๓.๙ การโจมตีแบบ (DoS/DDos) การโจมตีสภาพพร้อมใช้งานของระบบคอมพิวเตอร์ โดยมีการโจมตีมาจากหลายที่โดยแต่ละที่จะโจมตีเป้าหมายเดียวกันภายในเวลาเดียวกัน เพื่อให้บริการต่างๆ ของระบบคอมพิวเตอร์ไม่สามารถให้บริการได้ตามปกติมีผลกระทบต่อการใช้งานบริการ และเกิดความล่าช้าในการตอบสนองของผู้รับบริการ จนกระทั่งระบบไม่สามารถให้บริการได้ต่อไป และทำให้เกิดเว็บไซต์ล่มในที่สุด

๓.๑๐ การโจมตีด้วย (Ransomware) คือ มัลแวร์เรียกค่าไถ่เป็นซอฟต์แวร์ที่ได้รับ การพัฒนาขึ้นเพื่อเข้ารหัสลับไฟล์ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือปิดกั้นไม่ให้ผู้ใช้เข้าถึงข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ได้โดยเรียกร้องให้เหยื่อจ่ายเงินเพื่อจะได้รับกุญแจถอดรหัสไฟล์หรือปลดล็อกการใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งปัจจุบัน จะมีภัยคุกคามลักษณะนี้เพิ่มมากขึ้น

๔. แนวคิด/ข้อจำกัดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ มีแนวคิดที่ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ปัจจุบันสมบูรณ์อยู่แล้ว หากจะมีการปรับปรุงให้เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ และเทคโนโลยีปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลง

๕. แนวคิด/ข้อจำกัดของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ มีแนวคิดที่ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ปัจจุบันสมบูรณ์อยู่แล้ว หากจะมีการปรับปรุงให้เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ และเทคโนโลยีปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลง

๖. แนวคิด/ข้อจำกัดของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย มีแนวคิดที่ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับ

ทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย ปัจจุบัน สมบูรณ์อยู่แล้ว หากจะมีการปรับปรุงให้เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ และเทคโนโลยีปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลง

๗. แนวทางการพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยของ

การเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามทางด้านไซเบอร์ ประเทศไทยมีภัยคุกคามทางด้านไซเบอร์เป็นจำนวนมาก ระบบคอมพิวเตอร์ของไทยถูกใช้เป็นฐานในการโจมตีไปยังประเทศอื่นด้วย ทำให้เกิดความเสียหายเป็นวงกว้าง หรือเสียหายต่อทรัพยากร ภาพลักษณ์และความเชื่อมั่น การโจมตีเป็นการเข้าไปเปลี่ยนแปลงหน้าเว็บเพจของหน่วยงาน หรือการเผยแพร่ข่าวสารอันเป็นเท็จ จึงมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เพื่อป้องกันและเฝ้าระวังภัยคุกคามทางด้านไซเบอร์ที่เป็นภัยคุกคามร้ายแรง ต่อระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์โดยฝึกผู้เชี่ยวชาญด้านไซเบอร์โดยเน้นในเรื่อง การรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ ๓ ประการ คือ

๗.๑ การป้องกัน (Identify & Protect) โดยการตรวจสอบช่องโหว่ที่มีในระบบ การทดสอบ การเจาะการเข้าสู่ระบบ หากตรวจพบช่องโหว่ในระบบจะได้ดำเนินการแก้ไขให้มีความปลอดภัยเพิ่มขึ้น

๗.๒ การเฝ้าระวังแบบเรียลไทม์ (Detect) ต้องทำการตรวจสอบวิเคราะห์ภัยคุกคามทางด้านไซเบอร์ขั้นสูง การรวบรวมและศึกษาข่าวกรอง และการเฝ้าระวังภัยคุกคามทางด้านไซเบอร์ที่จะเกิดขึ้น

๗.๓ การสนองตอบภัยคุกคามแบบเรียลไทม์ (Respond) โดยจัดทำแผนตอบสนองต่อภัยคุกคาม ตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้คือการสืบสวนสอบสวนทางดิจิทัลและนิติวิทยาศาสตร์ การวิเคราะห์หาสาเหตุ ของภัยคุกคามที่เกิดขึ้น รวมถึงการประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินงานตามขั้นตอนของกฎหมาย

๘. แนวคิด/แนวทางในการพัฒนาของของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมยุคไทยแลนด์ ๔.๐

การพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมยุคไทยแลนด์ ๔.๐ แนวทางคือ เตรียมความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามทางด้านไซเบอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ของไทย ถูกใช้เป็นฐานในการโจมตีไปยังต่างประเทศ ทำให้เกิดความเสียหายเป็นวงกว้าง หรือเสียหายต่อทรัพยากร ภาพลักษณ์และความเชื่อมั่น ควรเตรียมการป้องกันและเฝ้าระวังภัยคุกคามทางด้านไซเบอร์ ทำการฝึกและอบรมผู้เชี่ยวชาญด้านไซเบอร์โดยเน้นในเรื่อง การรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์เป็นหลัก

**เปรียบเทียบแนวความคิดในการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการ
ในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐**

แนวความคิดในการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ของผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการทหาร ตำรวจ พลเรือน และนักวิชาการ จำนวน ๔ กลุ่ม โดยรวมอยู่ในทิศทางเดียวกันเน้นการนำนวัตกรรม ความทันสมัยของระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ มาสนับสนุนการปฏิบัติงาน ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการทหาร

มีแนวความคิดในการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ดังนี้

๑. เครื่องมือ ทางการสื่อสารระหว่างส่วนราชการ จากเดิมมีการส่งเอกสารต่างๆ โดยใช้บุคคลส่งไปยังส่วนราชการ ปัจจุบันควรลดช่องทางด้านการธุรการ เพื่อลดระยะเวลา ทรัพยากร ในการส่งสาร ตัวอย่างเช่น ปัจจุบันใช้ MIS ในการส่งข้อให้กับส่วนราชการต่างๆ อีกทั้งยังเป็นการ ประหยัดเวลาและปลอดภัยแก่ข้อมูล/เอกสารของทางราชการ ดังนั้นการพัฒนาที่กล่าวมาในข้างต้น ถือเป็นการพัฒนาในด้านการใช้เทคโนโลยี เพื่อใช้สอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ของรัฐบาล

๒. เทคโนโลยีด้านดิจิทัล ที่ใช้อินเทอร์เน็ตในการเชื่อมต่อกับอุปกรณ์ต่างๆ ตัวอย่างเช่นบัตรผ่าน เข้า – ออก (RFID) บุคคล ระหว่างส่วนราชการอื่นๆ ในสังกัดกระทรวงกลาโหม โดยใช้ฐานข้อมูล (Database) ของกำลังพลในสังกัดกระทรวงกลาโหมทุกคน เชื่อมต่อข้อมูลไปยัง ส่วนราชการอื่น เพื่อสะดวกในการติดต่อราชการ โดยสามารถ แบ่งโครงสร้างของการจัดส่วนราชการ ออกเป็นกลุ่มๆ เช่น ส่วนกิจการพิเศษ ส่วนปฏิบัติการ และส่วนศึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นการแบ่ง ประเภทของส่วนราชการต่างๆ ได้อย่างชัดเจน ตลอดจนสะดวกต่อการติดตาม/ติดต่อ ดังนั้นการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล โดยการใช้อินเทอร์เน็ตในการใช้เชื่อมต่อกับอุปกรณ์ต่างๆ จึงเป็นการพัฒนา การปฏิบัติงานจากบุคคลนำไปสู่การใช้เทคโนโลยีแทนที่ในอนาคต อีกทั้งยังเป็นการลดเวลา และความ ผิดพลาดของระบบงาน รปภ. บุคคลไปอีกทางหนึ่ง ยังจะเห็นว่าเป็นนวัตกรรมที่จะตอบสนองต่อ นโยบายของภาครัฐในเรื่องไทยแลนด์ ๔.๐ อีกทั้งยังเป็นการเริ่มต้นจากพัฒนาคนไปสู่เครื่องมือ เทคโนโลยี รวมถึงการสร้างนวัตกรรมต่อไปในอนาคต

กลุ่มที่ ๒ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการตำรวจ

มีแนวความคิดในการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ดังนี้

โดยที่พระราชบัญญัติการเจ้าหน้าที่ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ กำหนดให้เมื่อมี พระบรมราชโองการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้าน จัดทำแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติเสนอต่อคณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี โดยแผนแม่บทที่คณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นชอบให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับได้ต่อไป ซึ่งปัจจุบัน คณะรัฐมนตรีได้พิจารณา

ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอแล้วนั้น

จากร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ระบุถึงการจัดการในภาวะวิกฤตเป็นการแก้ปัญหาหลายมิติหลังจากที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น ซึ่งสาเหตุของปัญหา มาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น การบริหารชายแดน ความปลอดภัยสาธารณะ และภัยธรรมชาติ การที่ภาครัฐไม่สามารถป้องกันและหลีกเลี่ยงสถานการณ์ได้ตั้งแต่ต้นจึงนำมาสู่ภาวะวิกฤต ภาครัฐจึงต้องมีมาตรการรองรับในการเผชิญเหตุการณ์ และมาตรการบรรเทาทุกข์เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภาวะคับขันซึ่งขึ้นอยู่กับเวลา และความเชี่ยวชาญของทีมงานกอบกู้ ท้ายที่สุดแล้วภาครัฐต้องทำการฟื้นฟูประชาชนและประเทศให้กลับมามีสภาพที่แข็งแกร่งกว่าเดิม ด้วยเหตุนี้ การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการจัดการในภาวะวิกฤต จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงานภาครัฐไทยในการจัดการในภาวะวิกฤต ทั้งนี้ นับเป็นความท้าทายสำหรับผู้รับผิดชอบงานด้านการรักษาความปลอดภัยที่จะต้องพัฒนาความรู้ให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนผ่าน การนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้เพิ่มขึ้นว่าจะมีมาตรการอย่างไรที่จะสามารถป้องกันภัยคุกคามทั้งรูปแบบเดิม จากบุคคล และรูปแบบใหม่ที่มาพร้อมนวัตกรรมต่าง ๆ ในอนาคต

กลุ่มที่ ๓ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการพลเรือน

มีแนวความคิดในการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ดังนี้

ศูนย์รักษาความปลอดภัย เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร ตามที่ระเบียบด้านการรักษาความปลอดภัยได้กำหนดไว้ และปฏิบัติหน้าที่โดยประสานกับองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนอย่างต่อเนื่อง เป็นที่ชัดเจนว่า ปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นกระทรวง กรม กองใด ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ล้วนมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะกับยุคสมัย ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลในการบริหารประเทศ ไม่ว่าจะเป็นยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ล้วนมุ่งเน้นตอบสนองกับบริบทโลกที่มีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไปอย่างรวดเร็ว

การพัฒนาของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ในมิติด้านการรักษาความปลอดภัย ควรเป็นการนำนวัตกรรม ความทันสมัยของระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และ

เทคโนโลยีสารสนเทศ มาสนับสนุนการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับ และการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ ตลอดจนการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุละเมิดการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

๑. การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล หัวใจสำคัญ คือ การคัดกรองคนที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและไม่มีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ดังนั้น การรวบรวมข่าวสารเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปสำหรับการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จำเป็นต้องพิจารณาให้รอบด้าน ทั้งด้านการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคม และการใช้ชีวิตในโลกเสมือนหรือการแสดงตัวตนในสื่อสังคมออนไลน์นั่นเอง ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตรวจสอบประวัติฯ จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจด้าน IT และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อติดตาม รวบรวมข่าวสารจากบุคคลเป้าหมาย มาวิเคราะห์และสรุปพฤติกรรมเพื่อให้มั่นใจว่า ได้สะท้อนข้อเท็จจริงและตัวตนของบุคคลนั้น ได้อย่างถูกต้อง ในที่นี้การติดตามและรวบรวมข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์ อาจต้องพัฒนาไปถึงระบบของการเป็น Advance User คือ สามารถใช้เครื่องมือต่างๆ ในการสืบเสาะหาข้อมูลของบุคคลเป้าหมายได้ หรือใช้โปรแกรม / แอปพลิเคชันต่างๆ ในการพิสูจน์ทราบกรณีได้ประเด็นนำสืบ (Lead) มาเพื่อขยายผล

๒. การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับ ปัจจุบัน ส่วนราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ ล้วนนำอุปกรณ์เทคโนโลยี มาเป็นเครื่องมือช่วยในการปฏิบัติงานมากขึ้น เพราะความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม มุมมองของผู้รับผิดชอบงานด้านการรักษาความปลอดภัย มีข้อห่วงใยต่อการนำอุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ มาใช้งานค่อนข้างมาก เนื่องจากมีโอกาสและความเสี่ยงต่อการรั่วไหลของข้อมูลข่าวสารสำคัญ/ข้อมูลข่าวสารลับที่อาจส่งผลกระทบต่อตั้งแต่ความเสียหายระดับหน่วยงานไปจนถึงความเสียหายในระดับชาติได้ ในระดับหน่วยงานควรดำเนินการจัดทำระเบียบภายในเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติในการใช้อุปกรณ์และสื่อออนไลน์ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานใช้แอปพลิเคชันของภาครัฐ เช่น การรับ-ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) โดยใช้โปรแกรม Mail Go Thai การติดต่อสื่อสาร (Chat) โดยใช้แอปพลิเคชัน G-Chat นอกจากนี้ การให้ความรู้ความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน เกี่ยวกับกฎหมายดิจิทัล จะสร้างความตระหนักรู้ และกระตุ้นจิตสำนึกด้านการรักษาความปลอดภัยให้กับผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งปัจจุบันมีกฎหมายเกี่ยวกับดิจิทัล ทั้งที่ประกาศใช้แล้วและอยู่ระหว่างดำเนินการ เช่น พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๖๐ ร่าง พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. รวมถึง ร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดทำโดยมีผู้แทนจากองค์การรักษาความปลอดภัย คือ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ศูนย์รักษาความปลอดภัย เป็นคณะทำงานและคณะอนุกรรมการร่างฯ ด้วย

๓. การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ การบริหารจัดการงานรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ มีความท้าทายมากขึ้น เนื่องจากบริบทสังคมที่เปลี่ยนไป ทำให้การกำหนดมาตรการ

การรักษาความปลอดภัยสถานที่ต้องปรับเปลี่ยนตามกระแสสังคมปัจจุบัน เช่น ขอบเขตของพื้นที่หวงห้ามที่น้อยลง เนื่องจากการเปิดพื้นที่สาธารณะในแต่ละหน่วยงานเพิ่มมากขึ้น ความคุ้นชินกับความสะดวกสบาย ความรวดเร็ว ทำให้ต้องปรับปรุงแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยสถานที่ จำเป็นต้องนำองค์ความรู้อื่นๆ มาปรับใช้ให้เหมาะสม เช่น การบริหารจัดการพื้นที่ (Facility Management) ซึ่งเป็นแนวทางในการบริหารจัดการพื้นที่ในการกำกับดูแล ทั้งที่เป็นพื้นที่เปิดและพื้นที่ควบคุม โดยการนำอุปกรณ์เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย ออกแบบให้เข้ากับพื้นที่ วัตถุประสงค์การใช้งาน และความจำเป็นของสถานที่นั้นๆ

ปัจจุบัน อุปกรณ์เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยมีการพัฒนาเทคโนโลยี ที่สามารถนำมาสนับสนุนงานรักษาความปลอดภัยสถานที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ระบบ RFID - Radio Frequency Identification) คือ เทคโนโลยีหนึ่งที่ใช้ในการระบุสิ่งต่างๆ โดยอาศัยคลื่นวิทยุ โปรแกรมการตรวจจับใบหน้า (Face Detection) คือ กระบวนการค้นหาใบหน้าของบุคคลจากภาพหรือวิดีโอ จากนั้นก็จะทำการประมวลผลภาพใบหน้าที่ได้สำหรับขั้นตอนถัดไปเพื่อให้ภาพใบหน้าที่ตรวจจับได้ง่ายต่อการจำแนก ทั้งนี้ในส่วนกระทรวงกลาโหม ซึ่งมีภารกิจหน้าที่ในการรักษาอำนาจอธิปไตยของประเทศ จำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยสถานที่ ให้เหมาะสมกับแต่ละหน่วยงานที่มีภารกิจแตกต่างกัน

ภาพรวมในการพัฒนาส่วนราชการกระทรวงกลาโหมสู่การเป็น Thailand 4.0 ที่สำคัญคือการเสริมสร้างความรู้ ทักษะสำหรับเจ้าหน้าที่ ประกอบการพิจารณานำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ให้เหมาะสม เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ ๒๖ กันยายน พ.ศ.๒๕๖๐ เรื่อง ร่างแนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล ซึ่งในส่วนข้าราชการกระทรวงกลาโหม กำหนดให้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ มีทักษะด้านดิจิทัลที่เหมาะสมในการปฏิบัติของแต่ละหน่วยงาน รองรับการเปลี่ยนผ่านสู่รัฐบาลดิจิทัลได้อย่างเป็นรูปธรรม

กลุ่มที่ ๔ นักวิชาการด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

มีแนวความคิดในการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ คือ การเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามทางด้านไซเบอร์ ซึ่งปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์ของไทยถูกใช้เป็นฐานในการโจมตีไปยังต่างประเทศ ทำให้เกิดความเสียหายเป็นวงกว้างหรือเสียหายต่อทรัพยากร ภาพลักษณ์และความเชื่อมั่น ควรเตรียมการป้องกันและเฝ้าระวังภัยคุกคามทางด้านไซเบอร์ โดยฝึกและอบรมผู้เชี่ยวชาญด้านไซเบอร์โดยเน้นในเรื่อง การรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์เป็นหลัก

สรุป

แนวความคิดในการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ของผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการทหาร ตำรวจ พลเรือน และนักวิชาการ จำนวน ๔ กลุ่ม แนวคิดส่วนใหญ่เหมือนกัน และไปในทิศทางเดียวกันคือ การนำนวัตกรรม ความทันสมัยของระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ มาสนับสนุนการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับ และการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ ตลอดจนการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุละเมิดการรักษาความปลอดภัย เพื่อสนับสนุนงานรักษาความปลอดภัย ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนไป

บทที่ ๔

การพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการ ในกระทรวงกลาโหมยุคไทยแลนด์ ๔.๐

การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการ ในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐

นับตั้งแต่มีการประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการปรับกระบวนการทำงานด้านการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงานของรัฐที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการและกำหนดมาตรการเพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำระเบียบและวิธีปฏิบัติด้านการรักษาความปลอดภัย แต่งตั้งและมอบหมายหน้าที่ให้กับผู้รับผิดชอบภายในหน่วยงาน เพื่อให้มีการควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงมาตรการรักษาความปลอดภัยให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละหน่วยงาน

ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ เป็นยุคที่มีสภาพไร้พรมแดน อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ และการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ทำให้เกิดทั้งผลดีและผลกระทบในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ประกอบกับความผันแปรอย่างรวดเร็วของสภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ของโลก รวมทั้งการเกิดขึ้นของโรคติดต่อทั้งที่เป็นโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำทำให้ระดับความเสียหายมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นจากเดิม ถึงแม้จะมีการเตรียมความพร้อมในการรับมือไว้แล้วก็ตาม ขณะเดียวกันการขยายตัวของกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ ทำให้ปัญหาแพร่ขยายออกไปอย่างรวดเร็วกระจายตัวในวงกว้าง รวมทั้งยกระดับกลายเป็นปัญหาระดับภูมิภาคและปัญหาระหว่างประเทศในที่สุด

การรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมทุกส่วนราชการได้กำหนดประเภทภัยคุกคาม ขอบเขต และแนวทางปฏิบัติเพื่อรักษาความปลอดภัยไว้แล้ว ในรูปแบบของระเบียบ เพื่อให้มีผลบังคับใช้ให้หน่วยงานต่างๆ ของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ถือปฏิบัติได้แก่ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ โดยวิเคราะห์ประเภทของ “ภัยคุกคาม” ที่จะเกิดขึ้นกับหน่วยงานของรัฐคือ การจารกรรม การก่อวินาศกรรม การบ่อนทำลาย การก่อการร้าย และการกระทำใดๆ ที่เป็นภัยต่อความมั่นคงแห่งชาติและผลประโยชน์ของรัฐ โดยกำหนดมาตรการการรักษาความปลอดภัย ๓ มาตรการ ได้แก่ การรักษาความปลอดภัยบุคคล (Personal Security) การรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสาร (Information Security)

และ การรักษาความปลอดภัยสถานที่ (Place Security) ถือเป็นมาตรการหลักที่ต้องนำไปใช้ในการวางแผนการรักษาความปลอดภัยหน่วยงานเป็นส่วนรวม มาตรการทั้งสามนี้มีความสำคัญเท่าเทียมกัน และต้องปฏิบัติไปพร้อมๆ กัน จะขาดเสียอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้เพราะจะมีผลต่อความปลอดภัยโดยรวมของหน่วยงาน มาตรการรักษาความปลอดภัยบุคคล จะเป็นมาตรการเริ่มต้นและจะกำกับ มาตรการรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสารลับ และมาตรการรักษาความปลอดภัยสถานที่ ให้มีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา

แนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๔ กลุ่ม ประกอบด้วยหน่วยงานราชการทหาร ตำรวจ พลเรือน และนักวิชาการ อ้างอิงหลักการปฏิบัติของมาตรการรักษาความปลอดภัยแต่ละประเภท ได้กำหนด วิธีปฏิบัติ ดังนี้

๑. การรักษาความปลอดภัยบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดสรรคนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ให้เข้าปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐหรือเข้าถึงชั้นความลับ หรือให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งสำคัญ การรักษาความปลอดภัยบุคคลนั้นสามารถป้องกันการจารกรรม การก่อวินาศกรรม และการบ่อนทำลาย มีแนวทางการพัฒนา คือ

๑.๑ การคัดสรร “คน” ต้องคัดเลือกคนอย่างพิถีพิถัน ได้คนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม จุดอ่อนน้อย เพื่อลดความเสี่ยงต่อความเสียหาย โดยเฉพาะการมีจิตสำนึกในการรักษาความปลอดภัย

๑.๒ การทำบันทึกความเข้าใจในข้อตกลงความร่วมมือ MOU (Memorandum of Understanding) ในการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคล ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในด้าน ทะเบียนราษฎร ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลเครดิตบูโร เป็นต้น

๑.๓ การตรวจสอบแนวความคิด และความเบี่ยงเบนทางพฤติกรรม จากการใช้ Facebook และ Instagram เป็นต้น

๑.๔ การใช้เทคโนโลยี และเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้เพื่อช่วยอำนวยความสะดวก และลดความผิดพลาด

๒. การรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสารลับ มีระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับ ของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ ถือเป็นระเบียบเฉพาะ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันเอกสารลับไม่ให้รั่วไหล ถูกเปิดเผยก่อนเวลาสมควร หรือถูกจารกรรม มีแนวทางการพัฒนา คือ

๒.๑ ข้อมูลข่าวสารลับที่เป็นเอกสาร ให้ปฏิบัติตามระเบียบฯ ปี ๔๔ ประกอบกับการ ใช้เทคโนโลยี และเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้เพื่อช่วยอำนวยความสะดวก และลดความผิดพลาด

๒.๒ ข้อมูลข่าวสารลับทางอิเล็กทรอนิกส์

๒.๒.๑ การเตรียมการป้องกันและเฝ้าระวังภัยคุกคามทางด้านไซเบอร์ โดยฝึก และอบรมผู้เชี่ยวชาญด้านไซเบอร์

๒.๒.๒ ติดตั้งระบบป้องกันการบุกรุกและเจาะข้อมูลจากทางอินเทอร์เน็ต เช่น อุปกรณ์ไฟร์วอลล์ (Firewall) อุปกรณ์ป้องกันการโจมตีเว็บไซต์ (Web Application Firewall : WAF)

๒.๒.๓ ติดตั้งระบบเฝ้าระวังการบุกรุกทางอินเทอร์เน็ต เช่น ศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวังความมั่นคงปลอดภัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (SOC)

๒.๒.๔ ติดตั้งระบบระบบพิสูจน์ตน กำหนดสิทธิ์ การบันทึกข้อมูลการใช้งานทางด้านไซเบอร์ ได้แก่ ระบบระบบพิสูจน์ตน (Authentication) ซึ่งคือ การตรวจสอบบัญชีผู้ใช้งาน (Username) และรหัสผ่าน (Password) การกำหนดสิทธิ์ในการเข้าใช้งานของผู้ใช้ (Authorization) การเก็บข้อมูลรายละเอียดการใช้งานของผู้เข้าถึงข้อมูล (Accounting)

๒.๒.๕ ในกรณีที่ไม่มีควมจำเป็นควรจะแยกระบบของข้อมูลข่าวสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ออกจากระบบอินเทอร์เน็ตโดยสิ้นเชิง

๒.๒.๖ การสำรองข้อมูล (Information Backup) เพื่อใช้ในการกู้ระบบในกรณีที่เกิดเหตุต่าง ๆ เช่น ภัยธรรมชาติ ระบบเสียหาย เป็นต้น

๓. การรักษาความปลอดภัยสถานที่ (Place Security) มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันทรัพย์สินให้พ้นจากการโจรกรรม ป้องกันข้อมูลข่าวสารลับให้พ้นจากการจารกรรม ป้องกันเจ้าหน้าที่ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ทรัพย์สินของแผ่นดินให้พ้นจากการก่อวินาศกรรม การก่อการร้าย และเกิดอัคคีภัย หรือเหตุอื่นใดที่ทำให้สมรรถภาพของหน่วยงานเสียไป มีแนวทางการพัฒนา คือ

๓.๑ ความมั่นคงปลอดภัยทางด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมของสถานที่ (Physical and Environmental Security)

๓.๑.๑ การกำหนดพื้นที่เป็นพื้นที่ควบคุม และพื้นที่หวงห้าม

๓.๑.๒ การกำหนดพื้นที่สำหรับบุคคลภายนอกใช้รับ-ส่งสินของ (Delivery and Loading Area)

๓.๑.๓ การควบคุมการเข้าออก (Physical Entry Controls) คือ การกำหนดบุคคลที่จะเข้าภายในพื้นที่โดยใช้บัตรผ่านบุคคล เครื่องกันยานพาหนะ เป็นต้น

๓.๑.๔ ระบบไฟฟ้าสำรองฉุกเฉิน (Emergency Power Backup System) พลังงานไฟฟ้าจำเป็นต้องจัดหาเพื่อจ่ายให้กับอุปกรณ์ไฟฟ้า เช่น กล้องวงจรปิด CCTV ให้สามารถทำงานได้อย่างสะดวก ทำให้การดำเนินชีวิตประจำวันมีไฟฟ้าใช้อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความปลอดภัยมั่นคง ถ้าระบบไฟฟ้าขัดข้อง และไม่สามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าได้จะทำให้เกิดความไม่สะดวก จำเป็นต้องมีการติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรองเพื่อจ่ายไฟให้กับอุปกรณ์ไฟฟ้าที่สำคัญ หรือใช้ในยามฉุกเฉิน เพื่อป้องกันเหตุดังกล่าวจึงจำเป็นต้องติดตั้งชุดจ่ายไฟฟ้าสำรอง จะมีอยู่ 2 ประเภท คือ

เครื่องสำรองไฟ UPS และ เครื่องกำเนิดไฟฟ้า (Generator) เพื่อจ่ายกระแสไฟฟ้าให้อุปกรณ์เหล่านั้น
ชั่วคราว

๓.๒ เทคโนโลยี (Technology)

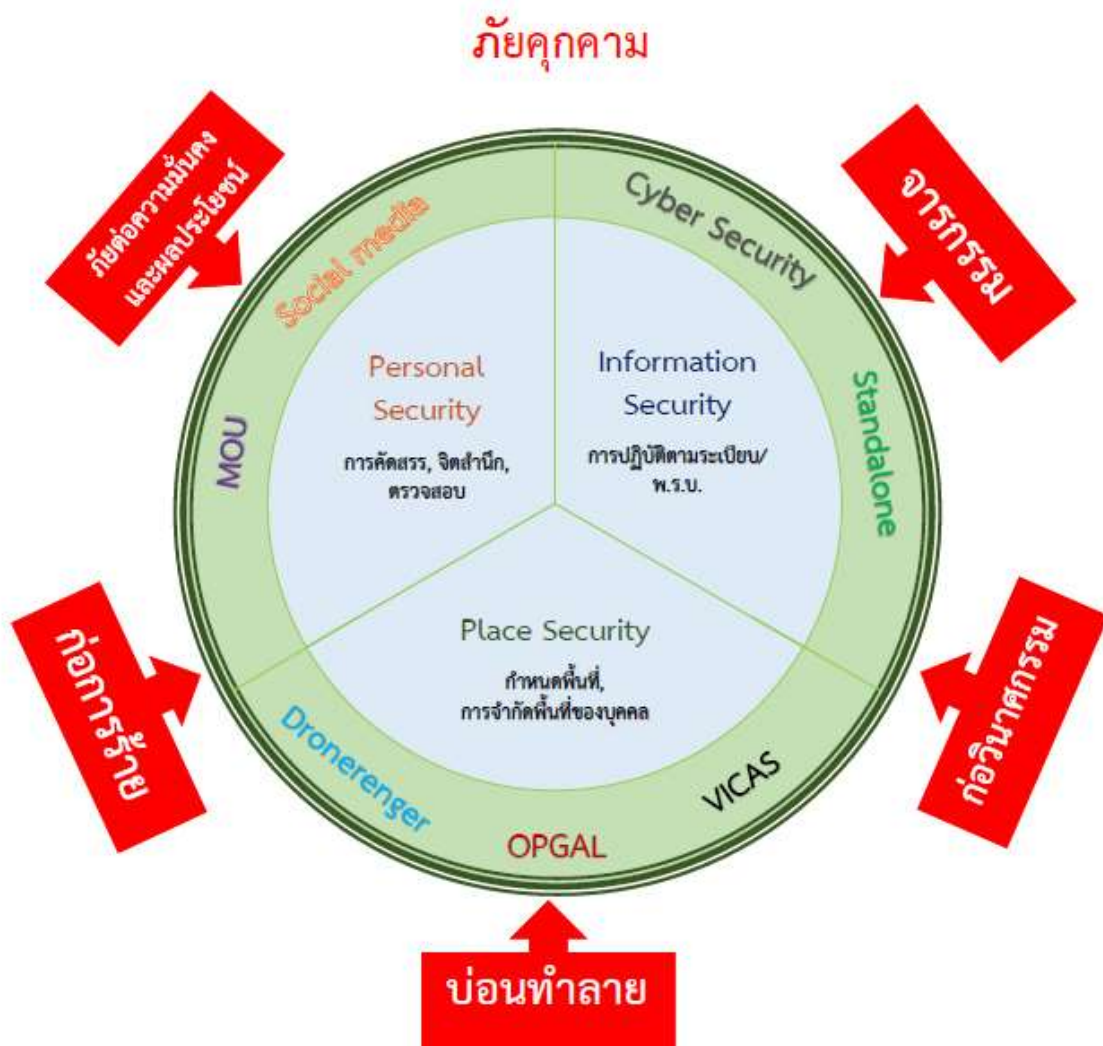
๓.๒.๑ ระบบป้องกันอากาศยานไร้คนขับรุ่น DRONERENGER เป็นระบบ
ตรวจจับด้วยระบบ RADAR สามารถตรวจจับโดรนเข้ามาพร้อมกันได้หลายทิศทางครอบคลุม ๓๖๐ องศา
รวมทั้งสามารถค้นหาตำแหน่งเครื่องควบคุมโดรนเป้าหมายได้

๓.๒.๒ อุปกรณ์กล้องตรวจจับความร้อน (OPGAL) โดยใช้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
ย่านอินฟราเรดในการตรวจจับความร้อนโดยสามารถมองเห็นได้ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน ทั้งใน
ระยะใกล้ กลาง และไกล ระยะที่สามารถมองเห็นได้ไกลสุดตั้งแต่ ๒ ถึง ๒๐ กิโลเมตร รวมถึงบุคคลที่
ซ่อนอยู่ในพุ่มไม้ได้ มีน้ำหนักเบา มีระบบ GPS และสามารถบันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวได้
สามารถต่อใช้งานร่วมกับโทรศัพท์มือถือระบบ Android ได้

๓.๒.๓ เครื่องมือรวบรวมข่าวสารชุด VICAS เป็นเครื่องมือรวบรวมข่าวสาร
จากการค้นหาและจดจำใบหน้า รวมถึงพฤติกรรมและการเคลื่อนไหวของบุคคล และสามารถเชื่อมโยง
กับฐานข้อมูลอาชญากรรม ซึ่งมีทั้งแบบประจำสำนักงานและแบบพกพา ปัจจุบันได้ออกแบบโปรแกรม
ที่สามารถใช้ร่วมกับระบบปฏิบัติการร่วมกับ Android และ iOS ของโทรศัพท์เคลื่อนที่ใด มีความเร็ว
ในการจับภาพใบหน้า ๐.๒ วินาที ต่อ ๑ ใบหน้า สามารถเก็บภาพใบหน้าด้านหน้า/ด้านข้าง
ของเป้าหมายได้ เปรียบเทียบภาพของเป้าหมายที่สวมหน้ากาก ใส่หมวก หรือเสื้อคลุมแบบมีฮูด และ
เปรียบเทียบภาพใบหน้าปัจจุบันกับภาพใบหน้าที่ย้อนหลัง ๒๐ ปี รวมไปถึงสามารถจับภาพใบหน้า
เวลากลางคืนด้วยระบบอินฟราเรด

รูปแบบที่เหมาะสมของการรักษาความปลอดภัยที่จะนำมาใช้ในส่วนราชการ ในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐

แผนภาพที่ ๔-๑ รูปแบบของการรักษาความปลอดภัยที่จะนำมาใช้ในส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม
ยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ที่มา : ประมวลโดยผู้วิจัย

จากการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๔ กลุ่ม ประกอบด้วยหน่วยงานราชการทหาร ตำรวจ พลเรือน และนักวิชาการ ประกอบกับข้อมูลทุติยภูมิซึ่งได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - พ.ศ.๒๕๘๐) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย และบทความทางวิชาการต่างๆ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับมาวิเคราะห์ร่วมกับสภาพปัญหาและปัจจัยในการรักษาความปลอดภัยในปัจจุบัน โดยนำความรู้และประสบการณ์ที่รับผิดชอบงานด้านรักษาความปลอดภัยของศูนย์รักษาความปลอดภัยซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดและมีฐานะเป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร ตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการ

รักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ กำหนดรูปแบบของการรักษาความปลอดภัยที่จะนำมาใช้ในส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ แบ่งเป็น ๓ มาตรการ ได้แก่ การรักษาความปลอดภัยบุคคล (Personal Security) การรักษาความปลอดภัยข้อมูล (Information Security) และ การรักษาความปลอดภัยสถานที่ (Place Security) โดยในแต่ละส่วนจำเป็นต้องนำเทคโนโลยี/เครื่องมือที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันมาใช้ป้องกันภัยคุกคามให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

การพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมยุคไทยแลนด์ ๔.๐ จากการวิเคราะห์ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการรักษาความปลอดภัยหน่วยงานราชการทหาร ตำรวจ พลเรือน และนักวิชาการ ประกอบกับระเบียบฯ และ พ.ร.บ.ที่เกี่ยวข้อง นำมาสังเคราะห์ได้รูปแบบของการรักษาความปลอดภัยที่จะนำมาใช้ในส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ แบ่งเป็น ๓ มาตรการ ได้แก่ การรักษาความปลอดภัยบุคคล (Personal Security) การรักษาความปลอดภัยข้อมูล (Information Security) และ การรักษาความปลอดภัยสถานที่ (Place Security) โดยในแต่ละส่วนจำเป็นต้องนำเทคโนโลยี/เครื่องมือที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันมาใช้ป้องกันภัยคุกคามให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยแนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ซึ่งแบ่งผู้เชี่ยวชาญออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ คือ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการทหาร กลุ่มที่ ๒ คือ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการตำรวจ กลุ่มที่ ๓ คือ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการพลเรือน กลุ่มที่ ๔ คือ นักวิชาการด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับมาวิเคราะห์ร่วมกับสภาพปัญหาและปัจจัยในการรักษาความปลอดภัยในปัจจุบัน ได้ข้อสรุป จำแนกตามประเภทของภัยคุกคามการรักษาความปลอดภัยเป็น ๓ มาตรการ ได้แก่ การรักษาความปลอดภัยบุคคล (Personal Security) การรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสาร (Information Security) และ การรักษาความปลอดภัยสถานที่ (Place Security) โดยในแต่ละส่วนจำเป็นต้องนำเทคโนโลยี/เครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ

๑. การรักษาความปลอดภัยบุคคล (Personal Security) โดยการการทำข้อตกลงร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐ เพื่อทำการเชื่อมโยงฐานข้อมูลในการตรวจสอบประวัติบุคคลให้มีความรวดเร็ว ถูกต้องแม่นยำ และไม่เกิดการรั่วไหลหรือตกไปสู่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องหรือมีอำนาจหน้าที่

๒. การรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสาร (Information Security) โดยการจัดเก็บข้อมูลโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และติดตั้งระบบป้องกันการบุกรุกทางอินเทอร์เน็ต หากเป็นไปได้ การจัดเก็บข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่ควรเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต (Standalone)

๓. การรักษาความปลอดภัยสถานที่ (Place Security) โดยการใช้เครื่องมือที่มีเทคโนโลยีทันสมัยในการเสริมมาตรการการรักษาความปลอดภัยพื้นที่ (Physical) และพื้นที่ทางอากาศ (Air Space) เช่น ระบบป้องกันอากาศยานไร้คนขับรุ่น (DRONERENGER) อุปกรณ์กล้องตรวจจับความร้อน (OPGAL) เครื่องมือรวบรวมข่าวสารจากการค้นหาและจดจำใบหน้า รวมถึงพฤติกรรมการเคลื่อนไหวของบุคคล (VICAS)

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ซึ่งส่งผลโดยตรงถึงความมั่นคงแห่งชาติและผลประโยชน์ของชาติ เกิดความชัดเจน เป็นรูปธรรม การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้อย่างไม่ซ้ำซ้อน

และง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ ปรับเข้ากับรูปแบบการทำงานเดิมที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. บุคคล ควรมีการพัฒนาความรู้ทางเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการปลูกจิตสำนึกในการรักษาความปลอดภัย

๒. การเลือกใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัย ควรนำไปใช้ให้สอดคล้องกับภารกิจ สภาพแวดล้อม

๓. มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐ

๔. มีการบูรณาการเครื่องมือและเทคโนโลยีที่มีอยู่ นำมาใช้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. จัดให้มีมาตรการหรือระบบรักษาความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูล ของบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง

๖. แผนการตอบสนองภัยคุกคาม (Incident Response Plan) จะทำหน้าที่เป็นตัวอธิบายถึงขั้นตอนในการรับมือภัยคุกคามที่จะเข้ามาสร้างปัญหาให้กับองค์กรนั้นๆ “หากแผนการตอบสนองภัยคุกคามมีขั้นตอนที่ละเอียดและรัดกุมก็จะสร้างความแข็งแกร่งด้านการรักษาความปลอดภัยต่อองค์กร”

๗. การดำเนินการต่อยอดงานวิจัยชิ้นนี้ ให้ผู้ดำเนินการวิจัยศึกษาพฤติกรรมของบุคคล สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี และกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไปร่วมด้วย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

เดชน์ จรุงเรืองฤทธิ์. “รวมบทความเรื่องการรักษาความปลอดภัย”, การรักษาความปลอดภัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๓๑. หน้า ๖๔.

วารสาร และหนังสือพิมพ์

สุนทรี เกียรติประจักษ์. “เผชิญภัยคุกคามโลก ศตวรรษที่ ๒๑ กับความมั่นคงที่ยั่งยืน”, วารสารร่วมพลัง. ๒๖ (๓), มิถุนายน – กันยายน ๒๕๕๑. หน้า ๒๐๒-๒๑๐.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

กรรณา คุ่มพร้อม. “การศึกษาความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการเพิ่มปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม, มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๔.

ชัยวัฒน์ ดิษยบุตร. “การพัฒนาด้านการรักษาความปลอดภัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ ของกองตำรวจสันติบาล”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, การศึกษาหลักสูตรผู้กำกับ รุ่นที่ ๓๓, ๒๕๔๑.

ทศพล เมืองฮาม. “การกลายเป็นเมืองกับความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๘.

চার মেঘলিম. “บทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในกับภัยคุกคามในยุคโลกาภิวัตน์”. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารงานทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๙.

นรชัย วงษ์ดนตรี. “หน้าที่และบทบาทของทหารกับการต่อสู้กับภัยรูปแบบใหม่”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๕๒.

วีรศักดิ์ อุปสิทธิ์. “บทบาทศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) กับความมั่นคงแห่งชาติ”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕.

อภิชาติ แจ่งจันทร์. “ความรู้เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในโครงการนักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกประจำประชาชนในชนบท”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประชากรศึกษา, มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๕.

กฎหมาย

“พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๑๔ ตอนที่ ๔๖ ก, ๑๐ กันยายน ๒๕๔๐, หน้า ๑-๑๖.

“พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๓๔ ตอนที่ ๑๐ ก, ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐, หน้า ๒๔-๓๕.

“พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๒๔ ตอนที่ ๒๗ ก, ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐, หน้า ๔-๑๓.

“ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๑๘ ง, ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔, หน้า ๒๘-๔๗.

“ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๓๙ ง, ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๒, หน้า ๔-๒๒.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. “แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร”. เอกสารเผยแพร่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. เมษายน ๒๕๕๐. หน้า ๒-๕.

เจษฎา มีบุญลือ, พันเอกหญิง. “ความมั่นคงแห่งชาติ : การสร้างชาติไทยให้ยั่งยืน”. เอกสารทางวิชาการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ ๑, สิงหาคม ๒๕๕๓. หน้า ๒๗.

ป้องกันราชอาณาจักร, วิทยาลัย. “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่”. เอกสารแถลงหลักสูตรสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๓ – ๒๕๕๔. กันยายน ๒๕๕๔. หน้า ๔๕.

วิจิตร บุญยะโหดระ. “อุบัติเหตุ”. เอกสารโรเนียว คณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ ทำเนียบรัฐบาล. เมษายน ๒๕๒๗. หน้า ๗.

สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักนายกรัฐมนตรี. “ตามรอยพระบาทชาติมั่นคง” เอกสารเผยแพร่
สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. พิมพ์ครั้งแรก. พฤศจิกายน ๒๕๔๙. หน้า ๔๗-๕๑.
อุทัย อัสววิไล, พลตำรวจตรี. “การอารักขาบุคคลสำคัญ”. เอกสารประกอบการบรรยายของสภา
ความมั่นคงแห่งชาติ. ๒๕๒๕. หน้า ๑.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ราชบัณฑิตยสถาน. “พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒”. (ออนไลน์).
เข้าถึงได้จาก : <http://www.royin.go.th/dictionary/>, ๒๕๔๒.

ภาคผนวก

ผนวก ก

ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ ๔.๐” ทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ จำนวน ๔ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการทหาร จำนวน ๒ ท่าน คือ พลตรี วัฒนะ พลจันทร์ ตำแหน่ง รองผู้บัญชาการศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย และ พันเอก อีระพงษ์ ปานเจริญ ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กอง ๗ ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย

กลุ่มที่ ๒ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการตำรวจ จำนวน ๒ ท่าน คือ พลตำรวจตรี กิตติรัฐ พันธุ์เพชร ตำแหน่ง รองผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑ และ พลตำรวจตรี วิวัฒน์ สีลาเขตต์ ตำแหน่ง ผู้บังคับการกองทะเบียนพล

กลุ่มที่ ๓ ผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานราชการพลเรือน จำนวน ๒ ท่าน คือ นายนำพร บุญปราบ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนัก ๑๐ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ และ นางสาวธัญลักษณ์ กริตาคม ตำแหน่ง นักการข่าวชำนาญการ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

กลุ่มที่ ๔ นักวิชาการด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน ๒ ท่าน คือ รศ.ดร.सानนท์ ฉิมมณี และ ผศ.ดร.สุทธิศักดิ์ จันทวงษ์โส มหาวิทยาลัยรังสิต

ผนวก ข

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัย
แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ

พ.ศ.๒๕๕๒

โดยที่ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งเป็นระเบียบที่วางแนวทางปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล เอกสาร และสถานที่ที่ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว และมีบทบัญญัติหลายประการที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบันนำรายละเอียดในทางปฏิบัติมากำหนดไว้เกินความจำเป็น รวมทั้งระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติในการรักษาข้อมูลข่าวสารของราชการที่เป็นเอกสารมิให้รั่วไหล มีผลใช้บังคับแล้ว สมควรปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ เพื่อให้การรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“การรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ” หมายความว่า มาตรการและการดำเนินการที่กำหนดขึ้นเพื่อพิทักษ์รักษาและคุ้มครองป้องกันสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ ตลอดจนหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน ให้พ้นจากการรั่วไหลการจารกรรม การก่อวินาศกรรม การบ่อนทำลาย การก่อการร้าย การกระทำที่เป็นภัยต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐ และการกระทำอื่นใดที่เป็นการเปิดเผยสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ

“สิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสาร บริษัท ภัณฑ ภัณฑ

ที่สงวน การรหัส ประมวลลับ และสิ่งอื่นใดบรรดาที่ถือว่าเป็นความลับของทางราชการ

“ข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

“บริษัท” หมายความว่า เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องกล สิ่งอุปกรณ์ และสิ่งอื่นที่ กรช. ประกาศกำหนด

“ยุทธภัณฑ์” หมายความว่า สิ่งของทั้งหลายที่ใช้ประจำกาย หรือประจำหน่วยกำลังถืออาวุธของทางราชการ และสิ่งอื่นที่ กรช. ประกาศกำหนด

“ที่สงวน” หมายความว่า

(๑) สิ่งปลูกสร้างทุกชนิดสำหรับการป้องกันประเทศ ฐานทัพบก ฐานทัพเรือ ฐานทัพอากาศ โรงงานทำอาวุธหรือยุทธภัณฑ์ โรงช่างแสงหรือคลังอาวุธยุทธภัณฑ์ อุโมงค์ลับ ท่าเรืออันใช้เป็น ฐานทัพเรือ สถานีวิทยุหรือโทรเลข หรือสถานีส่งและรับอาณัติสัญญาณ รวมทั้งสถานที่ใด ๆ ซึ่งใช้ในการสร้างหรือซ่อมแซมเรือรบ หรืออาวุธยุทธภัณฑ์ หรือวัตถุใด ๆ สำหรับใช้ในการสงคราม

(๒) ชุมทางรถไฟ โรงงาน และสถานที่ผลิตและจ่ายน้ำ หรือกระแสไฟฟ้าอันเป็นสาธารณูปโภค

(๓) สิ่งอื่นที่ กรช. ประกาศกำหนด

“การรหัส” หมายความว่า การใช้ประมวลลับ หรือรหัสแทนข้อความ หรือการส่งข่าวสารที่เป็นความลับ

“ประมวลลับ” หมายความว่า การนำตัวอักษร ตัวเลข คำพูด สัญญาณ สัญลักษณ์มาใช้แทนความหมายอันแท้จริงตามที่ตกลงกันไว้ เพื่อรักษาความลับในการส่งข่าวหรือติดต่อสื่อสารระหว่างกัน

“การจารกรรม” หมายความว่า การกระทำใด ๆ โดยทางลับเพื่อให้ได้ล่วงรู้หรือได้ไป หรือส่งสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการให้แก่ผู้ไม่มีอำนาจหน้าที่ หรือผู้ที่ไม่มีความจำเป็นต้องทราบ โดยมีเหตุผลที่เชื่อได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นผลร้ายต่อความมั่นคงแห่งชาติหรือความสงบเรียบร้อยภายใน หรือระบอบการปกครอง หรือเสถียรภาพของรัฐบาล หรือกระทำเพื่อประโยชน์แก่รัฐต่างประเทศ หรือเพื่อประโยชน์ส่วนบุคคล

“การก่อวินาศกรรม” หมายความว่า การกระทำใด ๆ เพื่อทำลาย ทำความเสียหายต่อทรัพย์สิน วัสดุ ข้อมูลข่าวสาร อาคาร สถานที่ ยุทธปัจจัย ที่สงวน สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวก หรือรบกวน ขัดขวาง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หน่วงเหนี่ยวระบบการปฏิบัติงานใดๆ รวมทั้งการประทุษร้ายต่อบุคคล ซึ่งทำให้เกิดความปั่นป่วน หรือความเสียหายทางการเมือง การทหาร การเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา หรือทางหนึ่งทางใด

“การบ่อนทำลาย” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ที่มุ่งก่อให้เกิดความแตกแยกความปั่นป่วน ความกระด้างกระเดื่อง ซึ่งนำไปสู่การก่อความไม่สงบ หรือความอ่อนแอภายในชาติ ในทางการเมือง การทหาร การเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา หรือทางหนึ่งทางใด ซึ่งทำให้เกิดการ

เปลี่ยนแปลงระบอบหรือล้มล้างสถาบันการปกครองของประเทศ หรือเพื่อทำลายความจงรักภักดีของประชาชนต่อสถาบันชาติ หรือเพื่อประโยชน์แก่รัฐต่างประเทศ

“การก่อการร้าย” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ที่สร้างความปั่นป่วนให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว หรือเพื่อขู่เข็ญหรือบีบบังคับรัฐบาล หรือองค์การระหว่างประเทศ ให้กระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด อันก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินที่สำคัญ

“ทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน” หมายความว่า วัตถุ อาคาร สถานที่ หรือสิ่งอื่นใดที่มีคุณค่าต่อสภาพจิตวิทยาของสังคม ประชาชนมีความศรัทธาและหวงแหน หากสูญหาย หรือถูกกระทำให้ได้รับความเสียหาย พัง ทลาย หรือทำ ให้เกิดความเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงและเกียรติยศแล้วจะกระทบกระเทือนต่อความรู้สึกของประชาชน และอาจส่งผลบั่นทอนความสงบเรียบร้อยของประเทศ

“เข้าถึง” หมายความว่า การที่บุคคลมีอำนาจหน้าที่ หรือได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาให้ได้ทราบ ครอบครอง ดำเนินการ หรือเก็บรักษาสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ รวมทั้งการที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในที่ซึ่งน่าจะได้ทราบเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการนั้นด้วย

“รั่วไหล” หมายความว่า สิ่งที่เป็นความลับของทางราชการได้ถูกครอบครองหรือได้ทราบโดยบุคคลผู้ไม่มีอำนาจหน้าที่

“กรข.” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในกำกับของฝ่ายบริหารแต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ และให้หมายความรวมถึงคณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ

“เจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัย” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งและมอบหมายจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เพื่อทำหน้าที่ดำเนินการ ควบคุม กำกับดูแล ตลอดจนให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงานนั้น

“องค์การรักษาความปลอดภัย” หมายความว่า สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี หรือศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย กระทรวงกลาโหมหรือกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ การรักษาความปลอดภัยแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสาร นอกจากจะต้องปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้แล้ว ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ด้วย

ข้อ ๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑
บททั่วไป

ข้อ ๗ ให้หน่วยงานดังต่อไปนี้ เป็นองค์การรักษาความปลอดภัย

(๑) สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน มีหน้าที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติแก่หน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือน และกำกับดูแล ตรวจสอบ พร้อมทั้งพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้ระบบการรักษาความปลอดภัยนั้นได้ผลสมบูรณ์อยู่เสมอ ยกเว้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยแก่หน่วยงานของรัฐฝ่ายตำรวจ

(๒) ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย กระทรวงกลาโหมเป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร มีหน้าที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติแก่หน่วยงานของรัฐฝ่ายทหาร และกำกับดูแล ตรวจสอบ พร้อมทั้งพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้ระบบการรักษาความปลอดภัยนั้นได้ผลสมบูรณ์อยู่เสมอ

(๓) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายตำรวจ มีหน้าที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติแก่หน่วยงานของรัฐฝ่ายตำรวจ และกำกับดูแล ตรวจสอบ พร้อมทั้งพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้ระบบการรักษาความปลอดภัยนั้นได้ผลสมบูรณ์อยู่เสมอ

ข้อ ๘ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยในหน่วยงานของตนในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้มอบหมายหรือทำสัญญาจ้างให้เอกชนดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งเกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย ให้ผู้ได้รับมอบหมายหรือผู้เป็นคู่สัญญาซึ่งเป็นเอกชนดังกล่าวมีหน้าที่ต้องปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติตามระเบียบนี้ด้วย

ข้อ ๙ บุคคลที่จะเข้าถึงสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการในชั้นใด ต้องเป็นบุคคลที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายความไว้วางใจ และให้เข้าถึงสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการได้เฉพาะเรื่องที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจขอให้องค์การรักษาความปลอดภัยช่วยตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของตนที่เกี่ยวข้องกับชั้นความลับได้

ข้อ ๑๑ การมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ ให้ยึดถือหลักการจำกัดให้ทราบเท่าที่จำเป็น เพื่อปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบหมายให้ลุล่วงไปด้วยดี ห้ามผู้ไม่มีหน้าที่หรือไม่ได้รับคำสั่งหรือไม่ได้รับการมอบหมายอย่างถูกต้องอ้างยศ ตำแหน่ง หรืออิทธิพลใดเพื่อเข้าถึงสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ

ข้อ ๑๒ เพื่อให้การรักษาความปลอดภัยเกิดประสิทธิผล ให้องค์การรักษาความปลอดภัย

ทุกฝ่ายประสานการปฏิบัติและประชุมร่วมกันเพื่อดำเนินการจัดให้มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และคำแนะนำ การปฏิบัติตามระเบียบนี้ รวมทั้งการอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น

ให้หน่วยงานของรัฐนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และคำแนะนำตามวรรคหนึ่งไปวางแผน กำหนดวิธีปฏิบัติ โดยประสานมาตรการรักษาความปลอดภัย และมาตรการที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน พร้อมทั้งสอดส่อง และตรวจสอบมาตรการที่กำหนดไว้ตามระยะเวลาที่ระบุไว้ในแผน ทั้งนี้ วิธีปฏิบัติที่กำหนดนั้นจะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และต้องคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ

ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัย และเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยได้ตามความจำเป็น

ให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบจัดการอบรมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทราบโดยละเอียดถึงความจำเป็นและมาตรการของการรักษาความปลอดภัย และต้องจัดให้มีการอบรมเพิ่มเติม โดยอยู่ภายใต้ความควบคุมของเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัยหรือผู้บังคับบัญชาตามโอกาสอันสมควร

ข้อ ๑๓ ในกรณี que เห็นเป็นการสมควรหรืออย่างน้อยทุกห้าปี ให้นายกรัฐมนตรีจัดให้มีการ ทบทวนการปฏิบัติตามระเบียบนี้ และพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสม

ข้อ ๑๔ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความปลอดภัยของประเทศ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นใดของรัฐ อาจนำระเบียบนี้ไป ใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

ประเภทชั้นความลับ

ข้อ ๑๕ ชั้นความลับของสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ แบ่งออกเป็น ๓ ชั้น คือ

(๑) ลับที่สุด (TOP SECRET)

(๒) ลับมาก (SECRET)

(๓) ลับ (CONFIDENTIAL)

ข้อ ๑๖ ลับที่สุด หมายความว่า ความลับที่มีความสำคัญที่สุดเกี่ยวกับบุคคลข้อมูล ข่าวสาร วัตถุ สถานที่ และทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน ซึ่งหากความลับดังกล่าวทั้งหมดหรือเพียง บางส่วนรั่วไหลไปถึงบุคคลผู้ไม่มีหน้าที่ได้ทราบ จะทำให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงและ ผลประโยชน์แห่งรัฐอย่างร้ายแรงที่สุด

ข้อ ๑๗ ลับมาก หมายความว่า ความลับที่มีความสำคัญมากเกี่ยวกับบุคคลข้อมูล ข่าวสาร วัตถุ สถานที่ และทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน ซึ่งหากความลับดังกล่าวทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนรั่วไหล

ไปถึงบุคคลผู้ไม่มีหน้าที่ได้ทราบ จะทำให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐอย่างร้ายแรง

ข้อ ๑๘ ลับ หมายความว่า ความลับที่มีความสำคัญเกี่ยวกับบุคคลข้อมูลข่าวสาร วัตถุ สถานที่ และทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน ซึ่งหากความลับดังกล่าวทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนรั่วไหลไปถึงบุคคลผู้ไม่มีหน้าที่ได้ทราบ จะทำให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐ

หมวด ๓

คณะกรรมการนโยบายรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ

ข้อ ๑๙ ให้มีคณะกรรมการนโยบายรักษาความปลอดภัยแห่งชาติคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “กรช” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย	เป็นประธานกรรมการ
(๒) เลขาธิการนายกรัฐมนตรี	เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง
(๓) เลขาธิการคณะรัฐมนตรี	เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง
(๔) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	เป็นกรรมการ
(๕) ปลัดกระทรวงกลาโหม	เป็นกรรมการ
(๖) ปลัดกระทรวงการคลัง	เป็นกรรมการ
(๗) ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	เป็นกรรมการ
(๘) ปลัดกระทรวงคมนาคม	เป็นกรรมการ
(๙) ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	เป็นกรรมการ
(๑๐) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการ
(๑๑) เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	เป็นกรรมการ
(๑๒) เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	เป็นกรรมการ
(๑๓) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	เป็นกรรมการ
(๑๔) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
(๑๕) ผู้บัญชาการทหารบก	เป็นกรรมการ
(๑๖) ผู้บัญชาการทหารเรือ	เป็นกรรมการ
(๑๗) ผู้บัญชาการทหารอากาศ	เป็นกรรมการ
(๑๘) เจ้ากรมข่าวทหาร	เป็นกรรมการ
(๑๙) ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	

เป็นกรรมการ

- (๒๐) เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ
 (๒๑) ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 (๒๒) ผู้บัญชาการศูนย์รักษาความปลอดภัย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 (๒๓) ผู้บัญชาการกองบัญชาการตำรวจสันติบาล

เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๒๐ ให้ กรช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายและมาตรการการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ
 (๒) กำหนดแนวทางปฏิบัติและอำนาจการตามนโยบายและมาตรการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ
 (๓) วินิจฉัยปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้
 (๔) เสนอแนะการแก้ไขปรับปรุงระเบียบนี้ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์
 (๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ กรช. มอบหมาย
 (๖) เชิญเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติมาชี้แจง หรือเรียกเอกสารจากหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น
 (๗) ออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
 (๘) ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๒๑ ในการประชุม กรช. ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการคนหนึ่งไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการคนที่สองเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการทั้งสองคนไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ข้อ ๒๒ การประชุม กรช. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๒๓ ให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของ กรช. และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษาวิจัยเชิงนโยบาย พร้อมทั้งวิเคราะห์และสนธิข้อมูล ติดตาม และประเมินผล เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ

(๒) สนับสนุนและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อ ประโยชน์ในการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ

(๓) พิจารณาเสนอความเห็นต่อ กรช. เกี่ยวกับการให้มีกฎหมาย หรือแก้ไขปรับปรุง กฎหมาย กลไก และมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้การรักษาความปลอดภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๔) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ กรช. มอบหมาย

หมวด ๔

การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล

ข้อ ๒๔ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคลโดย กำหนดมาตรการสำหรับใช้ปฏิบัติต่อผู้ที่อยู่ระหว่างรอบรรจุหรือแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ที่ได้รับความไว้วางใจให้เข้าถึงสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการหรือให้ ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับราชการที่สำคัญ เพื่อเลือกเฟ้นและตรวจสอบให้ได้ผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เป็นที่เชื่อแน่ว่าต้องเป็นผู้ที่ไม่เป็นภัย และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ แห่งรัฐ

ข้อ ๒๕ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล ให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคล

(๒) รับรองความไว้วางใจบุคคลเพื่อให้เข้าถึงสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ

ข้อ ๒๖ การตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคล ให้ใช้กับบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ที่อยู่ระหว่างรอบรรจุหรือแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๒) ผู้ที่เป็นลูกจ้างทดลองปฏิบัติงาน หรือฝึกงานก่อนบรรจุเข้าปฏิบัติงาน

(๓) เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ยังมิได้รับการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรม และผู้ที่ขอกลับเข้า รับราชการใหม่

(๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในหน้าที่หรือตำแหน่งที่ สำคัญของทางราชการ หรือที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการหรือทรัพย์สินมีค่าของ แผ่นดิน

(๕) ผู้ได้รับทุนการศึกษาทั้งในประเทศหรือต่างประเทศของหน่วยงานของรัฐเมื่อสำเร็จ การศึกษาแล้วมีข้อผูกพันให้เข้าปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

กรณีตาม (๑) และ (๒) ในระหว่างที่ต้องรอฟังผลการตรวจสอบประวัติและพฤติการณ์ บุคคลถ้าจำเป็นต้องรีบบรรจุหรือจ้างบุคคลเข้าปฏิบัติงาน ก็ให้บรรจุหรือจ้างก่อนได้โดยมีเงื่อนไขว่าถ้า ผลการตรวจสอบปรากฏว่าผู้นั้นมีความประพฤติหรือมีประวัติและพฤติการณ์ไม่เหมาะสมให้หน่วยงาน ของรัฐสั่งเลิกบรรจุหรือเลิกจ้างได้หากผลการตรวจสอบปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีพฤติการณ์ที่ น่าสงสัยหรือมีการกระทำอันก่อให้เกิดความไม่แน่ใจซึ่งอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงและ ผลประโยชน์แห่งรัฐ ให้ย้ายผู้นั้นออกจากตำแหน่งหน้าที่นั้นโดยเร็วและพิจารณาดำเนินการต่อไป โดย ให้รายงานองค์การรักษาความปลอดภัยทราบด้วย

การตรวจสอบประวัติและพฤติการณ์บุคคล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กำหนดในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๒๗ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการตรวจสอบประวัติและพฤติการณ์บุคคลโดย ละเอียด สำหรับบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลที่จะเข้าถึงสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการชั้นลับที่สุด หรือลับมากหรือการรหัส

(๒) บุคคลที่มีพฤติการณ์ หรือปรากฏข่าวสาร หรือติดต่อกับบุคคล หรือองค์การทั้ง ภายในและภายนอกประเทศ ที่จะเป็นภัยต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐ

(๓) บุคคลที่จะได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่หรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญใน หน่วยงานของรัฐให้นำความในวรรคสามและวรรคสี่ของข้อ ๒๖ มาใช้บังคับกับการตรวจสอบประวัติ และพฤติการณ์บุคคลโดยละเอียดด้วย

ข้อ ๒๘ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับรองความไว้วางใจบุคคลเพื่อให้เข้าถึงสิ่งที่เป็น ความลับของทางราชการตามชั้นความลับที่จะได้มอบหมายให้ปฏิบัติโดยยึดถือผลการตรวจสอบ ประวัติและพฤติการณ์บุคคลนั้น

บุคคลใดจะได้รับการรับรองความไว้วางใจ จะต้องผ่านการอบรมหรือชี้แจงในเรื่องการ รักษาความปลอดภัยตามระเบียบนี้เสียก่อน และลงนามในบันทึกรับรองการรักษาความลับเมื่อเข้ารับ ตำแหน่งหน้าที่

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจรับรองความไว้วางใจบุคคลโดยไม่ ต้องรอฟังผลการตรวจสอบประวัติและพฤติการณ์บุคคลได้ตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่กำลังรอฟังผลการตรวจสอบประวัติและพฤติการณ์บุคคลเพื่อบรรจุหรือ แต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใด ถ้าจำเป็นต้องรีบบรรจุหรือแต่งตั้งบุคคลเข้าปฏิบัติหน้าที่ ในตำแหน่งนั้นโดยด่วน ก็ให้บรรจุหรือจ้างก่อนได้ โดยมีเงื่อนไขว่าถ้าผลการตรวจสอบปรากฏว่าผู้นั้นมี ความประพฤติหรือมีประวัติและพฤติการณ์ไม่เหมาะสม ก็ให้เลิกบรรจุหรือเลิกจ้าง

(๒) ในกรณีที่เป็นการมอบหมายความไว้วางใจให้บุคคลปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราวที่ เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ

แบบบันทึกรับรองการรักษาความลับเมื่อเข้ารับตำแหน่งหน้าที่ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๒๙ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีทะเบียนความไว้วางใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนตามระดับความไว้วางใจที่แต่ละคนได้รับอนุมัติ และต้องแก้ไขทะเบียนความไว้วางใจให้ตรงตามใบรับรองความไว้วางใจ ตามตำแหน่งหน้าที่ของบุคคล เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับบุคคลหรือมีพฤติการณ์ที่สงสัยว่าบุคคลนั้นจะไม่เหมาะสมกับความไว้วางใจที่ได้รับอยู่ จะต้องตรวจสอบประวัติและพฤติการณ์บุคคลใหม่และแก้ไขทะเบียนความไว้วางใจทันที

แบบทะเบียนความไว้วางใจ และแบบใบรับรองความไว้วางใจ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๓๐ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐจะมอบหมายให้บุคคลใดปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับความลับของทางราชการ บุคคลนั้นต้องผ่านการตรวจสอบประวัติและพฤติการณ์บุคคล และให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) มีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรแต่งตั้งบุคคลซึ่งได้รับความไว้วางใจให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ โดยบันทึกชื่อบุคคลดังกล่าวลงในทะเบียนความไว้วางใจ

(๒) มีหนังสือหรือใบรับรองความไว้วางใจให้เป็นหลักฐาน เมื่อต้องส่งบุคคลไปประชุมหรือเข้าร่วมในกิจการอื่นใดที่เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ ชั้นลับที่สุดหรือลับมากนอกหน่วยงานต้นสังกัด

ข้อ ๓๑ ในกรณีที่บุคคลใดจะพ้นจากภารกิจหรือตำแหน่งหน้าที่ที่เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้หน่วยงานของรัฐตัดชื่อออกจากทะเบียนความไว้วางใจ

(๒) ให้บุคคลนั้นคืนข้อมูลข่าวสารกับหลักฐานต่าง ๆ ให้กับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย หรือเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัย

(๓) ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย หรือเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัยชี้แจงให้บุคคลนั้นได้ทราบถึงความเสียหายต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐในการเปิดเผยความลับของทางราชการ และให้บุคคลนั้นลงชื่อในบันทึกรับรองการรักษาความลับเมื่อพ้นจากภารกิจหรือตำแหน่งหน้าที่ไว้เป็นหลักฐาน

แบบบันทึกรับรองการรักษาความลับเมื่อพ้นจากภารกิจหรือตำแหน่งหน้าที่ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๓๒ บุคคลที่พ้นจากภารกิจหรือตำแหน่งหน้าที่ไปแล้ว เมื่อกลับเข้าทำงานในภารกิจหรือตำแหน่งหน้าที่ที่เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ ต้องตรวจสอบประวัติและพฤติการณ์บุคคลใหม่ตามระเบียบนี้

หมวด ๕
การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่

ข้อ ๓๓ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่โดยกำหนดมาตรการเพื่อพิทักษ์รักษาให้ความปลอดภัยแก่ที่สงวน อาคาร และสถานที่ของหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และข้อมูลข่าวสารในอาคารและสถานที่ดังกล่าวให้พ้นจากการโจรกรรม การจารกรรม การก่อวินาศกรรม การก่อการร้าย หรือเหตุอื่นใดอันอาจทำให้เสียความสามารถในการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐได้

ข้อ ๓๔ ในการพิจารณาเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ให้หน่วยงานของรัฐคำนึงถึงภัยอันตรายดังต่อไปนี้

(๑) ภัยอันตรายที่เกิดจากปรากฏการณ์ธรรมชาติและอุบัติเหตุ เช่น พายุ น้ำท่วม ไฟป่า แผ่นดินไหว ดินถล่ม และเพลิงไหม้

(๒) ภัยอันตรายที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ได้แก่ การกระทำโดยเปิดเผย เช่น การจลาจล การก่อความไม่สงบ และการโจมตีของฝ่ายตรงข้าม และการกระทำโดยไม่เปิดเผย เช่น การโจรกรรม การจารกรรม การก่อวินาศกรรม และการก่อการร้าย

ข้อ ๓๕ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ที่ต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่

(๒) กำหนดมาตรการการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่

(๓) ดำเนินการสำรวจและตรวจสอบการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่

ข้อ ๓๖ แผนการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ ให้จัดทำขึ้นโดยพิจารณาถึงสิ่งดังต่อไปนี้

(๑) ระดับความสำคัญของหน้าที่และภารกิจของแต่ละหน่วยงานของรัฐซึ่งมีความแตกต่างกัน

(๒) สถานการณ์และสภาพแวดล้อมโดยรอบพื้นที่ ได้แก่ ลักษณะภูมิศาสตร์และทำเลที่ตั้งของหน่วยงานของรัฐ อุดมการณ์หรือทัศนคติของประชาชนในพื้นที่นั้น ตลอดจนพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยของฝ่ายตรงข้าม

(๓) ข่าวสาร สิ่งบอกเหตุ และการเตือนภัย ตลอดจนการสนับสนุนช่วยเหลือที่อาจขอรับจากหน่วยงานของรัฐอื่นๆ

(๔) จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดของอาคาร สถานที่ และพื้นที่ที่ต้องควบคุมดูแล

(๕) งบประมาณที่จะใช้ในการวางมาตรการการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่

(๖) การออกแบบก่อสร้างที่สงวน อาคารและสถานที่ หรือเครื่องกีดขวางของทางราชการ

ที่มีความสำคัญ หรือความลับที่ต้องพิทักษ์รักษา ให้คำนึงถึงด้านการรักษาความปลอดภัย ทั้งนี้ให้อยู่ใน
ความรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

(๗) การติดต่อสื่อสารภายในหน่วยงานของรัฐนั้น และกับหน่วยงานของรัฐอื่นๆ

(๘) การรายงานผลการสำรวจหรือการตรวจสอบการรักษาความปลอดภัยต่อผู้บังคับบัญชา

ข้อ ๓๗ มาตรการการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณา
ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัย โดยกำหนดขอบเขตที่แน่ชัดในการควบคุม
การเข้าและออก

(๒) ใช้เครื่องกีดขวาง เพื่อป้องกัน ชัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวบุคคลและยานพาหนะที่ไม่มี
สิทธิเข้าไปในพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัย

(๓) ให้แสงสว่างเพื่อปกป้องพื้นที่ที่มีความสำคัญ และเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบ
พื้นที่

(๔) จัดให้มีระบบสัญญาณเตือนภัยสำหรับตรวจและเตือนให้ทราบ เมื่อมีการเข้าใกล้หรือ
การล่องล้ำเข้ามาในพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัย

(๕) ควบคุมบุคคลเพื่อตรวจสอบให้ทราบว่าบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ผ่านเข้าพื้นที่ที่มี
การรักษาความปลอดภัย พื้นที่ควบคุม หรือพื้นที่หวงห้าม

(๖) ควบคุมยานพาหนะ เพื่อให้ทราบว่ายานพาหนะใดได้รับอนุญาตให้ผ่านเข้าในพื้นที่ที่
มีการควบคุมและมีบันทึกเป็นหลักฐานการเข้าและออก

(๗) จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสถานที่ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่เวรรักษา
ความปลอดภัยประจำวัน นายตรวจเวรรักษาความปลอดภัยประจำวัน ยามรักษาการณ์และเจ้าหน้าที่
อื่นๆ เพื่อให้การรักษาความปลอดภัยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๘) ป้องกันอัคคีภัย โดยต้องวางแผนและกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎกระทรวง
และมติคณะรัฐมนตรี ตลอดจนคำสั่งของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

ข้อ ๓๘ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการสำรวจและการตรวจสอบการรักษาความ
ปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ตามความเหมาะสม โดยขอคำแนะนำจากองค์การรักษาความปลอดภัย

หมวด ๖

การรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ

ข้อ ๓๙ ในหมวดนี้

“การประชุมลับ” หมายความว่า การร่วมปรึกษาหารือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็น
ความลับของทางราชการ และให้หมายความรวมถึงการหาข้อยุติ ข้อพิจารณา ความเห็น การอภิปราย

การบรรยาย การบรรยายสรุป และเหตุการณ์ที่ปรากฏในการประชุมลับนั้นด้วย

ข้อ ๔๐ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับโดยกำหนดมาตรการเพื่อพิทักษ์รักษาสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการที่ปรากฏในการประชุมลับไม่ให้มีการรั่วไหล รบกววน ขัดขวางการประชุม หรืออุกฉกรรกรรม รวมทั้งคุ้มครองบุคคลและสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการประชุมลับนั้นจากการก่อวินาศกรรม

ข้อ ๔๑ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องที่จะมีการประชุมลับเป็นผู้รับผิดชอบจัดประชุมและรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับการประชุมลับ หรืออาจมอบหมายให้บุคคลที่เหมาะสมเป็นผู้ดำเนินการแทนได้

ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ได้รับมอบหมายให้รักษาความปลอดภัยในการประชุมลับแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ และนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ รวมทั้งแจ้งให้ผู้เข้าร่วมการประชุมและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ

ข้อ ๔๒ ในกรณีที่มีผู้เข้าประชุมแต่ละฝ่ายจำเป็นต้องวางมาตรการการรักษาความปลอดภัยเฉพาะในฝ่ายตนแล้ว การวางมาตรการดังกล่าวต้องสอดคล้องกับมาตรการการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับตามระเบียบนี้ และให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของฝ่ายนั้นขึ้นเพื่อทำหน้าที่ประสานงานในเรื่องการรักษาความปลอดภัยกับเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ

ข้อ ๔๓ การรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับต้องคำนึงถึงหลักการ ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประชุมลับ ต้องผ่านการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรม บุคคลพร้อมทั้งได้รับความไว้วางใจให้เข้าถึงความลับในการประชุมลับ และการปฏิบัติงานให้อยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับนั้น สำหรับผู้ที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ ต้องไม่ได้รับทราบหรือครอบครองสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการในการประชุม

(๒) ห้ามนำเครื่องมือสื่อสาร วัสดุอุปกรณ์ หรือเครื่องบันทึกภาพหรือเสียงเข้าไปในสถานที่ประชุม และต้องไม่นำเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ หรือข้อมูลข่าวสารใดๆ ออกนอกสถานที่ประชุม

ข้อ ๔๔ การรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัย
- (๒) ดำเนินการรักษาความปลอดภัย
- (๓) ประสานงานการรักษาความปลอดภัย
- (๔) กำหนดวิธีปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อ

(๕) แอลงข่าวต่อสื่อมวลชน

(๖) บรรยายหรือบรรยายสรุปเรื่องที่เป็นความลับ

ข้อ ๔๕ การกำหนดพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ ประกอบด้วยสิ่งดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดอาณาเขตที่ใช้ในการประชุมลับ ที่ทำการของผู้เข้าประชุมลับและสถานที่ที่ใช้เก็บรักษาสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ และจัดให้มีมาตรการการรักษาความปลอดภัยตามความจำเป็นและเหมาะสมไว้ล่วงหน้าก่อนเปิดการประชุมลับ

(๒) กำหนดให้มีบัตรผ่านหรือป้ายแสดงตนสำหรับใช้ควบคุมบุคคล หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการกำหนดพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการตามมาตรการการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่

ข้อ ๔๖ เจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบและตรวจสอบทางเทคนิคตลอดในพื้นที่ที่กำหนดให้มีการรักษาความปลอดภัยทั้งหมดอย่างละเอียดก่อนวันเปิดประชุมลับและระหว่างการประชุมลับ

(๒) ในกรณีที่การประชุมลับนั้นมีความสำคัญมาก หน่วยงานของรัฐอาจขอความช่วยเหลือจากองค์การรักษาความปลอดภัยได้ หลังจากที่ยังคงการรักษาความปลอดภัยตรวจสอบแล้ว ให้ส่งมอบความรับผิดชอบในพื้นที่นั้นเป็นลายลักษณ์อักษรแก่เจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับหรือผู้แทนหน่วยงานนั้น

การปฏิบัติต่อสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ การควบคุมดูแลการประชุมลับ การทำลายข้อมูลข่าวสารลับที่ไม่ใช่แล้ว ให้อยู่ในความดูแลของเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับและนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ

ข้อ ๔๗ ในกรณีที่มีผู้มาติดต่อกับผู้เข้าประชุมในการประชุมลับ ผู้รับผิดชอบจัดประชุมต้องจัดให้มีการปฏิบัติตามข้อ ๓๗ (๕) และข้อ ๔๕ (๒) โดยอนุโลม

ข้อ ๔๘ กรณีจำเป็นต้องมีการแถลงข่าวเกี่ยวกับการประชุมลับ ให้ผู้รับผิดชอบจัดประชุมดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) จัดสถานที่ที่ใช้แถลงข่าวขึ้นโดยเฉพาะ และควรอยู่นอกพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับ

(๒) กำหนดให้ผู้แถลงข่าว หัวข้อที่จะนำแถลง และข้อมูลข่าวสารที่จะเผยแพร่ต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมลับก่อน หรือในกรณีที่ที่ประชุมลับมอบหมายให้มีผู้แถลงข่าวหลายคน ผู้แถลงข่าวแต่ละคนต้องแถลงเฉพาะเรื่องที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมลับเท่านั้น

(๓) ควบคุมให้การแถลงข่าวหรือการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และผู้เข้ารับฟังเป็นไปด้วยความเหมาะสม

ข้อ ๔๙ ในกรณีที่เป็นการบรรยายหรือการบรรยายสรุปเรื่องที่เป็นความลับนอกจากจะต้องปฏิบัติตามมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในการประชุมลับแล้วให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) กำหนดชั้นความลับของการบรรยายหรือการบรรยายสรุป โดยถือตามชั้นความลับที่สูงสุดในข้อมูลข่าวสาร หรือสิ่งที่ใช้ประกอบการบรรยายหรือการบรรยายสรุปนั้น

(๒) กำหนดให้ผู้เข้ารับฟังทุกคนต้องได้รับความไว้วางใจให้เข้าถึงชั้นความลับของการบรรยายหรือการบรรยายสรุปนั้น

(๓) เมื่อเริ่มและสิ้นสุดการบรรยายหรือการบรรยายสรุป ผู้บรรยายต้องแจ้งให้ผู้เข้ารับฟังรับทราบชั้นความลับของการบรรยาย และเน้นย้ำให้ดำเนินการรักษาความปลอดภัยต่อสิ่งที่ได้รับฟังจากการบรรยายหรือการบรรยายสรุปนั้น

หมวด ๗

การละเมิดการรักษาความปลอดภัย

ข้อ ๕๐ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการละเมิดฝ่าฝืน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามมาตรการการรักษาความปลอดภัยที่กำหนดไว้ จะโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม อันเป็นเหตุให้ความลับของทางราชการรั่วไหล หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพย์สินของรัฐได้รับความเสียหาย

ข้อ ๕๑ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้พบเห็นหรือทราบ หรือสงสัยว่าจะมีหรือมีการละเมิดมาตรการการรักษาความปลอดภัย รีบดำเนินการเบื้องต้นเพื่อลดความเสียหายให้เหลือน้อยที่สุดและรายงานผู้บังคับบัญชา หรือเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัย หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ หรือแจ้งเจ้าของเรื่องเดิมทราบโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๕๒ ให้เจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัยหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) สำรวจและตรวจสอบความเสียหายอันเกิดจากการละเมิดมาตรการการรักษาความปลอดภัย

(๒) ดำเนินการเพื่อป้องกันหรือลดความเสียหายให้เหลือน้อยที่สุด

(๓) สำรวจตรวจสอบและค้นหาสาเหตุแห่งการละเมิดมาตรการการรักษาความปลอดภัยตลอดจนจุดอ่อนและข้อบกพร่องต่างๆ

(๔) ดำเนินการแก้ไขมาตรการการรักษาความปลอดภัยให้รัดกุมยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันมิให้มีการละเมิดมาตรการการรักษาความปลอดภัยเกิดขึ้นอีก

(๕) รายงานรายละเอียดเกี่ยวกับการละเมิดมาตรการการรักษาความปลอดภัยต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น หากมีข้อมูลข่าวสารลับสูญหายให้รายงานและบันทึกลงในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับด้วย

(๖) หากปรากฏหลักฐานหรือข้อสงสัยว่าเกิดการจารกรรม หรือการก่อวินาศกรรมให้รายงานและขออนุมัติผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อแจ้งเรื่องให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในด้านการสืบสวนดำเนินการต่อไป

ข้อ ๕๓ เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๕๒ แล้ว ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าของเรื่องเดิมหรือเจ้าของสถานที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบทันที

(๒) สอบสวนเพื่อให้ทราบว่าผู้ใดเป็นผู้ละเมิดและผู้ใดเป็นผู้รับผิดชอบต่อการละเมิดนั้น

(๓) พิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องและป้องกันมิให้เหตุการณ์เช่นนั้นเกิดขึ้นซ้ำอีก

(๔) พิจารณาดำเนินการลงโทษตามกฎหมายต่อผู้ละเมิดมาตรการการรักษาความปลอดภัยหรือผู้จะละเมิด และผู้รับผิดชอบต่อการละเมิดนั้น

ข้อ ๕๔ ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าของเรื่องเดิมหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาว่าสมควรลดหรือยกเลิกชั้นความลับของสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการนั้นหรือไม่

(๒) ขจัดความเสียหายอันเกิดจากการละเมิดมาตรการการรักษาความปลอดภัยที่จะมีต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐ ในกรณีนี้ อาจต้องเปลี่ยนนโยบายและแผนพร้อมทั้งปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควร

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๕๕ ให้สิ่งที่เป็นความลับของทางราชการที่มีอยู่ก่อนตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการตามระเบียบนี้

บรรดาหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยที่ได้กำหนดไว้ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คงมีผลใช้บังคับต่อไป จนกว่าจะได้มีการกำหนดขึ้นใหม่ตามระเบียบนี้

แบบเอกสารต่าง ๆ ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งมีอยู่ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะมีการกำหนดแบบตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ.๒๕๕๔

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ เพื่อปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการนโยบายรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๙ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๙ ให้มีคณะกรรมการนโยบายรักษาความปลอดภัยแห่งชาติคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “กรช” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย	เป็นประธานกรรมการ
(๒) เลขาธิการนายกรัฐมนตรี	เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง
(๓) เลขาธิการคณะรัฐมนตรี	เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง
(๔) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	เป็นกรรมการ
(๕) ปลัดกระทรวงกลาโหม	เป็นกรรมการ
(๖) ปลัดกระทรวงการคลัง	เป็นกรรมการ
(๗) ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	เป็นกรรมการ
(๘) ปลัดกระทรวงคมนาคม	เป็นกรรมการ
(๙) ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	เป็นกรรมการ
(๑๐) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการ

- (๑๑) เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นกรรมการ
- (๑๒) เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นกรรมการ
- (๑๓) ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เป็นกรรมการ
- (๑๔) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการ
- (๑๕) ผู้บัญชาการทหารบก เป็นกรรมการ
- (๑๖) ผู้บัญชาการทหารเรือ เป็นกรรมการ
- (๑๗) ผู้บัญชาการทหารอากาศ เป็นกรรมการ
- (๑๘) เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นกรรมการ
- (๑๙) เจ้ากรมข้าวทหาร เป็นกรรมการ
- (๒๐) ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นกรรมการ
- (๒๑) เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ
- (๒๒) ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- (๒๓) ผู้บัญชาการศูนย์รักษาความปลอดภัย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- (๒๔) ผู้บัญชาการกองบัญชาการตำรวจสันติบาล เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ.๒๕๖๐

โดยที่ปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยีมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งสภาพแวดล้อมและภัยคุกคามในด้านต่างๆ ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบไปอย่างมาก ประกอบกับตามระเบียบที่กำหนดให้มีการทบทวนการปฏิบัติอย่างน้อยทุกห้าปี สมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อปรับปรุงมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยในหน่วยงานของรัฐให้เหมาะสมและสอดคล้องกับข้อเท็จจริงดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีหรือกระเปาะไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของบทนิยามคำว่า “ที่สงวน” ในข้อ ๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ชุมทางการขนส่งทางรางทุกระบบ โรงงาน และสถานที่ผลิตและจำหน่าย หรือกระแสไฟฟ้าอันเป็นสาธารณูปโภค”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “องค์การรักษาความปลอดภัย” ในข้อ ๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“องค์การรักษาความปลอดภัย” หมายความว่า สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรีหรือศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพอากาศ กองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แล้วแต่กรณี”

ข้อ ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของข้อ ๕ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒

“ในกรณีการรักษาความปลอดภัยระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ถือปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง และกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และมาตรการรักษาความปลอดภัยด้านสารสนเทศด้วย”

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของข้อ ๗ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพอากาศ กระทรวงกลาโหม เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร มีหน้าที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติแก่หน่วยงานของรัฐฝ่ายทหาร และกำกับดูแล ตรวจสอบ พร้อมทั้งพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้ระบบการรักษาความปลอดภัยนั้นได้ผลสมบูรณ์อยู่เสมอ”

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกความในข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๘ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยในหน่วยงานของตนในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้มอบหมายหรือทำสัญญาว่าจ้างให้บุคคลภายนอกดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำกับดูแลผู้ได้รับมอบหมายหรือผู้เป็นคู่สัญญาซึ่งเป็นบุคคลภายนอกดังกล่าวให้ต้องปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติตามระเบียบนี้ด้วย”

ข้อ ๘ ให้ยกเลิกความใน (๙) ของข้อ ๑๙ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๙) ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นกรรมการ”

ข้อ ๙ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒๔ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคลโดยกำหนดมาตรการสำหรับใช้ปฏิบัติกับผู้ที่อยู่ระหว่างรอว่าจ้าง บรรจุ หรือแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ที่จะได้รับความไว้วางใจให้เข้าถึงสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการหรือให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับภารกิจที่สำคัญหรือทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน เพื่อเลือกเฟ้นและตรวจสอบให้ได้ผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นที่เชื่อแน่ว่าต้องเป็นผู้ที่ไม่เป็นภัย และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐ

ในกรณีที่ว่าจ้างบุคคลภายนอก ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในสัญญาว่าจ้างเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการสำหรับใช้ปฏิบัติกับบุคคลภายนอกดังกล่าว เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐ”

ข้อ ๑๐ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของวรรคหนึ่งของข้อ ๒๖ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ผู้ที่อยู่ระหว่างรอว่าจ้าง บรรจุ หรือแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ”

ข้อ ๑๑ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของวรรคหนึ่งของข้อ ๒๖ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับภารกิจที่สำคัญหรือตำแหน่งที่สำคัญของทางราชการ หรือที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการหรือทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน”

ข้อ ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ ๒๖ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“กรณีตาม (๑) และ (๒) ในระหว่างที่ต้องรอฟังผลการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคลถ้าจำเป็นต้องรีบบรรจุหรือจ้างบุคคลเข้าปฏิบัติงาน ก็ให้บรรจุหรือจ้างก่อนได้โดยมีเงื่อนไขว่าถ้าผลการตรวจสอบปรากฏว่าผู้นั้นมีความประพฤติหรือมีประวัติและพฤติกรรมไม่เหมาะสม ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการเพื่อให้บุคคลนั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ และให้ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป”

ข้อ ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๒๖/๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒

“ข้อ ๒๖/๑ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคลในกรณีผู้ซึ่งไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ”

ข้อ ๑๔ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของข้อ ๒๗ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) บุคคลที่จะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับภารกิจที่สำคัญหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญในหน่วยงานของรัฐ รวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน”

ข้อ ๑๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒๘ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับรองความไว้วางใจบุคคลเพื่อให้เข้าถึงสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการตามชั้นความลับที่จะได้มอบหมายให้ปฏิบัติโดยยึดถือผลการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคลนั้น

บุคคลใดจะได้รับการรับรองความไว้วางใจ จะต้องผ่านการอบรมหรือชี้แจงในเรื่องการรักษาความปลอดภัยตามระเบียบนี้เสียก่อน และลงนามในบันทึกรับรองการรักษาความลับเมื่อเข้ารับการปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจหรือตำแหน่งหน้าที่

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจรับรองความไว้วางใจบุคคลโดยไม่ต้องรอฟังผลการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคลได้ตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีอยู่ระหว่างรอฟังผลการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคลเพื่อว่าจ้าง บรรจุ หรือแต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใด ถ้าจำเป็นต้องรีบว่าจ้าง บรรจุ หรือแต่งตั้งบุคคลเข้าปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้นโดยด่วน ก็ให้ว่าจ้าง บรรจุ หรือแต่งตั้งก่อนได้ โดยมีเงื่อนไขว่าถ้าผลการตรวจสอบปรากฏว่าผู้นั้นมีความประพฤติหรือมีประวัติและพฤติกรรมไม่เหมาะสมให้ดำเนินการเพื่อให้บุคคลนั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ และให้ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

(๒) ในกรณีที่เป็นการมอบหมายความไว้วางใจให้บุคคลปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจหรือตำแหน่งหน้าที่เป็นการชั่วคราวที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ

แบบบันทึกรับรองการรักษาความลับเมื่อเข้ารับการปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจหรือตำแหน่งหน้าที่ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี”

ข้อ ๑๖ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓๐ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐจะมอบหมายให้บุคคลใดปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ บุคคลนั้นต้องผ่านการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคล และให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) มีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรแต่งตั้งบุคคลซึ่งได้รับความไว้วางใจให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ โดยบันทึกชื่อบุคคลดังกล่าวลงในทะเบียนความไว้วางใจ

(๒) มีหนังสือหรือใบรับรองความไว้วางใจให้เป็นหลักฐาน เมื่อต้องส่งบุคคลไปประชุมหรือเข้าร่วมในกิจการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการชั้นลับที่สุด หรือลับมากนอกหน่วยงานต้นสังกัด”

ข้อ ๑๗ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓๑ วรรคสอง แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“แบบบันทึกรับรองการรักษาความลับเมื่อพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจหรือตำแหน่งหน้าที่ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี”

ข้อ ๑๘ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓๓ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓๓ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่โดยกำหนดมาตรการเพื่อพิทักษ์รักษาให้ความปลอดภัยแก่ที่สงวน อาคาร และสถานที่ของหน่วยงานของรัฐตลอดจนข้อมูลข่าวสาร วัสดุอุปกรณ์ ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ ระบบสาธารณูปโภค เจ้าหน้าที่ของรัฐ และสิ่งอื่นที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนด ที่อยู่ในอาคารและสถานที่ดังกล่าว ให้พ้นจากการ

โจรกรรม การบุกรุก การจารกรรม การก่อวินาศกรรม การก่อการร้าย หรือเหตุอื่นใดอันอาจทำให้เสียความสามารถในการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐได้

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสาร ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ และสิ่งอื่น ซึ่งมีได้อยู่ภายในอาคารและสถานที่ตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ตามที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดโดยคำนึงถึงความจำเป็นแก่การปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐ

ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดมาตรการเพื่อพิทักษ์รักษาบุคคลสำคัญ เจ้าหน้าที่ของรัฐและทรัพย์สินของรัฐ เป็นส่วนหนึ่งในการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ตามวรรคหนึ่งเพื่อป้องกันมิให้ผู้ไม่มีอำนาจหน้าที่กระทำการอื่นใดที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลสำคัญ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และทรัพย์สินของรัฐ”

ข้อ ๑๙ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของข้อ ๓๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ภัยอันตรายที่เกิดจากปรากฏการณ์ธรรมชาติ อุบัติเหตุ และปฏิกิริยาเคมี เช่น พายุ น้ำท่วม ไฟป่า แผ่นดินไหว ดินถล่ม ระเบิดและเพลิงไหม้”

ข้อ ๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของข้อ ๓๖ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒

“หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการทบทวนและซักซ้อมแผนการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง”

ข้อ ๒๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๙) ของข้อ ๓๗ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

“(๙) จัดให้มีอุปกรณ์เกี่ยวกับมาตรการรักษาความปลอดภัยตามความจำเป็นในการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐ”

ข้อ ๒๒ ให้ยกเลิกความในข้อ ๕๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๕๐ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการละเมิด ฝ่าฝืน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามมาตรการการรักษาความปลอดภัยที่กำหนดไว้ จะโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม อันเป็นเหตุให้สิ่งที่เป็นความลับของทางราชการรั่วไหล หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพย์สินของรัฐได้รับความเสียหาย”

ข้อ ๒๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของข้อ ๕๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

“ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการรักษาความปลอดภัยทางระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย และให้แจ้งเจ้าหน้าที่ควบคุมการรักษาความปลอดภัย

หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ประสานหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรง หรือหน่วยงานเอกชนที่ได้รับมอบหมายหรือเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐดำเนินการในทันทีที่เผชิญเหตุ”

ข้อ ๒๔ ให้ยกเลิกความใน (๖) ของข้อ ๕๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๖) หากปรากฏหลักฐานหรือข้อสงสัยว่าเกิดการจารกรรม การก่อวินาศกรรม หรือการรั่วไหลซึ่งสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ ให้รายงานและขออนุมัติผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อแจ้งเรื่องให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในด้านการสืบสวนดำเนินการต่อไป”

ข้อ ๒๕ บรรดาหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยรวมทั้งแบบเอกสารต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการกำหนดขึ้นใหม่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

ผนวก ค

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

พระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ.๒๕๔๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๐
เป็นปีที่ ๕๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า สิ่งที่สามารถทำให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูลหรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าจะการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี

องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้ นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยและไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย และนิติบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่มีทุนเกินกึ่งหนึ่งเป็นของคนต่างด้าว ใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ ให้ถือว่าใบหุ้นนั้นคนต่างด้าวเป็นผู้ถือ

(๒) สมาคมที่มีสมาชิกเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว

(๓) สมาคมหรือมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของคนต่างด้าว

(๔) นิติบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือนิติบุคคลอื่นใดที่มีผู้จัดการหรือกรรมการเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว

นิติบุคคลตามวรรคหนึ่ง ถ้าเข้าไปเป็นผู้จัดการหรือกรรมการ สมาชิก หรือมีทุนในนิติบุคคลอื่น ให้ถือว่าผู้จัดการหรือกรรมการ หรือสมาชิก หรือเจ้าของทุนดังกล่าวเป็นคนต่างด้าว

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้นในสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและธุรการให้แก่คณะกรรมการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และให้คำปรึกษาแก่เอกชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

มาตรา ๗ หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

(๑) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
 (๒) สรุปลำดับหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
 (๓) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
 (๔) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(๕) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด
 ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว
 ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายจ่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๘ ข้อมูลข่าวสารที่ต้องลงพิมพ์ตามมาตรา ๗ (๔) ถ้ายังไม่ได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาจะนำมาใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ใดไม่ได้ เว้นแต่ผู้นั้นจะได้อ่านข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเป็นจริงมาก่อนแล้วเป็นเวลาพอสมควร

มาตรา ๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๑) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(๒) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๗ (๔)

(๓) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

(๔) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน

(๕) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา ๗ วรรคสอง

(๖) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(๗) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(๘) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้อีก ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรานี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ บทบัญญัติมาตรา ๗ และมาตรา ๙ ไม่กระทบถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผย ด้วยวิธีการอย่างอื่น

มาตรา ๑๑ นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว หรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้ว หรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา ๒๖ แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบอบสลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้อีก

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดทำให้ตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียง ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่ขอนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้นหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้

บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการได้ขึ้นใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอ หากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว

ให้นำความในมาตรา ๙ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรานี้ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๑ แม้ว่าข้อมูลข่าวสารที่ขอจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลาง หรือส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้น หรือจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอให้คำแนะนำ เพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นโดยไม่ชักช้า

ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น และได้ระบุห้ามการเปิดเผยไว้ตามระเบียบที่กำหนดตามมาตรา ๑๖ ให้ส่งคำขอนั้นให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่อไป

มาตรา ๑๓ ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๘ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา ๑๑ หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าหรือเห็นว่าตนไม่ได้ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕

ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน

หมวด ๒

ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย

มาตรา ๑๔ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้

มาตรา ๑๕ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(๑) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(๒) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(๓) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำ ความเห็นหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(๔) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๕) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิ ส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มี ผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดให้พระราชกฤษฎีกา

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่ง เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจโดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับ บัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดใน พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่าข้อมูลข่าวสารของราชการจะเปิดเผย ต่อบุคคลใดได้หรือไม่ภายใต้เงื่อนไขเช่นใด และสมควรมีวิธีรักษามิให้รั่วไหลให้หน่วยงานของรัฐกำหนด วิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับ ของทางราชการ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใด อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่ กำหนด แต่ต้องให้เวลาอันสมควรที่ผู้นั้นอาจเสนอคำคัดค้านได้ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้ง

ผู้ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ที่ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใด อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตน มีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้โดยทำเป็นหนังสือ ถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ

ในกรณีที่มีการคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผล การพิจารณาให้ผู้คัดค้านทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมิได้จนกว่าจะล่วงพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๘ หรือจนกว่า คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสียตามมาตรา ๑๗ ผู้นั้นอาจ

อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่งนั้นโดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ การพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่มีคำสั่งมิให้เปิดเผยนั้นไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาของคณะกรรมการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือศาลก็ได้ จะต้องดำเนินการสอบสวนการพิจารณาโดยมิให้ข้อมูลข่าวสารนั้นเปิดเผยแก่บุคคลอื่นใดที่ไม่จำเป็นแก่การพิจารณาและในกรณีที่จำเป็นจะพิจารณาลับหลังคู่กรณีหรือคู่ความฝ่ายใดก็ได้

มาตรา ๒๐ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารใด แม้จะเข้าข่ายต้องมีความรับผิดชอบตามกฎหมายใด ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องรับผิดชอบหากเป็นการกระทำโดยสุจริตในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามระเบียบตามมาตรา ๑๖

(๒) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีคำสั่งให้เปิดเผยเป็นการทั่วไปหรือเฉพาะแก่บุคคลใด เพื่อประโยชน์อันสำคัญยิ่งกว่าที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ หรือชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรือประโยชน์อื่นของบุคคล และคำสั่งนั้นได้กระทำโดยสมควรแก่เหตุ ในการนี้จะมีการกำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการใช้ข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเหมาะสมก็ได้

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐพ้นจากความรับผิดชอบตามกฎหมายหากจะพึงมีในกรณีดังกล่าว

หมวด ๓

ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้ “บุคคล” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย และบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

มาตรา ๒๒ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อาจออกระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่มีให้นำบทบัญญัติวรรคหนึ่ง (๓) ของมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานดังกล่าวก็ได้

หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นที่จะกำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งนั้นต้องเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งการเปิดเผยประเภทข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) จะเป็นอุปสรรคร้ายแรงต่อการดำเนินการของหน่วยงานดังกล่าว

มาตรา ๒๓ หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงพอที่เกี่ยวข้อง และจำเป็นเพื่อกำหนดงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น

(๒) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น

(๓) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา และตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้

(ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้

(ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

(ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

(ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล

(จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล

(ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล

(๔) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ

(๕) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามความเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล

ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่น่าจะให้ข้อมูลได้ด้วยความสมัครใจหรือเป็นกรณีมีกฎหมายบังคับ

หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการให้จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

มาตรา ๒๔ หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยดังต่อไปนี้

(๑) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตน เพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

(๒) เป็นการให้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น

(๓) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้วยการวางแผน หรือการสถิติ หรือสำมะโนต่างๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น

(๔) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย โดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด

(๕) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจดูคุณค่าในการเก็บรักษา

(๖) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าจะคดีประเภทใดก็ตาม

(๗) เป็นการให้ซึ่งจำเป็น เพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล

(๘) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว

(๙) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้

ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่แท้จริง ให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใดๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องได้

ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรานี้แทนผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูลถึงแก่กรรมแล้วก็ได้

หมวด ๔

เอกสารประวัติศาสตร์

มาตรา ๒๖ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุครบกำหนดตามวรรคสองนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากรหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า

กำหนดเวลาต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการตามวรรคหนึ่งให้แยกประเภท ดังนี้

(๑) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๔ เมื่อครบเจ็ดสิบห้าปี

(๒) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๕ เมื่อครบยี่สิบปี

กำหนดเวลาตามวรรคสอง อาจขยายออกไปได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยงานของรัฐยังจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารของราชการไว้เองเพื่อประโยชน์ในการใช้สอย โดยต้องจัดเก็บและจัดให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่จะตกลงกับหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร

(๒) หน่วยงานของรัฐเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารนั้นยังไม่ควรเปิดเผย โดยมีคำสั่งขยายเวลากำกับไว้เป็นการเฉพาะราย คำสั่งการขยายเวลานั้นให้กำหนดระยะเวลาไว้ด้วย แต่จะกำหนดเกินคราวละห้าปีไม่ได้

การตรวจสอบหรือทบทวนมิให้มีการขยายเวลาไม่เปิดเผยจนเกินความจำเป็น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติตามมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่คณะรัฐมนตรีออกระเบียบกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำลายหรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้องเก็บรักษา

หมวด ๕

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

มาตรา ๒๗ ให้มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกอบด้วยรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภาครัฐ และภาคเอกชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกเก้าคนเป็นกรรมการ

ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งเป็นเลขานุการ และอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สอดส่องดูแล และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ได้รับคำขอ

(๓) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกา และการออกกฎกระทรวง หรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนตามมาตรา ๑๓

(๕) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(๗) ดำเนินการเรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๒๗ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้

มาตรา ๓๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๒๗ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๓๑ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มิคำขอไม่ว่าจะเป็นกรณีมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๒๕ ถ้าผู้มีคำขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริงและร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเข้าดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องได้ และแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องเรียนทราบ

หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยินยอมให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของตนได้ ไม่ว่าจะเป็ นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้หรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๓๔ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้และให้นำความในมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๖

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕

การแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งตามสาขาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น ความมั่นคงของประเทศ เศรษฐกิจและการคลังของประเทศ หรือการบังคับใช้กฎหมาย

มาตรา ๓๖ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร คณะหนึ่งๆ ประกอบด้วยบุคคลตามความจำเป็น แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคน และให้ข้าราชการที่คณะกรรมการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

ในกรณีพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐแห่งใด กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารซึ่งมาจากหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นจะเข้าร่วมพิจารณาด้วยไม่ได้

กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จะเป็นเลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการไม่ได้

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการพิจารณาส่งคำอุทธรณ์ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ละสาขาภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการได้รับคำอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เป็นที่สุด และในการมีคำวินิจฉัยจะมีข้อสังเกตเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีใดตามที่เห็นสมควรก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๑๓ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร แต่ละสาขา วิธีพิจารณาและวินิจฉัย และองค์คณะในการพิจารณาและวินิจฉัย ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๙ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๒ และบทกำหนดโทษที่ประกอบกับบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับกับคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยอนุโลม

หมวด ๗

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการที่สั่งตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๒ บทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้หน่วยงานของรัฐจัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่ง หรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการจะได้กำหนด

มาตรา ๔๓ ให้ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๑๖ จะได้กำหนดเป็นอย่างอื่น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ในระบอบประชาธิปไตย การให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ่มชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้อีกประการหนึ่งด้วย ประกอบกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ผนวก ง

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔

ระเบียบ

ว่าด้วยการรักษาความลับของราชการ

พ.ศ.๒๕๔๔

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ และมาตรา ๒๖ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการ
จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการรับข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งมาตรา ๕๘ และมาตรา ๒๗
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจของกฎหมาย
คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้วางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้
แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“ข้อมูลข่าวสารลับ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ที่มีคำสั่งไม่ให้เปิดเผยและอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือที่เกี่ยวกับเอกชน ซึ่งกำหนดให้มีชั้นความลับเป็น ชั้นลับ ชั้นลับมาก หรือ ชั้นลับที่สุด ตามระเบียบนี้โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและประโยชน์แห่งรัฐ ประกอบกัน

“ประโยชน์แห่งรัฐ” หมายความว่า การดำเนินงานของรัฐที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ หรือประโยชน์ของเอกชนประกอบกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความมั่นคงของรัฐที่เกี่ยวกับการเมืองภายใน ประเทศหรือระหว่างประเทศ การป้องกันประเทศ เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงาน และสิ่งแวดล้อม

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล สำหรับส่วนราชการในสังกัด กระทรวงกลาโหมให้หมายความรวมถึงหัวหน้าส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อสำนักงานปลัดกระทรวง กลาโหม กรมราชองครักษ์ กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือและกองทัพอากาศ

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับราชการส่วนภูมิภาค

(๓) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี ประธานสภาตำบล ประธานกรรมการบริหารองค์การส่วนตำบล นายกเมืองพัทยา หรือตำแหน่งที่ เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน แล้วแต่กรณี สำหรับราชการส่วนท้องถิ่น

(๔) ผู้บริหารกิจการของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ สำหรับงานของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“การปรับชั้นความลับ” หมายความว่า การลดหรือเพิ่มขึ้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับ และให้หมายความรวมถึงการยกเลิกชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับนั้นด้วย

ข้อ ๖ ทุกห้าปีเป็นอย่างน้อย ให้นายกรัฐมนตรีจัดให้มีการทบทวนการปฏิบัติการตาม ระเบียบนี้และพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบนี้ให้เหมาะสม

ข้อ ๗ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รักษาข้อมูลข่าวสารลับในหน่วยงานของตน และอาจมอบหมายหน้าที่ดังกล่าวได้ตามความจำเป็นให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือให้แก่ราชการส่วนภูมิภาค ในกรณีที่สามารถมอบอำนาจได้ตามกฎหมาย

ผู้มีหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารลับให้ปลอดภัย การให้บุคคลใดเข้าถึง ข้อมูลข่าวสารลับหรือการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารลับแก่ผู้ใดต้องกระทำโดยระมัดระวัง ในกรณีจำเป็นให้ กำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติให้เหมาะสมแก่กรณี โดยคำนึงถึงการรักษาความลับและประสิทธิภาพใน การดำเนินการตามระเบียบนี้

ข้อ ๘ บุคคลที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารลับในชั้นความลับใด จะต้องเป็นบุคคลที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายความวางใจไว้วางใจ และให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารลับได้เฉพาะเรื่องที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

ข้อ ๙ ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจขอให้องค์การรักษาความปลอดภัยช่วยตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของตนที่เกี่ยวข้องกับชั้นความลับได้

ข้อ ๑๐ ในการดำเนินงานของคณะกรรมการใด ๆ ถ้าคณะกรรมการมีมติกำหนดชั้นความลับไว้เช่นใด ให้เลขานุการดำเนินการตามนั้นและให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเจ้าสังกัดของเลขานุการดำเนินการต่อไปให้ถูกต้องตามระเบียบนี้ด้วย

ถ้าคณะกรรมการคณะใดฝ่ายเลขานุการซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐให้ประธานกรรมการทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและให้นำระเบียบนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๑

องค์การรักษาความปลอดภัย

ข้อ ๑๑ องค์การรักษาความปลอดภัยตามระเบียบนี้ ได้แก่

(๑) สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน

(๒) ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร

ส่วนที่ ๒

ประเภทชั้นความลับ

ข้อ ๑๒ ชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับ แบ่งออกเป็น ๓ ชั้น คือ

(๑) ลับที่สุด (TOP SECRET)

(๒) ลับมาก (SECRET)

(๓) ลับ (CONFIDENTIAL)

ข้อ ๑๓ ลับที่สุด หมายถึง ข้อมูลข่าวสารลับซึ่งหากเปิดเผยทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แห่งรัฐอย่างร้ายแรงที่สุด

ข้อ ๑๔ ลับมาก หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารลับซึ่งหากเปิดเผยทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แห่งรัฐอย่างร้ายแรง

ข้อ ๑๕ ลับ หมายความว่าถึง ข้อมูลข่าวสารลับซึ่งหากเปิดเผยทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แห่งรัฐ

หมวด ๒
การกำหนดชั้นความลับ

ส่วนที่ ๑
ผู้มีอำนาจกำหนดชั้นความลับ

ข้อ ๑๖ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดชั้นความลับพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับนั้นด้วยว่าเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด ในการนี้อาจมอบหมายหน้าที่ดังกล่าวได้ตามความจำเป็นให้ผู้บังคับบัญชาหรือให้แก่ราชการส่วนภูมิภาค ในกรณีที่สามารถมอบอำนาจได้ตามกฎหมาย

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีอำนาจกำหนดชั้นความลับเป็นการชั่วคราวได้และให้รีบเสนอต่อผู้มีอำนาจกำหนดชั้นความลับเพื่อสั่งการเกี่ยวกับการกำหนดชั้นความลับต่อไปทันที

การกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับที่มีชั้นความลับหลายชั้นในเรื่องเดียวกันให้กำหนดชั้นความลับเท่ากับชั้นความลับสูงสุดที่มีอยู่ในข้อมูลข่าวสารลับนั้น

ในกรณีที่กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารลับที่มีชั้นความลับต่ำ แต่จำเป็นต้องอ้างอิงข้อความจากข้อมูลข่าวสารที่มีชั้นความลับสูงกว่า ต้องพิจารณาถึงเนื้อหาที่อ้างถึงนั้นว่าจะไม่ทำให้ข้อมูลข่าวสารที่ชั้นความลับสูงกว่ารั่วไหล

ข้อ ๑๘ ให้นายทะเบียนจัดแจ้งเหตุผลประกอบการกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ แต่ถ้าเหตุผลนั้นมีรายละเอียดมากหรือเหตุผลนั้นบางส่วนมีชั้นความลับสูงกว่าชั้นความลับของทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับให้บันทึกเหตุผลย่อไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับและบันทึกเหตุผลละเอียดหรือเหตุผลส่วนที่มีชั้นความลับสูงกว่าดังกล่าวแยกออกมาโดยเก็บไว้ระหว่างใบปกข้อมูลข่าวสารลับกับข้อมูลข่าวสารลับนั้น

ข้อ ๑๙ การกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารอยู่ในชั้นความลับใด ให้พิจารณาถึงองค์ประกอบต่อไปนี้ เช่น

- (๑) ความสำคัญของเนื้อหา
- (๒) แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร
- (๓) วิธีการนำไปใช้ประโยชน์

(๔) จำนวนบุคคลที่ควรรับทราบ

(๕) ผลกระทบหากมีการเปิดเผย

(๖) หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในฐานะเจ้าของเรื่องหรือผู้อนุมัติ

ข้อ ๒๐ ในกรณีเป็นการสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะกำหนดระเบียบการใดเพื่อปฏิบัติเพิ่มเติมจากระเบียบนี้ได้และถ้าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าการปฏิบัติตามระเบียบนี้ในเรื่องใดจะก่อให้เกิดความยุ่งยากโดยไม่เหมาะสม หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะกำหนดวิธีการรักษาความลับในเรื่องนั้นด้วยวิธีการอื่นที่มีประสิทธิภาพเท่ากันหรือดีกว่าแทนได้

ส่วนที่ ๒

การแสดงชั้นความลับ

ข้อ ๒๑ เครื่องหมายแสดงชั้นความลับให้ใช้อักษรตามชั้นความลับที่ขนาดใหญ่กว่าตัวอักษรธรรมดา โดยใช้สีแดงหรือสีอื่นที่สามารถมองเห็นได้เด่นและชัดเจน

ข้อ ๒๒ การแสดงชั้นความลับให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ข้อมูลข่าวสารที่มีสภาพเป็นเอกสารให้แสดงชั้นความลับที่กลางหน้ากระดาษทั้งด้านบนและด้านล่างของทุกหน้าเอกสารนั้น ถ้าเอกสารเข้าปกให้แสดงไว้ที่ด้านนอกของปกหน้าปกหลังด้วย

(๒) ข้อมูลข่าวสารที่มีสภาพเป็นภาพเขียน ภาพถ่าย แผนที่ แผนผังและสำเนาสิ่งของดังกล่าวนั้น ให้แสดงชั้นความลับในลักษณะเดียวกับ (๑) ถ้าเอกสารนั้นม้วนหรือพับได้ให้แสดงชั้นความลับไว้ให้ปรากฏให้เห็นได้ขณะที่เอกสารนั้นม้วนหรือพับอยู่ด้วย

(๓) ข้อมูลข่าวสารที่มีสภาพเป็นงานบันทึก แถบบันทึก फिल्मบันทึกภาพทุกประเภทหรือสิ่งบันทึกที่สามารถแสดงผลหรือสื่อความหมายโดยกรรมวิธีอื่นๆ ให้แสดงชั้นความลับไว้ที่ต้นและปลายม้วนฟิล์มหรือต้นและปลายของข้อมูลข่าวสารหรือบนวัสดุหรือบนภาชนะที่บรรจุ ถ้าไม่สามารถแสดงชั้นความลับไว้ในที่ดังกล่าว ให้เก็บในกล่องหรือหีบห่อ ซึ่งมีเครื่องหมายแสดงชั้นความลับนั้น

ส่วนที่ ๓

การปรับชั้นความลับ

ข้อ ๒๓ การปรับชั้นความลับ ต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจกำหนดชั้นความลับของหน่วยงานเจ้าของเรื่อง

ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องเห็นควรให้ทำการปรับขึ้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับใดให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องทำการปรับขึ้นความลับและแจ้งให้หน่วยงานของรัฐอื่นที่ได้รับการแจกจ่ายทราบเพื่อให้มีการแก้ไขขึ้นความลับโดยทั่วกันด้วย

ผู้บังคับบัญชาตามสายงานมีอำนาจปรับขึ้นความลับได้เมื่อพิจารณาเห็นว่าการกำหนดขึ้นความลับไม่เหมาะสม แต่ต้องแจ้งให้ผู้กำหนดขึ้นความลับเดิมทราบ

ถ้าสามารถกำหนดระยะเวลาในการปรับขึ้นความลับล่วงหน้าได้ ให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องเดิมแสดงข้อความการปรับขึ้นความลับไว้บนปกหน้าหรือหน้าแรกของข้อมูลข่าวสารแต่ละฉบับ โดยแสดงไว้ใกล้กับเครื่องหมายแสดงขึ้นความลับเดิม เพื่อให้ทราบว่าเมื่อถึงกำหนดเวลาที่ระบุไว้ล่วงหน้านั้นจะปรับขึ้นความลับได้โดยไม่ต้องยืนยันให้ทราบอีก

การแก้ไขขึ้นความลับ ให้ขีดฆ่าเครื่องหมายแสดงขึ้นความลับเดิมแล้วแสดงเครื่องหมายขึ้นความลับที่กำหนดใหม่ (ถ้ามี) ไว้ใกล้กับเครื่องหมายแสดงขึ้นความลับเดิมบนข้อมูลข่าวสารดังกล่าว และให้จดแจ้งการปรับขึ้นความลับนั้นไว้ในทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับด้วย ในกรณีที่เห็นสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะกำหนดให้จดแจ้งการปรับขึ้นความลับไว้ที่หน้าแรกของเอกสารหรือที่แสดงขึ้นความลับตามข้อ ๒๒ (๓) แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๔ ข้อมูลข่าวสารลับที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยโดยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขใด ให้ถือว่าข้อมูลข่าวสารนั้นถูกยกเลิกขึ้นความลับแล้ว เว้นแต่มีการฟ้องคดีต่อศาลและศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

หมวด ๓

การทะเบียน

ส่วนที่ ๑

นายทะเบียน

ข้อ ๒๕ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับขึ้นภายในหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบเรียกว่า “นายทะเบียนข้อมูล

ข่าวสารลับ” และจะแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับตามความเหมาะสมด้วยก็ได้

ให้ผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๒๖ นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ มีหน้าที่ดังนี้

(๑) ดำเนินการทางทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับให้เป็นไปตามระเบียบนี้

(๒) เก็บรักษาแบบเอกสารต่างๆ ซึ่งกรอกข้อความแล้วตามระเบียบนี้ และบรรดาข้อมูลข่าวสารลับที่อยู่ในความควบคุมดูแลไว้ในที่ปลอดภัย

(๓) เก็บรักษาบัญชีลายมือชื่อนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ และผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับของหน่วยงานของรัฐอื่นๆ ที่ติดต่อเกี่ยวข้องกันเป็นประจำ

(๔) ประสานงานกับผู้ควบคุมทะเบียนความไว้วางใจตามที่กำหนดในระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเพื่อกำหนดตัวบุคคลที่จะเข้าถึงชั้นความลับตามความเหมาะสมและความรับผิดชอบ

(๕) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้หรือตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๒๗ นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับอย่างน้อยต้องจัดให้มีทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับประกอบด้วย ทะเบียนรับ ทะเบียนส่ง และทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสาร แยกต่างหากจากทะเบียนงานสารบรรณตามปกติของหน่วยงานของรัฐ

ทะเบียนรับ ใช้สำหรับบันทึกรายละเอียดของข้อมูลข่าวสารลับที่หน่วยงานได้รับไว้

ทะเบียนส่ง ใช้สำหรับบันทึกรายละเอียดของข้อมูลข่าวสารลับที่ส่งออกนอกบริเวณหน่วยงาน

ทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ ใช้สำหรับบันทึกทางทะเบียนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับที่หน่วยงานจัดทำขึ้นใช้งานหรือได้ส่งออกหรือได้รับมา รวมทั้งบันทึกการปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารลับ

ทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับให้ถือว่าเป็นข้อมูลข่าวสารลับด้วย

แบบทะเบียนรับ ทะเบียนส่งและทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒๘ ในกรณีที่เห็นสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะจัดให้มีระบบทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับขึ้นในหน่วยงานส่วนย่อยด้วยก็ได้ และให้นำความในข้อ ๒๕ ข้อ ๒๖ และข้อ ๒๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การตรวจสอบ

ข้อ ๒๙ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับเป็นประธานกรรมการและเจ้าหน้าที่อื่นอีกไม่น้อยกว่าสองคนเป็นกรรมการ ทำการตรวจสอบความถูกต้องในการปฏิบัติตามระเบียบนี้แลการมีอยู่ของข้อมูลข่าวสารลับที่มีอยู่ในทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับอย่างน้อยทุกหกเดือน และเสนอรายงานการตรวจสอบให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นทราบและสั่งการต่อไป

ข้อ ๓๐ เมื่อสงสัยว่าบุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับได้รู้หรืออาจรู้ถึงข้อมูลข่าวสารลับหรือเมื่อสงสัยว่ามีการละเมิดการรักษาความลับของข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยไม่ชักช้า

คณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นผู้ซึ่งมิได้เป็นคณะกรรมการตรวจสอบตามข้อ ๒๙

หมวด ๔

การดำเนินการ

ส่วนที่ ๑

การจัดทำ

ข้อ ๓๑ การดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับในทุกขั้นตอน ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดจำนวนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพียงเท่าที่จำเป็นต่อภารกิจ และจำกัดให้ทราบเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

ข้อ ๓๒ ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๒๒ (๑) ให้แสดงชื่อหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่อง เลขที่ชุดของจำนวนชุดทั้งหมด และเลขที่หน้าจองจำนวนหน้าทั้งหมดไว้ทุกหน้าของข้อมูลข่าวสารลับ ทั้งนี้ จะแสดงชื่อหน่วยงานส่วนย่อยไว้ด้วยก็ได้

ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๒๒ (๓) ให้แสดงชื่อหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องและเลขที่ชุดของจำนวนชุดทั้งหมดไว้ที่กล่องหรือหีบห่อของข้อมูลข่าวสารลับนั้น ทั้งนี้ จะแสดงชื่อหน่วยงานส่วนย่อยไว้ด้วยก็ได้

ส่วนที่ ๒

การสำเนาและการแปล

ข้อ ๓๓ การสำเนา การแปลเอกสาร การเข้ารหัส หรือการถอดรหัสข้อมูลข่าวสารลับต้องบันทึก จำนวนชุด ยศ ชื่อ ตำแหน่งของผู้ดำเนินการ และชื่อหน่วยงานของรัฐที่จัดทำไว้ที่ข้อมูลข่าวสารลับฉบับต้นที่ตนครอบครองและที่ฉบับสำเนา ฉบับคำแปล ฉบับเข้ารหัส หรือฉบับถอดรหัสแล้วแต่กรณีด้วย

การบันทึกตามวรรคหนึ่ง ผู้ดำเนินการจะจัดทำโดยใช้รหัสลับก็ได้

ส่วนที่ ๓

การโอน

ข้อ ๓๔ การโอนข้อมูลข่าวสารลับระหว่างหน่วยงานของรัฐ หรือการโอนภายในหน่วยงานเดียวกัน ให้เจ้าหน้าที่ที่ผู้โอนและเจ้าหน้าที่ผู้รับโอนจัดทำบันทึกการโอนและการรับโอนไว้เป็นหลักฐาน และให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับแจ้งการโอนข้อมูลข่าวสารลับดังกล่าวไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับด้วย

ส่วนที่ ๔

การส่งและการรับ

ข้อ ๓๕ การส่งข้อมูลข่าวสารลับภายในบริเวณหน่วยงานเดียวกันทุกชั้นความลับ ต้องใช้ใบปกข้อมูลข่าวสารลับปิดบังข้อมูลข่าวสารลับ

แบบใบปกข้อมูลข่าวสารลับให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๓๖ การส่งข้อมูลข่าวสารลับออกนอกบริเวณหน่วยงาน ต้องบรรจุซองหรือภาชนะที่บดบังสองชั้นอย่างมั่นคง

บนซองหรือภาชนะชั้นใน ให้จำหนึ่ระบุเลขที่หนังสือนำส่ง ชื่อหรือตำแหน่งผู้รับ และหน่วยงานผู้ส่ง พร้อมทั้งทำเครื่องหมายแสดงชั้นความลับทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

บนซองหรือภาชนะชั้นนอกให้จำหนึ่ระบุข้อความเช่นเดียวกับบนซองหรือภาชนะชั้นใน แต่ไม่ต้องมีเครื่องหมายแสดงชั้นความลับใดๆ

ห้ามระบุชั้นความลับและชื่อเรื่องไว้ในใบตอบรับ แต่ให้ระบุเลขที่หนังสือส่ง วัน เดือน ปี จำนวนหน้าและหมายเลขฉบับไว้ในใบตอบรับดังกล่าว และเก็บรักษาใบตอบรับนั้นไว้จนกว่าจะได้รับคืนหรือยกเลิกชั้นความลับหรือทำลายข้อมูลข่าวสารลับนั้น

แบบใบตอบรับให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๓๗ การส่งข้อมูลข่าวสารลับออกนอกบริเวณหน่วยงานภายในประเทศโดยเจ้าหน้าที่นำสาร ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมายมีอำนาจอนุญาตให้กระทำได้และให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับลงทะเบียนก่อนส่งออก

การส่งข้อมูลข่าวสารลับตามวรรคหนึ่ง จะจัดให้มีผู้อารักขาการนำสารด้วยก็ได้

ข้อ ๓๘ เจ้าหน้าที่นำสารและผู้อารักขาการนำสาร มีหน้าที่ดังนี้

(๑) รักษาความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสารลับตลอดเวลาที่นำออกนอกบริเวณหน่วยงาน และเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับที่อยู่ในความดูแลให้ความปลอดภัย

(๒) จัดส่งข้อมูลข่าวสารลับแก่นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ ถ้านายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับหรือผู้ปฏิบัติการแทนไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ส่งข้อมูลข่าวสารลับนั้นแก่ผู้รับตามจำหน้า ถ้าผู้รับตามจำหน้าไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้นำข้อมูลข่าวสารลับกลับมาเก็บรักษาที่หน่วยงานของตน และแจ้งให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับบันทึกไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับหรือในกรณีที่สถานที่นำส่งอยู่ห่างจากหน่วยงานของรัฐที่ส่งและไม่สามารถเดินทางกลับภายในวันเดียวกันได้ ให้เก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยจนกว่าจะส่งมอบแก่นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับหรือผู้รับตามจำหน้า แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่นำสารไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้อารักขาการนำสารปฏิบัติหน้าที่แทนและให้รายงานนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับทราบโดยเร็ว

ข้อ ๓๙ การส่งข้อมูลสารลับออกนอกประเทศ ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยกฎเกณฑ์การทูตโดยอนุโลม หรือให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะทางการทูตถือไปด้วยตัวเองก็ได้

ข้อ ๔๐ การส่งข้อมูลข่าวสารลับทั้งภายในประเทศและส่งออกนอกประเทศจะส่งทางคมนาคม ไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือโดยวิธีการอื่นโดยวิธีการอื่นใดก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐก่อน

กรณีการส่งทางโทรคมนาคมให้ปฏิบัติตามคำแนะนำขององค์การรักษาความปลอดภัย

ข้อ ๔๑ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่สารบรรณทราบว่าข้อมูลข่าวสารที่รับไว้เป็นข้อมูลข่าวสารลับ ให้รีบส่งข้อมูลข่าวสารลับดังกล่าวให้แก่ นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ

ข้อ ๔๒ ให้นำทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับลงในใบตอบรับแล้วคืนใบตอบรับนั้นแก่ผู้นำส่ง หรือจัดส่งใบตอบรับคืนแก่หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ส่ง และลงทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับก่อนที่จะดำเนินการอย่างอื่น

ในกรณีที่ผู้รับยังไม่สามารถดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับต่อไปได้ ให้ผู้รับนำข้อมูลข่าวสารลับที่ได้รับไปเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยตามระเบียบการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับที่หน่วยงานของรัฐนั้นกำหนด

ข้อ ๔๓ ในกรณีที่เป็นการส่งแก่ผู้รับตามเจ้าหน้าที่ ให้ผู้รับตามเจ้าหน้าที่แจ้งต่อนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับเพื่อให้ลงทะเบียนในทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับโดยไม่ชักช้า

ส่วนที่ ๕

การเก็บรักษา

ข้อ ๔๔ การเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับ ให้หน่วยงานของรัฐเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยและให้กำหนดระเบียบการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับไว้เป็นการเฉพาะตามคำแนะนำขององค์การรักษาความปลอดภัย

ส่วนที่ ๖

การยืม

ข้อ ๔๕ การให้ยืมข้อมูลข่าวสารลับ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมายพิจารณาด้วยว่าผู้ยืมมีหน้าที่ดำเนินการในเรื่องที่ยืมและสามารถปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้หรือไม่

ถ้าเรื่องและผู้ประสงค์จะขอยืมเป็นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐอื่นเป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่อง การให้ยืมต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานเจ้าของเรื่องนั้นก่อน เว้นแต่ผู้ยืมจะเป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่องนั่นเอง

ให้นำทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับทำบันทึกการยืมพร้อมทั้งจัดแจ้งการยืมไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับด้วย

แบบบันทึกการยืมให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ส่วนที่ ๗

การทำลาย

ข้อ ๔๖ ในกรณีที่มีการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับชั้นลับที่สุดจะเสี่ยงต่อการรั่วไหลอันจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ประโยชน์แห่งรัฐ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะพิจารณาสั่งทำลายข้อมูลข่าวสารลับชั้นลับที่สุดนั้นได้ หากพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำลาย

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะสั่งทำลายข้อมูลข่าวสารลับนอกจากกรณีตามวรรคหนึ่งได้ต่อเมื่อได้ส่งข้อมูลข่าวสารลับให้หอจดหมายเหตุแห่งชาติ พิจารณาก่อนว่าไม่มีคุณค่าในการเก็บรักษา

ในการสั่งทำลายข้อมูลข่าวสารลับ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการทำลายข้อมูลข่าวสารลับชั้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับเป็นประธานกรรมการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอีกไม่น้อยกว่าสองคนเป็นกรรมการและเมื่อคณะกรรมการดังกล่าวได้ทำลายข้อมูลข่าวสารลับเสร็จแล้ว ให้จัดแจ้งการทำลายไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับและจัดทำใบรับรองการทำลายข้อมูลข่าวสารลับด้วย ใบรับรองการทำลายให้เก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการอาจเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือกำหนดให้การใช้ดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐต้องได้รับความเห็นชอบจากบุคคลใดก่อนก็ได้

แบบใบรับรองการทำลายข้อมูลข่าวสารลับให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ส่วนที่ ๘

การปฏิบัติในเวลาฉุกเฉิน

ข้อ ๔๗ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีแผนการปฏิบัติในเวลาฉุกเฉิน โดยมีแผนการเคลื่อนย้าย แผนการพิทักษ์รักษา และแผนการทำลายข้อมูลข่าวสารลับ เพื่อนำมาปฏิบัติเป็นลำดับขั้นตามความรุนแรงของสถานการณ์

ส่วนที่ ๙

กรณีสัญญา

ข้อ ๔๘ ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารลับสัญญา ให้ผู้ทราบข้อเท็จจริงรายงานข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดทราบเพื่อดำเนินการต่อไป และให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับบันทึกการที่ข้อมูลข่าวสารลับสัญญาไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับด้วย

ส่วนที่ ๑๐

การเปิดเผย

ข้อ ๔๙ ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๒๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ มีคำสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารลับใดโดยมีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขเช่นใด ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารลับนั้นได้ตามข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่กำหนด

ข้อ ๕๐ ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารลับใดไม่มีเครื่องหมายแสดงชั้นความลับไว้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารลับนั้นได้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่นั้นได้รู้หรือควรจะรู้ข้อเท็จจริงว่าข้อมูลข่าวสารลับนั้นได้มีการกำหนดชั้นความลับไว้แล้ว

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๕๑ ให้เอกสารลับตามชั้นความลับที่มีอยู่ก่อน ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ เป็นข้อมูลข่าวสารลับตามระเบียบนี้โดยเอกสารลับชั้นปกปิดให้ถือว่ามีความลับอยู่ในชั้นลับนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

แบบใบปกของเอกสารลับตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมด

แบบเอกสารต่างๆ ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ ซึ่งมีอยู่ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับให้ใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ให้นายทะเบียนเอกสารลับและผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับที่มีอยู่ก่อนตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ เป็นนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับและผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับตามระเบียบนี้

ให้เจ้าหน้าที่นำสารและผู้อารักขานำสารที่มีอยู่ก่อนตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ เป็นเจ้าหน้าที่นำสารและผู้อารักขานำสารตามระเบียบนี้

ข้อ ๕๒ ภายในหกเดือนนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

(๑) ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้จัดทำมาแล้วเกินยี่สิบปี และมีการกำหนดชั้น ความลับไว้ถ้ามิได้ มีการกำหนดชั้นความลับใหม่เป็นรายชั้นและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ทราบถึงการกำหนดให้เป็นข้อมูลข่าวสารลับต่อไป ให้ถือว่าชั้นความลับเป็นอันยกเลิก

(๒) ให้หน่วยงานของรัฐตรวจสอบและกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารที่ตนจัดทำ ขึ้นภายในยี่สิบปีก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับให้แล้วเสร็จทั้งหมด

หากหน่วยงานของรัฐแห่งใดมีเหตุจำเป็นไม่อาจจัดทำได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดตาม วรคหนึ่ง ให้ขอขยายระยะเวลาต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ข้อ ๕๓ ให้องค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนและองค์การรักษาความปลอดภัย ฝ่ายทหารประสานการปฏิบัติในการจัดให้มีหลักเกณฑ์ วิธีการและคำแนะนำการปฏิบัติตามระเบียบนี้ รวมทั้งการอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นและงบประมาณ

ประกาศ ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

ผนวก จ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

พ.ศ.๒๕๕๐

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า "พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"ระบบคอมพิวเตอร์" หมายความว่า อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมการทำงานเข้าด้วยกัน โดยได้มีการกำหนดคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติงานให้อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ

"ข้อมูลคอมพิวเตอร์" หมายความว่า ข้อมูล ข้อความ คำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด บรรดาที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ ในสภาพที่ระบบคอมพิวเตอร์อาจประมวลผลได้ และให้หมายความรวมถึง ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้วย

"ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์" หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งแสดงถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง ปลายทาง เส้นทาง เวลา วันที่ ปริมาณ ระยะเวลา ชนิดของบริการ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์นั้น

"ผู้ให้บริการ" หมายความว่า

(๑) ผู้ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต หรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่นโดยผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเอง หรือในนามหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

(๒) ผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์ เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

"ผู้ให้บริการ" หมายความว่า ผู้ให้บริการของผู้ให้บริการ ไม่ว่าจะต้องเสียค่าบริการหรือไม่ก็ตาม

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

มาตรา ๕ ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖ ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบ ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗ ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดักจับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติม ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น โดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐ ผู้ใดกระทำให้ด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ชัดขวาง หรือรบกวน จนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑ ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่น โดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๒ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐

(๑) ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ว่าจะความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นในทันทีหรือในภายหลัง และไม่ว่าจะเกิดขึ้นพร้อมกันหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

(๒) เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือการบริการสาธารณะ หรือเป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตาม (๒) เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๓ ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔ ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

(๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย ตามประมวลกฎหมายอาญา

(๔) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามก และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(๕) เผยแพร่ หรือส่งต่อ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

มาตรา ๑๕ ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตาม มาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๑๖ ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้น เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยสุจริต ผู้กระทำไม่มีความผิด

ความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือ บุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย

มาตรา ๑๗ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกราชอาณาจักร และ

(๑) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้นหรือ ผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ

(๒) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหายและผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ

จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร

หมวด ๒

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ เฉพาะที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด และหาตัวผู้กระทำความผิด

(๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้

(๒) เรียกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์ หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) สั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บตามมาตรา ๒๖ หรือที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของผู้ให้บริการ ให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

(๔) ทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมีได้อยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๕) สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

(๖) ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิด และสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้อง เท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้

(๗) ถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว

(๘) ยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียดแห่งความผิดและผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙ การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำหรือกำลังจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เหตุที่ต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิด และผู้กระทำความผิด เท่าที่สามารถจะระบุได้ ประกอบคำร้องด้วย ในการพิจารณาคำร้อง ให้ศาลพิจารณาคำร้องดังกล่าวโดยเร็ว

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ก่อนดำเนินการตามคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งสำเนาบันทึกเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้ต้องใช้อำนาจตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) มอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนานั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการดำเนินการตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ส่งสำเนาบันทึกรายละเอียดการดำเนินการ และเหตุผลแห่งการดำเนินการ ให้ศาลที่มีเขตอำนาจภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาลงมือดำเนินการ เพื่อเป็นหลักฐาน

การทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา ๑๘ (๔) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุอันควร เชื่อได้ว่า มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการของ เจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเกินความจำเป็น

การยึดหรืออายัดตามมาตรา ๑๘ (๘) นอกจากจะต้องส่งมอบสำเนาหนังสือแสดงการยึด หรืออายัดมอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐานแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งยึดหรืออายัดไว้เกินสามสิบวันมิได้ ในกรณีจำเป็นที่ต้องยึดหรืออายัดไว้นานกว่านั้น ให้ ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อขอขยายเวลายึดหรืออายัดได้ แต่ศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาครั้ง เดียวหรือหลายครั้งรวมกันได้อีกไม่เกินหกสิบวัน เมื่อหมดความจำเป็นที่จะยึดหรืออายัด หรือครบ กำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งคืนระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึด หรือถอนการอายัดโดยพลัน

หนังสือแสดงการยึดหรืออายัดตามวรรคห้า ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นการทำให้แพร่หลาย ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ตามที่กำหนดไว้ใน ภาคสอง ลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบ เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่ โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี อาจยื่นคำร้อง พร้อมแสดงพยานหลักฐาน ต่อศาลที่มีเขตอำนาจ ขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้ แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตราหนึ่ง ให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการระงับการทำให้แพร่หลายนั้นเอง หรือสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้ แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดมีชุดคำสั่งไม่พึง ประสงค์รวมอยู่ด้วย พนักงานเจ้าหน้าที่อาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อขอให้มีคำสั่งห้าม จำหน่ายหรือเผยแพร่ หรือสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นระงับการใช้ ทำลาย หรือแก้ไขข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขในการใช้ มีไว้ในครอบครอง หรือเผยแพร่ ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ดังกล่าวก็ได้

ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ตามวรรคหนึ่ง หมายถึง ชุดคำสั่งที่มีผลทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือชุดคำสั่งอื่นเกิดความเสียหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือ เพิ่มเติม ขัดข้อง หรือปฏิบัติงานไม่ตรงตามคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือโดยประการอื่นตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นชุดคำสั่งที่มุ่งหมายในการป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งดังกล่าวข้างต้น ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูล จรรยาบรรณคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ให้แก่บุคคลใด

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หรือเป็นการกระทำตามคำสั่งหรือที่ได้รับอนุญาตจากศาล

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดกระทำโดยประมาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ และเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ข้อมูล ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อ้างและรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามกฎหมายบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการสืบพยานได้ แต่ต้องเป็นชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจูงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น

มาตรา ๒๖ ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็น พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้บริการผู้ใดเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้เกินเก้าสิบวัน แต่ไม่เกินหนึ่งปี เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย และเฉพาะคราว ก็ได้

ผู้ให้บริการจะต้องเก็บรักษาข้อมูลของผู้ใช้บริการเท่าที่จำเป็น เพื่อให้สามารถระบุตัวผู้ให้บริการ นับตั้งแต่เริ่มใช้บริการ และต้องเก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน นับตั้งแต่การใช้บริการสิ้นสุดลง

ความในวรรคหนึ่งจะใช้กับผู้ให้บริการประเภทใด อย่างไร และเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้ให้บริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๒๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาล หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่สั่งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๐ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลตามมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๘ การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้และความชำนาญเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์และมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจรับคำร้องทุกข์หรือรับคำกล่าวโทษ และมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวน เฉพาะความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ในการจับ ควบคุม คั่น การทำสำนวนสอบสวน และดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ บรรดาที่เป็นอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานกับพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ให้นายกรัฐมนตรี ในฐานะผู้กำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และรัฐมนตรี มีอำนาจร่วมกันกำหนดระเบียบเกี่ยวกับแนวทางและวิธีปฏิบัติในการดำเนินการตามวรรคสอง

มาตรา ๓๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบัน ระบบคอมพิวเตอร์ได้เป็นส่วนสำคัญของการประกอบกิจการและการดำรงชีวิตของมนุษย์ หากมีผู้กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ระบบคอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำงานตามคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือทำให้การทำงานผิดพลาดไปจากคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือใช้วิธีการใด ๆ เข้าล่วงรู้ข้อมูล แก้ไข หรือทำลายข้อมูลของบุคคลอื่นในระบบคอมพิวเตอร์ โดยมีชอบ หรือใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ หรือมีลักษณะอันลามกอนาจาร ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายกระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งความสงบสุขและศีลธรรมอันดีของประชาชน สมควรกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ผนวก ฉ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐

“ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดลักษณะและวิธีการส่ง รวมทั้งลักษณะและปริมาณของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับ และลักษณะอันเป็นการบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ หรือมาตรา ๑๑ เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามโดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๑๒/๑ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ โดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้าของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐

“ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคสองหรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๑๒/๑ ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวจะต้องรับผิดทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นไปด้วย ก็เฉพาะเมื่อตนได้รู้หรืออาจเล็งเห็นได้ว่าจะเกิดผลเช่นที่เกิดขึ้นนั้น

ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา ๑๒ วรรคสองหรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๑๒/๑ ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวต้องรับผิดทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นไปด้วย

ในกรณีที่ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งผู้ใดต้องรับผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และตามวรรคสามหรือวรรคสี่ด้วย ให้ผู้นั้นต้องรับโทษที่มีอัตราโทษสูงที่สุดแต่กระหนเดียว”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(๔) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(๕) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (๑) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ผู้ให้บริการผู้ใดให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔

ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์

ถ้าผู้ให้บริการพิสูจน์ได้ว่าตนได้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามวรรคสองผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อภาพของผู้ตาย และการกระทำนั้นน่าจะ ทำให้บิดามารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอายผู้กระทำต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์โดยสุจริต อันเป็นการติดขัดด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ ผู้กระทำไม่มีความผิด

ความผิดตามวรรคหนึ่งและวรรคสองเป็นความผิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดามารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖/๑ และมาตรา ๑๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐

“มาตรา ๑๖/๑ ในคดีความผิดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๖ ซึ่งมีคำพิพากษาว่า จำเลยมีความผิด ศาลอาจสั่ง

(๑) ให้ทำลายข้อมูลตามมาตราดังกล่าว

(๒) ให้โฆษณาหรือเผยแพร่คำพิพากษาทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือสื่ออื่นใด ตามที่ศาลเห็นสมควร โดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณาหรือเผยแพร่

(๓) ให้ดำเนินการอื่นตามที่ศาลเห็นสมควรเพื่อบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๑๖/๒ ผู้ใดรู้ว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ในความครอบครองของตนเป็นข้อมูลที่ศาลสั่งให้ทำลายตามมาตรา ๑๖/๑ ผู้นั้นต้องทำลายข้อมูลดังกล่าว หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๖ แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗/๑ ในหมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๑๗/๑ ความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ บรรคหนึ่งมาตรา ๑๖/๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้มีจำนวนสามคนซึ่งคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใดและผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีนั้นเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เริ่มนับอายุความในการฟ้องคดีใหม่ นับตั้งแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ ภายใต้งบับมาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่มีการร้องขอตามวรรคสอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ เฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำความผิด

(๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมาเพื่อให้ถ้อยคำส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้

(๒) เรียกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) สั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บตามมาตรา ๒๖ หรือที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของผู้ให้บริการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือให้เก็บข้อมูลดังกล่าวไว้ก่อน

(๔) ทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิด ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมิได้อยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๕) สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

(๖) ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้

(๗) ถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว

(๘) ยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียดแห่งความผิดและผู้กระทำความผิด

เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในบรรดาความผิดอาญาต่อกฎหมายอื่นซึ่งได้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นองค์ประกอบหรือเป็นส่วนหนึ่งในการกระทำความผิดหรือมีข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายอื่น พนักงานสอบสวนอาจร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งดำเนินการตามวรรคหนึ่งก็ได้ หรือหากปรากฏข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริงและหลักฐานแล้วแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป

ให้ผู้ได้รับการร้องขอจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๓) ดำเนินการตามคำร้องขอโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ หรือภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและไม่เกินสิบห้าวัน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสมควรต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการที่เหมาะสมกับประเภทของผู้ให้บริการก็ได้

มาตรา ๑๙ การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำหรือกำลังจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นความผิด เหตุที่ต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิด เท่าที่สามารถจะระบุได้ ประกอบคำร้องด้วย ในการพิจารณาคำร้องให้ศาลพิจารณาคำร้องดังกล่าวโดยเร็ว

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ก่อนดำเนินการตามคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งสำเนาบันทึกเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้ต้องใช้อำนาจตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) มอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนาบันทึกนั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการดำเนินการตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ส่งสำเนาบันทึกรายละเอียดการดำเนินการและเหตุผลแห่งการดำเนินการให้ศาลที่มีเขตอำนาจภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาลงมือดำเนินการ เพื่อเป็นหลักฐาน

การทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา ๑๘ (๔) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิด และต้องไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการของเจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเกินความจำเป็น

การยึดหรืออายัดตามมาตรา ๑๘ (๘) นอกจากจะต้องส่งมอบสำเนาหนังสือแสดงการยึดหรืออายัดมอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐานแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งยึด หรืออายัดไว้เกินสามสิบวันมิได้ ในกรณีจำเป็นที่ต้องยึดหรืออายัดไว้นานกว่านั้น ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอขยายเวลายึดหรืออายัดได้ แต่ศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาครั้งเดียวหรือหลายครั้งรวมกันได้อีกไม่เกินหกสิบวัน เมื่อหมดความจำเป็นที่จะยึดหรืออายัดหรือครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งคืนระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึดหรืออายัดโดยพลัน

หนังสือแสดงการยึดหรืออายัดตามวรรคห้าให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ดังต่อไปนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้

(๑) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาค ๒ ลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๓) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา หรือกฎหมายอื่นซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นหรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ร้องขอ

ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อมูลคอมพิวเตอร์จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีการสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติ

ว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการกฤษฎีกาข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยอนุโลม

ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการกฤษฎีกาข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคสองขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ แต่ละคณะให้มีกรรมการจำนวนเก้าคนซึ่งสามในเก้าคนต้องมาจากผู้แทนภาคเอกชน ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านสื่อสารมวลชน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้กรรมการได้รับค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

การดำเนินการของศาลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเองหรือจะสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ ระยะเวลา และวิธีการปฏิบัติสำหรับการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันโดยคำนึงถึงพัฒนาการทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน พนักงานเจ้าหน้าที่จะยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งไปก่อนที่จะได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกฤษฎีกาข้อมูลคอมพิวเตอร์จะยื่นคำร้องตามวรรคสองไปก่อนที่รัฐมนตรีจะมอบหมายก็ได้ แต่ทั้งนี้ ต้องรายงานให้รัฐมนตรีทราบโดยเร็ว”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ตามวรรคหนึ่งหมายถึงชุดคำสั่งที่มีผลทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือชุดคำสั่งอื่นเกิดความเสียหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือ

เพิ่มเติมขัดข้องหรือปฏิบัติงานไม่ตรงตามคำสั่ง หรือโดยประการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่เป็นชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ที่อาจนำมาใช้เพื่อป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดรายชื่อ ลักษณะ หรือรายละเอียดของชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ซึ่งอาจนำมาใช้เพื่อป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ก็ได้”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานสอบสวนในกรณีตามมาตรา ๑๘ วรรคสองเปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ให้แก่บุคคลใด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอื่นในกรณีตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบหรือกับพนักงานสอบสวนในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง โดยมีชอบหรือเป็นการกระทำตามคำสั่งหรือที่ได้รับอนุญาตจากศาล

พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนผู้ใดฝ่าฝืนวรรคหนึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนในกรณีตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ผู้ใดกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนได้มาตามมาตรา ๑๘ และเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ข้อมูล ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้หรือที่พนักงานสอบสวนได้มาตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ให้อ้างและรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการสืบพยานได้ แต่ต้องเป็นชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญหลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖ ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็น พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้

บริการผู้ใดเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้เกินเก้าสิบวันแต่ไม่เกินสองปีเป็นกรณีพิเศษ เฉพาะรายและเฉพาะคราวก็ได้”

มาตรา ๑๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐

“ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ อาจได้รับค่าตอบแทนพิเศษตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ในการกำหนดให้ได้รับค่าตอบแทนพิเศษต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ ความรู้ความเชี่ยวชาญ ความขาดแคลนในการหาผู้มาปฏิบัติหน้าที่หรือมีการสูญเสียผู้ปฏิบัติงานออกจากระบบราชการเป็นจำนวนมากคุณภาพของงาน และการดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมโดยเปรียบเทียบค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานอื่นในกระบวนการยุติธรรมด้วย”

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐

“มาตรา ๓๑ ค่าใช้จ่ายในเรื่องดังต่อไปนี้ รวมทั้งวิธีการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

(๑) การสืบสวน การแสวงหาข้อมูล และรวบรวมพยานหลักฐานในคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) การดำเนินการตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) และมาตรา ๒๐

(๓) การดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นแก่การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๒๐ บรรดาระเบียบหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศที่ต้องออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ

การดำเนินการออกระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน ซึ่งมีรูปแบบการกระทำความผิดที่มีความซับซ้อนมากขึ้นตามพัฒนาการทางเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและโดยที่มีการจัดตั้งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีภารกิจในการกำหนดมาตรฐานและมาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมทั้งการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศสมควรปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้รักษาการตามกฎหมาย กำหนดฐานความผิดขึ้นใหม่ และแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดเดิมรวมทั้งบทกำหนดโทษของความผิดดังกล่าว การปรับปรุงกระบวนการและหลักเกณฑ์ในการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตลอดจนกำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พันเอก จตุรพร สุนทรนนท์
วัน เดือน ปีเกิด	๕ มกราคม ๒๕๐๗
การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ศ. ๒๕๓๒ ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า - พ.ศ. ๒๕๓๒ หลักสูตรชั้นนายร้อย เหล่า สท. รุ่นที่ ๒๔ - พ.ศ. ๒๕๓๘ หลักสูตรชั้นนายพัน เหล่า สท. รุ่นที่ ๒๒ - พ.ศ. ๒๕๔๓ หลักสูตรหลักประจำ รร.สธ.ทบ. ชุดที่ ๗๘ - พ.ศ. ๒๕๔๗ หลักสูตรรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ รุ่นที่ ๑๑ - พ.ศ. ๒๕๕๒ เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร รุ่นที่ ๔๕ - พ.ศ. ๒๕๕๔ ศึกษาทุนงานด้านการรักษาความปลอดภัยบุคคล เมืองหางโจว และนครเซี่ยงไฮ้
ประวัติการทำงานโดยย่อ	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ศ. ๒๕๓๒ ผู้บังคับหมวด กองร้อยสารวัตร กองพันสารวัตรที่ ๑ มณฑลทหารบกที่ ๑ - พ.ศ. ๒๕๓๒ ผู้บังคับหมวดสารวัตร กองร้อยสารวัตรที่ ๓ กองพันสารวัตรที่ ๑ มณฑลทหารบกที่ ๑ - พ.ศ. ๒๕๓๕ รองผู้บังคับกองร้อยทหารสารวัตร กองพันทหารสารวัตร มณฑลทหารบกที่ ๑๑ - พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้บังคับกองร้อยทหารสารวัตร กองพันทหารสารวัตรที่ ๑๑ - พ.ศ. ๒๕๔๒ ประจำโรงเรียนเสนาธิการทหารบก - พ.ศ. ๒๕๔๓ ประจำแผนก กรมการสารวัตรทหารบก - พ.ศ. ๒๕๔๔ หัวหน้าสารวัตรทหารบก - พ.ศ. ๒๕๔๗ นายทหารประจำศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด - พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กอง ๓ กองบัญชาการทหารสูงสุด - พ.ศ. ๒๕๕๑ รองผู้อำนวยการกองยุทธการและการข่าว กองบัญชาการศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด - พ.ศ. ๒๕๕๓ รองผู้อำนวยการ กอง ๗ ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย

- พ.ศ. ๒๕๕๖ ผู้อำนวยการ กอง ๗ ศูนย์รักษาความปลอดภัย
กองบัญชาการกองทัพไทย
- พ.ศ. ๒๕๕๘ ผู้อำนวยการ กอง ๘ ศูนย์รักษาความปลอดภัย
กองบัญชาการกองทัพไทย
- พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้อำนวยการ กอง ๑๐ ศูนย์รักษาความปลอดภัย
กองบัญชาการกองทัพไทย
- พ.ศ. ๒๕๖๐ ผู้อำนวยการกองกำลังพล กองบัญชาการ
ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย
- พ.ศ. ๒๕๖๐ ผู้อำนวยการ กอง ๗ ศูนย์รักษาความปลอดภัย
กองบัญชาการกองทัพไทย

ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้อำนวยการ กอง ๗ ศูนย์รักษาความปลอดภัย
กองบัญชาการกองทัพไทย

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม
ยุคไทยแลนด์ 4.0

ผู้วิจัย พันเอก จตุรพร สุนทรนนท์ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 61

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ กอง 7 ศูนย์รักษาความปลอดภัย

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยใน พ.ศ.2475 มีการประกาศใช้กฎหมายหรือระเบียบเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยหรือการรักษาความลับของทางราชการเพื่อการบังคับใช้หรือเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อประโยชน์ในราชการทหารและพลเรือน เมื่อสถานการณ์โลกเข้าสู่สภาพสงครามเย็น ทำให้เกิดการแบ่งกลุ่มประชาคมโลก การจัดทำสนธิสัญญาระหว่างประเทศจึงเกิดขึ้น เพื่อสร้างพันธมิตรร่วมในการป้องกันการรุกรานจากฝ่ายคอมมิวนิสต์ ขณะนั้นรัฐบาลไทยได้จัดตั้งกรมประมวลราชการแผ่นดิน เมื่อ 1 มกราคม พ.ศ.2497 มีหน้าที่ด้านการข่าวกรอง หลังจากเหตุการณ์กบฏแมนฮัตตัน เมื่อ พ.ศ.2494 ประเทศไทยเข้าร่วมกับประเทศมหาอำนาจฝ่ายโลกเสรีทำการลงนามในกติกามะนิลา (Manila Pact) เมื่อ 8 กันยายน พ.ศ.2497 แต่การขยายอำนาจเข้าสู่เอเชียของฝ่ายคอมมิวนิสต์ยังคงสร้างความหวาดเกรง ส่งผลให้มีการจัดตั้ง “องค์การสนธิสัญญาป้องกันภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : สปอ.” (Southeast Asia Treaty Organization : SEATO) ขึ้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2498 พร้อมกับประกาศใช้ “ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยขององค์การสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” (SEATO’s Security Policy and Procedures) ในเดือน กรกฎาคม พ.ศ.2498 อีกทั้งรัฐบาลของจอมพล ป.พิบูลสงครามมีนโยบายที่จะรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับการรักษาความลับของทางราชการให้เกิดความมั่นคงและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงประกาศใช้ “ระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ” เมื่อ 14 กรกฎาคม พ.ศ.2499 หลังจากนั้นได้ออก “ระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2500” เมื่อ 26 ธันวาคม พ.ศ.2500 ภายหลังจากการปฏิวัติโดย จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เมื่อ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2507 ทำการปรับปรุง “ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.2511” ซึ่งผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2511 สาระสำคัญ คือ ให้กรมประมวลข่าวกลาง สำนักนายกรัฐมนตรีเป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน และให้เพิ่มศูนย์รักษาความปลอดภัย กระทรวงกลาโหม

เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร และมีการปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.2511 เรียกว่า “ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.2517” เมื่อ 20 พฤษภาคม พ.ศ.2512 ต่อมาคณะรัฐมนตรี นำโดย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้ “ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ.2525” เมื่อ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2525 ในยุคที่สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปสู่ประชาธิปไตย รัฐสภาในสมัย พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ได้ผ่าน “พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540” เมื่อ 9 กันยายน พ.ศ.2540 หลังการประกาศใช้แล้วทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในการรักษาความลับเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของทางราชการ จึงทำการร่างระเบียบเกี่ยวกับการรักษาความลับของทางราชการ และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบใน “ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.2544” เมื่อ 7 พฤศจิกายน พ.ศ.2543 จากการประกาศใช้ระเบียบฉบับนี้ เป็นผลให้ต้องยกเลิกเฉพาะการรักษาความปลอดภัยในส่วนของ “เอกสาร” ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.2517 และให้ยกเลิกระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ.2525 ต่อมาคณะรัฐมนตรี โดย นาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบ “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.2552” เมื่อ 20 มกราคม พ.ศ.2552

ปัจจุบันโลกเข้าสู่ยุคระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ที่เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถเปลี่ยนโครงสร้างรูปแบบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กระบวนการผลิต การค้า การบริการ และกระบวนการทางสังคม รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไปอย่างสิ้นเชิง ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยกำลังอยู่ในวาระของการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศครั้งใหญ่ในทุกมิติของการพัฒนาไปสู่ “ประเทศไทย 4.0” เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในปัจจุบัน ส่งผลให้ผู้นำมาใช้งานส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจ และตระหนักถึงความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลและทรัพย์สินที่มีความสำคัญต่อการดำเนินภารกิจของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ทำให้ต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดอยู่เสมอ เช่น การถูกบุกรุก คุกคาม การโจรกรรมข้อมูล การทำลายข้อมูล หรือทำลายระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของส่วนราชการฯ ให้เกิดความเสียหาย โดยอาศัยช่องโหว่หรือจุดอ่อนในรูปแบบต่างๆ ในการนี้ควรตระหนักถึงการนำหลักบริหารจัดการเชิงรุกด้วยกระบวนการป้องกันและควบคุม รวมถึงแนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภ้ยมาใช้ เพื่อเป็นหลักประกันการดำเนินภารกิจต่างๆ ของส่วนราชการฯ เพื่อลดหรือป้องกันความเสียหายไว้ล่วงหน้า หรือในกรณีที่ประสบกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและปัจจัยในการรักษาความปลอดภัย ข้อจำกัดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.2552 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ.2544 รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย

2. เสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยนำเทคโนโลยีและเครื่องมือพิเศษด้านการรักษาความปลอดภัยมาประยุกต์ใช้และเสริมขีดความสามารถของระบบการรักษาความปลอดภัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 การวิจัยนี้เน้นศึกษา วิเคราะห์ กระบวนการ และแนวทางการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมเท่านั้น

1.2 การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแนวทาง/หลักการ การดำเนินการตาม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.2552 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ.2544 รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย

1.3 การวิจัยจะเน้นเฉพาะแนวทาง หลักการ การดำเนินการที่สามารถเปิดเผยได้เท่านั้น

2. ขอบเขตด้านบุคลากรในการสัมภาษณ์

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานราชการทหาร หน่วยงานราชการตำรวจ หน่วยงานราชการพลเรือน และนักวิชาการด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งแบ่งผู้เชี่ยวชาญออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ทหาร ตำรวจ พลเรือน และนักวิชาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นอกจากนี้ยังใช้ข้อมูลทุติยภูมิซึ่งได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิ

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 - 2580) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.2552 ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ พ.ศ.2544 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 รวมถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย และบทความทางวิชาการต่างๆ จากนั้นนำข้อมูลวิเคราะห์ร่วมกับสภาพปัญหาและปัจจัยในการรักษาความปลอดภัยในปัจจุบัน โดยนำความรู้และประสบการณ์ที่รับผิดชอบงานด้านรักษาความปลอดภัยของศูนย์รักษาความปลอดภัยซึ่งเป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร ตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.2544 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.2552

ผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการ ในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ 4.0 พบว่า ยุคไทยแลนด์ 4.0 เป็นยุคที่มีสภาพไร้พรมแดน อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ และการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ขณะเดียวกันการขยายตัวของกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ ทำให้ปัญหาแพร่ขยายออกไปอย่างรวดเร็ว ยกกระดับกลายเป็นปัญหาระดับภูมิภาคและปัญหาระหว่างประเทศในที่สุด ปัจจุบันการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ได้กำหนดประเภทภัยคุกคาม ขอบเขต และแนวทางปฏิบัติเพื่อรักษาความปลอดภัยไว้แล้ว ในรูปแบบของระเบียบ เพื่อให้มีผลบังคับใช้และถือปฏิบัติ ได้แก่ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.2552 โดยวิเคราะห์ประเภทของ “ภัยคุกคาม” ที่จะเกิดขึ้น คือ การจารกรรม การก่อวินาศกรรม การบ่อนทำลาย การก่อการร้าย และการกระทำใดๆ ที่เป็นภัยต่อความมั่นคงแห่งชาติและผลประโยชน์ของรัฐ โดยกำหนดมาตรการการรักษาความปลอดภัย 3 มาตรการ ได้แก่ การรักษาความปลอดภัยบุคคล (Personal Security) การรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสาร (Information Security) และ การรักษาความปลอดภัยสถานที่ (Place Security)

แนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ 4.0 ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 กลุ่ม ประกอบด้วยหน่วยงานราชการทหาร ตำรวจ พลเรือน และนักวิชาการ กำหนดวิธีปฏิบัติ ดังนี้

1. การรักษาความปลอดภัยบุคคล เพื่อคัดสรรคนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ให้เข้าปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งสำคัญ สามารถป้องกันการจารกรรม การก่อวินาศกรรม และการบ่อนทำลาย มีแนวทางการพัฒนา คือ การคัดสรร “คน” โดยเฉพาะการมีจิตสำนึกในการรักษาความปลอดภัย การทำบันทึกความเข้าใจในข้อตกลงความร่วมมือ MOU ในการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคล

ระหว่างหน่วยงาน การตรวจสอบแนวความคิดและความเสี่ยงทางพฤติกรรมจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ การนำเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกและลดความผิดพลาด

2. การรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสารลับ เพื่อป้องกันเอกสารลับไม่ให้รั่วไหล ถูกเปิดเผยก่อนเวลาสมควร หรือถูกจารกรรม แบ่งเป็น ข้อมูลข่าวสารลับที่เป็นเอกสาร และข้อมูลข่าวสารลับทางอิเล็กทรอนิกส์ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

2.1 ข้อมูลข่าวสารลับที่เป็นเอกสาร ให้ปฏิบัติตามระเบียบฯ ปี 44 ประกอบกับการใช้เทคโนโลยี และเครื่องมือที่ทันสมัย

2.2 ข้อมูลข่าวสารลับทางอิเล็กทรอนิกส์ มีการเตรียมการป้องกันและเฝ้าระวังภัยคุกคามทางด้านไซเบอร์ โดยการฝึกและอบรมผู้เชี่ยวชาญ การติดตั้งระบบป้องกันการบุกรุกและเจาะข้อมูลจากทางอินเทอร์เน็ต เช่น อุปกรณ์ไฟร์วอลล์ (Firewall) อุปกรณ์ป้องกันการโจมตีเว็บไซต์ (Web Application Firewall : WAF) การติดตั้งระบบเฝ้าระวังการบุกรุกทางอินเทอร์เน็ต เช่น ศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวังความมั่นคงปลอดภัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (SOC) การติดตั้งระบบพิสูจน์ตัวตน กำหนดสิทธิ์ การบันทึกข้อมูลการใช้งานทางด้านไซเบอร์ การแยกระบบของข้อมูลข่าวสารทางอิเล็กทรอนิกส์ออกจากระบบอินเทอร์เน็ตโดยสิ้นเชิง และการสำรองข้อมูล (Information Backup)

3. การรักษาความปลอดภัยสถานที่ เพื่อป้องกันทรัพย์สินให้พ้นจากการโจรกรรม ป้องกันข้อมูลข่าวสารลับให้พ้นจากการจารกรรม ป้องกันเจ้าหน้าที่ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ทรัพย์สินของแผ่นดินให้พ้นจากการก่อวินาศกรรม การก่อการร้าย และเกิดอัคคีภัย แบ่งเป็นด้านความมั่นคงปลอดภัยทางด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมของสถานที่ (Physical and Environmental Security) และด้านเทคโนโลยี (Technology) มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

3.1 ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมของสถานที่ มีการกำหนดพื้นที่เป็นพื้นที่ควบคุม และพื้นที่หวงห้าม ในยามปกติ และในยามไม่ปกติกำหนดพื้นที่รอบนอกเพิ่มเติม การกำหนดพื้นที่สำหรับบุคคลภายนอก (Delivery and Loading Area) การควบคุมการเข้าออก (Physical Entry Controls) และมีระบบไฟฟ้าสำรองฉุกเฉิน (Emergency Power Backup System)

3.2 ด้านเทคโนโลยี มีระบบป้องกันอากาศยานไร้คนขับ อุปกรณ์กล้องตรวจจับความร้อน เครื่องมือรวบรวมข่าวสารจากการค้นหาและจดจำใบหน้า รวมถึงพฤติกรรมการเคลื่อนไหวของบุคคล และสามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอาชญากรรม เป็นต้น

จากการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของส่วนราชการ ในกระทรวงกลาโหม ยุคไทยแลนด์ 4.0 ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 กลุ่ม ประกอบด้วยหน่วยงาน ราชการทหาร ตำรวจ พลเรือน และนักวิชาการ ประกอบกับข้อมูลทุติยภูมิซึ่งได้จากการศึกษาเอกสาร

ที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องนำเทคโนโลยี/เครื่องมือที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันมาใช้ป้องกันภัยคุกคามให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ซึ่งส่งผลโดยตรงถึงความมั่นคงแห่งชาติและผลประโยชน์ของชาติ เกิดความชัดเจน เป็นรูปธรรม การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้อย่างไม่ซ้ำซ้อนและง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ ปรับเข้ากับรูปแบบการทำงานเดิมที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. บุคคล ควรมีการพัฒนาความรู้ทางเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการปลูกจิตสำนึกในการรักษาความปลอดภัย
2. การเลือกใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัย ควรนำไปใช้ให้สอดคล้องกับภารกิจสภาพแวดล้อม
3. มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐ
4. มีการบูรณาการเครื่องมือและเทคโนโลยีที่มีอยู่ นำมาใช้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
5. จัดให้มีมาตรการหรือระบบรักษาความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูล ของบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง
6. แผนการตอบสนองภัยคุกคาม (Incident Response Plan) จะทำหน้าที่เป็นตัวอธิบายถึงขั้นตอนในการรับมือภัยคุกคามที่จะเข้ามาสร้างปัญหาให้กับองค์กรนั้นๆ “หากแผนการตอบสนองภัยคุกคามมีขั้นตอนที่ละเอียดและรัดกุมก็จะสร้างความแข็งแกร่งด้านการรักษาความปลอดภัยต่อองค์กร”
7. การดำเนินการต่อยอดงานวิจัยชิ้นนี้ ให้ผู้ดำเนินการวิจัยศึกษาพฤติกรรมของบุคคลสภาพแวดล้อม เทคโนโลยี และกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไปร่วมด้วย
